

Jaarstukken

2023

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
Jaarrekening in kort bestek	6
Kerngegevens	13
Samenstelling raad en college	14
JAARVERSLAG	15
Programmaverantwoording	16
01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling	16
02 Jeugdhulp en Participatie	23
03 Gezond en Vitaal	31
04 Economie	40
05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	45
06 Ruimtelijke ordening en sport	52
07 Veilige bereikbaarheid	56
08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen	59
09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	64
10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	69
11 Overzicht overhead	70
12 Reserves	71
13 Het geraamde resultaat	72
14 Vennootschapsbelasting	73
PARAGRAFEN	74
Lokale heffingen	74
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	81
Onderhoud kapitaalgoederen	91
Financiering	101
Bedrijfsvoering	107
Verbonden partijen	110
Grondbeleid	119
Wet open overheid	129
Dienstverlening en Digitalisering	130
JAARREKENING	133
Balans per 31 december	134
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	136
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	137
Toelichting op de balans per 31 december	144
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	160
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	162
01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling	163
02 Jeugdhulp en Participatie	167
03 Gezond en Vitaal	172
04 Economie	178
05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	181
06 Ruimtelijke ordening en sport	186
07 Veilige bereikbaarheid	189
08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen	191
09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	194
10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	197
11 Overzicht overhead	200
12 Reserves	202
13 Het geraamde resultaat	204
14 Vennootschapsbelasting	205
Incidentele baten en lasten	206
Wet Normering Topinkomens (WNT)	208
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	210
SiSa bij de jaarrekening	220

Overzicht taakvelden	238
Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders	241
OVERIGE GEGEVENS	243
Vaststelling	244
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	246
BIJLAGEN	248
Bijlage A: Subsidieregister	249
Bijlage B: Interbestuurlijk Toezicht (IBT)	254
Bijlage C: Toelichting op verplichte beleidsindicatoren	258
Bijlage D: Overzicht beleidsdocumenten	262
Bijlage E: Lijst met afkortingen.....	264
Bijlage F: Sociale structuur	267
Bijlage G: Investerings	269
Bijlage H: Tabellen jaarrekening inclusief cijfers jaarrekening 2022.....	276

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2023 aan.

De jaarrekening heeft een positief saldo van € 21,78 miljoen. Dit is een groot voordeel. De begroting 2023-2026 ging oorspronkelijk uit van een positief saldo van € 2,4 miljoen. Bij de tweede GemRap verwachtten we een positief resultaat van € 11,4 miljoen.

Het grote voordeel komt vooral door de hogere bijdrage dan verwacht van het Rijk. Daarnaast hebben we onderhoud wat (nog) niet is uitgevoerd en een voordeel op de huisvestingskosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De verschillen worden verderop toegelicht.

De eindstand van de Algemene reserve komt nu per 31 december 2023 uit op € 52 miljoen positief. Als we het jaarrekeningresultaat 2023 (€ 21,78 miljoen) en de bestemmingen (€ 5,1 miljoen) daarmee verrekenen, komen we op een stand van € 68,7 miljoen in de Algemene reserve.

De solvabiliteitsratio bedraagt 30% en de schuldquote is 24%. Hiermee vallen we ruimschoots binnen onze signaleringswaarden.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van burgemeester en wethouders op 4 juni 2024.

Met vriendelijke groet,
College van burgemeester en wethouders

Martijn Breukelman

Derk Reneman

Nick Wind

Jeroen Westendorp

Roelof Bisschop

Mark Tuit

Jelmer Mulder

Jaarrekening in kort bestek

In dit hoofdstuk is het totaalbeeld van financiën opgenomen en de afwegingen en keuzes die zijn gemaakt.

Exploitatie

Van start tot finish

Uitkomst jaarrekening

Resultaat

De jaarrekening van de gemeente Hoogeveen laat over 2023 een voordelig saldo zien van € 21,783 miljoen.

Tussentijdse rapportages

In 2023 hebben we tussentijds gerapporteerd met twee GemRaps. De eindejaarsverwachting van de laatste GemRap kwam uit op een overschot van € 11,368 miljoen.

Algemene reserve

In de begroting 2023 is uitgegaan van een eindstand per 31-12-2023 van de Algemene reserve (voor bestemming) van € 31,8 miljoen. De werkelijke eindstand per 31 december 2023 (voor bestemming) is uitgekomen op € 52,7 miljoen. Het verschil wordt veroorzaakt door met name het positieve resultaat over 2022 van € 26,9 miljoen. Verder is de winstneming vanuit de grondexploitaties naar de Algemene reserve € 2,2 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot en is aan de Algemene reserve € 1,5 miljoen onttrokken voor de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2022.

Resultaat na bestemmingsvoorstellen

Het saldo van baten en lasten laat een voordelig saldo zien van € 21,783 miljoen. Dit jaarresultaat wordt verrekend met de Algemene reserve. Door middel van resultaatbestemming willen we onderstaande budgetten opnemen in de begroting 2024 en ten laste brengen van de algemene reserve.

Uitkomst jaarrekening inclusief bestemmingsvoorstellen	Bedragen x € 1.000
Noodfonds energielasten maatschappelijk vastgoed	368
Kerkenvisie	23
Energietoeslag	2.679
Dienstverlening gemeenten armoede en schulden	134
Planvorming verduurzaming wijk-, buurt- en dorpshuizen	25
Visie sportaccommodaties Hollandscheveld	30
Openbare verlichting	180
Opstellen bomen- en groenbeheerplan	100
Snoeien onderbeplanting	50
Herstellen 3-tal spartelbaden	40
Onderhoudsbudgetten vastgoed	827
Aanvalsplan groenblauw	83
Haalbaarheidsonderzoek Bentinckspark Noord	27
Jong Hoogeveen gelijke kansen agenda	40
Uitvoering klimaat en energiebeleid	336
Ouderenbeleid en Gezondheidsbeleid	85
Omgevingsplan	82
Totaal bestemmingsvoorstellen	5.110

Toelichting bestemmingsvoorstellen

Noodfonds energielasten maatschappelijk vastgoed

Bij de meicirculaire 2023 hebben we middelen ontvangen van het Rijk voor de inrichting van het noodfonds energielasten maatschappelijk vastgoed. De overgebleven € 368.000 willen we inzetten in 2024.

Kerkenvisie

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een kerkenvisie. Van het incidentele budget van € 45.000 hebben we € 22.500 niet uitgegeven in 2023. Deze kosten worden gemaakt in 2024.

Energietoeslag

Gemeenten hebben in 2023 net als in 2022 de taak gekregen om energietoeslag uit te betalen. Dit is bedoeld om inwoners met een laag inkomen te compenseren in de energielasten. In totaal hebben we t/m december 2023 € 9.302.075 ontvangen van het Rijk om te verstekken aan onze inwoners. Van de middelen die we niet hebben uitgegeven willen we € 2.679.075 bestemmen voor 2024 om in te zetten voor de nog uit te keren energietoeslag.

Dienstverlening gemeenten armoede en schulden

In de meicirculaire 2023 hebben we (incidenteel) € 133.783 ontvangen voor de dienstverlening van armoede en schulden. Hiervoor zal de SWW in 2024 een professionele coördinator financiële dienstverlening aanstellen tot 31-12-2024. Dit draagt bij het vormgeven van één centrale laag-drempelige ingang voor inwoners met geldzorgen. Dit was één van de benoemde kernpunten in de beleidsnota Schuldhulpverlening.

Planvorming verduurzaming wijk-, buurt- en dorpshuizen

Het incidentele budget van € 25.000 voor de planvorming verduurzaming wijk-, buurt- en dorpshuizen is door capaciteitsproblemen niet ingezet in 2023. In januari 2024 wordt hier uitvoering aan gegeven.

Visie sportaccommodaties Hollandscheveld

De raad heeft een amendement aangenomen om € 30.000 beschikbaar te stellen voor het opstellen van de sportaccommodatievisie Hollandscheveld in 2023. Deze middelen zijn niet besteed, omdat de visie is opgesteld door adviseurs van de SWO De Wolden Hoogeveen in samenwerking met de sportverenigingen. De € 30.000 willen we inzetten in 2024 voor de vervolgoopdracht om een gefaseerd inrichtingsplan uit te werken.

Openbare verlichting

De al aanwezige led-armaturen was nog voldoende in 2023 om volgens planning armaturen te 'verledden'. Hierdoor houden we € 180.000 over in 2023. Deze willen we inzetten in 2024 om de openbare verlichting goed te onderhouden en te verduurzamen.

Opstellen bomen- en groenbeheerplan

In verband met capaciteitstekort (langdurige ziekte, vertrek medewerkers en schaarste op de arbeidsmarkt) lukte het in 2023 niet een boombeheerplan en groenbeheerplan op te (laten) stellen. Hierdoor houden we € 100.000 over in 2023. We zullen de plannen medio 2024 op (laten) stellen.

Snoeien onderbeplanting

De werkzaamheden voor het snoeien van onderbeplanting was gepland voor eind 2023 (€ 50.000). Door de grote hoeveelheid neerslag is het een lange tijd onmogelijk geweest om de werkzaamheden uit te voeren. We willen de noodzakelijke werkzaamheden alsnog uitvoeren in het voorjaar van 2024.

Herstellen 3-tal spartelbaden

In juni 2023 zijn de werkzaamheden voor het coaten van drie spartelbaden (Reiger, de Kroon en Tamboerlaan) uitbesteed aan een aannemer. Door personeelsgebrek en afronding van lopende projecten is het de aannemer niet gelukt de werkzaamheden uit te voeren. Met de aannemer is afgesproken de werkzaamheden eind maart 2024 uit te voeren (na de vorstperiode). Het budget van € 40.500 wat hierdoor overblijft in 2023 willen we in 2024 hiervoor inzetten.

Onderhoudsbudgetten vastgoed

In 2023 is gebleken dat voor een aantal objecten het geplande onderhoud niet noodzakelijk is gebleken en door kan schuiven naar 2024. Dit biedt de mogelijkheid om voor een aantal objecten het onderhoud te combineren en efficiënt uit te voeren met geplande projecten. Van het overgebleven budget op onderhoud willen we € 827.000 inzetten in 2024.

Aanvalsplan groenblauw

In juli 2023 heeft het college het aanvalsplan groenblauw vastgesteld. Hiervoor is een budget van € 87.000 beschikbaar in 2023. De middelen zijn voor de eerste impulsen voor vergroening en biodiversiteit. Ze zijn specifiek bedoeld voor drie pilots in het openbaar gebied voor het opstellen van een plan gericht op oplossingen voor 'zinloze verharding' in het openbaar gebied en voor een werkbudget. De voorbereiding op de besteding van middelen vraagt meer tijd. Dit kan zonder extra capaciteit worden opgepakt in 2024. Het budget van € 82.655 dat is overgebleven in 2023 willen we hiervoor inzetten in 2024.

Haalbaarheidsonderzoek Bentinckspark Noord

In 2023 is er € 50.000 beschikbaar gesteld voor een haalbaarheidsonderzoek voor Bentinckspark Noord. Dit onderzoek is niet volledig afgerond in 2023 en het restantbudget van € 27.405 willen we inzetten in 2024 om het onderzoek verder af te ronden.

Jong Hoogeveen gelijke kansen agenda

Het doel van het budget uit de Gelijke Kansen Agenda tussen gemeente en Gelijke Kansen Alliantie (GKA) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren is nog niet bereikt. Het restantbudget is nodig voor de uitvoering van de Gelijke Kansen Agenda en wordt in de eerste helft van 2024 ingezet als overbrugging naar nieuwe samenwerkingsafspraken tussen gemeente en GKA.

Uitvoering klimaat en energiebeleid

In 2023 zijn de middelen opgenomen als bestemmingsvoorstel 'klimaatbeleid' in de jaarrekening van 2022. Deze middelen zijn niet volledig besteed in 2023. In 2023 is gewerkt aan het Hoogeveens Isolatie Offensief (HIO). Het opstellen van bijbehorende inkoopprocedures en uitvoeringsregelingen neemt meer tijd dan voorzien. Om verder uitvoering te kunnen geven aan het HIO willen we de overgebleven middelen van € 360.000 in 2024 inzetten.

Ouderenbeleid en Gezondheidsbeleid

Er is uitvoering gegeven aan de motie over het senior vriendelijker maken van Hoogeveen. Er is een bijeenkomst Senioren aan Zet geweest op 6 oktober 2023. Echter de uitkomsten van de bijeenkomst zijn nog niet in gang gezet. De overgebleven middelen van € 25.000 willen we hiervoor nog inzetten in 2024. Daarnaast willen we het overgebleven bedrag van € 60.000 van Veilig Thuis Drenthe (VTD) inzetten voor de financiering van de transitie VTD in 2024.

Omgevingsplan

Voor het opstellen van het omgevingsplan is inhuur van een extern bureau gewenst. In 2023 hebben we hiervoor € 120.000 begroot. De werkzaamheden lopen door in 2024 en hiervoor willen we de niet bestede € 82.489 inzetten in 2024.

Rekeningresultaat jaarrekening (voor bestemmingsvoorstellen)

Onderstaande tabel geeft een overzicht vanaf de begroting tot aan het eindsaldo van deze jaarrekening.

		Bedragen x € 1 miljoen
Begroting 2023	plus	2,434
GemRap-I	plus	8,403
GemRap-II	plus	11,368
Deze jaarrekening	plus	21,783

Ten opzichte van GemRapII komen we per saldo € 10,415 miljoen voordeliger uit. De grootste afwijkingen ten opzichte van de GemRapII zijn hieronder weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	Toelichting
Blijven meedoen en talentontwikkeling			
Onderwijshuisvesting	272		Lagere onderhoudskosten en doorberekende rente.
Onderwijsbeleid	440		Met name lagere lasten onderwijsachterstandenbeleid
Scala/Tamboer/Podium/Molen	308		Lagere onderhoudskosten
Jeugdhulp en Participatie			
Wijkteams	728		Per saldo lagere kosten wijkteams en meer ontvangen bijdragen van het Rijk.
Inkomensregelingen	189		Lagere bijzondere bijstandslasten
Begeleide participatie	668		Met name voordelige afrekening bijdrage Stark
Maatwerkdienstverlening 18-		471	Met name hogere kosten jeugdhulp
Gezond en vitaal			
Sportbeleid en activering	154		
Gezond en Actief Leven Programma	887		Voordeel op meerjarige projecten
WMO	272		Lagere kosten WMO voorzieningen
WMO		295	Hogere kosten huishulp/begeleiding/dagbesteding
Geëscaleerde zorg	804		Afrekening beschermd wonen
Riolering		305	Hogere storting in voorziening riolering
Economie			
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		1.599	Nadeel grondexploitatie
Aantrekkelijk wonen en woonomgeving			
Treasury	119		Voordeel op toegerekende rente
Verkeer en vervoer	555		Lagere onderhoudskosten openbare verlichting en wegen
Openbaar groen	371		Lagere kosten onderhoud en uitstel opstellen bomenbeheer en groenbeheerplan
Noodfonds energielasten	368		Uitgaven schuiven door naar 2024
Buurthuizen	175		Lagere kosten onderhoud
Grondexploitatie		799	Lagere winstneming grondexploitatie
Bouwen en wonen	789		Met name niet begrote verkoop van woningen
Ruimtelijke ordening en sport			
Sportaccommodaties	790		Lagere exploitatiekosten en hogere uitkering Rijk.
Bouwen en wonen	463		Hogere opbrengst omgevingsvergunning

Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

Afval		249	Met name hogere storting in voorziening afval
Milieubeheer	725		Afrekening RUD, Lagere kosten klimaatbeleid

Veilig, zichtbaar en transparant Hoogeveen

Opvang vluchtelingen Oekraïne	1.541		Met name lagere huurkosten en hogere bijdrage ontvangen.
Huisvesting brandweerkazerne	139		Lagere onderhoudskosten brandweerkazerne

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Gemeentefondsuitkering	3.015		Hogere uitkering o.b.v. decembercirculaire
OZB	590		Meer objecten in aanbouw gereed voor waardering
Treasury		786	Lagere doorberekening rente/onderuitputting kapitaallasten

Overhead

Bijdrage SWO		1.770	Hogere bijdrage SWO, en btw nadeel
Huisvesting	444		Lagere onderhoudskosten
Spuk-bijdrage	517		Niet begrote ontvangen rijksbijdrage

Reserves

Onttrekking aan reserves	1.364		Per saldo lagere onttrekking reserves
--------------------------	-------	--	---------------------------------------

Overige verschillen

	<u>2</u>	<u> </u>	Diverse verschillen
--	----------	-----------------	---------------------

Totaal	16.689	6.274	
---------------	---------------	--------------	--

De afwijkingen zijn toegelicht in het jaarrekeningdeel bij de toelichting op de cijfers in de betreffende programma's.

Het rekeningresultaat wordt verrekend met de Algemene reserve.

Gemeentefonds

Ontwikkeling gemeentefonds	2023	2023	2023	2023
	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
Bedragen x € 1.000				
Algemene uitkering	119.278	124.570	127.584	3.014
<i>Sociaal Domein:</i>				
Participatie	18.077	19.453	19.453	0
Actuele standen	137.356	144.023	147.038	3.014

De uitkering gemeentefonds was € 3,0 miljoen hoger dan begroot. Dit verschil komt voornamelijk vanuit de decembercirculaire 2023. Daarnaast is in het jaar 2023 is met terugwerkende kracht € 61.000 aan verrekeningen uit de jaren 2021 en 2022 meegenomen.

Investerings

Bij de begroting 2024 zijn de investeringen 2023 ook geactualiseerd.

In 2023 hebben we € 5,1 miljoen uitgegeven voor investeringen. Dit is 26% van het begrote bedrag van € 20,1 miljoen. Een deel van de investeringen wordt doorgeschoven naar 2024.

Het beeld van de investeringen is samengevat:

Bedragen x € 1.000	
Begroot 2023 voor wijziging	9.570
Budget riolering	2.984
Opgenomen in Programmabegroting 2023	12.554
Doorgeschoven uit jaarrekening 2022	5.524
Begrotingswijzigingen (Begroting 2023)	2.054
Begroot 2023 na wijziging	20.132
Werkelijk Jaarrekening 2023	5.146

Investing	Bedragen x € 1.000	Begroot	Werkelijk
Onderwijshuisvesting 2023		4.865	0
Tamboer 2023		895	52
Budget Rioleringswerkzaamheden		2.549	530
Afvalwatertransportsysteem Riegmeer-Echten		2.009	150
Realiseren en inrichten (bergings)gebieden waterstructuur		275	0
Regio Stedenfonds		1.209	343
Visie Stadscentrum (fase 2)		1.969	168
Herinrichting Hoofdstraat Zuid		0	43
Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)		638	758
Asfaltprogramma 2023 (wegen)		1.340	369
Brug om de Oost		488	133
Damwand industriehaven NZ 2024		45	24
Houten damwand industriehaven		71	72
Houten damwand kanaalweg		548	5
Middenveldw./Told, rotonde op-/afrit A28		0	51
Reconstructies openbaar groen 2023		164	64
Schoolvonderbrug		431	133
Speelvoorzieningen 2023		113	38
Verkeersveiligheid Loman-, Boekweit-, Buizerdlaan		0	357
De Open Deur		335	335
Herinrichting sportpark Elim		718	426
Renoveren bestaande buitensportvelden		1.145	920
Renoveren bestaande buitensportvelden (2022)		188	175
Cameratoezicht		137	0
Totaal investeringen		20.132	5.146

De investeringen worden per investering toegelicht in bijlage G.

Stand van zaken financiële kaders

In de paragraaf Weerstandsvermogen is een uitwerking van onze financiële kengetallen weergegeven op basis van deze jaarrekening. In onderstaand overzicht houden we rekening met de signaleringswaarden zoals opgenomen in de kadernota 2024. Alle financiële kengetallen zijn positiever dan opgenomen in de begroting 2023.

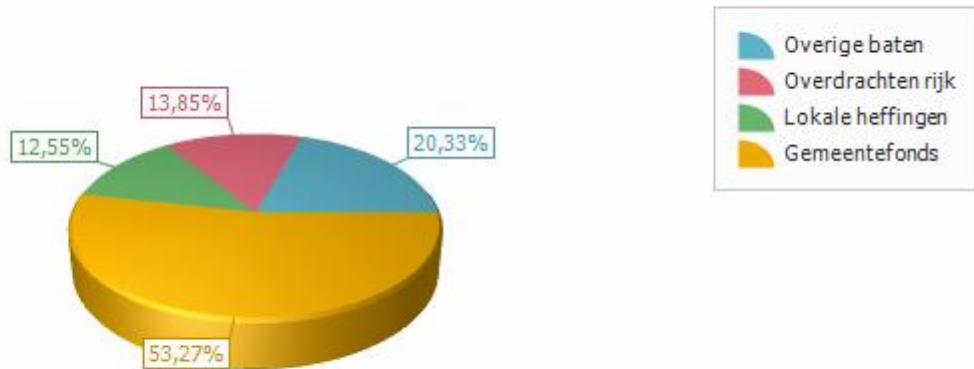
Kengetal	Signalerings- waarde	Jaarrekening 2023	Begroot 2023
Netto schuldquote	< 90%	29%	59%
Solvabiliteit	> 35%	29,9%	15%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	9,76%	3,05%
Weerstandsvermogen	> 2,0	2,72	1,92
Grondexploitatie	< 20%	5,4%	6,12%

Kerngegevens

Totaalbeeld inkomsten en uitgaven

In onderstaande grafieken laten wij op hoofdlijnen de herkomst van onze middelen zien en hoe wij die inzetten.

Totale inkomsten

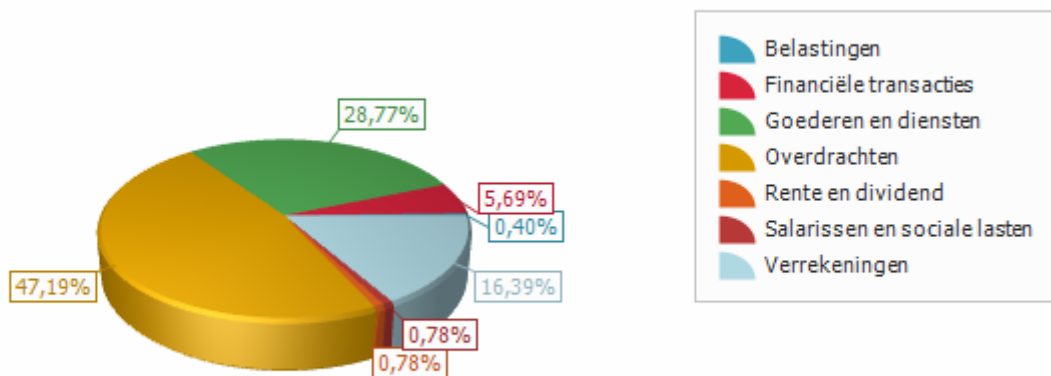

Lokale heffingen: opbrengst OZB, afvalstoffenheffing, rioolrechten, parkeergelden, leges etc.

Overdrachten: rijksbijdragen voor o.a. bijstand, onderwijs.

Overige baten: huuropbrengsten, (grond)-verkoop, schade-uitkeringen, dividend, bijdragen van derden, onttrekking reserves etc.

Totale uitgaven

Overdrachten: bijstandsuitgaven, minimabeleid, Wmo-uitgaven, Wsw-uitgaven, jeugdzorg, bijdrage SWO.

Overige lasten: rente, afschrijving, OZB, rioolrechten, reinigingsrechten, waterschapslasten, zuiveringslasten, storting in reserves.

Samenstelling raad en college

Gemeenteraad	
Fracties Gemeentebelangen CDA PvdA VVD ChristenUnie SP Forum voor Democratie D66 Groen Links SGP	Leden 7 6 5 3 3 2 2 1 1 1
Griffier: Cindy Elken - van Mierlo	
College van burgemeester en wethouders	
Burgemeester Karel Loohuis <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid en handhaving • Bestuur • Internationale contracten 	Algemeen directeur/gemeentesecretaris Jelmer Mulder <ul style="list-style-type: none"> • Gemeentesecretaris
Wethouder Niek Wind <ul style="list-style-type: none"> • Wonen en Volkshuisvesting • Economische zaken, Dutch Tech Zone en Marketing • Beheer openbare ruimte • Binnenstad • Bestuurlijke vernieuwing • Coördinerend wethouder verbinding met samenleving • Gebiedswethouder Pesse, Elim, Wolfsbos en Schutlanden-oost/west-Kattouw 	Wethouder Jeroen Westendorp <ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheid, energietransitie, milieu en afval • Jeugd(zorg) • Participatiewet, minimabeleid& armoedebestrijding • Recreatie en toerisme • Gebiedswethouder Noordscheschut, Fluitenberg, Zuid, Erflanden en Nijstad
Wethouder Derk Reneman <ul style="list-style-type: none"> • Financiën • Subsidiebeleid • Personeel & Organisatie, bedrijfsvoering en ICT • Dienstverlening • Deelnemingen & verbonden partijen • Grondzaken en vastgoed • Gebiedswethouder Stuifzand, Tiendeveen, Krakeel, Oranjebuurt/ Verzetsbuurt/Noord 	Wethouder Mark Tuit <ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs - leren en ontwikkeling • Cultuur • Zorg incl. WMO • Natuur, landschap en Klimaatadaptatie • Coördinerend wethouder verbinding met samenleving • Gebiedswethouder Nieuw Moscou, Nieuwlande, Trasselt/Kinholt/Steenbergerweide, Venesluis en Zeeheldenbuurt
Wethouder Roelof Bisschop <ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ordening, vergunningen en beleid • Verkeer en vervoer • Sport • Gebiedswethouder Nieuweroord, Hollandscheveld, Centrum, Centrum-West/Stationsgebied en Schoonvelde oost en west. 	

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording

01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling

Verantwoordelijk wethouder: Mark Tuit

Maatschappelijk effect

Het programma Blijven Meedoen en Talentontwikkeling zet in op goed onderwijs, meedoen aan de samenleving en de verbindende functie van cultuur. We werken aan goede schoolgebouwen en de aansluiting van het onderwijs op het toekomstig bestaan. Jong en oud moet kunnen meedoen aan de samenleving. Daarvoor is onder meer taalvaardigheid belangrijk. In samenwerking met partners helpen we mensen om laaggeletterdheid op te lossen.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Nota Jeugd

We hebben een Nota Jeugd (Programma Jong Hoogeveen) opgesteld samen met kinderen, jongeren, leerkrachten van scholen, directeuren, opvang, welzijn, cultuur, sport, GGD, gemeenteraadsleden en medewerkers van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Met de nota gaan we van een duizend bloemen bloeien aanpak naar een strategische, integrale koers op onderwijs en jeugd met drie focuspunten:

- gelijke kansen en maximale talentherkenning;
- versterken van het netwerk thuis-school-omgeving;
- verbeteren van samenwerking en verbinding tussen onderwijs- welzijn-zorg voor passende ondersteuning aan kinderen en jongeren.

Door een aantal scholen is het idee ingebracht om een programma per school op te stellen dat invulling geeft aan de opgave om samen te werken met de buurt en sociale omgeving en aansluit bij de ontwikkelvragen van de school, de kinderen en de gezinnen. Dit idee werd geopperd door een aantal scholen en is samen met de scholen in de Nota Jeugd verder uitgewerkt.

Onze partners van de Hooogeveense Educatieve Agenda én de bestuurders van het samenwerkingsverband primair- en voortgezet onderwijs zijn unaniem akkoord gaan met de inhoud van de nota jeugd.

Onderwijshuisvesting

Locatieonderzoeken centrum-west & speciaal basisonderwijs

In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor het vernieuwen van de schoolgebouwen Het Palet en de Prof. Titus Brandsma school in centrum-west van Hooogeveen. Met de centrumscholen is het besluit genomen om beide scholen op de huidige locaties te renoveren te beginnen met Het Palet.

Na locatieonderzoek is besloten om de scholen van het speciaal basisonderwijs van RENN4 in Wolfsbos en aan de Van Goghlaan te herhuisvesten waarbij de voorkeur uitgaat naar vestiging in Bentinckspark-Noord. De inpassingsstudie is gestart om te bepalen waar in Bentinckspark-Noord de school zou kunnen staan.

Nieuwbouw RSG Wolfsbos

In februari 2023 heeft RSG Wolfsbos een nieuwbouwplan ingediend. Het schoolbestuur ontvangt jaarlijks middelen van de gemeente om zelf huisvestingsplannen te realiseren. Onderdeel van de beoordeling van het nieuwbouwplan zijn de noodzakelijke gemeentelijke investeringen in sport-accommodaties, sloop en infrastructuur. Het nieuwbouwplan was in 2023 nog niet volledig voor besluitvorming. Met RSG Wolfsbos zijn afspraken gemaakt over het aanscherpen van het plan.

Cultuur

Op cultureel gebied hebben we in 2023 successen gevierd maar ook verlies geleden. Het Van Gogh project heeft geleid tot veel initiatieven vanuit de samenleving, aansprekende lespakketten voor het onderwijs en verbinding zowel binnen als buiten de culturele sector. Ook theaterspektakel Boer Koekoek heeft een belangrijke positieve bijdrage geleverd aan cultuur in de gemeente. Om cultuur toegankelijk te maken voor iedereen hebben we in samenwerking met de Stichting Welzijnswerk en de Dorpscoöperatie 1.000 toegangskarten voor minima beschikbaar gesteld en verspreid. Daarnaast is museum de Duikelaar heropend. Omdat we waarde hechten aan het verhaal dat dit museum vertelt en we graag willen dat dit ook aan nieuwe generaties verteld kan worden, is de gemeente een structurele subsidierelatie met het museum aangegaan.

Op het gebied van culturele voorzieningen is besloten Het Podium te verbouwen. Door deze verbouwing wordt de zaalcapaciteit vergroot en kan het zich verder doorontwikkelen tot het poppodium van Drenthe.

Maar in 2023 hebben we ook te maken gehad met het faillissement van de stichting Scala-Centrum voor de Kunsten. Dit verlies is gecompenseerd door een nieuw naschools cultuuraanbod dat door het docentencollectief De Kunstenkorf wordt aangeboden.

Doelstellingen

1. We willen onderwijs dat toekomstbestendig is en dat recht doet aan het talent van kinderen en jongeren gericht op het toekomstig bestaan van iedereen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijgedragen aan het verhogen van het gemiddelde opleidingsniveau van jongeren in Hoogeveen. 2. Vormgegeven aan een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 tot 18 jaar. 3. Eraan bijgedragen dat jongeren onderwijs volgen passend bij hun talent en kwaliteit en terecht komen op een duurzame arbeidsplek of zelfredzaam zijn naar vermogen. 4. Bijgedragen aan onderwijshuisvesting passend bij de inhoudelijke en huisvestingsdoelen van de schoolbesturen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een Nota Jeugd (Programma Jong Hoogeveen) is opgesteld met een strategische, integrale koers op onderwijs en jeugd. De nota is opgesteld samen met kinderen, jongeren, leerkrachten van scholen, directeuren, opvang, welzijn, cultuur, sport, GGD, gemeenteraadsleden en medewerkers van de SWO. Onze partners van de Hoogeveense Educatieve Agenda én de bestuurders van het samenwerkingsverband primair- en voortgezet onderwijs zijn unaniem akkoord gegaan met de inhoud van de nota jeugd. (Zie ook programma Jeugdhulp en Participatie, doelstelling 2). 2. Samen met partners is het concept van de 'rijke schooldag' nader uitgewerkt. Tijdens een 'rijke schooldag' is er een breed aanbod in en buiten schooltijd op het gebied van sport, cultuur, lezen, techniek, huiswerkbegeleiding en natuur. In de Nota Jeugd hebben we vorm en inhoud gegeven aan de 'rijke schooldag'. Bij de uitvoering maken we gebruik van de kennis en financiële mogelijkheden van onder andere de Gelijke Kansen Alliantie. 3. In overleg met partners van de Hoogeveense Educatieve Agenda (HEA) is besloten om de inzet voor het Nationaal Programma Onderwijs zoveel mogelijk aan te laten sluiten op het bestaande beleid. Activiteiten in 2023: <ul style="list-style-type: none"> • inzet van de VSV-coach; • inzet van de zorgjuf (extra jeugdmaatschappelijk werk) op de basisscholen De Palm, Juliana van Stolberg en De Sprong; • voorlichting en lessen op het voortgezet onderwijs door een jongerenwerker; • rots en water training voor veertien groepen 8. <p>De focuspunten in de Nota Jeugd passen bij de uitgangspunten voor besteding van de gemeentelijke middelen NPO. Daarom is in de Nota Jeugd opgenomen de beschikbare financiële ruimte in onder andere het NPO te benutten voor uitvoering van de nota. Samen met scholen en maatschappelijke partners, ondersteund door een pijlerbouwer, wordt hiervoor een plan opgesteld per school.</p> 4. Een brede werkgroep van het VO, VSO, MBO en de gemeente heeft in kaart gebracht waar gaten zitten in het aanbod rondom onderwijs, zorg en re-integratie en is gestart met het opstellen van een plan van aanpak om dit aanbod sluitend te krijgen. 5. Samen met het onderwijs en het UWV is een pilot gestart met overstapafels zodat jongeren ondersteuning ontvangen waar nodig om op een passende (vervolg)plek te komen, zoals mbo-onderwijs, werk, of (arbeidsmatige) dagbesteding. 6. Samen met partners is gewerkt aan een eenduidige ondersteuningsstructuur voor kwetsbare kinderen en jongeren (zie programma Jeugdhulp en Participatie). 7. We hebben met Talentenjagers kinderen kennis laten maken met ver-

	<p>schillende beroepen, leefwerelden en eigen talenten. Talentenjagers is na schooltijd actief in de dorpen, Krakeel, Wolfsbos en Zuid en onder schooltijd op basisschool Het Mozaïek in Hollandscheveld. Samen met partners in de stuurgroep Talentenjagers is gewerkt aan een doorontwikkeling. In een zogeheten blauwdruk voor Talentenjagers staat onder andere de (inhoudelijke) visie, missie, ambitie, doelen en gewenste groei beschreven. Ook is in 2023 vanwege de toenemende vraag een vierde groep kinderen gestart met Talentenjagers. Voor deze doorontwikkeling en uitbreiding van het aantal groepen hebben we een eenmalige subsidie gekregen van de provincie Drenthe.</p> <p>8. Tijdens Hoogeteven On Stage (beroepenfeest en Doedag) hebben jongeren kennis gemaakt met diverse beroepen en hebben ze hun talenten en ambitie kunnen ontdekken.</p> <p>9. Voorbereidingen zijn getroffen voor de renovatie van de schoolgebouwen van Het Palet, de T. Brandsmaschool en de scholen voor speciaal onderwijs van RENN4. Met RSG Wolfsbos is gewerkt aan een nieuwbouwplan.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>1. In schooljaar 2022-2023 hebben 131 kinderen meegedaan aan Talentenjagers.</p> <p>2. Jeugdmaatschappelijk werk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aantal nieuwe casussen: 456 (2022: 404); • aantal afgesloten trajecten: 398 (2022: 253); • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 90% (2022: 70%). <p>3. De Drentse Onderwijsmonitor geeft inzicht in het opleidingsniveau in Hoogeteven in vergelijking met Drenthe en Nederland.</p> <p>4. In de 'Peutermonitor' monitoren we het aantal peuters en het bereik van het aantal doelgroepeuters (peuters met een vve indicatie).</p> <p>5. In de jaarverslagen van leerplicht en het Doorstroompunt worden de percentages voortijdig schoolverlaters en thuiszitters gemonitord.</p>

2. Alle kinderen komen zonder (taal)achterstand in groep 3 van de basisschool	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<p>1. Bijgedragen aan kwalitatief goede voor- en voerschoolse educatie (vve).</p> <p>2. Bijgedragen aan het toeleiden van meer doelgroepeuters naar peuteropvang met vve-aanbod.</p> <p>3. Bijgedragen aan een vloeiende overgang van kinderen van peuteropvang naar basisschool (doorgaande lijn).</p>
Wat hebben we gedaan in 2023?	<p>1. Met betrokken partijen zoals kinderopvang, GGD en SWW zijn de prioriteiten en actiepunten uit het 'Uitvoeringsplan vve' geëvalueerd en zijn 3 onderwerpen nader uitgewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toeleiding naar vve; • doorgaande leerlijn; • passende kinderopvang. <p>2. De kinderopvang is eenmalig ondersteund door scholing van nieuwe medewerkers in het uitvoeren van het vve-aanbod.</p> <p>3. Met de GGD afspraken gemaakt over de toeleiding van kinderen met een vve-indicatie naar een vve-plek zodat meer kinderen daadwerkelijk op een vve-plek terechtkomen.</p> <p>4. De 'Voorschool plus groep' is voortgezet. De groep biedt extra ondersteuning aan kwetsbare peuters, voorkomt vroegtijdig uitvallen op de peuteropvang en geeft peuters de kans om zonder achterstand in te stromen in het (reguliere) basisonderwijs. We zetten hiermee in op het versterken van de keten en overgang naar het (regulier) basisonderwijs.</p>

Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uit de cijfers van de periode juli 2022 tot en met juli 2023 blijkt dat ruim 50% van de deelnemers aan de 'Voorschool plus groep' ingestroomd is in het regulier basisonderwijs. 2. VVE&O: <ul style="list-style-type: none"> • aantal nieuwe casussen: 70 (2022: 63); • aantal afgesloten trajecten: 48 (2022: 77); • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 87% (2022: 68%). 3. Met behulp van de Peutermonitor krijgen we inzicht in het aantal peuters in de gemeente en in welke dorpen en wijken de peuters wonen. Ook laat de Peutermonitor zien of de peuters gebruikmaken van de voorschoolse voorzieningen en hoeveel uren ze komen.
--------------------------------------	--

3. Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving

Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laaggeletterde inwoners gesignaleerd en toegeleid naar passende scholing voor basisvaardigheden (waaronder taalverhoging). 2. De digitale vaardigheden van inwoners met een digitale achterstand versterkt.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het Taalhuis is gefaciliteerd om meer specifieke doelgroepen te bereiken zoals laaggeletterde werknemers en laaggeletterde ouders met jonge kinderen. Het gaat dan om taaltrajecten bij Fokker en TOP installatiegroep. 2. De kwaliteit van het Taalhuis is verhoogd door de aanbevelingen uit de landelijke audit voor het Taalhuis en de netwerksamenwerking uit te voeren. Samen met Bibliotheek, Alfa college, SWW, Humanitas en Stichting lezen en Schrijven hebben we gewerkt aan de versterking van de monitoringstructuur. 3. Er is gestart met wekelijkse Praatcafé's en Oefenhuizen voor allochtone inwoners die met de Nederlandse taal aan de slag willen. 4. De bibliotheek heeft zich verder ontwikkeld tot een sociaal-maatschappelijke bibliotheek die dienst doet als "hulp om de hoek". Er is extra ingezet op het versterken en promoten van het informatiepunt digitale overheid om meer inwoners te bereiken en te helpen die minder digitaalvaardig zijn.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal deelnemers aan taalonderwijs: <ul style="list-style-type: none"> • Alfacollege: 167 cursisten (t/m november); • Taalhuis: 114 deelnemers. 2. Het aantal hulpvragen bij het informatiepunt digitale overheid is gestegen van 144 in 2022 naar 213 in 2023. Tevens zien we dat de complexiteit van de vragen en het aantal vragen dat een unieke bezoeker stelt toeneemt.

4. Iedereen moet mee kunnen doen aan cultuur

Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijgedragen aan de betekenis van cultuur voor Hoogeveen en haar inwoners. 2. Ruimte gegeven aan (lokaal) cultureel initiatief. 3. Bijgedragen aan een toekomstbestendig cultureel aanbod. 4. Cultuur ingezet als middel in het sociaal domein. 5. Bewaakt dat culturele instellingen zich houden aan de governance code cultuur.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen met de cultuursector is uitvoering gegeven aan de cultuurvisie en de bijbehorende uitvoeringsagenda. 2. Ver(nieuw)bouw van Het Podium, het poppodium van Drenthe, is voorbereid waarbij de zaalcapaciteit substantieel wordt vergroot. 3. Innovatieve theaterproducties zijn mogelijk gemaakt om talent ervaring op te laten doen en nieuw publiek te interesseren voor het

	<p>theater.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. In samenwerking met de Stichting Welzijnswerk Hoogeveen en de Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt zijn 1.000 minima in de gelegenheid gesteld om theaterproductie Boer Koekoek te bezoeken. 5. De geplande vervangingsinvesteringen in De Tamboer zijn uitgevoerd (zie investeringen). Daarmee is het achterstallig onderhoud aan De Tamboer verder weggewerkt. 6. Samen met partners in de culturele sector en in het sociaal domein is cultuur ingezet als middel om doelen te bereiken in het Herontwerp Sociaal Domein en op het gebied van inclusie. 7. Beleidsregeling culturele vorming is ontwikkeld ten behoeve van het naschools cultuuraanbod. 8. Jeugdfonds sport en cultuur is ingezet om kinderen in armoede te laten deelnemen aan cultuur. 9. Er zijn laagdrempelige cultuuractiviteiten ontwikkeld in de wijken en dorpen. 10. Initiatieven in het kader van 140 jaar Van Gogh in Drenthe zijn gefaciliteerd zodat een brede doelgroep hieraan kon deelnemen. 11. Er is een structurele subsidierelatie aangegaan met Museum De Duikelaar omdat we waarde hechten aan het verhaal dat dit museum vertelt en we graag willen dat dit ook aan nieuwe generaties verteld kan worden. 12. Het faillissement van de stichting Scala-Centrum voor de Kunsten is gecompenseerd door een nieuw naschools cultuuraanbod dat door het docentencollectief De Kunstenkorf wordt aangeboden.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De taken die de culturele instellingen op zich hebben genomen, staan in de uitvoeringsagenda omschreven. Hierover rapporteren de culturele instellingen jaarlijks.

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	15.677	16.152	15.353	-800
Baten programma	3.386	3.855	4.112	256
Resultaat	-12.291	-12.297	-11.241	1.056

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

De volgende subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Stichting Scala - Centrum voor de kunsten;
- Stichting CultuurKlik;
- Stichting Cultuurhuis Hoogeveen;
- Stichting Bibliotheek Hoogeveen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	1,3	2,9	4,2
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	19	23	24
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2022	2,6	2,3	2,4

02 Jeugdhulp en Participatie

Verantwoordelijk wethouder: Jeroen Westendorp

Dit programma gaat over ondersteuning voor en talentontwikkeling van kinderen en jongeren, op gelijke kansen voor jeugdigen in een verbindende aanpak. Daarnaast streven we met het programma naar een evenwichtige arbeidsmarkt. We stimuleren dat inwoners werk hebben en hun werk kunnen behouden. Samen met ondernemers proberen we een goed aanbod aan werkgelegenheid te realiseren. Voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt proberen we een passend aanbod te doen naar werk of sociaal-maatschappelijke activiteiten.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Het programma Jeugdhulp en Participatie heeft in 2023 ingezet op passende ondersteuning voor en talentontwikkeling van kinderen en jongeren, op gelijke kansen voor jeugdigen in een verbindende aanpak. Ook hebben we ingezet op passende hulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en diens gezinnen in Hoogeveen.

Daarnaast hebben we ingezet op het bereiken van een evenwichtige arbeidsmarkt, waarin inwoners werk hebben en kunnen behouden. Samen met ondernemers hebben we ons ingezet voor de realisatie van een goed aanbod aan werkgelegenheid.

Voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben we ingezet op een passend aanbod naar werk of sociaal-maatschappelijke activiteiten. Waar nodig hebben we hierbij voorzieningen in zoals loonkostensubsidies, jobcoaches en beschut werk gebruikt.

We zien in de ontwikkeling van de bijstand en uitkeringsgerechtigden de volgende ontwikkelingen:

Ontwikkeling bijstand

In 2023 is er nog steeds sprake van krapte op de arbeidsmarkt ondanks een daling in het aantal vacatures van 9% ten opzichte van 2022. De krapte zit hem voornamelijk in de zogeheten kansberoepen (ICT, zorg en techniek).

De meeste inwoners die nu een bijstandsuitkering ontvangen beschikken niet over de gevraagde kennis, vaardigheden en ervaring om het huidige vacatureaanbod te kunnen invullen. Individuele en collectieve trajecten gericht op het wegnemen van persoonlijke belemmeringen zijn noodzakelijk om inwoners de stap te laten maken naar de arbeidsmarkt. De focus binnen deze trajecten ligt hoofdzakelijk op het 'werkfit' maken van inwoners, dan wel op het opleiden voor specifieke beroepen.

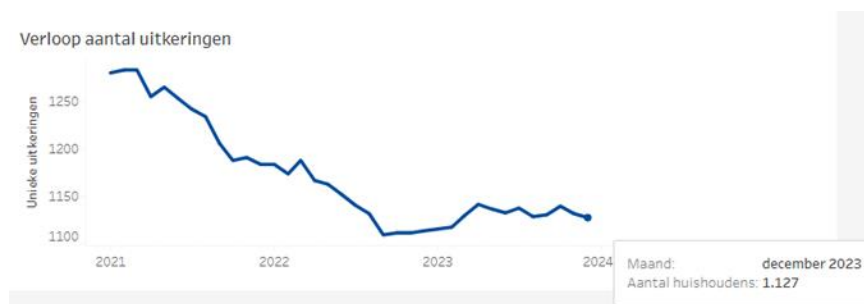
Door de hogere instroom van statushouders en de toename van het aantal inwoners met een BAB indicatie maken deze twee doelgroepen een substantieel deel (55%), uit van het bijstandsbestand. De ontwikkeling en bemiddeling van beide doelgroepen vraagt meer aandacht en begeleiding dan gemiddeld en zij zijn veelal niet in staat zelfstandig uit te stromen richting de arbeidsmarkt.

Bij vaststelling van de begroting 2023 is structureel € 100.000 extra beschikbaar gesteld voor de doelgroep statushouders. De middelen zijn ingezet voor bevordering van integratie en uitstroom naar werk. De stappen die gezet kunnen worden zijn per individu verschillend. We hebben zo veel als mogelijk maatwerk toegepast bij de begeleiding van deze doelgroep. Het budget hebben we onder andere ingezet voor extra taallessen, taal op de werkvloer en voor het ontwikkelen van arbeidsvaardigheden. Ook zijn er samen met de bedrijven roadshows georganiseerd waarin statushouders kennis konden maken met verschillende soorten werk. Dit heeft ertoe geleid dat de deelnemers zich verder hebben kunnen ontwikkelen en/of meer inzicht hebben gekregen in hun mogelijkheden. De uitstroom naar werk gaat echter moeizaam. Vervolgtrajecten en intensieve begeleiding blijven daarom ook richting de toekomst noodzakelijk.

Aantallen uitkeringsgerechtigden

Eind 2023 ontvingen 1.127 inwoners een uitkering van de gemeente op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ. Dit zijn 14 inwoners meer dan eind 2022 (1.113). De oorzaak voor de stijging is:

- de groei van het aantal statushouders/inburgeraars,
- de groei van het aantal inwoners met een BAB indicatie,
- de mismatch tussen de vraag op de arbeidsmarkt en de opleiding, kennis en ervaring van onze huidige inwoners in de bijstand,
- de trajecten tot duurzame uitstroom vragen meer tijd, aandacht en begeleiding en
- eind 2023 zagen we werkgevers terughoudender worden in het aanbieden van geschikte arbeidsplaatsen.

Jeugdhulp

In Hoogeveen heeft 11,6% van de jeugdigen, van 0 tot 18 jaar, in 2023 gebruik gemaakt van een vorm van tweedelijns jeugdhulp. Dit is jeugdhulp waar een verwijzing voor nodig is. Dit cijfer komt overeen met de landelijke trend (namelijk 11,1%). Uit een inspectiebezoek in het kader van onderzoek naar gemeentelijke toegangen Jeugdhulp in Nederland, is in 2023 gebleken dat de kwaliteit van de gemeentelijke toegang in Hoogeveen hoog is. Besluitvorming over inzet van zorg wordt gezamenlijk, met het gezin en betrokken hulpverleners, gemaakt.

In mei 2021 heeft de Commissie van Wijzen de financiële staat en stand van de jeugdzorg en het jeugdzorgstelsel beoordeeld. Het Rijk en de VNG/gemeenten kregen het dringende advies een agenda op te stellen met maatregelen die leiden tot duurzame verbetering en kostenreductie binnen de jeugdhulp. De hervormingsagenda jeugd is in de zomer van 2023 vastgesteld. Vooruitlopend op de opgaven uit de hervormingsagenda, zijn er al een aantal stappen gezet in 2023. Een opsomming hiervan kunt u vinden bij de doelstellingen.

In de laatste periode van 2023 zien we een voortzetting van de trends die zich over 2023 hebben voorgedaan. Echtscheidingsproblematiek en de behandeling ervan door gerichte gezinsbehandeling zijn opnieuw structureel toegenomen. Ook hebben meer jeugdigen begeleiding gekregen en specialistische ggz behandeling gehad. Bovenstaande is in lijn met landelijke ontwikkelingen en laten zien dat de hervormingen zoals beschreven in de Hervormingsagenda noodzakelijk zijn. Het feit dat er meer gezinsbehandeling wordt ingezet is inhoudelijk gewenst, omdat veel problematiek niet enkel naar jeugdigen zijn toe te leiden, maar het gehele gezinssysteem betreffen. Dat brengt meer kosten met zich mee.

Doelstellingen

1. Kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op in Hoogeveen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. We hebben, met de werkwijze Eerder Erbij, vroegtijdige inzet gerealiseerd in gezinnen waar huiselijk geweld en kindermishandeling speelt.2. We hebben, vooruitlopend op het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, gewerkt aan het duurzaam keren van onveilige gezins-situaties3. We hebben een begin gemaakt met vrij toegankelijke, collectieve jeugdhulp waar dit kan, bijvoorbeeld doordat het team van POH-jeugd collectief aanbod heeft.4. De aandachtsfunctionaris scheiden heeft in 2023 een plan gemaakt om relaties te versterken en gezinnen met echtscheidingsproblematiek te ondersteunen.5. We hebben de samenwerking met huisartsen versterkt en een extra medewerker POH-Jeugd aangesteld.6. We hebben de sociale basis versterkt, zoals vastgelegd in het Herontwerp Sociaal Domein.7. Het team 'regie' zorgt dat gemeente Hoogeveen een strakkere regie op huishoudens met meerdere zorgvoorzieningen heeft, zoals vastgelegd in het Herontwerp Sociaal Domein.8. We hebben integraal uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda van het Herontwerp Sociaal Domein.9. Scholing Omgekeerde Toets voltooid en in verscheidene zaken met succes toegepast.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. Door de werkwijze 'Eerder Erbij' structureel te implementeren, hebben we de samenwerking in de veiligheidsketen versterkt.2. We zijn gestart met het onderzoek hoe vanuit de toegang het vrij

	<p>toegankelijke aanbod jeugdhulp kan worden uitgebreid, zodat hulp en begeleiding snel, laagdrempelig en kortdurend ingezet kan worden.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Het team POH-Jeugd heeft een collectief aanbod ontwikkeld. 4. De aandachtsfunctionaris scheiden heeft gewerkt aan het opstellen van een plan om relaties te versterken en (echt)scheidingen te begeleiden waar nodig. 5. We hebben onze samenwerking met stichting Buurtgezinnen structureel gemaakt. 6. We zijn doorlopend in gesprek (geweest) met huisartsen. Er hebben evaluaties plaatsgevonden waarin is vastgesteld dat de POH-Jeugd een spelfunctie in de keten vervuld, succesvol is en dat de clienttevredenheid hoog is.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uit een inspectiebezoek in het kader van onderzoek naar gemeentelijke toegangen Jeugdhulp in Nederland, blijkt dat de kwaliteit van de gemeentelijke toegang in Hogeveen hoog is en dat de besluitvorming over inzet van zorg gezamenlijk wordt gemaakt. 2. In 2023 is een lichte daling in het aantal jeugdigen wat jeugdhulp krijgt te zien en het aantal voorzieningen per client is structureel afgenomen. 3. Door de herziene verordening Jeugdhulp zijn meer herindicaties Jeugdhulp via de gemeentelijke toegang verlopen. Zorg wordt hierdoor beter gemonitord en vaker geëvalueerd. 4. Moeders van Hogeveen hebben we geëvalueerd, waaruit blijkt dat de doelstellingen worden gehaald. Structurele borging wordt uitgewerkt. Er is een analyse gemaakt van stapelingsproblematiek in het sociaal domein. De huishoudens met schulden, volwassen ggz begeleiding en jeugdhulp zijn in beeld gebracht en onderzocht wordt hoe de dienstverlening aan deze specifieke huishoudens kan worden verbeterd.

2. We geven kinderen en jongeren gelijke kansen op een succesvolle en duurzame toekomst	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We bieden alle kinderen en jongeren gelijke kansen op een succesvolle toekomst. Samen met onze partners hebben we gebouwd aan Jong Hogeveen en aan sterke relaties tussen jong en oud in de Verbindende Aanpak. Na inzet op agendering en het creëren van draagvlak en beweging, is voor Jong Hogeveen in 2023 een fase aangebroken waarin de focus meer ligt op versterken, borgen en verbinden. 2. We integreerden in de nota jeugd Jong Hogeveen en jeugdhulp c.q. Centrum Jeugd en Gezin nog beter (motie raad februari 2021). 3. Verdere professionalisering, verdieping en verbreding van de Verbindende Aanpak. 4. We voerden integraal de uitvoeringsagenda uit van het Herontwerp Sociaal Domein.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We maakten een strategische, integrale koers op onderwijs en jeugd (de nota jeugd/programma Jong Hogeveen) met de volgende drie focuspunten: <ul style="list-style-type: none"> • Gelijke kansen en maximale talentherkenning. • Versterken van netwerk, thuis, school en omgeving. • Verbeteren samenwerking en verbinding tussen onderwijs-welzijn-zorg voor passende ondersteuning aan kinderen en jongeren. 2. We hebben samen met kinderen, jongeren, leerkrachten, directeuren, opvang, welzijn, cultuur, sport, GGD, woordvoerders jeugd van de gemeenteraad en medewerkers van de SWO de nota jeugd gemaakt, die door de gemeenteraad in december 2023 is vastgesteld.

	<p>Een idee om een programma per school te ontwikkelen, ingebracht tijdens het werkcongres Talent, kans, (h)erkenning, in de nota jeugd uitgewerkt. Een plan dat invulling geeft aan de opgave om samen te werken met de buurt en sociale omgeving en dat past bij de ontwikkelvragen van de school, de kinderen en de gezinnen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Met middelen vanuit de Regio Deal voor het project Kansen4 Kinderen, gaan we in Hoogeveen voor een vast gezicht op school, zodat er gebouwd wordt aan de relatie met kinderen en gezinnen. Daarom is een duurzame en eenduidige ondersteuningsstructuur in het primair-, voorgezet- en speciaal onderwijs gemaakt. Deze structuur is onderdeel van de nota jeugd. Het profiel van de kansencoach past bij het profiel van het Jeugd Maatschappelijk Werk. 4. We praten niet over, maar met de jeugd vanuit de Verbindende Aanpak. In twee groepsgesprekken met jongeren tussen de 12 en 16 jaar over gezondheid en geluk vroegen we naar hun meningen, wensen en behoeften met betrekking tot het verbeteren van hun gezondheid, geluk en hun betrokkenheid bij het gemeentelijk beleid in de toekomst. De wensen van de jeugd zijn verwerkt in de nota jeugd en de Opgave Jongerenwerk. 5. Jong Hoogeveen heeft in 2023 een nieuw logo gekregen. Gemaakt door kinderen en jongeren. Gekozen door Djoah Snippe, Jong Hoogevener van het jaar 2022. 6. 125 docenten van RSG Wolfsbos volgden bewustwordingstrainingen Verbindende Aanpak. 7. 35 medewerkers van de SWO, scholen en Stichting Welzijnswerk zijn getraind in omgaan met conflicten. 8. Zes basis- en VO-scholen zijn bezig met de implementatie van het gedachtegoed van de Verbindende Aanpak. 9. We hebben uitvoering gegeven aan de interventies uit de Gelijke Kansen Agenda van de Gelijke Kansen Alliantie en de gemeente Hoogeveen: <ul style="list-style-type: none"> • Er is een implementatie medewerker gestart voor het implementeren van Verbindende Aanpak in de Verzetsbuurt. • Er is een promotiefilm gemaakt over Verbindende Aanpak in de Verzetsbuurt. • In november 2023 heeft er een studiereis plaatsgevonden naar Ligand in België. Hier hebben achttien geïnteresseerden vanuit de samenwerkende partners aan deelgenomen. 10. De trainerspool bij Stichting Welzijnswerk is aangevuld met medewerkers die naast bewustwordingstraining ook cirkeltraining kunnen geven. 11. Voor haar inzet als vrijwilliger bij verschillende culturele en maatschappelijke organisaties is Priscilla Boertien door de jeugdjury van Jong Hoogeveen uitgeroepen tot Jong Hoogevener van het jaar. 12. Samen met jongeren en partners (zoals jongerenwerkers, kerken, scholen, cultuur en politie) is daarom in 2023 gewerkt aan een opgave voor het jongerenwerk. De koers en inhoud zoals beschreven staat in de concept nota jeugd is het kader.
<p>Wat hebben we gemeten en hoe?</p>	<p>We hebben in het kader van de nota jeugd in beeld gebracht welke effecten er zijn rondom deelname jeugdhulp, onderwijsniveau, gezondheid van jongeren, cijfers armoede etcetera. We gebruikten hiervoor bestaande monitors, zoals data van CBS, Gelijke Kansen Alliantie en de gezondheids-cijfers van de GGD. We blijven deze data volgen in het kader van monitoring van de doelen in de nota jeugd. Echter, de pedagogische relatie is niet in cijfers uit te drukken. We blijven daarom altijd in gesprek met kinderen, jongeren, ouders en scholen om de ervaringen en verhalen op te halen.</p>

3. We streven naar bestaanszekerheid voor onze inwoners en voorkomen werkloosheid, armoede en problematische schulden	
Schuldhelpverlening	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben ervoor gezorgd dat inwoners met problematische schulden zo snel mogelijk adequate ondersteuning ontvingen. 2. We hebben ingezet op verdere samenwerking met het maatschappelijk middenveld om inwoners met financiële problemen en/of schulden tijdig in beeld te krijgen. 3. We hebben aan uw raad de schuldhelpverlening "Schulden heb je niet alleen" voorgelegd en laten vaststellen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben samen met de SWW huisbezoeken uitgevoerd in het kader van vroegsignalering van schulden. 2. We hebben diverse sessies georganiseerd waarin we samen met onze ketenpartners de inhoud van het uitvoeringsplan schuldhelpverlening hebben afgestemd. In het plan gaan we onder andere in op het vormgeven van een centrale toegang. 3. We hebben een coördinator financiële dienstverlening aangesteld bij SWW die er op toeziet dat het Loket Geldzaken de centrale toegang voor inwoners met financiële hulpvragen wordt. 4. We hebben ondernemers met problematische schulden ondersteuning geboden. Dit doen we samen met organisaties die hierin gespecialiseerd zijn. 5. We hebben ons ingezet om de transitie van de GKB verder vorm te geven. Het is een langdurig proces waarin de besluitvorming nog moet plaatsvinden.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben het aantal mensen dat schuldhelp ontvangt, zowel professioneel als vrijwillig gemonitord. 2. We het aandeel van succesvol afgeronde schuldhelptrajecten geregistreerd. 3. We hebben via de vroegsignalering in beeld gebracht hoeveel inwoners betalingsachterstanden hebben.

3. We streven naar bestaanszekerheid voor onze inwoners en voorkomen werkloosheid, armoede en problematische schulden	
Armoede	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben veel gesprekken gevoerd met inwoners, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties. Hiermee hebben we bereikt dat deze organisaties mede hebben bijgedragen aan onze aanpak armoedebestrijding. 2. We hebben de uitvoeringsagenda van het Herontwerp Sociaal Domein uitgevoerd.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben de input die we hebben opgehaald tijdens de armoedeconferentie vertaald in onze aanpak armoedebestrijding. 2. We hebben onze minimaregelingen ingezet om onze inwoners financieel te ondersteunen. 3. De middelen voor de energietoeslag, die we vanuit het Rijk gecompenseerd hebben gekregen hebben we volledig benut voor onze inwoners om de lasten van de stijgende energieprijzen te dempen. Hierbij hebben we het grootste deel van de energietoeslag 2023 ambtshalve kunnen verstrekken zodat er nog maar door een klein deel van de betreffende gezinnen een aanvraag ingediend moest worden. 4. We hebben organisaties ondersteund die onze inwoners hebben geholpen die als gevolg van de stijgende (energie)prijzen in moeilijkheden zijn gekomen.

	5. We hebben de Aanpak Armoedebestrijding aan uw raad voorgelegd en door uw raad laten vaststellen.
Wat hebben we gemeten en hoe?	1. We hebben het gebruik van onze minimaregelingen gemonitord. 2. We hebben de aantallen verstrekte energietoeslag gemonitord.

3. We streven naar bestaanszekerheid voor onze inwoners en voorkomen werkloosheid, armoede en problematische schulden	
Werk/re-integratie	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben werkzoekenden ondersteund met een breed scala aan Individuele en collectieve trajecten gericht op het wegnemen van belemmeringen, werkfit maken en/of opleiden voor specifieke beroepen welke noodzakelijk om inwoners een stap te laten maken naar de arbeidsmarkt. Onder andere in samenwerking met UWV en door gebruik te maken van fondsen van de Arbeidsmarktregio Drenthe (AMRD). 2. Met de inzet van het Masterkans, Scoren in Drenthe en maatwerktrajecten traject hebben we jongeren terug kunnen leiden naar een opleiding, BBL of BOL. 3. Inwoners met een BAB indicatie hebben we zoveel mogelijk geplaatst bij reguliere werkgevers. 4. Voor de doelgroep statushouders zijn nieuwe trajecten ontwikkelt welke moeten leiden tot duurzamere uitstroom. 5. Voor inburgering heeft het extra budget, wat door de raad beschikbaar is gesteld, effect gehad. We hebben trajecten in kunnen zetten voor extra taallessen, taal op de werkvloer, arbeidsvaardigheden ontwikkelen en roadshows bij bedrijven waarin ze kunnen kennismaken met verschillende soorten van werk.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben zoveel mogelijk inwoners die tijdelijk zonder betaald werk kwamen te zitten arbeidsfit gemaakt of gehouden door het aanbieden van trainingen, werkstages, taaltrajecten en mobiliteitsoplossingen. 2. We hebben samengewerkt met het onderwijs, bedrijfsleven en onze partners in de regio, waaronder Sociaal ontwikkelbedrijf Stark.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben maandelijks de in- en uitstroom van het aantal bijstandsgerechtigden gemonitord. 2. We hebben dagelijks het vacature aanbod lokaal en regionaal in beeld gebracht. 3. We hebben het effect van onze trajecten gemeten om te kijken of deze leiden tot de beoogde arbeidsparticipatie. 4. We hebben de uitkomsten van de projecten binnen de arbeidsmarktregio voor onze gemeente gemonitord. 5. We hebben de in- en uitstroom van statushouders in ons bijstandsbestand gemonitord.

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	72.973	83.706	83.091	-615
Baten programma	19.858	22.117	22.561	444
Resultaat	-53.115	-61.588	-60.530	1.058

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

De volgende verbonden partijen hebben bijgedragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- STARK
- GKB

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2022	5	5	6
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2022	2	2	1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	11,6	11,5	11,1
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	296,2	285,6	191,5
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2023	327,2	305	344,8

03 Gezond en Vitaal

Verantwoordelijk wethouder: Mark Tuit

Maatschappelijk effect

Onze inspanningen zijn erop gericht dat inwoners de regie hebben over hun eigen leven en gezondheid. Ze zijn zelfredzaam, doen volwaardig mee aan de samenleving en helpen elkaar.

We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in. Dat wil zeggen toegerust op het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme neerslag, droogte en hitte. Ons waterbeheer en rioleringssysteem zijn robuust en toekomstbestendig.

Om de geestelijke en lichamelijke gezondheid van onze inwoners te bevorderen en de klimaatveranderingen aan te pakken, stimuleren we de biodiversiteit en vergroenen we de omgeving. Wat uitnodigt tot ontmoeten en bewegen.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Welzijn en zorg

In 2023 heeft de gemeenteraad de Woon(zorg)visie 2023-2026 vastgesteld, gericht op voldoende woningen, langer zelfstandig thuis wonen en wonen met zorg.

Zorgaanbieders, gebruikers van zorg, welzijnswerk, zorgverzekeraars, gemeenten en provincie hebben het landelijke Integraal Zorgakkoord uitgewerkt voor Drenthe in het regioplan Gezonde Marke (www.gezondemarke.nl). Centraal staat het versterken van de gezondheid en veerkracht van inwoners en het waarborgen van toekomstbestendige toegankelijke zorg voor alle inwoners van Drenthe.

De Drentse ambitie om de gezondheid en veerkracht van de inwoners te versterken hebben we lokaal nader uitgewerkt In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Twee van de drie finalisten in de landelijke competitie GemeenteDelers van de VNG in de categorie 'Uitvoeringskracht verhoogd complex' waren inzendingen uit Hoogeveen. Het ging om Optimaal Leven Hoogeveen De Wolden en DOS (domein-overstijgende samenwerking) Hollandscheveld en de uitrol ervan in Drenthe. Optimaal Leven heeft de landelijke competitie gewonnen. Dit is een waardering van de goede samenwerking tussen gemeente, GGZ Drenthe, VNN, Cosis en Zilverenkruis waarmee ondersteuning en zorg op maat wordt geleverd aan inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen. We zijn trots op dit resultaat en zien de finaleplaatsen als een teken dat we in Hoogeveen qua ontwikkelingen op de juiste weg zitten en daarmee een inspiratie zijn voor andere gemeenten in Nederland.

Klimaat en biodiversiteit

We hebben een Lokale Klimaatadaptatiestrategie 2023-2028 inclusief een uitvoeringsagenda opgesteld en vastgesteld. Net als een aanvalsplan vergroening en biodiversiteit 'Groenblauw voor jou en volgende generaties'. Hiermee maken we de fysieke leefomgeving klimaatbestendig en groener en daarmee veiliger en gezonder.

Doelstellingen

1. Versterken van de sociale basis samen met inwoners en maatschappelijke partners. De sociale basis bestaat uit wat bewoners met en voor elkaar doen, preventieve activiteiten die de gezondheid en mentale weerbaarheid bevorderen en laagdrempelige basisvoorzieningen.	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is een bijdrage geleverd aan een meer inclusieve samenleving waarin ook kwetsbare inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen. 2. De omgevingskracht en informele zorg zijn bevorderd. 3. Het aanbod aan preventieve activiteiten en algemene voorliggende voorzieningen voor kwetsbare inwoners is geconsolideerd en uitgebreid.
Wat hebben we gedaan in 2023? Inclusieve samenleving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is uitvoering gegeven aan de afspraken in het VN-verdrag Handicap: <ul style="list-style-type: none"> • de Werkgroep Agenda Lokale Inclusie heeft een actiepuntenlijst opgesteld en uitgevoerd; • de werkgroep heeft aandacht gevraagd voor het onderwerp inclusie (zoals beschreven in het VN-verdrag) in de gemeentelijke (visie op) dienstverlening en relevantie beleidsontwikkelingen.
Wat hebben we gedaan in 2023? Versterken omgevingskracht	<ol style="list-style-type: none"> 1. VrijwilligersHoogeveen is gefaciliteerd om vrijwilligers te werven, te bemiddelen en hun deskundigheid te vergroten. 2. Aan (over)belaste mantelzorgers is Mantelzorg-Vitaal aangeboden. 3. Het subsidiebudget vrijwillige thuishulp is ingezet om vrijwilligersorganisaties financieel te ondersteunen. 4. Door de SWW is professionele ondersteuning geboden aan (vrijwilligersorganisaties voor) informele zorg.
Wat hebben we gedaan in 2023? Preventie en algemene voorzieningen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Herstelgerichte hulp is waar mogelijk ingezet bij een Wmo melding voor een traplift, scootmobiel of huishoudelijke hulp: gerichte fysiotherapie waardoor ouderen tot 60% van hun spierkracht terugkrijgen.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. We hebben samen met de SWW de 'Opgave welzijnswerk 2023-2025' verwerkt in de subsidie inclusief een besparing van € 260.000 per jaar. Hiermee is het welzijnswerk gefocust op onze speerpunten in het sociaal domein. 3. Er is uitvoering gegeven aan het lokale actieprogramma Eén Tegen Eenzaamheid middels diverse activiteiten. 4. In d'Olde Bieb, 't Knooppunt en De Magneet is low-profile begonnen met het inrichten van 'Huizen van de Buurt'. Een 'Huis van de Buurt' biedt: <ul style="list-style-type: none"> • Inloop; • steunpunt voor inwoners met psychische, sociale en materiële vragen; • ontmoetings-/herstelactiviteiten. 5. De groepen dagontmoeting voor kwetsbare ouderen verzorgd door de SWW, Salawaku, EVA en NNCZ/Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt zijn gecontinueerd. 6. Wmo-consulenten verwijzen naar De Bij als een voorliggende voorziening. 7. Het landelijke IZA is samen met betrokken overheden en instellingen uitgewerkt in een Drents regioplan 'Gezonde Marke' die onder meer inzet op versterking van de sociale basis. 8. Een programmaplan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is opgesteld gericht op gezondheidsbevordering.
<p>Wat hebben we gemeten en hoe? Versterken omgevingskracht</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal koppelingen tussen vrijwilligers en vrijwilligersklussen/-werk (exclusief maatjesdiensten/informele zorg): 47 (2022: 146). 2. Aantal vrijwilligerscolleges 9 (2022: 10). 3. Aantal unieke deelnemers aan vrijwilligerscolleges: 216 (2022: 123). 4. Mantelzorgondersteuning: <ul style="list-style-type: none"> • aantal nieuwe casussen: 182 (2022: 157); • afgesloten casussen: 121 (2022: 86). 5. Unieke deelnemers aan activiteiten van Mantelzorg-Vitaal: 420 (2022: 453). 6. Aantal koppelingen tussen vrijwilligers en vrijwilligersklussen/-werk bij maatjesdiensten/informele zorg: 90 (2022: 177). 7. Het aantal gesubsidieerde bijeenkomsten en hulpcontacten op het gebied van de informele zorg (mantelzorg en vrijwillige thuishulp) is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022.
<p>Wat hebben we gemeten en hoe? Preventie en algemene voorzieningen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal deelnemers aan herstelgerichte hulp: 33. 2. Aantal senioren dat gebruik heeft gemaakt van sociale activiteiten van de SWW: <ul style="list-style-type: none"> • zomerontmoetingen: 40 (2022: 50); • dagontmoeting (plus): 86 (2022: 78); • samen op pad: 51 (2022: 43); • kunstprojecten: 29 (2022: 85); • leuk ouder worden: 10 (2022:-); • kenniskring: 6 (2022:-). 3. Aantal senioren dat gebruik heeft gemaakt van de dagontmoeting van Salawaku, EVA en NNCZ/Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt: ±165 deelnemers. 4. Aantal Wmo-meldingen dat niet heeft geleid tot een maatwerkvoorziening maar tot gebruik van een algemene voorziening: 98 (2022: 45). 5. Algemeen maatschappelijk werk: <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe casussen: 515 (2022: 462); • afgesloten trajecten: 472 (2022: 367); • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 88% (2022: 69%).

	<p>6. Cliëntondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe casussen: 136 (2022: 202); • afgesloten trajecten: 121 (2022: 225); • percentage trajecten waar alle doelen zijn behaald: 94% (2022: 82%). <p>7. Gebruik van stadsbus De Bij: 36.428 (2022 31.142).</p>
--	---

2. Kwetsbare inwoners ontvangen de ondersteuning en zorg die ze nodig hebben (maatwerkvoorzieningen als vangnet) waarbij gewerkt wordt vanuit het principe positieve gezondheid aan 'normaliseren' en duurzame oplossingen.	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meervoudige vragen van huishoudens zijn beantwoord in samenhang (integraal), domein overstijgend en gebruik makend van de sociale basis. Bij huishoudens die ondersteuning ontvangen is duidelijk bij wie de regie ligt. 2. Er is bijgedragen aan een sluitende en transparante zorginfrastructuur samen met zorgverzekeraars en zorgaanbieders.
Wat hebben we gedaan in 2023? Integraal werken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Binnen de eenheid Dienstverlening & Activering is multidisciplinair en domeinoverstijgend samengewerkt binnen de werkwijze proWIJZ. Een vaste groep medewerkers vanuit alle onderdelen van de eenheid komt regelmatig samen om meervoudige vraagstukken integraal te behandelen. 2. De sociale wijkteams zijn versterkt en doorontwikkeld. Er is een samenwerkingsconvenant opgesteld en door de kernpartijen ondertekend. Er is met succes subsidie aangevraagd bij de Regiodeal om ggz-deskundigheid toe te voegen aan de teams en om nadere afspraken te maken over zorgvuldige gegevensdeling. 3. De doelgroep van de kernteams bij de huisartsenpraktijken is verbreed van kwetsbare ouderen naar kwetsbare volwassenen. Doel van de teams is signaleren van kwetsbaarheid en (preventieve) ondersteuning op maat bieden. 4. Het Optimaal Leven Team Hoogeveen/De Wolden dat integrale hulp biedt aan inwoners met ernstige psychiatrische problemen is ook voor de komende jaren geborgd. Optimaal Leven Hoogeveen De Wolden heeft de landelijke competitie GemeenteDelers 2023 van de VNG gewonnen in de categorie 'Uitvoeringskracht verhoogd complex'. 5. De domein-overstijgende samenwerking in Hollandscheveld (DOS) is gecontinueerd en de voorbereidingen zijn gestart voor uitbreiding naar Krakeel en Elim. Daarnaast is de werkwijze opgeschaald naar 16 andere gemeenschappen in de provincie Drenthe en Groningen. Ook DOS was finalist bij de landelijke competitie GemeenteDelers 2023 van de VNG in dezelfde categorie als Optimaal Leven. DOS biedt ondersteuning en zorg over de grenzen van wettelijke domeinen (Wmo, Zvw, Wlz) heen. 6. Er is een analyse van de stapelingsproblematiek van schulden, volwassen GGZ-begeleiding en jeugdhulp binnen de eenheid Dienstverlening & Activering verricht. Bij deze stapelingsproblematiek is reguliere hulp vaak niet afdoende. Vanuit de analyse is onderzocht of meer maatwerk nodig is bij betreffende huishoudens.
Wat hebben we gedaan in 2023? Sluitende zorginfrastructuur	<ol style="list-style-type: none"> 1. De Woon(zorg)visie 2023-2026 is vastgesteld. 2. Er is gestart met de verkenning om pre-mantelzorgwoningen mogelijk te maken in Hoogeveen. 3. Het landelijke IZA is samen met betrokken overheden en instellingen uitgewerkt in een Drents regioplan 'Gezonde Marke' die onder meer inzet op het waarborgen van toekomstbestendige toegankelijke zorg voor alle inwoners van Drenthe.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Er is een Werkgroep Dementievriendelijk opgestart met afvaardigingen uit het werkveld, zoals casemanagers dementie. 5. Wmo-consulenten zijn opgeleid voor het werken met het normenkader (afwegingskader) voor Wmo-begeleiding met duidelijke handvatten voor verwijzingen naar maatwerkvoorzieningen en/of voorliggend veld. 6. Er zijn 3 inkoopafels georganiseerd met de zorgaanbieders Wmo over samenwerking, kansen en knelpunten. 7. Er is gestart met de voorbereidingen voor de inkoop begeleiding Wmo en beschermd wonen in samenspraak met de inkoopregio Zuidwest-Drenthe en voor beschermd wonen ook in samenspraak met Noord- en Midden-Drenthe. 8. Het toezicht op de geboden Wmo-ondersteuning is geoptimaliseerd door: <ul style="list-style-type: none"> • van alle PGB-zorgverleners de verklaringen omtrent het gedrag te controleren en te updaten; • intensief contact te onderhouden met het RIEC en hier ook onderzoeken neer te leggen; • intern workshops over toezicht en fraude-alertheid te geven aan Wmo-consulenten. 9. De conclusie is getrokken dat het bestaande Drents Kwaliteitskader Sociaal Domein toereikend is. 10. De meerkostenregeling in de huidige vorm is behouden en vereenvoudigd door het overgrote deel ambtshalve te verstrekken zodat de meeste inwoners geen aanvraag hoefden in te dienen. 11. De voorbereidingen zijn getroffen om per 1 januari 2024 de indicatiestellingen voor beschermd wonen zelf uit te voeren. Dit, vooruitlopend op de doordecentralisatie beschermd wonen die wederom door het Rijk is uitgesteld. 12. Er is een doelgroepenanalyse uitgevoerd naar de behoefte aan voorzieningen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in centrumregio Assen en de verdeling over de regio. 13. Vanuit de samenwerking rond het IZA zijn we betrokken bij de ontwikkeling van de ziekenhuiszorg in onze regio. 14. De regiovisie 'Samen werken aan veiligheid' is opgegaan in het (landelijke) Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Er is op Drentse schaal een actieplan opgesteld om uitvoering te geven aan dit Toekomstscenario.
<p>Wat hebben we gemeten en hoe? Integraal werken</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal complexe hulpvragen dat integraal is uitgewerkt in proWIJZ: 115 (2022: -). De werkwijze heeft voor meer verbinding binnen de eenheid gezorgd en draagt nadrukkelijk bij aan uitwisseling van kennis en vroegtijdige afstemming bij de overgang 18-/18+. 2. Aantal casussen in sociale wijkteams: <ul style="list-style-type: none"> • Centrum: 27 (2022:33) • De Weide: 28 (2022: 26) • Dorpen: 16 (2022: 24) • Krakeel: 12 (2022: 19) • Wolfsbos-Zuid: 18 (2022: 23) 3. Cliënten in zorg bij het Optimaal Leven Team Hoogeveen/De Wolden: 264 (eind 2022: 255).
<p>Wat hebben we gemeten en hoe? Sluitende zorginfrastructuur</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal unieke cliënten Wmo: <ul style="list-style-type: none"> • thuishulp: 2.492 (2022: 2.569) • begeleiding individueel: 983 (2022: 506) • dagbesteding: 509 (2022: 948) • woonvoorziening: 769 (2022: 813)

	<ul style="list-style-type: none"> • rolstoel: 600 (2022: 638) • vervoersvoorziening: 2.047 (2022: 2.150) • totaal: 4.674 (2022: 4.809) <ol style="list-style-type: none"> 2. Unieke cliënten doorgeleid vanuit de Wmo naar de Wlz: 154 (2022: 204). 3. Aantal unieke cliënten beschermd wonen (inclusief thuiswonen+) in de gemeente Hoogeveen: 15 (2022: 16). 4. Interwonen (wonen + begeleiding voor dak- en thuislozen): <ul style="list-style-type: none"> • aantal cliënten: 25 (2022: 31) • waarvan uitgestroomd naar zelfstandig wonen: 3 (2022: 4) • waarvan intern doorgestroomd naar meer zelfstandig wonen: 1 (2022: 6). 5. Inloopvoorziening voor dak- en thuislozen van het Leger des Heils in de Schutstraat: <ul style="list-style-type: none"> • unieke bezoekers: 67 (2022: 65) • unieke bezoekers uit doelgroep dak- en thuislozen: 7 (2022: 11). 6. Sluitende keten GGZ: <ul style="list-style-type: none"> • inwoners uit Hoogeveen die beoordeeld zijn op de Spoedpoli: 120 (2022: 92) • meldingen uit Hoogeveen bij het meldpunt OGGz: 94 (2022: 87) • oggz-meldingen die hebben geleid tot inzet procesregie en bemoeizorg: 40 (2022: 45) • verkennende onderzoeken Wvvgz voor inwoners uit Hoogeveen: 5 (2022: 2).
--	---

3. Inwoners voelen zich zo gezond mogelijk en voeren regie op hun eigen gezondheid

Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is bijgedragen aan het verbeteren van de vaardigheden, leefstijl en leefomgeving van inwoners. 2. Er is bijgedragen aan het verminderen van gezondheidsachterstanden. 3. Er is bijgedragen aan het mentaal welbevinden en de sociale relaties van inwoners. 4. Vitaal ouder worden is gestimuleerd.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een programmaplan voor het Gezond en Actief Leven Akkoord is opgesteld waarin we samen met inwoners en organisaties werken aan het versterken en doorontwikkelen van bestaand beleid. De komende jaren richten we ons op de volgende ambities: <ul style="list-style-type: none"> • meer kinderen hebben een kansrijke start; • meer inwoners ervaren een betere mentale gezondheid; • meer inwoners hebben een gezond gewicht; • meer inwoners hebben een rookvrije omgeving; • meer ouderen zijn langer vitaal. 2. Er is een dekkend netwerk van AED's. Na de covid-periode zijn bestaande burgerhulpverleners opnieuw getraind en nieuwe burgerhulpverleners zijn geworven en getraind zodat inwoners met hartfalen zo snel mogelijk kunnen worden gereanimeerd. 3. Professionals (in- en extern) zijn getraind in het gebruik van de gespreksmethodiek Positieve Gezondheid. 4. Inwoners met onvoldoende eigen regie of die zich in een kwetsbare situatie bevinden (o.a. eenzaamheid, mentale problemen) zijn gesignaleerd en hen is ondersteuning geboden of ze zijn verwezen. 5. Er zijn wijk-/dorpsinitiatieven opgezet en gecontinueerd die gezondheid van inwoners in een kwetsbare situatie bevorderen. 6. Door middel van de Hoogeveense sport- en preventieakkoorden zijn projecten uitgevoerd op het gebied van stoppen met roken

	<p>(Rookvrije Generatie), verantwoord alcoholgebruik en gezond gewicht door gezonde voeding en voldoende bewegen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Er is gewerkt aan de inrichting van een gezondheidsbevorderende fysieke en sociale leefomgeving, zowel in de 'Denktank gezondheid in alle domeinen' als bij de voorbereiding op de Omgevingswet. 8. Het perspectief gezondheid is meegenomen bij het opstellen van de nota armoede en de nota wonen. Wonen en bestaanszekerheid zijn van belang voor een goede gezondheid. 9. De voorbereidingen zijn getroffen voor het uitvoeren van de interventie valpreventie in 2024.
Wat hebben we gemeten en hoe?	In de nota volksgezondheid 2023-2027 staan de thema's waarop we gaan monitoren. De gegevens komen uit de 4-jaarlijkse GGD-gezondheidsmonitoren voor jeugd, volwassenen en ouderen en van de site waarstaatjegemeente.nl . De resultaten van de GGD-gezondheidsmonitoren worden beschikbaar gesteld op het nieuwe dashboard van GGD Drenthe.

4. Klimaatrobuust	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Er is toegewerkt naar een klimaatbestendige groenblauwe gemeente. Met meer groen en natuurlijker groen en water wapenen we ons tegen klimaatverandering en creëren we een gezonde leefomgeving.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een Lokale Klimaatadaptatiestrategie 2023-2028 is opgesteld en vastgesteld inclusief een uitvoeringsagenda (LAS/LUA). 2. Voor de urgentste knelpuntlocaties in de LAS/LUA zijn oplossingsrichtingen in beeld gebracht. Dit betreft de Carstenswijk & Langewijk in Elim, de Bethesdastraat, het stationsgebied en de Blankenslaan-West. De oplossingsrichtingen worden in 2024 verder uitgewerkt. 3. Vanaf 1 maart 2023 kunnen inwoners, scholen, stichtingen en verenigingen subsidie aanvragen voor het groener maken van hun tuin/terrein (regenwater afkoppelen van het riool, een groendak of -gevel aanleggen, stenen vervangen door groen, een boom planten of regenwater opnieuw gebruiken). Met deze 'klimaatsubsidie Fluvius' wordt een tuin of een (school)plein beter voorbereid op droogte, hitte en hoosbuien. Daarnaast trekt groen bijen en vlinders aan. 4. We hebben voor het eerst meegedaan met het NK Tegelwippen waarbij zoveel mogelijk tegels worden vervangen door gras, bloemperken, bomen en geveltuinen. Inwoners krijgen een tegoedbon bij tuincentra in Hoogeveen als ze meedoen. Hiermee wordt de omgeving meer klimaatbestendig, behaaglijker voor insecten en dieren, koeler op warme dagen én mooier en gezonder. 5. Er is uitvoering gegeven aan het Riolerings- en Waterprogramma 2023-2028. 6. Het meetnet van grondwaterpeilbuizen is geoptimaliseerd met het oog op klimaatverandering. 7. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van de Systemoverzichten Stedelijk Water (berekening van kwaliteit en klimaatbestendigheid van rioolstelsel en watergangen) voor Hollandscheveld, Elim, Fluitenberg en Noordscheschut.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We sluiten aan bij de landelijke monitoring voortgang Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. 2. Er zijn 131 aanvragen voor het groener maken van tuinen/terreinen (klimaatsubsidie Fluvius) gehonoreerd voor een totaalbedrag van € 22.459 (61% van het subsidieplafond). 3. Voor het NK Tegelwippen hebben inwoners, gemeente en anderen bijna 6.000 gewipte tegels aangemeld.

5. Meer biodiversiteit	
Wat hebben we bereikt in 2023?	De biodiversiteit is gestimuleerd in samenhang met maatregelen voor klimaatadaptatie en met maatregelen die de gezondheid en ontmoeting stimuleren. Dit, in een verbindende aanpak met specialismen binnen de gemeente en gezamenlijk met inwoners, ondernemers en organisaties.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is een aanvalsplan 'Groenblauw voor jou en volgende generaties' opgesteld en de uitvoering is gestart. Het plan is gericht op vergroening van de leefomgeving en het stimuleren van biodiversiteit. 2. De voorbereiding is gestart voor drie pilots gericht op vergroening van de openbare ruimte aan de Van Duyn van Maasdamstraat, de Prins Claus hof en in Krakeel voor de Magneet (uitvoering in 2024). 3. De voorbereiding is gestart voor planvorming gericht op het terugdringen van overbodige verharding (verharding in de openbare ruimte zonder ogeschijnlijke functie). 4. Verkennende gesprekken zijn gestart met organisaties en partners om te komen tot samenwerking, zoals Het Drentse landschap, IVN, agrariërs, WDOdelta en ondernemers. 5. We zijn deelnemer geworden van het landelijke netwerk Steenbreek.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De kwantiteit van het areaal groen wordt bijgehouden. Op basis hiervan kan worden bepaald of er meer groen is aangebracht in Hoogeveen. 2. Ook de sortimenten van het groen worden geregistreerd. Op basis hiervan kan de variatie van het aanbod groen worden bepaald.

6. Versterken van de leefbaarheid van het platteland en het behouden en versterken van de waarde van het landschap	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is bijgedragen aan een gemeente-dekkend netwerk dat landschap en natuur samen onderhoudt en behoudt voor inwoners, bezoekers, planten en dieren (biodiversiteit). 2. Er is bijgedragen aan een sociaal economisch vitaal platteland.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Via streekbeheer is landschap en natuur onderhouden. In 2023 is een nieuwe bewonersgroep in Nieuweroord gestart. Daarnaast is een landschapsbrigade gestart als onderdeel van het initiatief Landschap van de Toekomst. De opgelopen achterstanden als gevolg van Covid-19 zijn inmiddels ingelopen. 2. We hebben besloten deel te nemen aan het nieuwe Leaderprogramma West Drenthe 2023-2027. De speerpunten in dat programma zijn het versterken van de innovatieve en groene ontwikkeling binnen het MKB, het duurzaam versterken van de woon- en leefomgeving, de lokale samenhang en inclusie, en het versterken van de ecologie en de landschapskarakteristieken. Bovendien wordt met het programma ingezet op klimaatadaptatie en duurzame energie. 3. Er is ondersteuning geboden aan het 'Landschap van de Toekomst': een project van 5 veendorpen waar onder regie van een groep van 30 bewoners plannen voor het versterken van het bijzondere veenlandschap worden gemaakt.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Het aantal actieve netwerken in de gemeente Hoogeveen is uitgebreid met 1 nieuwe groep.

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	30.653	30.573	29.561	-1.012
Baten programma	6.485	8.730	9.267	538
Resultaat	-24.168	-21.844	-20.294	1.550

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- GGD Drenthe.

Onder meer de volgende subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Stichting Welzijnswerk Hoogeveen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	860	754 (2021)	700 (2021)

04 Economie

Verantwoordelijk wethouder: Niek Wind

Maatschappelijk effect

Economie

Het programma Economie streeft naar een gezond ondernemersklimaat waar bestaande bedrijven kunnen groeien en bloeien en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen om te voorzien in werkgelegenheid. Om bedrijven te kunnen laten bijdragen aan oplossingen voor grote maatschappelijke thema's als circulariteit, energietransitie en digitalisering is er investeringsruimte nodig en fysieke ruimte op bedrijventerreinen. Het vraagt om samenwerking tussen onderwijs, onderzoekers, bedrijven en andere publieke organisaties. We stimuleren daarom de lokale economie, ondersteunen bedrijven en verbinden op beschikbare kennis en ervaring binnen de lokaal en regionaal krachtige netwerken. Wij zorgen dat we weten wat er speelt bij het bedrijfsleven en waar wij het verschil kunnen maken.

Stadscentrum

Versterken van de regiofunctie en het vestigingsklimaat van Hoogeveen voor onze eigen inwoners en mensen uit de regio

Om ook in de toekomst onze krachtige regionale positie te houden en te verstevigen, moeten we blijven investeren in de kwaliteit van het stadscentrum. Daarbij gaan we voor een bruisend, toekomstbestendig, kindvriendelijk en vitaal stadscentrum met een compact winkelgebied en met ruimte om te wonen. Een stadscentrum waarvan de openbare ruimte hoge verblijfskwaliteit heeft die het voor de consument aantrekkelijk maakt om de stad vaker te bezoeken en dat voor bewoners een gezonde en veilige leefomgeving biedt.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Riegmeer

De voorbereiding van Riegmeer vordert gestaag. In 2023 is het inrichtingsplan zodanig aangepast dat met compenserende en mitigerende maatregelen behoud van de beschermde diersoorten in het plangebied mogelijk is. Op deze basis is een aanvraag ingediend bij de provincie voor een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming. Als deze ontheffing is verstrekt en onherroepelijk is, wordt het bouwrijp maken van Riegmeer Noord verder opgestart.

De vergunning van FAGE is aangepast naar aanleiding van jurisprudentie op het gebied van stikstof. FAGE heeft ervoor gekozen om de nieuwe fabriek volledig elektrisch op te leveren, waardoor van stikstofuitstoot door het productieproces geen sprake meer is. De nieuwe vergunning wordt in 2024 verder procedureel afgewikkeld, waarna bezwaar en beroep mogelijk is.

Netcongestie speelt een belangrijke rol, niet alleen in Hogeveen en de regio, maar ook landelijk.

Ook voor Riegmeer geldt dat dit punt een zware belemmering is voor de vestiging van bedrijven. Om deze reden werkt de gemeente nauw samen met Tennet en RENDO om het nieuwe onderstation dat noodzakelijk is om de energietransitie in onze regio verder vorm te geven, zo snel mogelijk te realiseren op Riegmeer. Ook voor FAGE is capaciteit nodig vanuit dit nieuwe station.

Het zuidelijk deel van Riegmeer is niet in handen van de gemeente, maar wordt ontwikkeld door een derde. In 2023 is met deze partij overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen van de samenwerking en het bijbehorende kostenverhaal. In de eerste helft van 2024 wordt deze overeenstemming verder uitgewerkt en afgehandeld in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst.

1. Een stimulerend ondernemersklimaat en een versterking van de economische structuur	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. Met Ondernemend Hogeveen hebben we uitvoering gegeven aan de Focus agenda.2. Vanuit het contact met de Hogeveense ondernemers en met onze partners in de regio, is het vestigingsklimaat en het regionale netwerk versterkt.3. De werkgelegenheid is met 350 banen gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een terugloop van werkgelegenheid in de zorg.4. Op verzoek van de provincie zijn er regionale programmeringsafspraken gemaakt met Zuidoost-Drentse gemeente over ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en vestiging van grote ruimte vragers. Bedrijven zijn begeleid inzake vergunningen, milieueisen en netcongestie hebben de aandacht. Er zijn geen kavels verkocht.5. Diverse projecten en initiatieven hebben Ook in 2023 vanuit de Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe en samenwerking binnen Dutch Tech Zone een impuls gekregen.6. Door het signaleren en begeleiden van kwantitatieve en kwalitatieve vestigingsvraagstukken m.b.t. werklocaties is de werkgelegenheid in Hogeveen en omgeving gestimuleerd.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. We zijn samen met Ondernemend Hogeveen gestart met de pilot Toekomst bestendige bedrijventerreinen en hebben ondernemersvragen/opgaven opgehaald op o.a. thema's als verduurzaming, digitalisering, bereikbaarheid, het vestigingsklimaat en werkgelegenheid.2. Wij hebben meer dan 230 bedrijven bezocht en bereikt via werkbezoeken, adviesgesprekken, het organiseren van en actief bijdragen in bijeenkomsten en evenementen zoals het ambassadeursnetwerk en de Drentse Onderneming van het jaar. Er is aansluiting gezocht op regionale netwerkbijeenkomsten vanuit de Dutch Tech Zone, Regio Zwolle, Kennispoort en IkbenDrentaOndernemer.3. Samen met Ondernemend Hogeveen zijn actuele ondernemersvraagstukken gesignaleerd en begeleid met betrekking tot thema's

	<p>als; verduurzaming, energie, netcongestie, (openbare) ruimte, veiligheid en personeel.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Vanuit zowel het samenwerkingsverband Dutch TechZone en Regio Zwolle uitvoering gegeven aan de regionale programma's en daarmee is de ontwikkeling van kennis en innovatie gestimuleerd. 5. De aanvraag voor de tweede Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe is afgerond. 6. Er zijn vrijwel geen kavels meer in de verkoop op Buitenvaart. Vergunningstrajecten zijn begeleid, netcongestie speelt een grote rol in de ontwikkelmogelijkheden. 7. Voor Riegmeer wordt gewerkt aan een uitgifte protocol voor de bedrijfskavels waar de gemeente grondpositie heeft. 8. Met provincie en gemeenten in Zuidoost-Drenthe zijn programmeringsafspraken gemaakt en is onderzoek naar grote regionale ontwikkellocatie in voorbereiding. 9. De gevormde kenniscluster op de thema's circulariteit vanuit Het Tussenstation, Energietransitie vanuit DOC33 en digitalisering vanuit de IT-Hub hebben diverse initiatieven opgewerkt naar projecten en hebben deze begeleid naar uitvoering. 10. Samen met ondernemend Hoogeveen opgetrokken in de vorming van de Businesscase. Er is een start gemaakt met een uitvoeringsagenda. In 2024 worden de ideeën vormgegeven. 11. Samengewerkt met onderwijs, bedrijfsleven en partners in de regio. Signalen zijn opgenomen in nieuwe regionale agenda's Regio Zwolle en Dutch Tech Zone. 12. Vanuit een gebiedsgerichte benadering binnen de pilot Toekomst Bestendige bedrijventerreinen zijn de gebieden LCH en Stephensonstraat bezocht. Actuele vraagstukken zijn opgehaald en omgezet naar resultaatgerichte projecten als een publiek laadplein. 13. De detailhandelsstructuurvisie is geactualiseerd. We hebben een tweetal bijeenkomsten georganiseerd waarbij de ondernemers hebben meegedacht over de nieuwe visie. De visie hebben we eind 2023 in concept vastgesteld en voor inspraak vrijgegeven. Het bestuurlijke traject wordt in de eerste helft van 2024 afgerond.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We monitoren het aantal werkbezoeken, gestarte project initiatieven, vergunningstrajecten, kavelverkoop, adviesgesprekken als bijvoorbeeld energieadviezen vanuit IBDO, bedrijfsbezoeken met wethouder(s), projecten vanuit pilot TBBT.

2. Versterken van de regiofunctie en het vestigingsklimaat van Hoogeveen voor onze eigen inwoners en mensen uit de regio.	
Wat hebben we bereikt in 2023?	1. De levendigheid van het stadscentrum is toegenomen.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Levendigheid en bezoek vasthouden</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering geactualiseerde Ontwikkelingsvisie Stadscentrum (fase 2) m.b.v. financiering uit het provinciale Regiostedenfonds: <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting Kaaplaantje incl. inrit vanaf Het Haagje is zomer 2023 opgeleverd. • Ontwerp voor een veilige voet-/fietsoversteek op de Notaris Mulderstraat is afgerond en aanbesteed. Realisatie is verplaatst naar maart 2024 in verband met de weersomstandigheden in najaar 2023. • Gestart met kwaliteitsimpuls verbindingen/stegen. 2. Hoofdstraat, uitvoering t/m 2024: <ul style="list-style-type: none"> • In 2023 is de planvorming voor de nieuwe inrichting Hoofdstraat Zuid opgestart en afgerond. Hiervoor is een uitgebreid participatietraject met alle betrokken doorlopen, wat heeft geresulteerd in een breed gedragen ontwerp. Vervolgens is in het najaar van

	<p>2023 de contractvoorbereiding en aanbesteding opgestart.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning naar mogelijke tweede fietsstalling is afgerond. Focus op versterken fietsinfrastructuur in stallingsmogelijkheden op Hoofdstraat Zuid (mee in herinrichting 2023) en uitbreiden stallingsmogelijkheden gebied Van Echtenstraat/bioscoop. • Verbeteren bewegwijzering fietsen centrum. • Toevoegen van fietsnietjes en oplaadpunten. • Vergroenen van de Hoofdstraat Zuid en Midden. • Starten met het versterken van de culturele infrastructuur: planvorming nieuwe Poppodium is afgerond en in 2024 zal de realisatie plaatsvinden. • Gebiedsontwikkeling Nicolaas Beetsplein e.o is opgestart: verondiepen winkels, transformatie wonen en herinrichting Nicolaas Beetsplein; uitvoering t/m 2030. <p>3. Op het gebied van retail werken we nauw samen met andere Drentse steden en met de provincie Drenthe in de Drentse Retail-agenda.</p> <p>4. We hebben een zeer nauwe samenwerking met Buro Binnenstad Hogeveen (voorheen Stichting Centrummanagement), ondernemers, bewoners en organisaties en instellingen om de doelstellingen te behalen.</p>
<p>Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Minder leegstand</i></p>	<p>1. Met private partijen hebben we onderzocht of leegstaande gebouwen geschikt zijn te maken voor huisvesting.</p> <p>2. Stimuleren verplaatsing en transformatie van winkels.</p> <p>3. Verder gewerkt aan de herontwikkeling van de Tamboerpassage naar wonen.</p>
<p>Wat hebben we gemeten en hoe?</p>	<p>1. Het aantal bezoekers monitoren we aan de hand van passanten-tellingen door Locatus. Daarnaast maken we gebruik van data uit het koopstromenonderzoek Oost-Nederland.</p>

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	13.490	20.262	6.067	-14.196
Baten programma	11.325	18.247	2.498	-15.748
Resultaat	-2.165	-2.016	-3.568	-1.553

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

Er worden binnen dit programma geen verbonden partijen verantwoord.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	891,4	773,3	825,4
Funcziemenging	%	2022	54,4	51	53,8
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	72,1	70,6	72,2
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners 15 t/m 64jr	2022	151,5	166	174,1

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

Verantwoordelijk wethouder: Niek Wind

Maatschappelijk effect

Groen

In een groene omgeving voelen mensen zich gezonder en minder gestrest. Veel mensen vinden daarom een groene en natuurrijke omgeving belangrijk. Daarom willen we samen meer groen, ontmoeting en beweging realiseren binnen de bestaande openbare ruimte. In straten, op pleinen en in de nieuwe woonbuurten zetten we in op meer groen, minder versterking en plekken die uitnodigen om elkaar te ontmoeten en te bewegen.

Grote vraag naar woningen

Veel mensen zoeken een woning in een fijne woonbuurt, in een van de dorpen en wijken in de gemeente. Vaak duurt het te lang om een geschikte woning te vinden of het lukt helemaal niet omdat de woningen niet aansluiten bij de wensen of het budget. Daar willen we beweging in krijgen. We willen zorgen voor voldoende woningen, woningen die aansluiten bij de woonwensen, voldoende woningen die aansluiten bij de zorgbehoeften en een fijne woonomgeving. Daarom werken we aan de uitvoering van de nieuwe woon(zorg)visie.

Wonen en zorg

De groeiende groep ouderen en voor kwetsbare mensen krijgt speciale aandacht in de woon(zorg)-visie. We willen voor deze groep mensen wonen, welzijn en zorg verbinden. Hoe we dat doen, komt terug in de woon(zorg)visie.

Woningbouw versnellen

In de woon(zorg)visie staat de ambitie om 1.880-2.200 woningen toe te voegen tot 2030. Dit is een verdubbeling ten opzichte van de voorgaande jaren. Om dit doel te halen moeten woningbouwprojecten sneller gerealiseerd worden. Via het Programma Woningbouwimpuls geven wij invulling aan deze opgave. Om de woningbouw te versnellen zetten wij zowel in op het versnellen van het proces zelf, als het voorkomen en oplossen van knelpunten.

Bestaande woningen

Het is belangrijk dat bestaande woningen klaar zijn voor de toekomst. Samen met inwoners kijken we hoe woningen duurzaam zijn te maken. Een duurzaam huis is goed geïsoleerd en comfortabel om in te wonen. Als je ouder wordt, is het belangrijk dat je woning 'levensloopbestendig' is of dat je kunt doorstromen naar een ander huis. Zo kunnen mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Wooncoaches zijn vrijwilligers die inwoners kunnen helpen met hun vragen op dit terrein. Daarnaast bieden we subsidies (o.a. Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe) en leningen (SVn) aan om woning duurzamer en toekomstbestendiger te maken.

Huisvesting aandachtsgroepen

De druk op de woningmarkt is hoog. Deze druk wordt verhoogd door de grotere vraag naar huisvesting voor aandachtsgroepen, denk aan statushouders, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. Ook voor deze groepen zoeken we naar passende huisvesting die past bij de doelgroep en de leefomgeving.

Een leefbare en gezonde buurt

Goed samenleven in de wijk of het dorp heeft steeds onze aandacht. Samen met inwoners, woningbouwcorporaties en de andere partijen van De Smederijen van Hogeveen werken we aan leefbare,

veilige en gezonde buurten. De samenwerking met dorpsbelangenverenigingen, inwoners en partijen in De Smederijen van Hoogeveen is goed. We kijken hoe we deze verder kunnen versterken. Ook in de nieuwe woon(zorg)visie krijgen leefbare en gezonde buurten aandacht.

Wijk- en dorpshuizen

In 2023 is het college met de wijk, buurt- en dorpshuizen in gesprek gegaan.

De gesprekken met de besturen/vrijwilligers van de wijk, buurt- en dorpshuizen gingen vooral over het toekomstperspectief. De bezoeken vonden plaats in de periode februari – augustus 2023.

Alle besturen zien een positieve toekomst voor hun voorziening. Het wijk-, buurt- of dorpshuis blijft belangrijk. Het grootste probleem nu betreft de exploitatie, de hoge energieprijzen. Elke huis wil werken aan verduurzaming van de accommodatie. Huizen hebben zelf al maatregelen genomen, zijn er mee bezig of vragen de gemeente Hoogeveen om ondersteuning.

Participatie

We vinden het erg belangrijk dat iedereen zich verbonden voelt met beslissingen die over de eigen leefomgeving gaan. Er zit heel veel enthousiasme en creativiteit in onze Hoogeveense samenleving. Hoogeveners zijn aanpakkers, echte doeners. Die Hoogeveense kracht waarderen we enorm. Als er nieuw beleid moet komen, betrekken we inwoners vanaf het begin. Wat vinden inwoners belangrijk? Dat willen we horen, als gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders en als ambtenaren. De wethouders hebben als gebiedswethouder aandacht voor specifieke gebieden (dorpen en/of wijken).

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

1. In stand houden van de bereikbaarheid en infrastructuur	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben een deel van het achterstallig onderhoud (kwaliteitsniveau D) weggewerkt. 2. Een actueel beeld van de technische staat van de beschoeiingen. 3. We zijn verdergegaan met het gefaseerd energiezuiniger en duurzamer maken van de openbare verlichting. 4. We ontvingen een Woningbouwimpuls subsidie van het Rijk voor het stadscentrum en het stationsgebied. Deze subsidie is bedoeld als bijdrage in de benodigde investeringen in o.a. infrastructuur en openbare ruimte, die nodig zijn om woningbouw te kunnen realiseren.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Verkeersinfrastructuur</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn gestart met het vervangen van de elektrische installatie van de brug Weg om de Oost en de Schoolvonderbrug. 2. Alle beschoeiingen die wij bezitten zijn geïnspecteerd. De technische staat is inzichtelijk, zodat we een beheerplan beschoeiingen kunnen opstellen. 3. We hebben 22 asfaltonderhoudsprojecten afgerond en op 260 locaties elementenverharding onderhouden. 4. We hebben houten damwanden vervangen bij de Industriehaven en de voorbereiding afgerond voor de vervanging van de damwand langs de Kanaalweg.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Energiezuinige openbare verlichting</i>	We zijn doorgedaan met het vervangen van conventionele armaturen door led-armaturen.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We hebben bijna 40.000 m ² elementverharding herstraat of vervangen. We hebben ongeveer 31.500 m ² asfaltwegen deels vervangen, en ruim 25.000 m ² oppervlakkig behandeld. We hebben ongeveer 600 armaturen vervangen.
2. Een waardige rustplaats voor iedereen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Inwoners de mogelijkheid bieden om een passende laatste rustplaats te vinden tegen een maatschappelijk verantwoord tarief.
Wat hebben we gedaan in 2023?	We zijn gestart met actualiseren het gehele begraafplaatsenbeleid. Hierin nemen we ook de kostendekkendheid mee. Afronding en vaststelling in 2024.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarlijks worden het aantal begrafenissen en bijzettingen bijgehouden, evenals het aantal niet uitgegeven graven en urnennissen/-kelders. In 2023 zijn 249 begrafenissen verzorgd hiervan zijn 157 bijzettingen en 92 nieuwe graven. Daarnaast zijn er 58 asbestemmingen. 2. De ontwikkelingen ten aanzien van de kosten en opbrengsten worden gedurende het jaar gemonitord.
3. Gezamenlijk met inwoners en organisaties versterken van de sociale cohesie door het vergroten van de leefbaarheid, zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid in wijken en dorpen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We zien dat er goede resultaten worden geboekt wanneer wij allen tijdig hulp en ondersteuning kunnen inzetten. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen de SWW en het sociaal domein van de gemeente. Problemen met werkvoorraden maken dat er enige stagnatie is in het daadwerkelijk kunnen op pakken van de problemen. Eind 2023 is hier een aanvullend voorstel voor gemaakt. 2. Fysieke en sociale vraagstukken worden snel gesignaleerd en we maken afspraken over wie de vraagstukken wanneer en hoe oppakt. 3. Vergroten van de bijdrage aan sociale vitaliteit, cohesie en sociale infrastructuur.

Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> De Smederijen sluiten aan op de diverse programmadoelen. Ze voorzien deze van beleidsinformatie door onder andere: <ul style="list-style-type: none"> inventarisatie intern en extern van ontwikkelingen en trends in Hoogeveense samenleving; analyse, ambitie en acties (basis voor actieplan/wijkagenda). Voor alle focusgebieden is een plan van aanpak opgesteld. Delen ervan zijn/worden uitgevoerd. We hebben een actieplan 'nieuw elan Smederijen' opgesteld met daarin een communicatieparagraaf. Op onderdelen zijn we gestart met de uitvoering. Om de samenhang en vitaliteit in de wijken en dorpen te vergroten, zijn er ongeveer 260 korte klap ideeën gerealiseerd. In februari 2023 zijn de 'Nadere regels tijdelijk noodfonds energielasten maatschappelijke organisaties Hoogeveen 2023' vastgesteld. De subsidie is bedoeld om maatschappelijke organisaties te helpen die in acute nood komen door verhoogde energielasten, in afwachting van de effecten van een structurele oplossing. Accommodaties niet in eigendom van de gemeente Hoogeveen zijn geweest op de mogelijkheid om gebruik te maken van de renteloze maatschappelijke energielening vanuit de provincie Drenthe. In april 2023 is besloten om buurthuizen mogelijk te helpen om gebouwen te verduurzamen voor een toekomstbestendige exploitatie qua energielasten. Voor de planvorming 'Breng de wijk-, buurt- en dorpshuizen op niveau BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen)', wordt externe ondersteuning ingeschakeld. Door capaciteitsproblemen is deze opdracht in 2023 nog niet uitgegaan. Het beoogde proces zal er als volgt uit zien: Eerst zal het uitvoeringsplan verduurzaming wijk-, buurt- en dorpshuizen, inclusief kostenberekening (niveau BENG) worden afgerond. Vervolgens zal er een nadere afweging volgen op prioritering, kosten en beschikbare interne capaciteit. Daarbij is rekening te houden met het beleid om alle huizen gelijke ondersteuning te bieden. Dit alles in samenspraak met de besturen van de wijk-, buurt- en dorpshuizen. In de begroting 2023 staat dat er in 2023 een nieuw beheersplan speelvoorzieningen zou worden gemaakt. Door capaciteitsgebrek is dit niet gelukt. Dit schuift door naar 2024.
Wat hebben we gemeten en hoe?	De Smederijen hebben in 2022 een sociale monitor ontwikkeld, die als evaluatie-instrument kan worden ingezet. In samenhang met andere ontwikkelingen op gebied van monitoring en evaluatie zal hier vervolg aan worden gegeven.

4. Samenwerken met de Hoogeveense samenleving	
Wat hebben we bereikt in 2023?	De bewustwording bij bestuurders en ambtenaren van het belang om burgers te betrekken bij lokale vraagstukken is toegenomen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> Er zijn gebiedswethouders aangewezen als eerste bestuurlijk aanspreekpunt voor dorpen en wijken. Elke gebiedswethouder heeft zijn gebieden en heeft deze in 2023 tenminste één keer bezocht. College en/of portefeuillehouder is/zijn op bezoek gegaan bij dorpen, wijken, organisaties en bedrijven. We hebben in 2023 een participatie-opleidingstraject opgezet voor ambtenaren, college- en raadsleden. In 2024 wordt dit traject voortgezet.
Wat hebben we gemeten en hoe?	1. In 2023 heeft een eerste groep van 16 mensen het opleidingstraject gevolgd.

5. Vergroting aantrekkelijkheid Hoogeveen voor wonen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vraaggericht voorzien in de kwalitatieve en kwantitatieve woonbehoefte (passend, aansluitend op de woonwensen en betaalbaar). 2. De gemeentelijke verkoopbare kavels zijn verkocht of onder optie. 3. Bestaande woonwijken en woningen aantrekkelijk houden en verduurzamen. 4. Ruimte bieden om woningbouwontwikkelingen mogelijk te maken en te versnellen. 5. De woonzorgvisie is vastgesteld in 2023. Vanuit deze woonzorgvisie worden opgaven vanuit wonen, welzijn en zorg met elkaar verbonden en werken we vanuit een gelijke gerichtheid aan deze opgaven voor onze inwoners.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Voorzien in woonbehoefte</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaststellen nieuwe Woon(zorg)visie 2. Regionale Woonvisie <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren visie. • Bouwplannen kwalitatief en kwantitatief regionaal afstemmen om concurrentie te voorkomen. 3. Ontwikkelen en ondertekenen van nieuwe meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties. 4. Afsluiten van de Woondeal. 5. Beleid huisvesting arbeidsmigranten: uitvoeringsprogramma opstellen. 6. Deelname Regio Zwolle, Verstedelijkingsstrategie. 7. Uitvoering geven aan het gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid. 8. Evaluatie van de huidige starterslening.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Kavels zichtbaar maken</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een aantal gemeentelijke gronden zijn aangeboden via publicatie in het Torentje. Deze kavels en overige kavels worden tevens aangeboden op de website van de gemeente Hoogeveen. Om de dorpsbewoners een grotere kans te geven op een kavel, is er in Pesse in overleg met het plaatselijk belang gekozen voor een uitgifte op basis van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Aantrekkelijk wonen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Faciliteren van woonaanpassingen, vervangende nieuwbouw of herontwikkeling van vrijkomende locaties. 2. Doorgaan met het aanbod aan Stimuleringsleningen voor woningverbetering en verduurzaming. Ondertussen onderzoeken we of actualisatie van de SVn-leningen wenselijk is. 3. De ontwikkelde aanpak in de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe om particuliere woningeigenaren te ondersteunen bij het toekomstbestendig maken van de eigen woning uitvoeren. 4. Wooncoaches gaan via activerend onderzoek particuliere eigenaren bewust maken om de eigen woning toekomstbestendig te maken. Met behulp van (financiële) instrumenten wordt de woningeigenaar daarin ondersteund en ontzorgd, zoals de subsidieregeling van de Regio Deal.
Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Woningbouw mogelijk maken</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programmaplan Woningbouwimpuls vastgesteld. 2. Gemeentelijk impulsteam woningbouw opgezet. 3. Woningbouwmonitor ingericht. 4. Nieuwe woningbouwprojecten gestart, onder andere rond het centrum van Hoogeveen en in alle dorpen. 5. Verkennende woningbouwplannen onderzocht op haalbaarheid en verder uitgewerkt. 6. Subsidies aangevraagd om financiële knelpunten bij woningbouw op te lossen (WBI, RHA, SBI, Volkshuisvestingsfonds en provinciale subsidie). 7. Externe expertise ingezet.

Wat hebben we gedaan in 2023? <i>Verbinden wonen, welzijn en zorg</i>	In de regiegroep integrale zorg Hoogeveen is het thema wonen toegevoegd, waardoor de regiegroep wonen, welzijn en zorg is ontstaan. Een van de werkgroepen onder deze regiegroep houdt zich vanaf 2023 bezig met het thema wonen en zorg. In 2023 hebben we onder andere stilgestaan bij het begrip woonzorgzone en wat dit van ons allemaal vraagt. De nieuwe woonvisie bevat tevens een woonzorgvisie, waarin wonen met een zorgvraag centraal staat en integraal onderdeel is van het woonbeleid.
Wat hebben we gemeten en hoe? <i>Voorzien in woonbehoefte</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is een vastgestelde woon(zorg)visie 2023-2026. 2. De woningbouwontwikkelingen worden getoetst aan actueel woonbeleid. Met behulp van een database worden de ontwikkelingen in de woning gemonitord. Per direct is zichtbaar hoeveel en waar woningen per jaar zijn gerealiseerd en welke potentiële bouwplannen in ontwikkeling zijn. 3. Aan de hand van de jaarlijkse cyclus, zoals opgenomen in de meerjarige prestatieafspraken, wordt voortgang van de gemaakte prestatieafspraken met de woningcorporaties gevolgd. 4. Via monitoring wordt de voortgang van uitvoering van het beleid huisvesting arbeidsmigranten in beeld gebracht. 5. Vanuit de provincie ontvangen we maandelijks een overzicht van het aantal nog te huisvesten statushouders. 6. Evaluatiegesprekken met marktpartijen (makelaars en financieel adviseurs) over de huidige starterslening.
Wat hebben we gemeten en hoe? <i>Kavels zichtbaar maken</i>	De gemeentelijke verkoopbare kavels zijn verkocht of onder optie, op dit moment zijn er geen actuele verkoopbare kavels beschikbaar.
Wat hebben we gemeten en hoe? <i>Aantrekkelijk wonen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het gebruik van de Stimuleringsregelingen wordt gemonitord om zicht te hebben op hoe vaak de regeling wordt gebruikt en om te kunnen beoordelen of een regeling nog wel aansluit op de vraag. Maandelijks wordt een overzicht gemaakt van de stand van zaken. 2. Het aantal verleende subsidies en het gebruik van de subsidieregeling van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe wordt bijgehouden. 3. Het aantal uitgebrachte adviezen van de wooncoaches en energieadviseurs wordt gemonitord binnen de gemeente (wooncoaches) en de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe (energieadviseurs).
Wat hebben we gemeten en hoe? <i>Woningbouw mogelijk maken</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben een woningbouwmonitor geïmplementeerd waarin we de voortgang van alle woningbouwplannen kunnen monitoren. 2. Er zijn projecten gestart om in alle dorpen een uitbreidingslocatie te realiseren. 3. Verkennende plannen zijn geconcretiseerd, waardoor er nu meer dan 130% plancapaciteit is. 4. We hebben subsidies ontvangen om financiële knelpunten op te lossen (WBI subsidie, RHA subsidie, SBI subsidie en subsidie vanuit de provincie).

Wat heeft het gekost

	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Lasten programma	23.279	25.188	20.819	-4.369
Baten programma	6.790	7.758	4.688	-3.070
Resultaat	-16.489	-17.430	-16.131	1.299

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

Er worden binnen dit programma geen verbonden partijen verantwoord.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Demografische druk	%	2023	79,7	81,4	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2023	816	831	860
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2023	899	883	942
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	2023	256	295	368
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	4,9	6,4	9,3

06 Ruimtelijke ordening en sport

Verantwoordelijk wethouder: Roelof Bisschop

Maatschappelijk effect

- We willen ruimtelijke initiatieven en projecten mogelijk maken die in het algemeen belang zijn van inwoners.
- We willen sporten en bewegen voor inwoners in de gemeente toegankelijk maken. In samenwerking en verbinding met iedereen die hieraan werkt. Want door sport en bewegen blijf je actief en gezond, beleef je plezier en ontmoet je elkaar.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Omgevingswet

We hebben ons voorbereid op de Omgevingswet die in 2024 is ingegaan. De Omgevingswet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen. Deze nieuwe wet voegt oude wetten samen en bevat regels voor wat er buiten te zien, horen en ruiken is. In het nieuwe digitale Omgevingsloket kan iedereen een vergunning aanvragen. Waar nodig met ondersteuning vanuit de gemeente. In dit loket staan alle regels en plannen van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk.

In 2023 zijn elf bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met uitgebreide procedure vastgesteld.

Vitale vakantieparken

De raad heeft een programmaplan Vitale Vakantieparken vastgesteld. Doel ervan is duidelijkheid over de toekomst en perspectief bieden aan bewoners/eigenaren, communicatie verbeteren en onderhouden met belanghebbenden, sociale vraagstukken opsporen en aanpakken, en een toekomstbestendige recreatieve sector creëren.

Sport

We hebben verder gewerkt aan toekomstbestendige sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke openbare ruimte. Zo heeft de raad de rekensom ontvangen van een nieuw zwembad ten opzichte van het huidige zwembad. We voeren het Hoozeveens Sportakkoord 2.0 uit. De sportfunctionarissen zijn in 2023 voor veel inwoners actief geweest en hebben gewerkt aan een nieuw uitvoeringsplan.

In het Bentinckspark zijn kunstgrasvelden gerenoveerd. We zijn gestart met de herinrichting van het sportpark Elim. De Sportaccommodatievisie Hollandscheveld is vastgesteld en het onderzoek is gestart naar de inpassing van Sporthal de Marke. Het huisvestingsplan voor kleedkamers in de buitensport is vastgesteld. We hebben het huisvestingsplan binnensport voorbereid.

1. Ruimte voor ontwikkelen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	We hebben voorbereidingen getroffen voor de invoering van de Omgevingswet. Zo kunnen we ook na de inwerkingtreding goed inspelen op ruimtelijke initiatieven.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<p>1. <i>Omgevingswet:</i> We hebben het project Implementatie Omgevingsplan uitgevoerd, in samenwerking met gemeente De Wolden</p> <ul style="list-style-type: none">• De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De voorbereiding en implementatie van deze stelselherziening heeft een grote impact op onze organisatie (ook in 2024).• In een uitdagende arbeidsmarkt hebben we ingezet op het op orde brengen en houden van de personele capaciteit binnen het beschikbare budget.• We hebben de 133 minimale acties uitgevoerd die vóór de inwerkingtreding van de wet afgehandeld moesten zijn. <p>2. <i>Vitale vakantieparken:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• In september 2023 heeft de raad het programmaplan Vitale Vakantieparken Hoozeveen 2023-2027 vastgesteld.• De uitvoering ervan hebben we opgepakt op drie sporen: vitaliseren, transformeren en handhaving.• Voor de te vitaliseren parken wordt de toeristische functie versterkt. Samen met de ondernemer kijken we naar kansen om deze parken te laten excelleren.• Met het transformeren zorgen we samen met de parken voor een passende bestemming, een woonbestemming ligt veelal voor de hand bij de drie parken (Martensplek, Nuilerveld, Schoonhoven), waarbij we ook rekening houden met recreanten die willen blijven recreëren.• We trekken hierbij gezamenlijk op met de parken en zorgen voor duidelijkheid en een toekomstperspectief voor de betrokken inwoners en eigenaren.• Met toezicht en handhaving willen we de ruimtelijke onrechtmatigheden oplossen. Zodat de feitelijke situatie in overeenstemming is met de ruimtelijke afspraken. Duidelijk en helder voor betrokken inwoners, parkeigenaren en ondernemers.

	<p>3. <i>Bestemmingsplannen:</i> De volgende bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met uitgebreide procedure zijn in 2023 vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan Buitengebied Zuid, deelplan Riegshoogtendijk 142. • Bestemmingsplan Buitengebied Zuid, deelplan Riegshoogtendijk 83a. • Bestemmingsplan Buitengebied Zuid, deelplan Krakeel 40. • Bestemmingsplan Zuid, deelplan Sloodstraat. • Bestemmingsplan Krakeel/Wolfsbos, consolidatieversie. • Bestemmingsplan Krakeel/Wolfsbos, deelplan Koerhoenlaan. • Bestemmingsplan "Venesluis 2018. • Bestemmingsplan 'Buitengebied Noord Hoogeveen 2016, deelplan Fluitenbergseweg-Oost naast 10'. • Bestemmingsplan 'Hoogeveen, parapluherziening geluidscontour DOC Buitenvaart. • Omgevingsvergunning Zwartschaap 46 Stuifzand. • Omgevingsvergunning Krakeel 57 Noordscheschut. <p>Vanwege de wetswijziging zijn er zo veel mogelijk omgevingsvergunningen met uitgebreide procedure en bestemmingsplannen in procedure gebracht, zodat deze plannen niet hoeven worden omgebouwd naar een omgevingsplan en hierdoor geen vertraging oplopen.</p> <p>4. <i>Bentinckspark:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We zijn een haalbaarheidsonderzoek gestart naar de ontwikkeling van het noordelijk deel van het Bentinckspark. • Het gaat om het plan voor een school van RENN4 (speciaal basis-onderwijs), een eventuele locatie voor een nieuw zwembad en een plek voor nieuwe woningen. Ook onderzoeken we de verplaatsing van de korfbalvelden en de natuurisbaan naar een andere plek in het Bentinckspark.
Wat hebben we gemeten en hoe?	In 2023 hebben wij 15% minder conceptaanvragen ontvangen en 0,6% minder reguliere aanvragen. Daarentegen hebben we circa 13% meer legesopbrengsten ontvangen.

2. Een gezonde en actieve leefstijl, in het bijzonder van kwetsbare groepen	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben verder gewerkt aan voldoende, kwalitatief goede en toekomstbestendige sportvoorzieningen inclusief een beweegvriendelijke openbare ruimte. 2. Via het team sportfunctionarissen hebben we een gezonde leefstijl voor iedereen gestimuleerd.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben inzichtelijk gemaakt wat de exploitatiekosten zijn en welke investeringen vereist zijn voor een toekomstige zwemvoorziening in Hoogeveen ten opzichte van het huidige zwembad De Dolfijn. In september is de raad hierover geïnformeerd. 2. We hebben het 'Hoogeveens Sportakkoord' 2.0 gemaakt en blijven hierop inzetten. Dit heeft erin geresulteerd dat we voor de periode 2023-2026 jaarlijks circa € 50.000 aan uitvoeringsbudget ontvangen van het Rijk. 3. We hebben de inzet van de sportfunctionarissen gecontinueerd en gewerkt aan een nieuw uitvoeringsplan. 4. We hebben de afgeschreven kunstgrasvelden voetbal (2,3 en 10) in het Bentinckspark gerenoveerd. 5. We zijn gestart met de herinrichting van het sportpark Elim. 6. We hebben de Sportaccommodatievisie Hollandscheveld vastgesteld en zijn het onderzoek gestart naar de concrete inpassing van de huidige en nieuwe locatie van Sporthal de Marke.

	7. We hebben het huisvestingsplan voor kleedkamers in de buitensport vastgesteld. Ook hebben we gewerkt aan het nieuwe huisvestingsplan binnensport.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<p>We verantwoorden jaarlijks via een jaarrapportage de output van het Hooegevens Sportakkoord. Vierjaarlijks geven we inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoeverre inwoners van Hooegeveen voldoen aan de beweegrichtlijnen; • de sportdeelname van Hooegeveners; • de vitaliteit van Hooegeveense sportaanbieders. <p>Voor het meten van beweegrichtlijnen en sportdeelname sluiten we aan bij landelijke onderzoeken van het sportakkoord en de Drentse gezondheidsmonitor (GGD).</p>

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	10.211	10.643	10.114	-529
Baten programma	2.811	3.288	3.876	588
Resultaat	-7.400	-7.355	-6.238	1.117

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

Er worden binnen dit programma geen verbonden partijen verantwoord.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hooegeveen	Drenthe	Nederland
Niet-sporters	%	2022	57,6	70,6	72,2

07 Veilige bereikbaarheid

Verantwoordelijk wethouder: Roelof Bisschop

Maatschappelijk effect

We willen met dit programma de bereikbaarheid in stand houden en verbeteren. Binnen de gemeente en van en naar de gemeente. Voor alle vormen van mobiliteit, inclusief openbaar vervoer. We willen bereikbaarheid met aandacht voor verkeersveiligheid, leefbaarheid, gezondheid, klimaatbestendigheid, toegankelijkheid en bedrijvigheid.

We willen werken aan bereikbaarheid in overleg met inwoners en bedrijven.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Wegen en fietspaden

We hebben in 2023 aanpassingen gedaan in de Lomanlaan, Boekweitlaan en Buizerdlaan om deze route veiliger te maken. Hiermee is een langgekoesterde wens vanuit inwoners ingevuld. De aanpak van fietspaden is in 2023 doorgezet met de vernieuwing van fietspad Kerkhoflaan.

Parkeren en laden

We zijn gestart met de nota parkeernormen en met een parkeeronderzoek en verkeersstromenonderzoek stadscentrum. De raad heeft een laadvisie vastgesteld met aandacht voor 'laadpleinen'.

Lobby

De lobby voor een betere wegverbinding met Twente heeft geresulteerd in een door het Kabinet aangekondigde aanpak in 2028 van de N36. Voor het spoor hebben we met resultaat lobbyinzet gepleegd op voldoende middelen voor de aanpak van 'flessenhals' Zwolle-Meppel. Beide lobby-dossiers hebben we in nauwe samenwerking met partners gedaan.

1. In stand houden van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. We hebben de verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeterd voor voetgangers en fietsers rondom de Lomanlaan, Boekweitlaan en Buizerdlaan.2. Fietspad Kerkhoflaan is vernieuwd.3. De Bij is in stand gehouden.4. Een start gemaakt met de nota parkeernormen om te komen tot parkeernormen die aansluiten bij de planologische ontwikkelingen.5. In 2023 is de laadvisie voor Hoogeveen vastgesteld in de gemeenteraad. In dit beleidsdocument staat onze vernieuwde visie op het plaatsen van openbare laadinfrastructuur beschreven. In Hoogeveen worden de laadpalen zoveel mogelijk geclusterd geplaatst op een maximale loopafstand van 500 meter, in zogenaamde laadpleinen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none">1. We hebben lobbyactiviteiten gedaan voor de wegverbinding met Twente. Het Kabinet heeft middelen vrijgemaakt voor de aanpak van de N36. De uitvoering is gepland in 2028.2. Voor het spoor hebben we lobbyinzet gepleegd op voldoende middelen voor de aanpak van 'flessenhals' Zwolle-Meppel en voor een derde en vierde IC tussen Zwolle en Groningen, met een stop in Hoogeveen. Het eerste doel heeft (begin 2024) tot resultaat geleid, het tweede doel nog niet.3. Op het tracé Lomanlaan, Boekweitlaan en Buizerdlaan hebben we zes fysieke maatregelen aangelegd ter bevordering van de verkeersveiligheid en oversteekbaarheid van het langzame verkeer.4. Het fietspad Kerkhoflaan tussen het dorp Hollandscheveld en de Meerboomweg is verbreed en kwalitatief sterk verbeterd door het in beton uit te voeren.5. Subsidie aangevraagd bij het OV-bureau en toegekend gekregen voor De Bij.6. Het opstellen van de Nota parkeernormen is in 2023 gestart en wacht op de afronding van het ook in 2023 gestarte parkeeronderzoek en verkeersstromenonderzoek in relatie tot ontwikkeling van het stadscentrum.7. In 2023 hebben we de voorbereiding op een concessie gedaan voor nieuwe laadpalen in de openbare ruimte. Momenteel staan er 32 openbare laadpalen in Hoogeveen.8. In de Regio Zwolle krijgt het overleg over bereikbaarheid in 2023 een andere vorm. De 'bereikbaarheidstafel' is in 2023 beëindigd en daarom heeft er geen evaluatie plaatsgevonden.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none">1. In totaal hebben er 4838 scholieren/mensen gebruik gemaakt van het aangeboden lesmateriaal, cursussen, trainingen en andere vormen van gedragsbeïnvloeding.2. In 2023 hebben 36.428 reizigers met De Bij gereden (2022: 31.142).3. Resultaat van de lobbydoelen spoor en wegverbinding Twente: zie hierboven.

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	1.430	1.690	1.649	-42
Baten programma	2.849	2.964	3.006	42
Resultaat	1.419	1.274	1.357	83

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

De volgende verbonden partijen en subsidierelaties dragen bij aan uitvoering van dit programma en realiseren van de programmadoelen:

- ParkeerService.
- Publiek Vervoer.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Er zijn voor dit programma geen verplichte beleidsindicatoren					

08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

Verantwoordelijk wethouder: Jeroen Westendorp

Maatschappelijk effect

Dit programma gaat over een duurzaam en gastvrij Hoogeveen.

Reguliere werkzaamheden

Algemeen

Duurzaam Hoogeveen

In 2023 lag de focus van de uitvoering van de energietransitie op de uitvoering van de Transitievisie warmte. Hierbij hebben we de nadruk gelegd op:

- informatievoorziening richting onze inwoners en bedrijven via onder meer de website groenemorgenhoogeveen.nl;
- energiearmoede;
- de samenwerking met onze partners zoals de energiecoöperaties;
- de verduurzaming van de bedrijventerreinen.

We zijn daarnaast gestart met het opstellen van het afval(inzamel)beleid. In dit proces nemen draagvlak onder de inwoners en betrokkenheid van de raad een belangrijke plaats in.

Gastvrij Hoogeveen

Vanuit Gastvrij Hoogeveen hebben we ingezet op de het versterken van de positie van Hoogeveen als een van de vier sterke steden van Drenthe. De gemeente Hoogeveen heeft een regiofunctie op het gebied van recreatie en toerisme. In 2023 hebben we ingezet op:

- een aantrekkelijk en integraal recreatief en toeristisch aanbod;
- uitdragen van het vrijetijdsaanbod van Hoogeveen.

1. Een duurzame leefomgeving waarin de kwaliteit van leven nu en in de toekomst geborgd is	
Wat hebben we bereikt in 2023?	1. Een bijdrage geleverd aan de hele gemeente in 2040 CO ₂ -neutraal.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> Inwoners zijn geïnformeerd over duurzaamheidsmaatregelen en financieringsmogelijkheden o.a. via het Drents Energieloket, de website Groenemorgenhoogeveen.nl, social media en via wooncoaches. Leerlingen voortgezet onderwijs scholen en studenten Alfa-college (DOC33) zijn betrokken bij en ingezet als adviseurs bij klimaatvraagstukken voor Hoogeveen. Leerlingen van het basisonderwijs hebben deelgenomen aan activiteiten vanuit natuur- en milieu-educatieaanbod van het IVN. Er is uitvoering gegeven aan de Transitievisie warmte in samenwerking met inwoners, DOC33, woningcorporaties, netwerkbedrijven en het Hoogeveense bedrijfsleven: <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn stappen gezet in het verduurzamen van de woningvoorraad, met energiearmoede als belangrijk punt van aandacht. De energietransitie moet voor iedereen bereikbaar en betaalbaar zijn. Daarom is gewerkt aan het Hoogeveens Isolatie Offensief (HIO). • Er is, met het Hoogeveens Isolatie Offensief, gewerkt aan een plan om inwoners beter te ondersteunen met het verduurzamen van hun woning door subsidieregelingen bij elkaar te brengen en door nieuwe subsidieregelingen te maken, zoals de Witgoedregeling, de gemeentelijke verduurzamingssubsidie en de aanbesteding van een app om inwoners te ondersteunen met het besparen van energie. • Kleine verduurzamingsmaatregelen zijn gratis bij onze inwoners aangebracht door het Fixteam. • Er is gewerkt aan een doe-het-zelf isolatievoucherregeling. Voor de uitvoering van de regeling is een aanbesteding gestart. • Er is een vervolg gegeven aan het onderzoek naar de potentiële inzet van restwarmte vanuit Attero, waarbij een verdieping is aangebracht en is gekeken waar de restwarmte eventueel zou kunnen worden afgezet. • Er is een studie gestart naar de toepassing van warmte-koude opslag. • We zijn in contact getreden met 50 verenigingen van eigenaren in Hoogeveen om hen te informeren over de mogelijkheden voor verduurzaming. • In regionaal verband is gestart met het Flexteam Warmte, dat ondersteuning biedt bij de uitvoering van de warmtetransitie richting onze inwoners. En er is gewerkt aan de doorontwikkeling van het Drents Energieloket om onze inwoners nog beter te kunnen ondersteunen in de verduurzaming van hun woningen. Samen met de provincie en Ondernemend Hoogeveen hebben we via een gebiedsgerichte aanpak gewerkt aan de verduurzaming van bedrijventerreinen. Ook is gestart met de Pilot Logistiek Laden bij het

	<p>LCH-terrein om elektrisch laden voor de transportsector mogelijk te maken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Ondernemers zijn via 'Ik ben Drents ondernemer' gefaciliteerd met maatwerkadviezen gericht op de verduurzaming van hun bedrijf. 6. Samen met LTO Noord hebben we advies op maat aangeboden aan agrarische ondernemers voor de verduurzaming van hun bedrijf. Daarnaast is er een gemeentelijke informatieavond georganiseerd. 7. Er is gestart met de Pilot Erfmolens, waarmee (agrarische) ondernemers een hogere erfmolens van 25 meter op hun erf kunnen plaatsen. In de zomer zijn er gesprekken met agrariërs gevoerd. Echter, er zijn in 2023 geen vergunningaanvragen bij de gemeente binnengekomen. Daarom is gestart met een onderzoek om in beeld te krijgen welke knelpunten de ondernemers ervaren. 8. Met ondernemers en netbeheerders is gewerkt aan projecten om te komen tot productie van duurzame gassen zoals waterstof en groen gas. 9. We hebben een bijdrage geleverd aan de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES). In 2023 is het RES Voortgangsdokument opgeleverd, waarin de voortgang en de resterende opgave voor de RES staat beschreven. Kijkend naar de realisatiegraad had Hoogeveen in juni 2023 al 57% van de gemeentelijke RES-ambitie gerealiseerd. Daarnaast is ondersteuning geboden aan energiecoöperaties met het verkrijgen van de benodigde kennis en expertise om eigenaar te worden van een zonnepark. 10. Zonne-energie langs snelwegen <ul style="list-style-type: none"> • In 2023 is verder gewerkt aan de strategie van het aanbieden van de Rijksgrond aan de markt voor realisatie van de Drentse Zonne-route A37 en contractvoorbereiding. Met betrekking tot financiële participatie is het Beleidskader Participatie Drentse Zonne-route in 2023 vastgesteld. Daarnaast is in 2023 gestart met het ondersteuningstraject voor het oprichten van de Hoogeveense Energiekoepel en de lokale coöperaties. Hiervoor heeft de gemeente een kwartiermaker aangesteld. • Er loopt een voorverkenning naar de kansen van energieopwekking op de A28 als onderdeel van het Rijksprogramma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER). 11. Waterstofwijk <p>Er is gewerkt aan het mogelijk maken en voorbereiden van de aansluiting van de eerste woningen van Erflanden op waterstof (waaronder ombouw naar inductie koken van 12 woningen) en in Nijstad-Oost. Hiervoor is de aanleg van de waterstofleiding in Nijstad-Oost afgerond en is een vergunning aangevraagd voor het losstation en het waterstof ontvangstation, tussen de NAM-locatie Ten Arlo en de A28. Daarnaast is de gedoogbeschikking bij de ACM aangevraagd. Er is gewerkt aan juridische overeenkomsten voor deelnemers en leveranciers die noodzakelijk zijn voor uitvoering van het project.</p> 12. Er is gewerkt aan de uitvoering van mobiliteitsdoelen uit het klimaatakkoord. In 2023 zijn in Drenthe een regionaal mobiliteitsplan, een uitvoeringsagenda en is een gemeentelijke laadvisie vastgesteld. Ook zijn we gestart met de voorbereiding van de pilot verlengde private aansluiting (VPA). 13. Netcongestie <ul style="list-style-type: none"> • In regionaal verband hebben we gewerkt aan een aanpak om oplossingen te vinden voor netcongestie binnen het Provinciaal Meerjaren Investeringsprogramma Energie en Klimaat (PMIEK). • Er is gesproken met netbeheerders en ondernemers om oplossingen te vinden voor de netcongestieproblematiek.
--	---

Wat hebben we gemeten en hoe?	Via een energie-/klimaatmonitor maken we inzichtelijk hoe de CO ₂ -uitstoot zich ontwikkelt in Hoogeveen en welk aandeel duurzame energie is gerealiseerd, om in 2040 CO ₂ -neutraal te zijn. De volgende monitor verschijnt in 2025. Regionaal is samenwerking gezocht voor een gezamenlijke CO ₂ -monitor. Vanuit de RES-regio is de voortgang van de RES-doelstellingen gemonitord.
--------------------------------------	--

2. Circulaire economie en circulaire leefomgeving

Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vermindering van de hoeveelheid ongescheiden restafval (grof & fijn) per inwoner met 4 kg en verbetering van het scheidingspercentage met 0,6 procentpunt. 2. Vaststelling van de uitgangspunten voor nieuw afval(inzamel)beleid. 3. Reductie van het verwerkingstarief voor restafval m.i.v. Q4. 4. Reductie van de afkeur PMD met 3,9 procentpunt.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokale communicatie via onder andere groenemorgenhoogeveen.nl en voortzetting van de regionale communicatiecampagne 'Geef Het Door'. 2. Op basis van de resultaten van een inwonersraadpleging, branche-informatie en input van alle raadsfracties hebben we uitgangspunten voor nieuw afval(inzamel)beleid geformuleerd. 3. Voorbereiding van de actualisatie van de Productovereenkomst (PO) 2024 met Area. 4. Gezamenlijke (Drentse) aanbestedingen c.q. contractverlengingen. 5. Afstemming met Attero over de gevolgen van het besluit te stoppen met het aanvullend nascheiden van restafval.
Wat hebben we gemeten en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1. In de jaarlijkse Markerein Grondstoffenmonitor wordt gemeten hoe de gemeente Hoogeveen op afvalbeheergebied presteert ten opzichte van eerdere jaren, de overige Drentse gemeenten en het landelijk gemiddelde c.q. de best presterende gemeente uit dezelfde stedelijkheidsklasse. 2. De gemiddelde afkeur van PMD wordt maandelijks door RKN gerapporteerd.

3. Gastvrij Hoogeveen

Wat hebben we bereikt in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De intentie is uitgesproken om op regionale schaal een samenwerking tot stand te brengen op het gebied van toeristische promotie. 2. Diversiteit in de ontwikkeling van toeristische en recreatieve producten gerealiseerd 3. Voor meer zichtbaarheid en versterking van de toeristische beleving voor de inwoners van Hoogeveen gezorgd.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen met Westerveld, De Wolden en Meppel hebben we een projectplan geschreven voor regionale toeristische samenwerking. 2. We hebben gewerkt aan een evaluatie van het huidige beleid en uitvoeringsplan recreatie en toerisme. 3. Samen met de sector hebben we de koers uitgestippeld naar en bijgedragen aan een gezond ondernemersklimaat en ingezet op de ontwikkeling van kwalitatief aantrekkelijke toeristische producten. 4. We hebben, in samenwerking met provincie Drenthe, marketing Drenthe en de gemeenten Coevorden en Emmen, uitvoering gegeven aan Van Gogh in Drenthe 2023. We hebben lokale initiatieven en toeristische productontwikkeling ondersteund en gefaciliteerd met als doel Van Gogh voor langere tijd zichtbaar te houden. Inmiddels is het projectplan Van Gogh Drenthe 2024-2030 vastgesteld, waar vanuit de gemeente Hoogeveen een financiële bijdrage aan is gegeven

	<p>om Van Gogh in Hoogeveen en Drenthe voor langere tijd te borgen.</p> <p>5. We hebben ingezet op het verbinden van ondernemers en ondersteunen op gebied van de toeristische productontwikkeling voor bijvoorbeeld de productie van Boer Koekoek en andere lokale initiatieven.</p> <p>6. Er is overeenstemming bereikt met een aantal grondeigenaren waardoor er een volwaardig wandelknooppuntennetwerk in Hoogeveen komt te liggen.</p> <p>7. Het toeristisch informatiepunt Hoogeveen is verplaatst naar de Tamboer.</p>
Wat hebben we gemeten en hoe?	1 keer per 2 jaar wordt door het Recreatieschap het Ecorys rapport uitgebracht waarin de economische impact van toerisme voor Drenthe wordt geanalyseerd.

Wat heeft het gekost

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten programma	8.180	9.090	9.041	-49
Baten programma	6.739	7.342	7.861	519
Resultaat	-1.442	-1.748	-1.180	568

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

De volgende verbonden partijen hebben bijgedragen bij aan uitvoering van dit programma en het realiseren van de programmadoelen:

- Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)
- Recreatieschap Drenthe
- AREA

Voor meer informatie over de wijze waarop en het financiële belang wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2022	143	129	148
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2021	29,1	26,8 (2020)	20 (2020)

09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hoogeveen

Verantwoordelijk bestuurder: Karel Loohuis

Maatschappelijk effect

Het programma Veilig Hoogeveen en Zichtbaar en transparant bestuur omvat de zorg voor veiligheid. Dit programma heeft tot doel ervoor te zorgen dat de gemeente Hoogeveen een woon-, leef- en werkklimaat heeft waar iedereen zich veilig voelt en waar het veilig is. Het handhaven van de openbare orde, het borgen van de veiligheid in Hoogeveen en de beleving daarvan is een essentiële basisvoorwaarde voor het functioneren van stad en samenleving. Het programma vormt de basis voor de verbindende, integrale aanpak van veiligheid door diverse organisaties die bijdragen aan een veilig Hoogeveen. Het veiligheidsdomein verandert snel en raakt steeds meer verweven met andere beleidsterreinen en programma's.

Daarnaast gaat dit programma over de wijze waarop we willen besturen: in verbinding met de Hoogeveense samenleving en onze partners om vanuit een positieve houding samen te verbeteren. Want Hoogeveen maken we samen. Dit programma richt zich daarbij op het zichtbaar zijn in wat we willen en kunnen realiseren in het belang van Hoogeveen en op de openheid over ons handelen. Dit vormt voor ons de kern van een betrouwbaar, bestuurlijk fundament.

Reguliere werkzaamheden

Onderstaande infographic is een greep uit de (vele) thema's en werkzaamheden die in het programma aan de orde zijn.

Algemeen

1. Alcohol	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Verantwoord omgaan met alcohol en daarmee excessen v.w.b. de openbare orde en veiligheid voorkomen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het verantwoord schenken van alcohol tijdens evenementen is een vast agendapunt geweest tijdens het evenementenoverleg. Organisatoren zijn gewezen op hun verantwoordelijkheid hierin. 2. Er is gecontroleerd op alcoholvergunningen in de horeca. 3. Het preventie en handavingsbeleid alcohol is geactualiseerd.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Controle op alcoholvergunningen in de horeca valt onder de dagelijkse werkzaamheden.

2. Drugs	
Wat hebben we bereikt in 2023?	De geldende regelgeving toepassen bij constatering van drugsgebruik, -productie en -handel.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben bij zes verschillende casussen bestuursrechtelijke maatregelen getroffen. 2. We hebben periodiek overleg met de politie over casuïstiek. 3. We zijn actief betrokken bij het nieuwe coffeeshopbeleid. 4. We hebben bijeenkomsten gevolgd om onze kennis te vergroten.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We meten via de controles van onze handhavers en we meten via de politiecijfers.

3. Maatschappelijke onrust en verdeeldheid	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Inzicht in de sentimenten in onze samenleving.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek afstemmingsoverleg met de Smederijen. 2. In verbinding staan en gesprekken gevoerd met de gemeenschap. 3. We hebben gesproken met het AZC, de moskee en vertegenwoordigers van actiegroepen XR en de boeren. 4. Deskundigheidsbevordering door deelname aan trainingen en bezoeken (landelijke) netwerkbijeenkomsten. 5. Gestart met het maken van een procesbeschrijving demonstraties. 6. Handelingskader opstellen aan de hand van studies en ervaringen elders. 7. Het PSHI-protocol is in overleg met GGD geactualiseerd. 8. Soevereinen; zes ingekomen brieven van mensen die zich soeverein verklaren zijn onderzocht op zorgelijke signalen (o.a. minderjarigheid en schoolbezoek).
Wat hebben we gemeten en hoe?	Dit is een nieuw thema waar we nog geen wijze van meten voor hebben ontwikkeld.

4. Radicalisering	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Het zoveel mogelijk voorkomen van personen en groepen die radicaliseren.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Basis- en verdiepingstrainingen Radicalisering en Extremisme georganiseerd voor professionals zowel in- als extern. 2. Binnen het district Zuidwest deelnemen aan de periodieke radicaliseringstafel CTER. 3. Bijwonen seminar Radicalisering (3) Noord-Nederland. 4. Continueren van persoonsgerichte aanpak via OGGz, sociaal team en Zorg- en veiligheidshuis; 5. Intensiveren contact professionals waaronder middelbare scholen (signalering en bewustwording).
Wat hebben we gemeten en hoe?	Het is moeilijk te meten omdat we afhankelijk zijn van signalen.

5. Woonoverlast	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Integraal aanpakken van woonoverlast.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het stappenplan woonoverlast hebben we met een extern deskundige geactualiseerd. 2. Actief geparticipeerd in de aanpak van casuïstiek woonoverlast. 3. Toepassen van bestuursdwang op basis van de Wet aanpak woonoverlast is niet nodig geweest.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Integraal aanpakken van woonoverlast valt onder dagelijkse werkzaamheden.

6. Ondernijning	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Het bestrijden van ondernijnende activiteiten.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn begonnen met de intensivering van de aanpak van ondernijning op basis van de adviezen vanuit het rapport van de Rekenkamercommissie. 2. We zijn gestart met een gemeentelijke integrale ondernijningstafel. Aan deze tafel worden signalen besproken en opgevolgd. 3. Deelnemen aan de intergemeentelijke samenwerking in de aanpak van ondernijning met de Drentse gemeenten, politie, waterschappen, provincie en RIEC.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We meten niet zelf als gemeente; we maken gebruik van de cijfers uit de politiestructuren.

7. Cybercriminaliteit	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Bewustzijn en weerbaarheid vergroten rondom cybercriminaliteit.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De voorbereidingen gestart voor een campagne om de digitale weerbaarheid onder jongeren te vergroten (Hackshield). 2. Landelijke preventieactiviteiten doorzetten en via wijkteams signaalfunctie en aanspreekpunt organiseren. 3. We nemen deel aan de regionale werkgroep cyber (gemeenten, politie, O.M. en RIEC in Friesland, Groningen en Drenthe).
Wat hebben we gemeten en hoe?	Het gaat hier om inzet bij preventieactiviteiten.

8. Zorg en veiligheid	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Effectieve verbinding van zorg en veiligheid lokaal en regionaal.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. In regionaal verband ontwikkelen we beleid voor de aanpak mensenhandel. 2. Toepassing van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (bevoegdheid burgemeester). 3. Continueren inzet Zorg- en veiligheidshuis en aansluiten bij zorgoverleggen om burgemeestersbevoegdheden eventueel toe te passen. 4. Hulpverlening op gang helpen door bijvoorbeeld inzet tijdelijk huisverbod. 5. Overlast gevend gedrag door verwarde personen voorkomen/beëindigen via persoonsgerichte aanpak.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We meten niet zelf als gemeente, we maken gebruik van cijfers uit de politiestructuren.

9. Burgerzaken: voorkomen van identiteitsfraude	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Samen met de rijksoverheid ons inzetten om identiteitsfraude te voorkomen.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben elektronische apparatuur geïmplementeerd om biometrie mee vast te leggen, te controleren en de echtheid van identiteitsdocumenten vast te stellen.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. We zetten elektronische hulpmiddelen in bij de identiteitsvaststelling en beoordelingen van identiteitsdocumenten. 3. We hebben afspraken gemaakt over vastlegging van aantallen gesignaleerde (pogingen tot) identiteitsfraude. 4. We hanteren verbeterde processen en werkvoorschriften van het Rijk voor de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten. Alle medewerkers zijn getraind in het gebruik van de apparatuur.
Wat hebben we gemeten en hoe?	De elektronische hulpmiddelen signaleren mogelijk onechte documenten. Deze signalen zijn aanleiding tot nader onderzoek door medewerkers. In 2023 heeft dit niet geleid tot vaststelling van (poging) tot identiteitsfraude.

10. Lobby	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Stappen gezet en resultaten behaald op een aantal lobbydossiers.
Wat hebben we gedaan in 2023?	<ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben op vier dossiers lobby gevoerd: binnenstad, spoor, wegverbinding Drenthe-Twente en waterstofwijk. 2. Voor de wegverbinding met Twente heeft het kabinet middelen vrijgemaakt voor de aanpak van de N36. De uitvoering is gepland in 2028. 3. Voor het spoor hebben we inzet gepleegd op voldoende middelen voor de aanpak van 'flessenhals' Zwolle-Meppel en voor een derde en vierde IC tussen Zwolle en Groningen, met een stop in Hogeveen. Het eerste doel heeft (begin 2024) tot resultaat geleid, het tweede doel nog niet. 4. Voor de binnenstad hebben we het contact met de provincie en de Drentse steden gevoerd over een vervolg op het regiostedenfonds ook na 2024. 5. Voor de waterstofwijk hebben we het eerste contact gelegd met Gasunie over voorwaarden voor aansluiting op de backbone. En we hebben het overleg gestart met RENDO, WDODelta en provincie over een lokale energiehub rond waterstof.
Wat hebben we gemeten en hoe?	We hebben SMART lobbydoelen geformuleerd bij de genoemde dossiers en rapporteren hierover via de P&C documenten naar de raad.

11. Strategische communicatie	
Wat hebben we bereikt in 2023?	Proactieve communicatie over dossiers, plannen en ontwikkelingen die belangrijk zijn voor de Hogeveense samenleving.
Wat hebben we gedaan in 2023?	In 2023 leveren we hiervoor een strategisch communicatieplan op waardoor meer focus is aangebracht in de communicatie.
Wat hebben we gemeten en hoe?	Aan ieder collegevoorstel is een communicatieactie gekoppeld in een communicatieparagraaf.

Wat heeft het gekost

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil
Lasten programma		9.464	17.064	15.963	-1.101
Baten programma		806	16.545	17.087	542
Resultaat		-8.658	-520	1.124	1.643

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

Verbonden Partijen

Er worden binnen dit programma geen verbonden partijen verantwoord.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Hoogeveen	Drenthe	Nederland
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2022	1	1	1
Jongeren met jeugdbescherming	%	2023	1,1	1	1
Jongeren met jeugdreclassering	%	2023	0,3	geen data	0,3
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	1,2	1,5	1,4
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	4,6	3,7	4,5
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	7,9	3,7	4,5
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	2,3	1,4	2,3
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	7	5	8

10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil
Algemene uitkering	137.356	144.023	147.038	-3.015
Dividend	1.950	2.115	2.115	
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	16.243	16.246	16.847	-601
Overige algemene dekkingsmiddelen	25	2	30	-28
Saldo van de financieringsfunctie	129	703	1.124	-421
Totaal baten	155.703	163.088	167.153	-4.065
Algemene uitkering				
Dividend				
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	873	873	914	-41
Overige algemene dekkingsmiddelen	-225	-225		-225
Saldo van de financieringsfunctie	496	306	1.316	-1.010
Totaal lasten	1.144	954	2.230	-1.276
Algemene uitkering	-137.356	-144.023	-147.038	3.015
Dividend	-1.950	-2.115	-2.115	
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-15.370	-15.373	-15.932	560
Overige algemene dekkingsmiddelen	-250	-227	-30	-197
Saldo van de financieringsfunctie	367	-397	192	-589
Totaal saldo	-154.559	-162.134	-164.923	2.788

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening onder 'overzicht van baten en lasten' zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2023.

11 Overzicht overhead

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten programma	19	19	545	-526
Lasten programma	21.561	23.534	24.868	-1.334
Resultaat	21.543	23.515	24.324	-809

Een analyse per taakveld is opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' van het jaarrekeningdeel.

12 Reserves

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Baten programma	50	3.052	2.339	713
Lasten programma	6.324	6.781	4.454	2.327
Resultaat	6.274	3.728	2.115	1.614

Een analyse per taakveld is opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' van het jaarrekeningdeel.

13 Het geraamde resultaat

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Baten programma				
Lasten programma	2.434	11.368	21.783	-10.415
Resultaat	2.434	11.368	21.783	-10.415

Een analyse per taakveld is opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' van het jaarrekeningdeel.

14 Vennootschapsbelasting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Baten programma				
Lasten programma				
Resultaat				

Een analyse per taakveld is opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' van het jaarrekeningdeel.

PARAGRAFEN

Lokale heffingen

De paragraaf omvat alle gemeentelijke heffingen. De heffingen vallen onder de programma's als de besteding gebonden is en zo niet, onder de algemene dekkingsmiddelen. Ook de lokale lastendruk en de kwijtschelding komen aan de orde.

Paragraafhouder Derk Reneman

Index op heffingen

Om de inkomsten en uitgaven voor wat betreft de prijsontwikkeling zoveel mogelijk in balans te houden hebben we vanaf de begroting 2023 afgesproken de inkomsten jaarlijks te indexeren. Voor 2023 zijn de inkomsten met de inflatiecorrectie van 3% geïndexeerd. Waar andere afspraken zijn voor de indexering worden afzonderlijk benoemd in deze paragraaf.

Toerekening overhead

De kosten voor overhead mogen niet direct worden toegerekend aan de taakvelden maar worden verantwoord op het taakveld overhead. Met betrekking tot de lokale heffingen dient de toerekening hiervan extracomptabel te geschieden. De wijze van toerekening moet worden vastgelegd en opgenomen in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. In Hoogeveen is gekozen voor een toerekening waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met de personele inzet op dit taakveld en anderzijds de omvang van het betreffende taakveld.

Kwijtschelding	Jaarrekening	Begroting voor	Begroting na	Jaarrekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	wijz. 2023	wijz. 2023	2023
Verleende kwijtschelding	394	500	450	404

Bij kwijtschelding hanteren we de maximaal door het Rijk toegestane bijstandsnorm van 100%. De € 404.000 aan verleende kwijtschelding betreft de afvalstoffenheffing (70%) en de brede rioolheffing (30%). De lasten worden als onderdeel van de 100% kostendekking van de afvalstoffenheffing en riolering in de exploitatie opgevangen.

Totaalbeeld opbrengst heffingen

Opbrengsten	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
OZB	15.964	16.124	16.124	16.704
BIZ Stadscentrum	247	250	250	241
Toeristenbelasting	145	102	150	215
Precariobelasting	115	87	90	87
Forensenbelasting	33	28	46	45
	16.504	16.591	16.660	17.292
Afvalstoffenheffing	6.347	5.767	5.767	6.369
Brede rioolheffing	4.774	4.770	4.770	4.955
Betaald parkeren	2.448	2.686	2.726	2.757
Graf- en begraafrechten	1.234	1.224	1.160	1.085
Marktgeden	53	53	53	53
	14.856	14.500	14.476	15.219

WABO-leges	1.077	816	816	1.287
Leges Burgerzaken	776	554	699	712
Leges planologische procedures	0	70	0	0
Leges Telecommunicatiewet	94	39	81	95
Leges Bodemgesteldheidsonderzoek	0	2	2	0
	1.947	1.481	1.598	2.094
Zwembad	580	629	634	703
Sport	1.599	1.272	1.344	1.531
	2.179	1.901	1.978	2.234
Totaal	35.486	34.473	34.712	36.839

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Onroerendezaakbelasting wordt geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak (Woz) die is vastgesteld met een Woz-beschikking. Voor het belastingjaar 2023 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2022. De OZB is met 3% geïndexeerd in 2023.

Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Stadscentrum

De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker van een niet-woning in het centrumgebied van Hogeveen waarin commerciële activiteiten plaatsvinden. Hoeveel de ondernemer moet betalen, hangt af van de waarde van het object. De waarde van het object wordt bepaald volgens de regels van de wet Woz. De totale opbrengst van de BIZ-bijdrage wordt in de vorm van een subsidie door de gemeente uitgekeerd aan Stichting Centrummanagement Hogeveen.

Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Stadscentrum

BIZ Stadscentrum	Jaar-rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar-rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
Kosten	281	275	275	286
Opbrengsten	247	250	250	241
Kostendeckking	88%	91%	91%	84%

Voor de bijdrage aan de Stichting Centrummanagement Hogeveen is een bedrag opgenomen van € 275.000. Hiertegenover staat een jaarlijkse opbrengst begroot van € 250.000. Werkelijk is er € 241.000 ontvangen.

Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in hotels, pensions, bed and breakfast, appartementen, recreatiebungalows en campings binnen de gemeente Hogeveen wordt van niet-ingezetenen toeristenbelasting geheven. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting biedt (de hotelier, pensionhouder, e.d.); deze mag de belasting doorberekenen aan degene die overnacht.

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. De toeristenbelasting kan op twee manieren worden voldaan: een vast bedrag per jaar of een bedrag op basis van het aantal overnachtingen. Voor 2023 is het tarief vastgesteld op € 1,50 per persoon per overnachting. Dit tarief wordt vastgesteld op basis van de voorstellen van het Recreatieschap Drenthe.

In 2023 heeft de afrekening van het aantal overnachtingen in 2022 plaatsgevonden. De opbrengst toeristenbelasting is hoger dan begroot door een toename van het aantal overnachtingen. Er is sinds 2021 sprake van een gestage groei van het aantal overnachtingen. 2020: 83.164, 2021: 95.588 en 2022 109.738. De afrekening toeristenbelasting 2023 gaat in 2024 plaatsvinden.

Forensenbelasting

Wie een tweede verblijf in de gemeente Hoogeveen heeft en niet staat ingeschreven in de gemeente Hoogeveen en het verblijf meer dan 90 dagen per jaar tot zijn of haar beschikking heeft, betaalt forensenbelasting. Deze belasting wordt geheven over de waarde van het verblijf. De opbrengst is ten opzichte van de primaire begroting hoger uitgevallen. Gelet op de ontwikkeling sinds de invoering van de forensenbelasting in 2021 is dit structureel.

Bij opmaak van de begroting is ervan uitgegaan dat de opbrengst forensenbelasting € 28.000 zou gaan bedragen. De werkelijke opbrengsten is € 17.000 hoger uitgekomen dan begroot.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting is verschuldigd door degene die de voorwerpen daar heeft of ten behoeve van wie ze daar zijn. Met de heffing van precariobelasting worden algemene inkomsten verkregen. De precariobelasting wordt geheven volgens de opgenomen in tarieven in de tarientabel, behorende bij de Verordening Precariobelasting.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. De heffing is afhankelijk van de omvang van het betreffende huishouden zoals opgenomen is in de verordening Afvalstoffenheffing 2023.

De tarieven zijn voor 2023 niet aangepast. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing	Jaar-rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar-rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
730 Kosten reiniging	4.824	5.176	5.176	4.897
630 Kwijtschelding	273	350	350	278
050 Rente aandeelkapitaal	9	9	9	3
BTW Component	941	903	903	850
Totaal door te berekenen kosten	6.047	6.438	6.438	6.028
050 Ontvangen dividend	271	225	225	217
730 Reinigingsheffing	6.347	5.767	5.767	6.369
730 Onttrekking voorziening	0	500	500	0
Totaal opbrengst	6.619	6.492	6.492	6.586
Kostendekking	109%	101%	101%	109%
Verrekening met voorziening	-572	-54	-54	-558

De kosten betreffen alle kosten voor het inzamelen en verwerken van gft-afval, rest afval, oud papier, glas, kunststof en overig grofvuil. Daarnaast worden de kosten toegerekend aan de afvalstoffenheffing die te maken hebben met de regeling voor kwijtschelding.

Het voordeel binnen de afvalbegroting wordt gestort in de egalisatievoorziening Reiniging. In de GemRap 2023-2 is per saldo al een voordeel van € 445.000 opgenomen. In de jaarrekening komen we nog eens € 558.000 voordeliger uit. Dit komt door lagere lasten op reiniging van € 337.000 en minder kosten aan kwijtschelding € 72.000. En een hogere opbrengst van € 95.000. In de begroting 2023 was

oorspronkelijk een storting van € 54.000 voorzien. Het voordelig saldo van € 558.000 wordt toegevoegd aan de voorziening Reiniging.

Brede rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- De inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater.
- De inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerken van het ingezamelde hemelwater.
- Het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Voor 2023 zijn de tarieven met 3% geïndexeerd. Voor de rioolheffing geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

Brede rioolheffing

Brede rioolheffing	Jaar-	Begroting	Begroting	Jaar-
	rekening	voor wijz	na wijz	rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
720 Kosten riolering	2.959	3.235	3.235	3.135
210 Kosten straatvegen (40%)	387	411	411	412
570 Uitvoering baggerplan	224	232	232	-
630 Kwijtschelding	119	150	150	124
Btw-component	298	362	362	342
1% Oninbaar verklaring	48	48	48	50
Overhead	798	793	793	816
Totaal door te berekenen kosten	4.833	5.231	5.231	4.879
Rioolheffing	4.774	4.770	4.770	4.955
Ten laste van voorziening riolering	-	-	-	-
Totaal opbrengst	4.774	4.770	4.770	4.955
Kostendekking	101%	91%	91%	102%
Verrekening met voorziening	59	461	461	-76

In de GemRap 2023 is beide keren al een voordeel gemeld en de begroting daarop aangepast. In de jaarrekening komen we nog eens € 75.000 voordeliger uit. De toe te rekenen kosten riolering zijn € 351.000 lager dan begroot. Vanwege capaciteitstekort is geprioriteerd in de werkzaamheden. Daarbij is de nadruk gelegd op het onderhouden van de (verplichte) schouwsloten. De werkzaamheden voor het baggerplan schuiven door naar 2024. Daarnaast zijn er minder kosten aan kwijtschelding. Aan de baten is er € 185.000 meer ontvangen dan begroot. In de begroting 2023 was oorspronkelijk een onttrekking van € 461.000 voorzien. Het voordelig saldo van € 75.000 storten we in de voorziening riolering.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven voor het parkeren van een voertuig op een aangewezen plaats en tijdstip of voor verleende parkeervergunningen. Met de heffing van parkeerbelastingen worden algemene inkomsten verkregen.

Betaald parkeren

Betaald parkeren	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
063 Opbrengst parkeren	2.448	2.686	2.726	2.757
220 Kosten parkeren	707	992	857	835
Overhead	153	156	156	156
Saldo	1.588	1.538	1.713	1.766

In de GemRap 2023 zijn de parkeerinkomsten en de kosten naar boven bijgesteld. In de jaarrekening zijn de baten nog iets hoger dan vooraf voorzien. Met name in de zomermaanden is er een toename aan parkeren door publiek. De lasten zijn iets lager dan vooraf ingeschat.

Graf- en begraafrechten

Eind 2011 heeft de raad de Nota Begraven vastgesteld. Financieel is het uitgangspunt dat 100% van de variabele kosten door de tarieven wordt gedekt en 70% van de vaste kosten.

De overige 30% voor de parkfunctie van de begraafplaatsen komt ten laste van de algemene middelen.

Graf- en begraafrechten

Graf- en Begraafrechten	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
750 Begraafplaatsen en crematoria	760	760	815	760
570 Openbaar groen en recreatie	31	133	133	133
020 Burgerzaken	40	40	40	40
Overhead	253	258	258	258
Totaal lasten	1.084	1.191	1.246	1.191
waarvan: variabel (a)	-200	-200	-200	-200
Instandhoudingskosten	884	991	1.046	991
waarvan: vaste kosten 70%, geen parkfunctie (b)	619	694	732	694
Lasten in tariefberekening (a+b)	819	894	932	894
Opbrengst graf- en begraafrechten	1.234	1.224	1.160	1.085
Kostendeckking	151%	137%	124%	121%

Bij GemRap1 is er een verwachte minderopbrengst door minder verlengingen van grafrechten gemeld van € 65.000 en verwerkt via een begrotingswijziging. Ten opzichte van deze gewijzigde begroting is er nu per saldo een nadeel van € 74.000. De lager opbrengst wordt met name veroorzaakt door lagere begraafrechten, tendens minder begraven/toename cremieren en tendens minder verlenging van rechten. Er is nog steeds sprake van een inhaalslag van verlenging van grafrechten in verband met verlopen termijnen. In 2024 wordt het begraafplaatsbeleid geactualiseerd.

Marktgelden

De werkelijke opbrengsten is conform begroot.

Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (WABO)-leges

Voor de WABO-leges geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen.

Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (WABO)-leges

WABO-leges	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
830 Opbrengst Wabo-leges	1.077	816	816	1.287
830 kosten bouwen en wonen	1.014	860	867	952
Overhead	334	341	341	341
Saldo	-271	-385	-392	-6
Kostendekking	80%	68%	68%	100%

In de meerjaren begroting was alvast een mindering opgenomen als gevolg van de invoering van de Wkb. Nu deze wet is uitgesteld naar 1 januari 2024 was deze ingeboekte minderopbrengst niet van toepassing. Verder zijn er een aantal aanvragen van grote bouwprojecten behandeld.

Leges Burgerzaken

We heffen de leges over een aantal verschillende rechten ter zake van het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Voor de leges geldt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overstijgen. We kijken hierbij niet naar de kosten van de specifiek geleverde dienst maar naar de groep van dezelfde diensten.

Leges Burgerzaken

Leges Burgerzaken	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
020 Opbrengst leges burgerzaken	776	554	699	712
020 Kosten burgerzaken	2.262	1.609	1.931	2.034
Overhead	424	432	432	432
Saldo	-1.910	-1.487	-1.664	-1.754
Kostendekking	34%	27%	30%	29%

Planologische procedures

Er loopt een aantal projecten, waarbij kostenverhaal via de grondprijs of een anterieure overeenkomst is geregeld. In een anterieure overeenkomst wordt bepaald hoeveel een initiatiefnemer moet betalen voor de bestemmingsplanprocedure, de zogenaamde exploitatiebijdrage. In de exploitatiebijdrage zijn de leges opgenomen. Om deze reden zijn er in 2023 geen separate leges in rekening gebracht.

Zwembad

Zwembad	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
520 Opbrengsten zwembad	580	629	634	703
520 Kosten zwembad	1.956	3.019	2.646	2.797
Kostendekking	30%	21%	24%	25%

Binnensport

Binnensport	Jaar- rekening	Begroting voor wijz	Begroting na wijz	Jaar- rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2023	2023
520 Opbrengsten binnensport	1.196	718	832	1.070
520 Kosten binnensport	2.028	2.500	2.929	2.407
Kostendekking	59%	29%	28%	44%

Binnensport

De kostendekkendheid voor binnensport ligt dit jaar hoger dan de begroting. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten voor onder andere gasverbruik.

Buitensport

Buitensport	Jaar- rekening 2022	Begroting voor wijz 2023	Begroting na wijz 2023	Jaar- rekening 2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
520 Opbrengsten buitensport	403	440	512	461
520 Kosten buitensport	1.483	1.494	1.539	1.613
Kostendekking	27%	29%	33%	29%

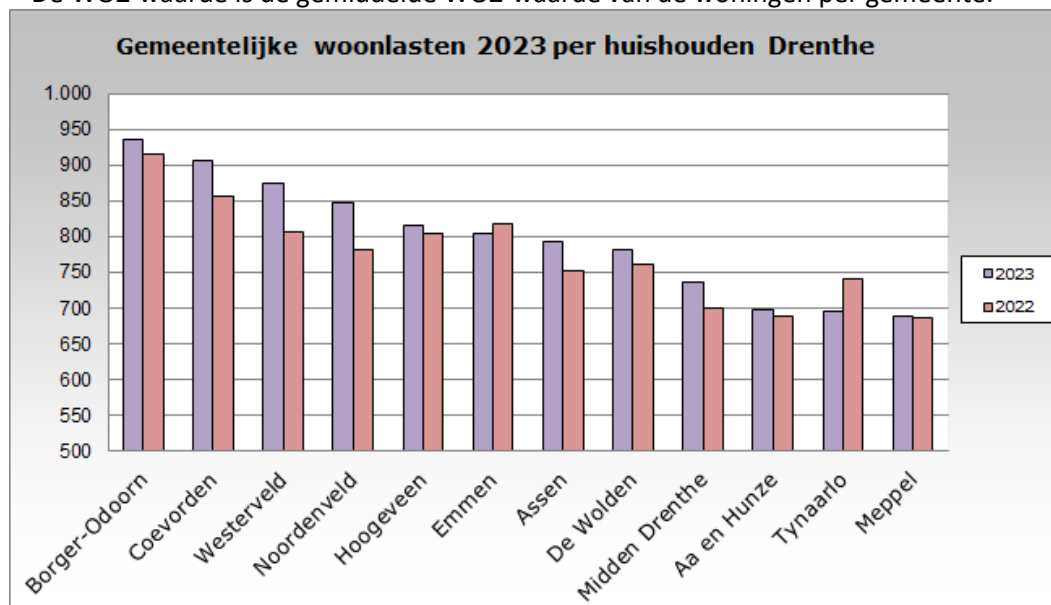
De budgetten sport worden toegelicht in het programma Gezond en vitaal.

Woonlastendruk

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2023 van de woonlasten van de twaalf Drentse gemeenten.

	WOZ waarde*	Percentage	OZB	Afvalstoffen- heffing	Riool- heffing	2022	2023
Borger-Odoorn	284.000	0,15740%	447	244	245	914	936
Coevorden	278.000	0,13960%	388	306	211	857	906
Westerveld	349.000	0,10100%	352	310	211	807	874
Noordenveld	330.000	0,09501%	314	257	276	782	846
Hoogeveen	254.000	0,14750%	375	287	154	804	816
Emmen	238.000	0,14190%	338	290	178	817	805
Assen	264.500	0,13450%	356	265	173	753	793
De Wolden	374.000	0,08840%	331	216	234	762	781
Midden Drenthe	275.000	0,09790%	269	229	239	700	736
Aa en Hunze	317.400	0,09260%	294	250	153	688	697
Tynaarlo	393.000	0,08390%	330	189	176	741	695
Meppel	292.000	0,10300%	301	212	177	686	690

* De WOZ-waarde is de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen per gemeente.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Dat wil zeggen: welke capaciteit is nodig om de risico's op te vangen, en wel zodanig dat een tegenvaller in de uitvoering niet direct tot een bezuiniging hoeft te leiden.

Paragraafhouder: Derk Reneman

Inleiding

Het weerstandsvermogen dient om niet begrote kosten en risico's op te vangen. Het geeft een indicatie van de robuustheid van de begroting. Risicobeheersing heeft daarom een belangrijke relatie met het weerstandsvermogen. Reguliere risico's worden afgedekt met verzekeringen of voorzieningen/bestemmingsreserves. Voor risico's die niet tegen acceptabele kosten kunnen worden verzekerd en waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten dient het weerstandsvermogen als dekkingsmiddel.

Binnen de uitvoering van het beleid doen we al veel aan het beperken van risico's. Bij elk besluit tot uitvoering nemen we waarborgen op in de college- en raadsvoorstellen om risico's zoveel mogelijk te vermijden of te beperken. Daarnaast zijn op allerlei terreinen (wegen, riolering, gebouwen, openbare verlichting, etc.) beheersplannen opgesteld waarbij we zo nodig voorzieningen treffen. Bij grotere projecten bouwen we diverse momenten in waarop de gemeente nog kan kiezen om al dan niet door te gaan (go of no-go momenten). Alle voorstellen beoordelen we op eventuele risico's met financiële-, personele- en/of juridische consequenties. Kortom: risicomanagement maakt primair onderdeel uit van de dagelijkse processen. In de opgestelde 'Nota weerstandsvermogen en Risicomanagement' zijn de doelstellingen en begrippen betreffende het weerstandsvermogen en aanpak verder uiteengezet.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Om risico's te kunnen opvangen is het van belang dat hiervoor een buffer beschikbaar is. In dit kader is de weerstandscapaciteit van de gemeente van belang. We maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De structurele weerstandscapaciteit bestaat onder andere uit het budget voor onvoorzien dat in elk programma is opgenomen. Dit bedrag is echter op nihil gesteld en biedt daarmee geen weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat we kunnen inzetten om eenmalige tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare deel van de reserves. Dat betreft de Algemene reserve.

Algemene reserve

De Algemene reserve vormt het belangrijkste onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt naar verwachting per 31 december 2023 (dus voor resultaatbestemming 2022) € 52,7 miljoen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn die reserves die de raad voor een bepaald doel heeft bestemd. Ze beslaan per 31 december 2023 € 1,268 miljoen. Voor een specificatie: zie toelichting op de balans.

Stille reserves

Dit betreffen de activa die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde en die op korte termijn verkoopbaar zijn. Deze worden op nihil gewaardeerd.

Inventarisatie van de risico's

De omvang van het noodzakelijke weerstandsvermogen wordt telkens herzien op basis van ontwikkelingen. De risico's worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening geactualiseerd.

Aan de hand van een lijst met mogelijke onderwerpen zijn de grootste risico's voor de gemeente in beeld gebracht. De risico's zijn beoordeeld aan de hand van onderstaande matrices en tabellen.

Kans score	Omschrijving	Toelichting
1	Minder dan of 1 keer per 10 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
2	1 keer per 5-10 jaar	Onwaarschijnlijk
3	1 keer per 2-5 jaar	Waarschijnlijk
4	1 keer per 1-2 jaar	Mogelijk
5	1 keer of meer per jaar	Vrijwel zeker

Tabel 1: Kans scorekaart

Impactklasse	Financiële impact	Imagobeeld	Referentiebeeld
1	< € 100.000	Zeer klein (individu)	Geen bedreiging
2	€ 100.000 < X > € 250.000	Klein (lokaal)	Minimale bedreiging
3	€ 250.000 < X > € 1.000.000	Midden (regionaal)	Bedreiging
4	€ 1.000.000 < X > € 1.500.000	Groot (landelijk)	Ernstige bedreiging
5	€ 1.500.000 of meer	Zeer groot (internationaal)	Zeer ernstige bedreiging

Tabel 2: Impactklasse

Met behulp van de risicoscore (kans score x impactklasse) kunnen risico's worden geprioriteerd en wordt inzichtelijk welke risico's de grootste invloed hebben op het realiseren van de doelstellingen en het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. De risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen.

	Impactklasse					
	1	2	3	4	5	
Kansscore	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5

Tabel 3: Risicomatrix

Hierbij geldt hoe hoger de score, hoe hoger de potentiële impact van het risico en hoe hoger de prioriteit om het risico aan te pakken. De risicomatrix wordt vervolgens gebruikt om de risico's te kunnen uitdrukken in geld.

De volgende percentages worden gehanteerd om een netto risico te kunnen berekenen als onderdeel van de benodigde financiële weerstandscapaciteit in euro's. Dit is de inschatting van het bedrag waarvoor de gemeente risico loopt.

Risicokans	Score	Risicokans in %
Laag	1 of 2	10%
Laag	3 of 4	15%
Laag	5 of 6	20%
Gemiddeld	4, 8 of 9	40%
Gemiddeld	10 of 12	50%
Hoog	5 of 10	50%
Hoog	15 of 16	60%
Hoog	20	75%
Hoog	25	90%

Tabel 4: Risicokans in % op basis van de risicoscore

In zowel de begroting als in de jaarrekening, in deze paragraaf, wordt een update weergegeven van de risico's. Daarbij worden de volgende stappen gemaakt:

- Risico's actualiseren.
- Risico's analyseren.
- Benodigde weerstandscapaciteit koppelen aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

In de tussentijdse rapportages worden alleen die risico's gemeld die ten opzichte van de begroting nieuw zijn of significant afwijken.

De omvang x de kans, dat het risico zich voordoet, geeft aan wat de benodigde weerstandscapaciteit is.

Zoals in onderstaande tabel is weergegeven, bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor de jaarrekening 2023 € 23,474 miljoen.

Onderdeel	Maximaal risico	Risicokans	Benodigde weer- Standscapaciteit
	<i>Bedrag * € 1.000</i>		
Algemene uitkering	5.910	Hoog	2.955
Bedrijfsvoering	6.736	Laag	1.347
(Schade)claims	3.015	Laag	603
Externe factoren	1.748	Gemiddeld/Hoog	860
Financieel	27.190	Gemiddeld/Hoog	5.996
Grondexploitatie	*	Hoog	586
Kapitaalgoederen	5.122	Laag/Gemiddeld	1.537
Open-einde regelingen	5.268	Gemiddeld/Hoog	3.018
Oekraïne	p.m.	Gemiddeld	p.m.
Crisis noodopvang	p.m.	Laag	p.m.
Statushouder	p.m.	Gemiddeld/Hoog	p.m.
Projecten	2.253	Laag/Gemiddeld/Hoog	563
Verbonden partijen	5.536	Laag/Gemiddeld/Hoog	1.384
Overige categorieën	1.478	Laag/Gemiddeld	561
Totaal	64.256		19.410

* Afzonderlijke risicoanalyse grondexploitaties met een maximaal risico van ca. € 586.000.
Zie voor meer informatie de paragraaf Grondbeleid.

Vergelijkende cijfers

Onderdeel	Jaarrekening 2023 benodigde weerstandscapaciteit	Begroting 2023 benodigde weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2022 benodigde weerstandscapaciteit	Vershil benodigd jaarrekening 2023 t.o.v. begroting 2023	Vershil benodigd jaarrekening 2023 t.o.v. jaarrekening 2022
<i>Bedrag x € 1.000</i>					
Algemene uitkering	2.955	2.060	1.773	895	1.182
Bedrijfsvoering	1.347	1.064	1.423	283	-76
(Schade)-claims	603	54	1.533	549	-930
Externe Factoren	860	378	860	482	0
Financieel	5.996	5.191	6.095	805	-99
Grondexploitatie	586	794	43	-208	543
Kapitaalgoederen	1.537	1.314	2.354	223	-817
Open-einde regeling	3.018	3.377	1.565	-359	1.453
Oekraïne	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Crisis noodopvang	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Statushouder	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Projecten	563	622	1.085	-59	-522
Verbonden partijen	1.384	1.184	2.119	200	-735
Overige categorieën	561	488	342	73	219
Totaal	19.410	16.526	19.192	2.884	218

De grootste verschillen t.o.v. voorgaande jaren worden veroorzaakt door:

Algemene uitkering

Tot en met 2025 ontvangen we meer geld van het Rijk, daarna leveren we in. Vanaf 2026 zijn de middelen die we van het Rijk ontvangen € 10 miljoen lager dan in 2025. De onzekerheid over de rijksmiddelen maakt dat het lastig is om 4 jaar vooruit te kijken en middelen structureel in te zetten. Om deze reden onderkennen we een verhoogd maximaal risico.

Bedrijfsvoering

Tractie - wagenpark

De SWO heeft voertuigen en overig materieel in gebruik voor de taken van de buitendienst in de openbare ruimte. In 2021 heeft de SWO een nieuw tractieplan opgesteld. In dit plan is de omvang, leeftijd en kwaliteit van het materieel en de capaciteit van het materieel bepaald. Om de werkzaamheden efficiënt te kunnen blijven uitvoeren, is de eerstkomende twee jaar een inhaalslag van € 2,5 miljoen nodig. De inhaalslag is na besluit van het SWO-bestuur opgenomen in de exploitatie 2022 e.v. die naar rato wordt doorbelast naar de gemeente. Deze inhaalslag is opgenomen in het weerstandsvermogen.

Cyberisico's

Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en de Informatiebeveiligingsdienst (IBD, VNG) geven jaarlijks inzicht in de belangrijkste dreigingen in de digitale wereld (zoals hackpogingen, ransomware-aanvallen en misbruik persoonsgegevens). Risico's die hierdoor ontstaan, zijn onder andere schending van privacy, verstoring van dienstverlening en bedrijfscontinuïteit, financieel verlies, imago-schade, claims of boetes). Op dit moment zijn de basisbeveiligingsmaatregelen in de organisatie onvoldoende op orde (zie ook het recent rapport van de rekenkamer). De SWO heeft een meerjarig informatieveiligheidsplan opgesteld, zodat passende maatregelen genomen worden om deze risico's terug te brengen tot een acceptabel niveau. Het risico wordt opgenomen als PM-post in het weerstandsvermogen.

Inflatierisico's

Inflatierisico's is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de inkoopwaarde van goederen en diensten, afwijkt van wat verwacht werd op het beslissingsmoment.

Externe factoren

De omgeving waarin de gemeente Hoogeveen opereert verandert en de organisatie verandert mee. Dit is van invloed op de risico's die de organisatie loopt. Het gaat om vragen als: welke doelstellingen wil de organisatie behalen? Waar staat de organisatie nu? Wat is de maatschappelijke en economische omgeving? Hiervoor is een risico inschatting opgenomen die gelijk is aan voorgaande jaren.

Financieel

Financieringsbeleid en treasurybeleid

De gemeente heeft interne en externe financieringsmiddelen ter beschikking om te kunnen voorzien in de financieringsbehoefte. De interne financieringsmiddelen bestaan uit de reserves, oftewel eigen vermogen en de voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit de opgenomen langlopende geldleningen en kortlopende middelen (o.a. rekening-courant geld en kasgeldleningen), oftewel het vreemd vermogen. Op het moment dat de uitgaven worden gedekt door inzet van reserves vindt een substitutie plaats van eigen vermogen naar vreemd vermogen.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's. Aangezien de gemeente geen leveranciers en afnemers kent van buiten de eurolanden zijn koersrisico's niet aanwezig. Dus blijven over de rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Kapitaalgoederen

In de (volgende) paragraaf Kapitaalgoederen is weergegeven waar we in 2024 en verder rekening mee dienen te houden. Ondanks dat er minder is uitgegeven dan begroot zorgen de stijgende kosten aan groen, fietspaden en kunstwerken en het inhalen van achterstallig onderhoud voor een toename van de benodigde weerstandscapaciteit.

Openeinderegelingen

Binnen het sociaal domein is sprake van open-einde-regelingen. In de programma's is toegelicht waarop de budgetten zijn gebaseerd. De benodigde weerstandscapaciteit ligt meer in lijn met de begroting door herziening van het maximale risico. Een openeinderegeling kent immers geen budgettair plafond met als risico dat het begrote budget ontoereikend is.

Inflatie

Vanuit het programmaplan Sociaal Domein 2022-2025 streven we ernaar dat iedereen zo zelfstandig mogelijk kan meedoen aan de samenleving. De huidige ontwikkelingen op het gebied van energieprijzen en inflatie zijn een groot risico voor het brede welzijn van onze inwoners. Als inwoners te maken krijgen met armoede en schulden, zijn die problemen en de stress ervan vaak belemmeringen om goed te kunnen meedoen aan de samenleving. We verwachten dat de koopkrachtdaling negatieve gevolgen heeft voor de volksgezondheid en dat er een groter beroep wordt gedaan op ons ondersteuningsaanbod op het gebied van zorg en welzijn. Tegelijk verwachten we dat onze hulpverlening minder succesvol zal zijn omdat mensen vooral bezig zijn met overleven.

Oekraïne

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne hebben de veiligheidsregio's in 2022 de opdracht gekregen vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid om 2.000 + 1.000 opvangplekken per regio beschikbaar te stellen voor ontheemden uit Oekraïne. In gemeente Hoogeveen zijn 474 opvangplekken beschikbaar

gesteld vanuit de gemeentelijke opvanglocaties. Vanuit het Rijk is toegezegd dat gemeenten financieel gecompenseerd worden voor de kosten die zij hiervoor maken. Ten opzichte van het vastgestelde normbedrag in 2022 zijn de werkelijke kosten in 2023 lager uitgevallen. Voor in de toekomst is er onduidelijkheid/risico over de aantallen opvangplekken, de duur van de opvang, de vergoeding die hier tegenover staat en de mogelijke effecten hiervan op de sociale structuur van gemeente Hoogeveen.

Crisis noodopvang (CNO)

Vanuit de situatie in Ter Apel heeft het Rijk aan de gemeenten gevraagd noodopvang te faciliteren. De gemeenten hebben afgesproken dat zij elk inzetten op 50 opvangplekken in het kader van de crisis noodopvang. De mogelijkheid bestaat dat door het Rijk een verlenging wordt gevraagd die doorloopt in 2024. Hierbij geldt dat het Rijk de kosten geheel vergoedt.

Verbonden partijen

De risico's door inflatie gaan ook aan onze verbonden partijen niet voorbij. De begrotingen daarvan nemen toe maar ook de voor hen geldende risico's in de bedrijfsvoering. Hogere bijdragen vanuit de gemeente nemen de kans op uiteindelijk niet sluitende rekeningresultaten niet weg en daarmee stijgt het risico voor de gemeente in het alsnog bijdragen in mogelijke tekorten cq. lagere dividendopbrengsten. In de paragraaf 'Verbonden partijen' zijn de specifieke risico's per verbonden partij opgenomen.

Overige categorieën

Openstaande vorderingen van debiteuren (incl. sociaal domein) worden niet ontvangen.

Toelichting op de grootste risico's

De risico's met de meeste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit worden hieronder toegelicht:

Nr.	Categorie	Risico	Benodigde weerstandscapaciteit
1	Algemene uitkering	Algemene uitkering - De werkelijke algemene uitkering wijkt af van de raming	€ 3 mln.
2	Financieel	Verstrekte geldleningen - Het niet nakomen van de aflossingsverplichtingen (hypotheek ambtenaren, woningbouwcoöperaties).	€ 6 mln.
3	Open-einde regelingen	Budgetoverschrijding - Overschrijding van het budget doordat er duurdere, meer en/of langere zorg gevraagd wordt en de taakstellende bezuiniging niet gerealiseerd kan worden	€ 3 mln.

Overige risico's

Naast bovengenoemde zijn voor de berekening van de weerstandscapaciteit, onder andere ook de volgende risico's meegenomen:

- Het moeten terugbetalen van ontvangen subsidiebedragen (Categorie Projecten).
- Meer aanvragen dan budget bij open-einde regelingen (Categorie open-einde regelingen).
- Schadeclaims die niet worden gedekt door de verzekering (Categorie Claims).
- Openstaande vorderingen worden niet ontvangen (dubieuze debiteuren) (Categorie Overige).
- De impact van de oorlog in Oekraïne is groot en heeft grote gevolgen voor een recessie. Denk hierbij aan de stijgende inflatie, tekort aan grondstoffen, tekort aan fossiele brandstoffen, verstoringen van productielijnen en de oplopende rente. Daarnaast is er gevolg op gebied van opvang van de Oekraïense vluchtelingen. De dwingende spoed van de opvang heeft ook zijn weerslag op onze ambtelijke en bestuurlijke organisatie en de wijze waarop uitvoering moet

worden gegeven aan deze lopende noodsituatie. Dit kan een mogelijk impact hebben op de financiële positie van de gemeente Hogeveen, bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook op het sociaal domein (uitkeringen, vluchtelingen, jeugdhulp, etc.).

Kengetallen financiële positie

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte set financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen vindt ook een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie plaats. Doel van deze kengetallen is dat daarmee beter door de raad het oordeel over de structureel en reëel sluitende begroting wordt onderbouwd.

We hebben de kaders van de financiële kengetallen met de raad besproken en bij de Kadernota 2024 zijn de volgende signaleringswaarden vastgesteld:

1. Netto schuldquote: maximaal 90%.
2. Solvabiliteit: minimaal 35%.
3. Weerstandsvermogen: minimaal 2,0 uitstekend.
4. Structurele exploitatieruimte: minimaal 0.
5. Grondexploitatie: maximaal 20%.
6. Belastingcapaciteit: geen signaleringswaarde.

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (totale baten exclusief mutaties reserves). We hanteren de definitie van de VNG, die zij gepubliceerd hebben in hun notitie “*Houdbare gemeentefinanciën*”, in de definitie/formule rekenen ze de voorzieningen tot het eigen vermogen.

Jaar	Langlopende schuld <i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	Netto schuld	Exploitatie inkomsten (excl. reserves)	Percentage netto schuld als aandeel exploitatie
2018	119	138	196	70%
2019	131	150	183	82%
2020	133	146	212	71%
2021	125	128	211	60%
2022	117	96	233	41%
2023	108	70	243	29%

Toelichting netto schuld en percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten.

De kolom langlopende schuld in bovenstaande tabel geeft geen compleet beeld van onze vermogenspositie. Ook andere zaken moeten worden meegenomen. Een goed kengetal om de hoogte van de schulden te beoordelen is de *netto schuld als aandeel van de inkomsten*. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger het inkomen des te meer schuld een gemeente kan aangaan. Het kengetal uitgedrukt in procenten wordt de netto schuldquote genoemd. Voor de inkomsten in de noemer moet voor dit kengetal worden uitgegaan van de inkomsten voor de bestemming van de reserves, de inzet van reserves op de exploitatie zijn geen inkomsten. De formule voor de netto schuldquote als aandeel van de inkomsten luidt:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - (\text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het percentage in 2023 29% bedraagt. Hiermee blijven we onder ons doelstellingspercentage van 80%.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

(Opmerking: bij de verstrekte leningen worden de leningen aan de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVN) buiten beschouwing gelaten).

Jaar	Langlopende schuld <i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	Netto schuld	Exploitatie inkomsten (excl. reserves)	Percentage netto schuld als aandeel exploitatie
2018	119	134	196	68%
2019	131	145	183	80%
2020	133	150	212	69%
2021	125	117	211	56%
2022	117	85	233	37%
2023	108	58	243	24%

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is een maatstaf om aan te geven in hoeverre een organisatie in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen; hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Hoogeveen heeft per 31 december 2023 een balanstotaal van € 252,7 miljoen en het eigen vermogen (excl. voorzieningen) is € 75,5 miljoen, waarmee de solvabiliteitsratio uitkomt op 29,9%.

Balans Hoogeveen Bedragen * € 1 miljoen		2023 Rekening	2023 Begroting	2022 Rekening	2021 Rekening	2020 Rekening
Activa						
Immateriële vaste activa	A	8,6	8,9	9,2	9,4	10,1
Materiële vaste activa	A	118,6	130,2	121,6	123,8	134,2
Fin vaste activa	A	13,2	11,3	11,5	11,3	11,8
Vorraden	B	14,4	15,5	13,2	15,5	13,5
Vlottende activa	B	97,7	39,9	54,7	37,3	32,2
Totaal	E	252,4	205,7	210,1	197,3	202,4
Passiva						
Eigen Vermogen	C	75,5	32,8	51,7	25,8	12,7
Voorzieningen	F	8,8	7,0	8,3	6,7	6,9
Vreemd Vermogen	D	168,1	165,9	150,1	164,8	182,8
Totaal	E	252,4	205,7	210,1	197,3	202,4
Solvabiliteit Raad $(=(C+F)/E)$		33,4%	18,9%	28,6%	16,5%	9,2%
Solvabiliteit BBV $(=C/E)$		29,9%	16,0%	24,6%	13,0%	6,3%

3. Weerstandsvermogen

Het kengetal weerstandsvermogen is de verhouding tussen het totaalbedrag aan risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Met behulp van dit kengetal kan worden bepaald of het weerstandsvermogen voldoet aan de gestelde norm. Het wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} \quad (\text{risicoprofiel})$$

Onderstaand is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven, waarbij rekening is gehouden met het resultaat van de jaarrekening 2023 (na bestemming):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31/12	2023	2023	2022	2021
		Rekening	Begroting	Rekening	Rekening
Beschikbare weerstandscapaciteit		52.716	31.795	22.914	22.675
Benodigde weerstandscapaciteit		19.410	17.476	19.192	12.910
Weerstandsvermogen		33.306	14.319	3.722	9.765
Ratio weerstandsvermogen		2,72	1,82	1,19	1,76

Aan de hand van onderstaande tabel kan de betekenis van deze ratio worden bepaald. Conform deze tabel kunnen we concluderen dat het weerstandsvermogen op basis van de definitieve cijfers 2023 'uitstekend' is.

Waardering	Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 > < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 > < 1,4	Voldoende
D	0,8 > < 1,0	Matig
E	0,6 > < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich meestal gedurende maximaal drie jaar voordoen. Hierbij vinden correcties plaats als gevolg van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2022*
		Rekening	Rekening
A	Totaal structurele lasten	214.924	205.739
B	Totaal structurele baten	238.602	231.261
(1)(B-A)	Saldo structurele baten en lasten (1)	23.678	25.522
C	Structurele toevoeging reserves	0	
D	Structurele onttrekking reserves	0	
(2)(D-C)	Saldo onttrekking en toevoeging (2)	0	
E	Totale baten (exclusief mutatie reserve)	242.653	
3	Saldo (1) en (2)	23.678	25.522
3/E	Percentage t.o.v. totale baten	9,76%	11,0%

*In 2022 werd nog de oude definitie gehanteerd voor het berekenen van de structurele exploitatieruimte. Vanaf de jaarrekening 2023 wordt er gerekend met de definitie die het BBV hanteert ((Structurele baten – structurele lasten)+(Totaal structurele toevoegingen reserves- Totaal incidentele onttrekkingen aan de reserve)/(Totale baten exclusief mutatie reserves)

5. Kengetallen grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot het geïnvesteerde bedrag is ten opzichte van de totale baten:

	2023	2022
<i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening	Rekening
Boekwaarde voorraad gronden per 31-12	13,0	13,2
Totale baten (exclusief reserves)	242,0	233,0
Percentage	5,4%	5,6%

6. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Overigens laat dit kengetal eigenlijk meer een verhouding zien t.o.v. de landelijk gemiddelde woonlasten dan dat het de echt vrij toelaatbare (wettelijke) belastingruimte toont.

	2023	2022	2021	2020
	Rekening	Rekening	Rekening	Rekening
OZB-lasten gemiddelde WOZ-waarde	457	367	355	302
Rioolheffing	154	150	147	147
Afvalstoffenheffing	287	288	288	287
Totaal woonlasten Hoogeveen	898	805	790	736
Gemiddelde woonlasten gemeenten (landelijk)	944	904	811	776
Percentage t.o.v. landelijk gemiddelde	95%	89%	97%	95%

Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien of de bestaande kapitaalgoederen voldoende (kunnen) worden onderhouden om het voortbestaan te verzekeren en dus kapitaalvernietiging te voorkomen. Het begrip voldoende moet met kwaliteitseisen worden onderbouwd. Voorbeelden van dergelijke kwaliteitseisen zijn bijvoorbeeld NEN2767 normeringen voor gebouwen of keuringseisen voor sportvoorzieningen etc.

Paragraafhouder college

Basisgegevens te onderhouden kapitaalgoederen (peil eind 2023)

Vanuit de verschillende beheerpakketten is de onderstaande tabel met ons te beheren areaal opgesteld. Door continue verbetering van de gegevens in beheersystemen kunnen er verschillen ontstaan ten opzichte van vorige jaren. Daarnaast kan een areaal door uit- of inbreidingen groeien of krimpen.

Onderwerp	Karakteristiek	Onderhoud
Openbare ruimte	Oppervlakte totaal	12.925 ha.
	Oppervlakte rijbaan	2.408.384 m ²
	Verharde fietspaden	400.726 m ²
	Oppervlakte parkeren	294.173 m ²
	Verharde voetpaden	757.228 m ²
	Natuurlijke beplanting	1.040.627 m ²
	Cultuurlijke beplanting	354.165 m ²
	Gras (inclusief bermen)	3.405.884 m ²
	Bomen	59.770 st.
	Sportterreinen	713.000 m ²
	Openbare verlichting (armaturen)	15.400 st.
	Speeltoestellen	1.181 st.
	Begraafplaatsen	10 st.
Gebouwen	Binnen- en buitensportaccommodaties	26 st.
Riolering	Lengte vrijverval riolering	450 km.
	Lengte Druk-/Persriool	201 km.
	Hoofd- en Minigemalen	875 st.
	Bergbezinkbassin	6 st.

Speelvoorzieningen

Afgelopen jaar zijn in Hoogeveen drie posities voor de groene schoolpleinenrevolutie ingevuld. Hierdoor ontvangen scholen (financiële) ondersteuning van de provincie, IVN en de gemeente om hun schoolpleinen te vergroenen. Daarnaast zijn initiatieven ontplooid om speelvoorzieningen te vernieuwen, verbeteren en/of uit te breiden, met aandacht voor speelwaarde en het integreren van klimaatadaptie en biodiversiteit.

Jaarlijks worden alle speeltoestellen in Hoogeveen geïnspecteerd op veiligheid, waarbij noodzakelijk onderhoud of vervanging wordt uitgevoerd. De gemeente beheert 211 formele speelplekken waarvan een groot aantal in samenwerking met scholen en speeltuinverenigingen. In 2023 zijn als gevolg van de veiligheidsinspectie 8 speeltoestellen vervangen.

Speeltuinenverenigingen

Sinds 2009 heeft de gemeente met verschillende speeltuinverenigingen een beheerovereenkomst afgesloten. Wegens nieuwe inzichten in deze samenwerking is het afgelopen jaar een start gemaakt met het afsluiten van nieuwe overeenkomsten met deze verenigingen. Zo neemt de gemeente graag haar verantwoordelijkheid terug als het aankomt op het inspecteren en onderhouden van speelvoorzieningen in het kader van veiligheid. Deze nieuwe lijn in afspraken met de verenigingen worden de komende jaren doorgezet.

Reinigen valdempend zand

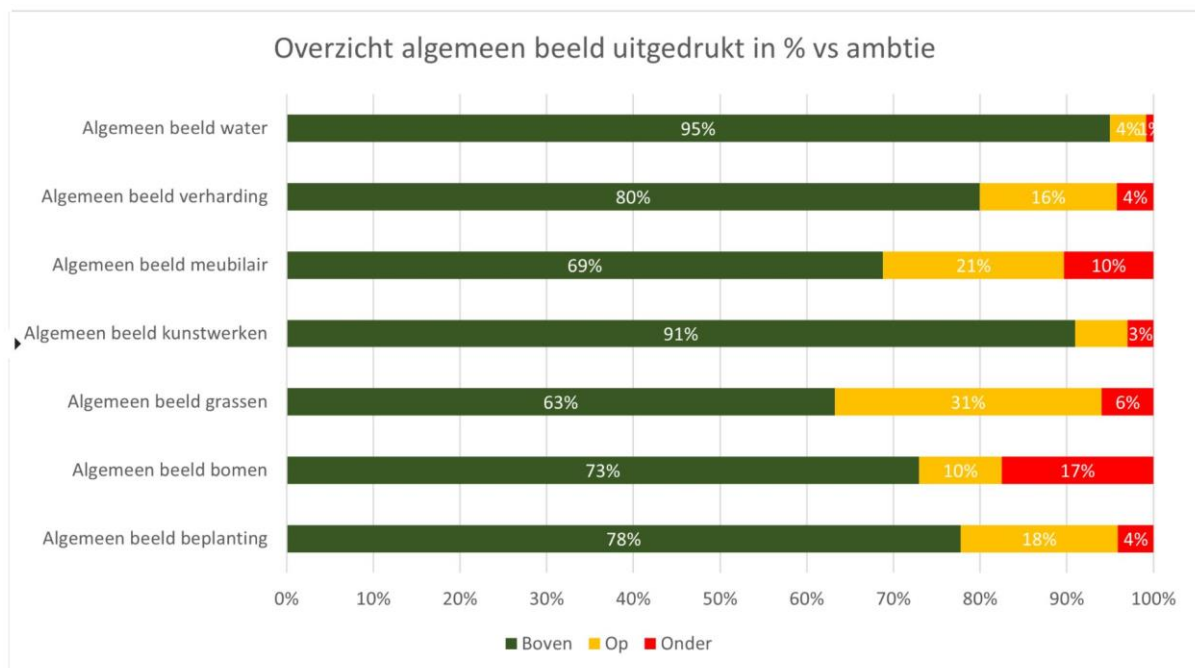
In de loop der jaren vervuult het valdempend zand onder speeltoestellen door onder andere katten, afval en onkruid. Zodoende dienen deze ondergronden regelmatig gereinigd te worden. In 2023 heeft op een aantal plaatsen reiniging van deze ondergronden plaats gevonden.

Exploitatiebudget	Bedragen x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Onderhoud openbare speelplekken		133	83

Groen

Per 2023 hebben we de schouwmethodiek geoptimaliseerd. Met de nieuwe systematiek krijgen we meer sturingsinformatie voor het (indien nodig) bijsturen van het beleid.

In 2023 is in totaal vijf keer geschouwd, gemiddeld over het jaar voldoet 88% van het totale groen-areaal aan ambitieniveau.

	Bedragen x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Onderhoud openbaar groen		2.221	2.065

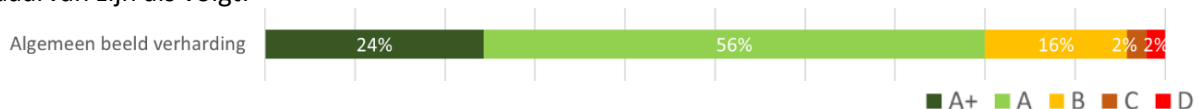
Wegen

Het kwaliteitsniveau voor het onderhoud aan wegen is door de raad bepaald op Beheer Openbare Ruimte (BOR)-basis. BOR-basis betekent: een redelijk onderhouden omgeving, met incidenteel een kleine onderhoudsachterstand, enkele lichte schades, niet storend vuil of onvoldoende onderhouden.

Wegen die op basisniveau zitten, voldoen aan de minimum wettelijke eisen. De gemeente wil en moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Elk jaar wordt de kwaliteit gemeten volgens de CROW-systematiek voor weginspecties (publicatie 146). De resultaten daarvan zijn in de volgende tabel weergegeven.

In 2023 is gekozen om de weginspectie tweejaarlijks uit te voeren in harmonie met de inspectie van gemeente De Wolden. Daarbij houden we de wettelijke termijn van twee jaar voor het uitvoeren van de weginspectie.

In de beleidsschouw van de openbare ruimte is ook het areaal aan wegen geschouwd. De resultaten daarvan zijn als volgt:

Door de aard van de schouw geeft dit een ander beeld dan de (gedetailleerdere en technischere) weginspectie. Daardoor lijkt een relatief klein gedeelte van de wegen kwaliteitsniveau C en D te hebben dan wat in 2022 uit de weginspectie bleek.

Algemeen kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een redelijk percentage wegen dat voldoet aan kwaliteitsniveau A. Vervolgens is er sprake van een behoorlijk percentage B. Het percentage C en D met achterstallig onderhoud strookt niet met het beleid van de gemeente Hoogeveen. Bij de asfaltwegen op niveau D vindt kapitaalvernietiging plaats.

Areaal

Hoogeveen heeft ruim 4 miljoen m² verharding (wegen, fiets- en voetpaden) in beheer. Daarnaast is een deel van de wegen en paden niet verhard. Voor het onderhoud aan wegen zijn twee budgetten beschikbaar. Het investeringsbudget en het exploitatiebudget.

Investeringsbudget (asfaltprogramma)

Met het investeringsbudget worden (asfalt)wegen en fietspaden vervangen die technisch op het einde van de levensduur zitten. Niet alle wegen die op het einde van de levensduur zitten kunnen direct worden aangepakt. Daarbij kijken we niet alleen naar de techniek, maar ook naar de verkeersveiligheid, belangen van ondernemers en de opvattingen van inwoners. Wegen die aan vervanging toe zijn, maar nog niet aan de beurt zijn, kunnen gevaar gaan opleveren. In die gevallen wordt vanuit het exploitatiebudget noodreparaties uitgevoerd.

De volgende investeringswerken zijn 2023 uitgevoerd:

- Reconstructie Langedijk in Hollandscheveld.
- Voorbereidingen Stuifzandseweg in Hoogeveen.

	Bedragen x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Asfaltprogramma - wegen		1.340	368
Asfaltprogramma - fietspaden		638	569

Exploitatiebudget

Met het exploitatiebudget worden onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Op basis van de jaarlijkse inspectie wordt de totale werkvoorraad van het onderhoud bepaald. Op basis van prioriteit (veiligheid) wordt bepaald waar welk onderhoud wordt uitgevoerd. Daarnaast worden voor klein onderhoud (asfalt en elementen) een ploeg mobiele stratenmakers ingezet.

Hieruit hebben we op 22 locaties asfaltonderhoud uitgevoerd, met name op plaatsen waar kapitaalvernietiging plaats vond. Ook zijn er op 265 locaties onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan elementenverharding. Als laatste zetten we jaarrond een mobiele ploeg stratenmakers in om kleine maatregelen uit te voeren en meldingen af te handelen.

Openbare verlichting

In 2023 zijn ongeveer 600 conventionele armaturen vervangen door led-armaturen. Het energieverbruik is daardoor verder gedaald. Hoeveel kan nog niet worden aangegeven, omdat nog geen eindafrekening van de energieleverancier is ontvangen.

Exploitatiebudget	Bedragen x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Onderhoud wegen etc.		3.472	3.305
Straatreiniging		1.028	1.031
Openbare verlichting incl. elektriciteitsverbruik		832	652
Totaal		5.332	4.988

Kunstwerken (bruggen en viaducten)

Hoogeveen heeft 135 kunstwerken, zoals bruggen, viaducten, vissteigers en 5.162 m1 damwand met een vervangingswaarde van € 39 miljoen (exclusief de monumentale Roelof van Echtsluis).

Eens per 3 jaar worden alle kunstwerken geïnspecteerd. Aan de hand van deze inspectie, een constructieberekening en waar nodig detailinspecties worden de benodigde technische onderhoudsmaatregelen gepland, die vervolgens worden opgenomen in de jaarplanningen.

Het algemene beeld uit de beleidsschouw openbare ruimte is als volgt:

Het voorgenomen groot onderhoud aan de elektrische installatie van de Schoolvonderbrug en de Brug om de Oost is in uitvoering. Deze werkzaamheden worden begin 2024 afgerond. Daarnaast zijn op diverse locaties beschoeiingen hersteld. Een groter project daarin was het vervangen van een deel van de beschoeiing langs de Industriehaven in Hoogeveen.

Exploitatiebudget	Bedragen x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Beheer kunstwerken		298	250

Riolering/water

Riolering en Water Programma

Eind 2022 is het Riolering en Water Programma 2023-2028 door de raad vastgesteld (22 december 2022). In dit programma is de gezamenlijke visie op de gemeentelijke watertaken en de samenwerking daarin binnen Fluvius beschreven. De komende jaren zetten wij deze regionale samenwerking door om optimaal kennis en ervaring met elkaar te delen. Waarmee we kostenbesparing realiseren en de kwaliteit en de robuustheid van het beheer van de waterketen verder verbeteren.

In het programma is aangegeven hoe wij invulling geven aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater en welke activiteiten wij daarvoor uitvoeren. Van deze activiteiten zijn de financiële en personele middelen in beeld gebracht.

LAS LUA

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een Lokale Adaptatie Strategie. Deze is mei 2023 door de Raad vastgesteld.

Toelichting per beheersprogramma

Grondwater

We beheren en onderhouden drainage die in het kader van de grondwaterzorgplicht zijn aangelegd in openbaar gebied. Er zijn grondwaterpeilbuizen geplaatst voor de grondwaterzorgplicht. Deze peilbuizen zijn voorzien van meetapparatuur waarmee we continu inzicht hebben in de grondwatersituatie. Wij hebben in 2023 dit meetnet geoptimaliseerd (extra peilbuizen bijgeplaatst en overbodige peilbuizen verwijderd) met het oog op de klimaatveranderingen. Eind 2023 zijn wij een nieuw raamcontract aangegeven voor het instandhouden van dit meetnet.

Actualisatie basisrioleringsplannen – opstellen Systeemoverzichten Stedelijk Water

Periodiek berekenen we rioelstelsels door om te beoordelen of deze nog voldoende kwaliteit en klimaatbestendig zijn. Bij de nieuwe berekeningen kijken wij nu naar het totale systeem. We nemen daarvoor ook de watergangen waar onze riolen op afvoeren mee in de analyse. Daarom spreken we van het systeemoverzicht stedelijk water en niet meer over het basisrioleringsplan.

We zijn in 2023 gestart met de voorbereidingen voor de actualisatie van de SSW's voor de kernen Hollandscheveld, Elim, Fluitenberg en Noordscheschut.

Buurtaanpak klimaatadaptatie

In 2023 hebben wij voor de urgentste knelpuntlocaties vanuit de LAS/LUA oplossingsrichtingen in beeld gebracht. Dit betreft de Carstenswijk & Langewijk (Elim), Bethesdastraat (Hoogeveen), Stationsgebied (Hoogeveen), en de Blankenslaan-West (Hoogeveen). Deze oplossingsrichtingen werken wij komend jaar verder uit tot concrete maatregelen.

Onderzoek foutieve aansluitingen

Jaarlijks verrichten we onderzoek naar foutieve rioolaansluitingen. Daarbij gaat het om aansluitingen van hemelwater op een druk- of vuilwaterriolering of van vuilwater op hemelwaterriolering.

Inspecties/onderhoud

We inspecteren de technische staat van de riolering regelmatig. De camera-inspecties voeren we uit in riolering die minimaal 35 jaar oud is. Vervolgens is de inspectiefrequentie elke tien jaar. De kleine schades die tijdens de inspectie van de riolering worden geconstateerd, repareren we in het jaar volgend op de inspectie. Grotere renovatiewerkzaamheden en/of vervanging van riolering worden meegenomen in een integrale projectafweging. Daarin wordt ook het exacte jaar van uitvoering bepaald.

Reiniging

Voor een goede afstroming in de vrijvervalriolering reinigen we jaarlijks een deel van de vrijvervalriolering. De vuilwater riolering (droogweerafvoer en gemengd) reinigen we ongeveer één keer per zeven jaar en het regenwaterriool reinigen we één keer per twintig jaar. Kolken reinigen we één of twee keer (doorgaande hoofdwegen) per jaar. Gemalen en minigemalen controleren en reinigen we één keer per jaar.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Onderhoudsbudget riolering		1.353	1.029
Uitvoering baggerplan		231	0

Vastgoedbeleid

Hierna wordt een weergave gegeven van de ontwikkelingen in het gemeentelijk vastgoed. Eerst geven we een algemene toelichting op het gemeentelijk vastgoed. Vervolgens wordt er per accommodatiesoort een nadere toelichting gegeven.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden rondom het vastgoed worden de uitgangspunten van de Kadernota Vastgoedbeleid Hoogeveen (2016) gehanteerd. Daarnaast gelden de vastgoedprocessen en het verkoopprotocol. De herziening van de Kadernota Vastgoedbeleid en het opstellen van een nieuw strategisch accommodatieplan is in 2023 nog niet tot stand gekomen. Ook het plan voor het verduurzamen van het vastgoed is nog niet uitgevoerd. Op diverse onderdelen is er wel gewerkt met het actualiseren van vraagstukken in het vastgoed. Dit onder andere met het maken van huisvestingsplannen voor binnen- en buitensport. Het streven is om de vastgoedvisie in 2024 af te ronden.

Doel

Het bezit van vastgoed is geen doel op zich, maar een instrument dat bijdraagt aan de realisatie van maatschappelijke doelstellingen en om te sturen in de kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling binnen onze gemeente. Omdat Hoogeveen een actief vastgoedbeleid voert, moet rekening worden gehouden met financiële risico's voor de begroting. Deze risico's zijn in een beheersmaatregel gezet door te werken met een actueel meerjarenonderhoudsplan. De benodigde financiën om deze onderhoudsplan uit te voeren is in de meerjarenbegroting opgenomen. Om toekomstig goed te kunnen sturen op het vastgoed wordt er gewerkt aan een nieuwe visie op vastgoed, een strategisch accommodatieplan en een plan voor het verduurzamen van het vastgoed.

Portefeuille

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat op dit moment uit 111 gebouwen die volledig in eigendom zijn van de gemeente, variërend van gemeentelijke kantoren tot onderkomens op begraafplaatsen. Daarnaast heeft de gemeente een economisch claimrecht op 31 schoolgebouwen.

Integraal Accommodatiebeleid (IAB)

In het afgelopen jaar zijn er diverse ontwikkelingen geweest in de uitvoering van het Integraal Accommodatiebeleid. Zo is er gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe huisvestingsplannen, zijn de projecten voor onderwijshuisvesting voorbereid en zijn er diverse beheersafspraken onderhouden zoals bij MFC's in Nieuwlande en Tiendeveen.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het gemeentelijke onderhoudsbeleid aan gebouwen geeft aan dat er vierjaarlijks een nieuwe onderhoudsinspectie wordt uitgevoerd. Het uitgangspunt voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed is een basisniveau, conditiescore 3, op basis van de NEN 2767 normering. In 2022 is de herziene onderhoudsinspectie van het gemeentelijk vastgoed voor de komende 4 jaren vastgesteld.

Door schaarste van materialen en personeel hebben niet alle geplande (onderhouds)werkzaamheden doorgang kunnen vinden. In deze jaarrekening is een bestemmingsvoorstel opgenomen om het budget voor het onderhoud over te hevelen en in 2024 te realiseren.

Onderwijs

Locatieonderzoeken centrum-west & speciaal basisonderwijs

In 2023 zijn verdere voorbereidingen uitgevoerd voor het vernieuwen van de schoolgebouwen het Palet en de prof. Titus Brandsma school in centrum-west van Hogeveen. Met de centrumscholen is het besluit genomen om geen gezamenlijke vervangende nieuwbouw te realiseren maar om beide scholen op de huidige locatie te renoveren. Ook hebben beide schoolbesturen de keuze gemaakt dat het Palet als eerste wordt aangepakt.

Het locatieonderzoek voor de herhuisvesting van de scholen van het speciaal basisonderwijs van RENN4 voor de locaties van de Carrousel (Wolfsbos) en de van Goghlaan is in 2023 afgerond. Besloten is dat Bentinckspark-Noord de voorkeurslocatie is voor de herhuisvesting van de scholen van RENN4. In 2023 is voor het Bentinckspark-Noord de inpassingsstudie gestart om te bepalen waar onder andere de school in dit gebied moet komen te staan.

Nieuwbouw RSG Wolfsbos

In februari 2023 heeft RSG Wolfsbos het nieuwbouwplan ingediend. Het schoolbestuur ontvangt jaarlijks middelen van de gemeente om zelf huisvestingsplannen te realiseren. De gemeente toetst of het huisvestingsplan voldoet aan de overeengekomen afspraken. Onderdeel van de beoordeling van het nieuwbouwplan gaat over de gemeentelijke investeringen die noodzakelijk zijn om de nieuwbouwplannen mogelijk te maken. Het gaat hier onder andere om de zorgplicht die gemeente heeft ten aanzien van sportaccommodaties, sloopkosten en infrastructuur. Het nieuwbouwplan was in 2023 nog niet volledig om ter besluitvorming voor te leggen. Met RSG Wolfsbos zijn afspraken gemaakt over het aanscherpen van het plan.

Beëindiging het Blokland - Noordscheschut

Schoolbestuur Primenius heeft in 2023 besloten om de school Het Blokland in Noordscheschut te sluiten met ingang van het schooljaar 2023-2024. De reden hiervoor is dat het aantal leerlingen is gedaald tot 19 leerlingen. De wettelijke opheffingsnorm bedraagt 23 leerlingen. De problematiek van het lage aantal leerlingen op het Blokland speelde al meerdere jaren. Door de sluiten van het Blokland is de kinderopvang op deze locatie ook gestopt. Met Spelerwijs heeft gemeente een oplossing gevonden om de bestaande kinderopvang in Noordscheschut, in buurthuis de Cirkel, uit te breiden. Nagenoeg alle kinderen van het Blokland zijn overgegaan naar de kinderopvang bij de Cirkel. Voor het Blokland is besloten om de locatie te verkopen. Alvorens de locatie wordt verkocht wordt er eerst een besluit genomen over de verkoopvoorwaarden en de mogelijkheden voor herbestemming. In het pand is tijdelijke anti-kraak gehuisvest.

Sport

Bij sport zijn vier categorieën kapitaalgoederen te onderscheiden: binnensport (sporthallen en gymlokalen), zwembad, sportvelden (inclusief bijbehorende opstallen zoals kleedgebouwen). Voor al deze categorieën is er voor de bouwkundige staat, net als bij de overige gemeentelijke gebouwen, een meerjarig beheerplan voor het onderhoud. Daarnaast is ervoor zowel binnen- als buitensport een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Deze plannen zijn opgenomen in het Integraal accommodatiebeleid (IAB). Streven is om het kwaliteitsniveau van alle nieuwe accommodaties op het niveau van het landelijk instituut voor sportaccommodaties (ISA-sport) en de Nederlandse Sportfederatie (NOC-NSF) te hanteren.

Binnensportaccommodaties

In 2023 is het nieuwe huisvestingsplan binnensport afgerond. Besluitvorming over het plan moet nog plaatsvinden. Bekend is dat diverse gymzalen en sporthallen in Hoogeveen op leeftijd raken. Hiervoor is een plan nodig waarin is bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn in renovatie of nieuwbouw om de benodigde capaciteit in stand te houden. Bureau ICS heeft de opdracht gekregen om dit nieuwe IHP op te stellen. Naast de bouwkundige en technische staat wordt er in het onderzoek gekeken naar de functionaliteit van de accommodaties, de bezetting en de behoefte voor het gymonderwijs. Dit laatste is noodzakelijk omdat voor het schooljaar 2023-2024 de wettelijke norm voor bewegingsonderwijs is aangescherpt. Sportverenigingen en het onderwijs zijn betrokken bij het onderzoek.

Zwembad De Dolfijn

In de begroting van 2022 is vastgesteld dat het zwembad de Dolfijn voor minimaal 5 jaar in stand wordt gehouden. In de meerjarenbegroting 2024-2027 zijn de financiële voorwaarden voor instandhouding geregeld. In 2023 is het zwembad De Dolfijn in stand gehouden op basis van regulier planmatig onderhoud. Ook is er onderzoek verricht naar de vergelijking van het huidige zwembad De Dolfijn en een nieuw zwembad. Hierbij is inzichtelijk gemaakt wat de huidige bezetting en exploitatie is van het zwembad De Dolfijn. Deze gegevens zijn vergeleken met de opzet van een nieuw zwembad. Voor een nieuw zwembad is inzichtelijk gemaakt welke bezoekersaantallen verwacht worden, de investeringskosten en welke jaarlijkse exploitatie- en kapitaallasten worden verwacht. Als basis voor de vergelijking met een nieuw zwembad is gebruik gemaakt van de uitgangspunten van het plan voor een nieuw zwembad uit 2019. De keuze om te investeren in een nieuw zwembad is doorgeschoven naar 2024. Op basis van een actualisatie van alle investeringen moet een integrale afweging gemaakt worden welke investeringen prioriteit krijgen.

Sportvelden

Bij de buitensportaccommodaties is er een jaarlijks onderhoudsplan op basis van de minimale eisen voor sportbeoefening en veiligheid. Uitgangspunt bij de buitensportaccommodaties zijn de normen die gesteld worden door NOC*NSF/Sportbonden en zijn vastgelegd in de ISA-normen.

Groot onderhoud kunstgrasvelden voetbal Bentinckspark

In het kader van groot onderhoud zijn diverse kunstgrasvelden voetbal in het Bentinckspark vervangen. Aanvankelijk stonden de velden 2 en 10 in de planning voor vervanging en de kunstgrasvelden 3 en 8 in 2024. Begin 2023 is een schouw uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de staat van de kunstgrasvelden 2,3 en 10 dermate slecht was zodat deze niet meer werden goedgekeurd. Daarom is besloten om de vervanging van veld 3 te vervroegen van 2024 naar 2023. De vervanging is in 2023 gerealiseerd en in gebruik genomen.

Sportaccommodatievisie Hollandscheveld

In 2023 is de sportaccommodatievisie voor Hollandscheveld vastgesteld. In Hollandscheveld bestaan diverse vraagstukken met betrekking sportaccommodaties. Zo is de wens in het dorp om een grotere sporthal te realiseren. Daarnaast ligt er urgentie bij het vernieuwen van een aantal accommodaties waaronder de kleedkamers van korfbalvereniging HHV. De sportaccommodatievisie zal de komende jaren uitgewerkt worden tot een concreet inrichtingsplan. Over de investeringen van diverse voorzieningen zoals een nieuwe sporthal zal te zijner tijd een apart besluit genomen worden.

Toekomstplan kleedgebouwen buitensport

Bij diverse gemeentelijke buitensportaccommodaties zijn kleedkamers aanwezig. Deze kleedkamers zijn eigendom van de gemeente Hoogeveen. Het beheer met een beheersvergoeding is overgedragen aan verenigingen. Echter, diverse kleedkamers zijn sterk verouderd waardoor planmatig en regulier onderhoud niet meer volstaat. Door bureau Lindhorst is 2022 een onderzoek gedaan naar al deze

kleedkamers en is een toekomstplan uitgewerkt voor renovaties en nieuwbouw. Bij renovatie is het uitgangspunt om deze te verduurzamen conform de BENG-normering (Bijna energieneutrale gebouwen). In het traject zijn met de verenigingen ook afspraken gemaakt over de beheersvergoeding voor 2023 om de stijgende energiekosten op te vangen. In 2023 zijn de eerste projecten voor het vernieuwen van de kleedkamers buitensport opgepakt. De realisatie start vanaf 2024.

Cultuur

Voor de huisvesting van culturele voorzieningen spelen er diverse opgaven. In de cultuurvisie is het actualiseren van de huisvestingsplannen als opgave benoemd. Het initiatief om te komen tot actuele huisvestingsplannen is overgelaten aan de culturele instellingen.

Bibliotheek

De bibliotheek huurt het pand aan de Willemskade. Dit huurt contract loopt tot en met 2028. De bibliotheek is gevraagd om met een nieuw huisvestingsplan te komen voor zowel de korte als lange termijn. In 2022 is de bibliotheek gestart met het uitwerken van deze plannen. Het huisvestingsplan is in 2023 nog niet afgerond.

Achterstallig onderhoud theater De Tamboer

In 2023 is er verder gewerkt aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij De Tamboer. Zie voor een toelichting de paragraaf investeringen.

Toekomstplan het Podium & De Tamboer

In 2022 heeft stichting Cultuurhuis Hoogeveen een concept businessplan uitgewerkt voor de toekomst van het theater De Tamboer en het poppodium 'Het Podium'. In de voorbereiding op de plannen is de keuze gemaakt om prioriteit te geven aan het Podium (fase 1). In 2023 zijn de verbouwplannen voor het poppodium nader uitgewerkt. Op basis van de vastgestelde plannen is bij de begrotingsbehandeling een investering van € 1,4 mln. beschikbaar gesteld om in 2024 het Poppodium te verbouwen

Markt 5 - pand Scala

In 2023 is culturele instelling Scala failliet gegaan. Scala organiseerde een belangrijk deel van het culturele vrijetijdsaanbod in Hoogeveen. Scala huurde voor zijn activiteiten het pand de Markt 5 van de gemeente Hoogeveen. Na het wegvallen van Scala is de kunstencorf als nieuwe culturele organisatie opgericht. De kunstencorf heeft als huurder intrek genomen in de Markt 5. Daarnaast is Cultuurklik, de culturele instelling voor cultuureducatie, ook een huurder van de Markt 5.

Buurtaccommodaties

De gemeente heeft 19 wijk-, buurt- en dorpshuizen. Hiervan zijn er twaalf in eigendom van de gemeente. Twee dorpshuisfuncties zijn ondergebracht in een multifunctionele accommodatie: MFC Tiendeveen en MFC Nieuwlande. Een buurthuis is een tijdelijk experiment vanuit de Smederijen: d' Olde Bieb. Vijf dorpshuizen zijn in particulier bezit. Een buurthuis is eigendom van Woonconcept. Een andere buurthuisfunctie is ondergebracht in MFC Krakeel, eigendom van Woonconcept. Wijk-, buurt- en dorpshuizen in eigendom van de gemeente Hoogeveen zijn in bruikleen gegeven aan de betreffende organisaties. In de bruikleenovereenkomst staat dat de gemeente Hoogeveen zorg draagt voor het groot onderhoud en installaties van de accommodatie.

D'Olde Bieb

In 2023 is een motie door de gemeenteraad aangenomen om een plan uit te werken voor een buurthuis in Wolfsbos. De motie spreekt uit om d' Olde Bieb te erkennen als volwaardig buurthuis. Mocht blijken dat het huidige pand van 'd Olde Bieb niet geschikt is dan verzoekt de motie om een voorstel te doen voor een 'nieuwe' d' Olde Bieb. De opdracht van de motie is in 2023 niet afgerond.

Aankoop Open Deur

Op verzoek van diverse stakeholders in Elim en op basis van uitgebreid onderzoek is in 2023 besloten om het verenigingsgebouw de Open Deur aan te kopen. De Open Deur neemt de functie over van het bestaande dorps huis 't Vonder. In de Open Deur moeten ook diverse andere maatschappelijke activiteiten worden gehuisvest. Voor het beheer en exploitatie is een nieuwe stichting opgericht: 'Stichting Dorps huis Elim'. De stichting gaat de plannen voor de verbouwing verder uitwerken en is verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer en exploitatie. Net als andere buurt-, wijk- en dorps-huizen zal de Open Deur een jaarlijkse beheersubsidie ontvangen van de gemeente.

Overig vastgoed (bedrijfsvoering)

Naast het maatschappelijk vastgoed heeft de gemeente ander vastgoed, zoals gemeentelijke kantoorgebouwen, de groenonderkomens, enkele gemeentelijke huurwoningen, de brandweerkazerne, strategisch- en ontwikkelvastgoed. Strategisch en ontwikkelvastgoed is vastgoed dat is aangekocht om een bepaalde ontwikkeling tot stand te kunnen brengen of vastgoed dat haar bestemming verloren heeft en kan worden herontwikkeld, bijvoorbeeld oude schoolpanden.

Lomanlaan 123

Domesta heeft het pand in juli 2023 overgenomen van de gemeente en zal hiervoor huisvestingsplannen ontwikkelen in 2024.

Verkoop Trompstraat 1a - Sidokwan

In 2023 is de verkoop van het pand Trompstraat 1a formeel gepasseerd bij de notaris. Door de verkoop is vechtsportvereniging Sidokwan eigenaar van het pand geworden. Hierdoor heeft de vereniging meer zekerheid voor de toekomst en kan de vereniging zelf investeringen doen om het pand toekomstbestendig te maken.

Verkoop woning Bilderdijklaan 10

In 2023 is het pand Bilderdijklaan 10 verkocht vanwege het overlijden van de zittende huurder. Het aantal huurwoningen in gemeentelijk bezit blijft hiermee op 6 eenheden steken.

Euromaster

Met het oog op de brede visieontwikkeling Stationsgebied wordt afgewogen wat te doen met het pand: tijdelijk beheren/verhuren of slopen. Er hebben zich diverse belangstellenden voor het pand gemeld, maar door de hoogte van de huurprijs of tijdelijke huur zijn ze ook weer afgehaakt. Ook is de locatie in beeld voor het bouwen van een nieuwe brandweerkazerne.

Exploitatiebudgetten x € 1.000	Begroot 2023 (na wijziging)	Rekening 2023
Preventief onderhoud:		
Binnensportaccommodaties	921	776
Buitensportaccommodaties	118	73
Buurtaccommodaties	474	276
Cultuuraccommodaties	499	231
Overige accommodaties	1.758	1.066
Totaal	3.770	2.422

Financiering

De paragraaf Financiering brengt de organisatie en het beheer van de geldmiddelen in beeld, inclusief de risico's die de gemeente daarbij loopt. Kern van de zaak is het beheersen van de risico's.

Paragraafhouder Derk Reneman

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over het gevoerde treasurybeleid, de beheersing van de financiële risico's en de ontwikkeling op het gebied van rente en financiering. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Uit de financieringsparagraaf moet blijken dat:

- De uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient.
- Aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan.
- Het beheer prudent en risicomijdend is.

De risicobeheersing richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

De Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) bepaalt de vereisten ten aanzien van de kredietwaardigheid van financiële instellingen.

Wettelijk kader

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), die op 1 januari 2001 is ingevoerd en voor het laatst in 2009 is gewijzigd. In de wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt tot uitdrukking in een verplicht treasurystatuut en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

Een ander belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is dat deze wet aan de lagere overheden de verplichting oplegt financiële risico's op treasurygebied te beheersen. In het treasurystatuut zijn binnen de mogelijkheden van de wet Fido en de Ruddo de kaders vastgelegd voor de uitvoering van de treasuryfunctie bij de gemeenten. Omdat het schatkistbankieren en de wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof) wettelijk kader hebben gekregen, hebben wij het treasurystatuut in november 2014 hierop aangepast. In 2021 is het Treasurystatuut geactualiseerd, vanwege de aanbevelingen uit het rapport "Op weg naar een schone lei voor Hoogeveen" (augustus 2020). Het geactualiseerde treasurystatuut is in werking getreden op 26 augustus 2021.

Vermogenspositie

Langlopende leningen

In onderstaande tabel staat het verloop van de langlopende vaste geldleningen:

Langlopende leningen

Jaar	Stand per 1-1	Opgenomen	Aflossing	Stand per 31-12
	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
2019	118.697	20.000	7.466	131.231
2020	131.231	10.000	8.076	133.155
2021	133.155		8.291	124.864
2022	124.864		8.291	116.573
2023	116.573		8.291	108.282

Langlopende geldleningen/Leningenportefeuille

Op 1 januari 2023 bedroeg de totale hoofdsom van de vaste geldleningen € 116,6 miljoen.
Per balansdatum van 31 december 2023 bedroeg de restantschuld € 108,3 miljoen.

Restantschuld:

- veertien lineaire geldleningen van de BNG Bank;
- vijf lineaire geldleningen van de NWB Bank;
- één lineaire geldlening van de Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij. N.V.;
- één lineaire geldlening van de Provincie Noord-Brabant;
- één fixe-geldlening van de Aegon Levensverzekering N.V. op een fixed geldlening wordt tussentijds niet afgelost. Er wordt alleen rente betaald.

In 2023 is ruim € 8 miljoen afgelost op langlopende geldleningen. In 2023 zijn geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. In de meerjarenbegroting 2023-2026 was rekening gehouden met een financieringsbehoefte van € 20 miljoen.

Kortlopende geldleningen

Per balansdatum van 31 december 2023 zijn er geen kasgeldleningen opgenomen. Ons tegoed bij de Rijksschatkist bedraagt € 67,0 miljoen.

Financieringsbeleid

Om te voorzien in de financieringsbehoefte staan de gemeente interne en externe financieringsmiddelen ter beschikking. De interne financieringsmiddelen bestaan uit het eigen vermogen en de voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit de opgenomen langlopende geldleningen en kortlopende middelen (o.a. rekening-courant geld en kasgeldleningen).

We werken vanuit totaalfinanciering. Kenmerk is dat er geen één-op-één relatie wordt gelegd tussen een investering en financiering, maar dat wordt gekeken naar het totaal. Het systeem van totaalfinanciering maakt optimale benutting van externe financieringsbronnen mogelijk. We proberen leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen.

Liquiditeitenbeheer

Liquiditeitenbeheer is het beheren, reguleren en besturen van inkomende en uitgaande geldstromen en de effecten daarvan op de rekening-courantsaldi. De BNG moet voor de kredietlimieten aan decentrale overheden liquiditeiten aanhouden, daarom wordt vanaf 1-1-2019 over het ongebruikte deel van de kredietlimiet een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht. Om de bereidstellingsprovisie te beperken, hebben we met BNG-overleg gehad om de overeenkomst financiële dienstverlening te wijzigen. Het totale kredietarrangement is € 20 miljoen, hiervan is € 2 miljoen voor de kredietlimiet en € 18 miljoen voor intradaglimiet. Indien nodig of als de inzichten en/of rentepercentages wijzigen, kunnen we de bedragen binnen het kredietarrangement aanpassen. Door het opstellen van een meerjarenliquiditeitenprognose, die gebaseerd is op de meerjarenbegroting (inclusief de meerjareninvesteringsplanning), proberen we liquiditeitenrisico's zoveel mogelijk te beperken. We maken voor het eerste jaar een liquiditeitenbegroting, daarin staan de schattingen van de uitgaven en inkomsten die verband houden met de exploitatie, grondexploitatie en investeringen. Lopende het begrotingsjaar wordt deze liquiditeitenbegroting geactualiseerd, omdat de schatting in de loop van het jaar nogal eens verandert door wijziging in de realisatie van de uitgaven en inkomsten.

Ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt

In de eerste 9 maanden van 2023 heeft de ECB meerdere malen de rente verhoogd om de inflatie te beteugelen. De extreme inflatie van 2022 hebben we in 2023 achter ons gelaten, maar de inflatie ligt nog wel boven het gewenste niveau van 2%. De verwachting is dat de ECB in 2024 de rente gaat verlagen, maar het is nog onduidelijk wanneer en rente wordt verlaagd en hoeveel de rente kan worden

verlaagd. Dit zal afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de inflatiecijfers. Op de kapitaalmarkt is al geanticipeerd op de renteverlagingen. Vanaf oktober is de 10 jaars kapitaalmarktrente gedaald van 3,33% naar 2,55%. Dit betekent voor de gemeente Hogeveen dat geld lenen nog steeds duur is in vergelijking met enkele jaren geleden. Daar staat tegenover dat de rentevergoeding over de Schatkist over 2023 gemiddeld zo'n 3,2% was. Met betrekking tot de geld- en kapitaalmarkt volgen wij, naast eigen visie en waarneming, ook de adviezen van de grote banken en beleggers.

Risicobeheersing

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's. Aangezien de gemeente geen leveranciers en afnemers kent van buiten de eurolanden zijn koersrisico's niet aanwezig. Blijven over de rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)

De kasgeldlimiet is de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld om op de korte termijn het renterisico te beheersen. De risico's zijn groot door mogelijke fluctuaties op de geldmarkt. Onder de vlottende schuld vallen alle financieringen met een looptijd korter dan één jaar. De limiet is door de minister van Financiën vastgesteld op 8,5% van de begrote lasten dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd.

De kasgeldlimiet bedraagt afgerond € 18,2 miljoen. In onderstaande tabel is voor 2023 de ontwikkeling van de kasgeldlimiet weergegeven. Gedurende het gehele jaar zijn we binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Berekening kasgeldlimiet	1e	2e	3e	4e
Bedragen x € 1.000	kwartaal	kwartaal	kwartaal	kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet, in % van grondslag (= begrotingstotaal na wijziging)	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag (x € 1.000)	18.223	18.223	18.223	18.223
2 Omvang vlottende schuld	2	2	1	2
3 Vlottende middelen	11.975	19.194	30.836	60.927
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	0	0	0	0
5 Totaal netto vlottende middelen (3-2)	11.973	19.192	30.835	60.925
Toegestane kasgeldlimiet (1)	18.223	18.223	18.223	18.223
Overschrijding (-) of Ruimte (+)	30.196	37.415	49.058	79.148

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld

De Wet Fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter dan of gelijk aan 1 jaar. Van renterisico is sprake als er onzekerheid bestaat rond toekomstige renteniveaus.

Deze situatie doet zich op de volgende momenten voor:

- Bij leningen met een variabele rente.
- Als een toekomstige financieringsbehoefte nog niet afgedekt is.
- Bij naderende renteaanpassingen van leningen.

Het doel van de renterisiconorm is om op de lange termijn niet afhankelijk te zijn van het renteniveau in een bepaald jaar. Met de norm bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen en levert een bijdrage aan de uitstekende kredietwaardigheid van openbare

lichamen op de kapitaalmarkt. Jaarlijks mogen de renterisico's niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het boekjaar.

In onderstaande tabel wordt de norm afgezet tegen de feitelijke situatie. Conclusie: we voldoen ruimschoots aan de risiconorm.

Renterisiconorm	Rekening	Raming	Rekening
<i>Bedragen x € 1,0 miljoen</i>	2022	2023	2023
1 Renteherzieningen	0		
2 Betaalde aflossingen	8,3	8,3	8,3
3 Renterisico (1+2)	8,3	8,3	8,3
<i>Berekening renterisiconorm:</i>			
4a Begrotingstotaal, waarmee gerekend is t.b.v. de norm	192,7	214,4	214,4
4b Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a * 4b)	38,5	42,9	42,9
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	30,2	34,6	34,6
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0,0	0,0	0,0

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheer kunnen we omschrijven als het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingen als gevolg van insolventie of deficit van tegenpartijen. Uitzettingen kunnen op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut slechts plaatsvinden voor de uitvoering van een publieke taak. Daarnaast vinden uitzettingen alleen plaats bij Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0% en financiële instellingen met een kredietwaardigheid van een AA-rating (lange termijn) of A-2(korte termijn rating).

Hieronder een specificatie van de uitzettingen naar risicocategorie.

Risicogroep	Restant	% van het
<i>Bedragen x € 1.000</i>	schuld	totaal
Woningcorporaties met garanties WsW	346	2,6%
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	463	3,5%
Aandelen en deelnemingen (o.a. nutsbedrijven)	1.037	7,8%
Geldleningen aan particulieren-corporaties via (SVn)	6.466	48,7%
Geldlening aan gemeenschappelijke regeling (SWO)	4.951	37,3%
Overige geldleningen		0,0%
Totaal	13.263	100%

We hebben in totaal ruim € 13,3 miljoen uitgeleend. Dit is een toename van € 1,8 miljoen ten opzichte van 31 december 2022. De toename wordt veroorzaakt doordat we meer geld hebben uitgeleend aan de SWO. De SWO leent geld van de gemeente voor het financieren van hun investeringen in met name tractie en ICT-middelen. Per saldo is de lening van de SWO aan de gemeente in 2023 met € 0,7 miljoen toegenomen.

Daarnaast is er een toename geweest in het aantal leningen dat is verstrekt aan particulieren via de SVN. Het betreft hier leningen waarmee woningen worden verduurzaamd, of waarmee starters geld kunnen lenen voor de aanschaf van een woning. In 2023 zijn dit soort leningen toegenomen met € 1,1 miljoen.

Interne rente

In de begroting 2023 was rekening gehouden met een interne rente van 1,1%. Op basis van de BBV-voorschriften is dit percentage voor de jaarrekening uitgekomen op 0,4%. Door veel hogere rentebaten en vrijwel gelijkblijvende rentelasten, kunnen we minder rente toerekenen aan onze vaste activa. Daardoor is het rentepercentage van de interne rente verlaagd naar 0,4%. Voor de grondexploitatie hebben we op basis van de BBV-voorschriften een percentage van 1,39% gehanteerd.

Renteschema	
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.219.949
b. Externe rentebaten	1.305.481
Saldo rentelasten en rentebaten	914.468
c. Rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	346.544
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	567.924
d. Aan taakvelden toegerekende rente	600.448
e. Renteresultaat op het taakveld Treasury	-32.524

De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd bedraagt per 1 januari 2023 iets meer dan € 145 miljoen. De aan de taakvelden toegerekende rente van 0,4% van € 145 miljoen is zo'n € 0,6 miljoen. De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerekende rentelasten is € 32.524. Aangezien de afwijking kleiner is dan 25%, is nacalculatie niet verplicht.

De lagere interne rente en het positief renteresultaat wordt veroorzaakt door:

- Door de renteverhogingen van de ECB en een relatief hoog rekeningsaldo in de Schatkist, hebben we in 2023 veel meer rente ontvangen, dan we vooraf rekening mee hadden gehouden.
- Rentelasten in 2023 kwamen overeen met de begrote bedragen. Door ons positieve saldo in de Schatkist was het ook niet nodig om kasgeldleningen af te sluiten. Dit leidt tot lagere rentekosten dan waar in de begroting rekening mee wordt gehouden.
- Doordat er geen extra leningen benodigd waren in 2023, zijn ook de bankkosten lager dan begroot.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet "Verplicht schatkistbankieren" van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. Dit betekent dat overtollige gelden niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden weggezet. Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal van gemeente Hoogeveen. Ons begrotingstotaal over 2023 was € 214,4 miljoen het drempelbedrag is dan € 4,3 miljoen. De schatkist biedt geen leen- of roodstand faciliteiten aan. Over het dagelijkse saldo wordt de daggeldrente (Eonia) vergoed. Per 31 december 2023 bedraagt dit rentepercentage 3,85%.

Berekening EMU-saldo

In de BBV (artikel 3 en 4) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in de jaarrekening ook het EMU-saldo dienen te verstrekken. Deze jaarrekening is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Omschrijving	2022	2023	2023	2024
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2022	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2023	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2023	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	26.938	8.708	21.783	5.855
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-2.023	4.029	-1.885	27.376
3. Mutatie voorzieningen	1.585	-514	475	-701
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.315	-8.131	1.209	-1.080
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo	32.861	12.296	22.934	-21.142

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering omschrijft hoe de taken rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden uitgevoerd. Onder de bedrijfsvoering vallen de personele capaciteit en de bedrijfsmiddelen.

Paragraafhouder Derk Reneman

Een van de verplichte paragrafen is de paragraaf Bedrijfsvoering (BBV). De paragraaf Bedrijfsvoering geeft de gemeenteraad inzicht in de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering, met uitzondering van de huisvesting, is ondergebracht in de samenwerkingsorganisatie De Wolden en Hoogeveen (SWO). De SWO heeft een eigen programmabegroting en jaarrekening met één programma, het programma Bedrijfsvoering. Naast deze paragraaf wordt dan ook verwezen naar de jaarrekening 2023 van de SWO.

Met ingang van verslagjaar 2023 neemt het college in de paragraaf Bedrijfsvoering op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie op over de financiële rechtmatigheid. Het college beschrijft in deze paragraaf welke acties zijn of worden ondernomen om de vermelde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst op te lossen of te voorkomen.

Toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de rechtmatigheidsverantwoording is geconstateerd dat op een tweetal onderdelen sprake is van een onrechtmatigheid. De onrechtmatigheden zijn nader toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording. In de paragraaf bedrijfsvoering is voor deze onrechtmatigheden de oorzaak en toekomstige acties om deze onrechtmatigheden te gaan voorkomen opgenomen.

Begrotingsonrechtmatigheden

Vanuit de begrotingsanalyse komt voor € 11,58 miljoen aan begrotingsonrechtmatigheden naar voren. Op basis van de afspraken in de financiële verordening is van de begrotingsafwijkingen € 1,8 miljoen als acceptabel aangemerkt. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid.

Om in 2024 de begrotingsonrechtmatigheden te verkleinen wordt het team control van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen verder vormgegeven. Het versterken van de financiële functie en het invullen van de rollen van de business controllers zijn hier belangrijke onderdelen van. Voor 2024 wordt ingezet dat control nadrukkelijk meeleeft in de P&C-documenten inclusief eventuele begrotingswijzigingen. Het opstellen van een slot begrotingswijziging in december is één van de mogelijkheden die we onderzoeken. Met als doelstelling het voorkomen van begrotingsoverschrijdingen in de jaarrekening.

Aanbestedingsonrechtmatigheden

Enerzijds is tijdens de interne controle geconstateerd dat een aantal inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden en anderzijds is geconstateerd dat het eigen inkoopbeleid van Hoogeveen beperkt wordt nageleefd. Met betrekking tot het eigen inkoopbeleid constateren we dat het inkoopstartformulier in een aantal gevallen niet is ingevuld, is ingevuld nadat de aanbestedingsprocedure al gestart is of niet afgestemd is met de afdeling inkoop. Daarnaast is geconstateerd dat de aanbestedingsprocedures zoals opgenomen in het inkoopbeleid niet adequaat gevolgd worden binnen de organisatie.

Om de rechtmatigheid van de inkopen te verbeteren heeft de organisatie een projectleider voor de transitie van de inkoopfunctie aangesteld. Een van de ambities uit het transitieplan is om te zorgen dat er binnen Hoogeveen 100% rechtmatig wordt ingekocht. Hiervoor is het van belang dat alle contracten zijn vastgelegd en gemonitord vanuit Pactum zodat signaleringen gekoppeld kunnen worden. Hiervoor wordt samen met de contractbeheerders acties uitgezet om alle contracten te registreren, te monitoren en per contract signaleringsfuncties toe te voegen. Deze data zullen ook worden gebruikt voor het opzetten van een actuele aanbestedingskalender voor 2024 en verder. Hiermee kan worden voorkomen dat niet tijdig wordt gestart met een aanbesteding en het opstellen van een inkoopstartformulier.

De controle van de inkoopstartformulieren zal worden georganiseerd en geborgd. Hiervoor zal een herijking in 2024 plaats vinden van de processtappen en ook zullen hier de verschillende inkooprollen aan worden gekoppeld. Tevens zal worden gekeken hoe tijdens tussentijdse spendanalyses de onderliggende documenten en informatie beschikbaar is. Hiervoor zal een analyse worden gemaakt van de huidige inkoopprocessen. Ook wordt gekeken in welke processen stappen efficiënter kunnen worden ingericht, uitgaande van de controles en monitoring welke jaarlijks plaats vinden.

Ook wordt gekeken in welke systemen welke informatie bewaard wordt en hoe we kunnen zorgen dat deze informatie ook beschikbaar is. Zo kan eerder worden gezorgd dat dossiers compleet zijn of worden gemaakt.

Hieronder vindt u de tabel met aanbestedingsonrechtmatigheden.

Soort contract	Bedrag onrechtmatig	Toelichting
Dienstverlening in het kader van asfaltonderhoud.	€ 2.412.344	De totale contractwaarde komt boven de grens uit voor Europese aanbesteding. Hier heeft geen Europese aanbesteding plaatsgevonden.
Dienstverlening met betrekking tot de inkoop van schuldhulpverlening.	€ 626.482	Deze overeenkomst is evenals afgelopen jaren onrechtmatig.
Inkoop van dienstverlening ten aanzien een portaal en helpdesk voor energiebesparing Drents Energieloket	€ 771.600	Deze inkoop is in bij het aangaan van het contract als niet aanbestedingsplichting beoordeeld. Op basis van de regelgeving is dit wel aanbestedingsplichting.
Dienstverlening met betrekking tot het onderhoud van sloten.	€ 116.770	Betreft een terugkerende opdracht. Geconstateerd is dat deze opdracht over de afgelopen jaren boven de EU aanbestedingsgrens uitkomt.
Dienstverlening in het kader van armaturen en verkeersmaatregelen.	€ 218.816	Deze opdrachten zijn steeds apart in de markt gezet. Deze hadden echter gebundeld moeten worden.
Contract in het kader van brandmeldinstallatie voor onderwijs	€ 70.668	Betreft een terugkerende opdracht. Geconstateerd is dat deze opdracht over de afgelopen jaren boven de EU aanbestedingsgrens uitkomt.
Inhuur van personeel	€ 74.130	Deze overeenkomst is evenals afgelopen jaren onrechtmatig.
Publicatie van gemeentelijke nieuwspagina	€ 16.066	Deze overeenkomst was onrechtmatig. Op basis van een marktconsultatie en bijbehorende publicatie is dit contract vanaf april rechtmatig.
Betreft de levering van verkeerspalen	€ 123.274	Betreffende opdracht is gesplitst in twee opdrachten die bij dezelfde leverancier zijn geplaatst. Deze opdrachten hadden gebundeld moeten worden en op basis van de opdrachtwaarde Europees aanbesteed.
Totaal	€ 4.430.150	

Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf verschaft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. De verbonden partijen (VP) zijn een instrument voor het realiseren van gemeentelijke doelen. De gemeente bepaalt de aard en omvang van de bijdrage en niet de VP. Dat betekent dat de gemeente aandacht besteedt aan de taak van de VP. De verantwoording moet zodanig zijn dat duidelijk wordt welke bijdrage de VP levert en tegen welke kosten. Van belang is dat de besturingsrelaties van de VP goed zijn ontworpen en daadwerkelijk worden ingevuld.

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Er is een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

In de paragraaf verboden partijen van de begroting 2023 zijn meer verbonden partijen opgenomen dan in de paragraaf van de jaarrekening 2023. De verbonden partijen die niet meer zijn opgenomen, zijn verbonden partijen die volgens het BBV niet worden gekwalificeerd als verbonden partij, maar bijvoorbeeld aangemerkt zijn als subsidierelatie. Deze subsidierelaties vindt u terug in de bijlage subsidies.

De indeling van de verbonden partijen is als volgt:

Soort	Aard	Risicofactor
Gemeenschappelijke regelingen	Publiekrechtelijke rechtspersoon	Met andere deelnemers aansprakelijk voor exploitatieresultaat
Deelnemen in rechtspersonen in de vorm van aandelenbezit	Privaatrechtelijke rechtspersoon, doorgaans nv en bv	Aansprakelijk tot bedrag van het aandelenkapitaal
Deelnemen in besturen of als lid van stichtingen en verenigingen	Privaatrechtelijke rechtspersoon	Aansprakelijk in overeenstemming met statutenbepalingen en voor eventuele subsidiebesluiten binnen de daar bepaalde voorwaarden
Oprichten gemeenschappelijke rechtspersonen voor PPS-samenwerking	Privaatrechtelijke rechtspersonen	Aansprakelijk in overeenstemming met de overeenkomst tot oprichting (en eventuele inbreng aandelenkapitaal)

Samenwerking

Wij werken samen met andere partijen wanneer wij het aannemelijk achten dat onze taken ten behoeve van onze inwoners beter gediend zijn met samenwerking dan wanneer wij die taken geheel in eigen beheer zouden uitvoeren. Naar onze overtuiging zijn de beste resultaten uit samenwerking te halen als de betrokken partijen zich vanzelfsprekend met elkaar verbonden voelen, bijvoorbeeld vanwege gemeenschappelijke waarden of belangen. Kwaliteit- en resultaatverbetering staan hierbij voorop.

Naast de bovenstaande vormen van samenwerking maken wij ook gebruik van convenanten en dienstverleningsovereenkomsten met de provincie, andere (buur)gemeenten en private partijen.

Voor de gemeente Hoogeveen worden de volgende partijen aangemerkt als verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen
Gemeenschappelijke Regeling GKB Drenthe
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)
Publiek Vervoer Groningen Drenthe
Recreatieschap Drenthe
RUD Drenthe
Samenwerkingsorganisatie De Wolden-Hoogeveen (SWO)
Veiligheidsregio Drenthe
Werkvoorzieningsschap Stark
Overige verbonden partijen
Coöperatie ParkeerService U.A.
Vennootschappen
Area Reiniging
Bank Nederlandse Gemeenten
Rendo
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)		
Vestigingsplaats	Assen	
Partners	12 Drentse gemeenten	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Uitvoering wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Doel: een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg met afstemming op de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap AB met stemrecht. Gekwalificeerde meerderheid is nodig voor een besluit. Het DB bestaat uit drie leden, door en uit het AB aangewezen. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.	
Website	https://ggddrenthe.nl/	
Bron	Jaarrekening 2022 + Bijdrage 2023	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 2.956.000 (2022)	€ 3.855.000 (2022)
Vreemd vermogen	€ 11.208.000 (2022)	€ 7.177.000 (2022)
Resultaat boekjaar	€ 617.821 (2022)	
Financiële bijdrage gemeente	€ 2.568.260 (2023)	

Risico's, kansen en ontwikkelingen	De Algemene Besturen van VRD en GGD hebben ingestemd met de koers zoals vastgelegd in het bestuurlijke rapport 'Ontwikkeling van een integrale governance Zorg en Veiligheid in Drenthe en de organisatorische inbedding van het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe'. Om Zorg en Veiligheid te borgen, wordt een proces opgezet richting een gewijzigde structuur van de GGD met 2 Bestuurlijke Advies Commissies: BAC Publieke Gezondheid en een BAC Zorg en Veiligheid.
------------------------------------	---

Veiligheidsregio Drenthe		
Vestigingsplaats	Assen	
Partners	12 Drentse gemeenten	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Vergroten veiligheid inwoners van Drenthe en met de partners zorgen voor een goede voorbereiding op rampen en crises.	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap DB en AB met stemrecht. Gekwalificeerde meerderheid van stemmen is nodig voor besluit. Uitsluitend burgemeesters kunnen lid zijn van het bestuur. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.	
Website	https://www.vrd.nl/	
Bron	Concept jaarrekening VRD (9 februari 2024)	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 2.426.696	€ 2.453.174
Vreemd vermogen	€ 26.716.265	€ 26.326.032
Resultaat boekjaar	€ 728.951 (positief)	
Financiële bijdrage gemeente	€ 2.852.705 bijdrage voor Hoogeveen	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Geen directe risico's	

Werkvoorzieningsschap Stark		
Vestigingsplaats	Hoogeveen	
Partners	Hoogeveen, Midden-Drenthe en De Wolden	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk (Participatiewet) waarin we streven naar een integraal arbeidsmarktbeleid en het bevorderen van de onderlinge samenhang door het aanbieden van maatwerk gerichte re-integratietrajecten.	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap met stemrecht. Unanimiteit is nodig voor een besluit. Het bestuur bestaat uit 6 leden. Hoogeveen vervult voorzitterschap. De gemeenteraad kan een zienswijze op begroting geven.	
Website	https://www.wijzijstark.nl/	
Bron	Jaarrekening 2022	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 2.605.000	€ 2.521.000
Vreemd vermogen	€ 2.795.000	€ 4.503.000

Resultaat boekjaar	Jaar 2022 € 0 na afrekening
Financiële bijdrage gemeente	€ 859.040 bijdrage jaar 2022
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Voor het ontwikkelen van een toekomstvisie op Stark door de drie gemeenten is een onafhankelijke strategisch adviseur aangetrokken. Deze adviseur werkt op basis van input vanuit de drie gemeenten om te komen tot een visie. Daarbij wordt er ingegaan op de vraag welke dienstverlening men van Stark in de toekomst verwacht. Afronding van dit traject staat voor de eerste helft van 2024 gepland.

Recreatieschap Drenthe		
Vestigingsplaats	Dwingeloo	
Partners	12 Drentse gemeenten en 1 Friese gemeente	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Recreatieschap Drenthe is een samenwerkingsverband van de 12 Drentse gemeenten en 1 Friese gemeente op het gebied van Recreatie en Toerisme in de provincie Drenthe.	
Bestuurlijk belang	AB bestaat uit 13 wethouders en een directeur bestuurder. In 2022 is het voorzitterschap overgegaan van de gemeente Emmen naar de gemeente AA en Hunze. Het DB bestaat uit vier leden. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting en jaarrekening.	
Website	https://recreatieschapidrenthe.nl/	
Bron	Balansgegevens uit Jaarrekening Recreatieschap 2022; Bijdrage uit Begroting (incl. begrotingsaanpassing 2023) en SAP	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 1.161.284	€ 1.169.872
Vreemd vermogen	€ 1.073.010	€ 1.293.278
Resultaat boekjaar	2022: € 11.267	
Financiële bijdrage gemeente	Bijdrage van gemeente over 2023: € 91.651	
Risico's, kansen en ontwikkelingen		

Gemeenschappelijke Regeling GKB Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen
Partners	Assen, Hoogeveen en Meppel
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen.
Bestuurlijk belang	Het AB en het DB bestaan uit één wethouder van elke partner. Assen vervult het voorzitterschap. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting geven.
Website	https://www.degkb.nl/
Bron	Jaarrekening 2022. Jaarrekening 2023 nog niet ontvangen

Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ -485.576	€ -834.028
Vreemd vermogen	€ 9.770.927	€ 7.972.981
Resultaat boekjaar	€ -883.108	
Financiële bijdrage gemeente	€ 626.481 (2023)	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	<p>De besluitvorming over de transitie van de GKB is nog niet afgerond. In 2023 zijn de juridische en financiële analyse van een nieuwe juridische entiteit in kaart gebracht. Daarnaast is op bestuurlijk niveau gewerkt aan de verbinding met de DVO-gemeenten. Het proces is erop gericht om per 1 januari 2025 de bestaande GKB in een nieuwe entiteit te hebben ondergebracht. Doelen daarbij zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Goede dienstverlening aan onze inwoners. 2. Beëindiging eigenaarschap GKB. 3. Onze inwoners die zijn aangewezen op 2e lijns schuldhulpverlening mogen er geen hinder/last van ondervinden wanneer deze ondersteuning door een andere partij wordt gedaan. 4. Vermindering van de eigenaarskosten van 2e lijns schuldhulpverleningsorganisatie. 5. Marktconforme kosten schuldhulpverlening. 	

RUD Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen
Partners	12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	<p>De RUD Drenthe is onderdeel van een landelijk dekkend netwerk van omgevingsdiensten, opgezet om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren en te uniformeren. Het werkgebied van de RUD Drenthe is de provincie Drenthe. De provincie Drenthe en de twaalf Drentse gemeenten zijn samen eigenaar van RUD Drenthe. RUD Drenthe voert voor de eigenaren/opdrachtgevers het zogenoemde 'Milieubrede takenpakket' uit. Dit pakket betreft: alle milieuvergunningen, alle milieumeldingen, milieutoezicht, toezicht op asbestverwijdering en milieuhandhaving, alle bodemtaken (waaronder toezicht bodemsanering en beoordeling meldingen grondstromen en toezicht grondstromen) en alle milieuspecialismen.</p> <p>Voor ondernemers en inwoners verandert er weinig omdat de gemeente het loket blijft waar ze aanvragen, meldingen en vragen kunnen indienen. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling in de handhaving op lokaal niveau.</p>
Bestuurlijk belang	De RUD heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Hooftvee heeft zitting in het AB. Verder zijn er op ambtelijk niveau twee overlegstructuren, namelijk het accounthouders overleg en eigenarenoverleg.
Website	https://www.ruddrenthe.nl/
Bron	Concept Jaarrekening 2023

Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 155.468	€ 660.140
Vreemd vermogen	€ 5.781.910	€ 5.055.918
Resultaat boekjaar	Boekjaar 2022: -179.079. Boekjaar 2023: 348.682	
Financiële bijdrage gemeente	€ 1.307.242 (2023)	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	<p>Risico's: De meest onzekere factoren betreffen ziekteverzuim bij personeel, werving van nieuwe medewerkers en gevolgen van de omgevingswet. Deze inzichten, uitwerkingen en de hiermee gepaard gaande financiële consequenties worden betrokken in een begroting 2025 of een begrotingswijziging 2024.</p> <p>Ontwikkelingen: 2025 is een jaar waarin de RUD werkt aan de hand van geschatte analyses en berekeningen als het gaat om een majeure ontwikkeling; de nieuwe Omgevingswet. Pas ná het eerste invoeringsjaar (begin 2025) kunnen we de opgedane ervaringen en effecten goed op waarde inschatten. Met deze bijzondere ontwikkeling starten we dit hoofdstuk dan ook.</p>	

Samenwerkingsorganisatie De Wolden-Hoogeveen (SWO)		
Vestigingsplaats	Hoogeveen en Zuidwolde	
Partners	Gemeente Hoogeveen en Gemeente De Wolden	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	De ingestelde gemeenschappelijke regeling heeft als belang het bewerkstelligen van een kwalitatief goede en doelmatige uitvoering van gemeentelijke taken (bedrijfsvoering) zoals vastgelegd in de betreffende regeling.	
Bestuurlijk belang	Het voltallige college van Hoogeveen heeft zitting in het bestuur van de SWO.	
Website	https://www.werkenbijdeswo.nl/	
Bron	Jaarrekening 2022	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 2.073.000	€ 1.177.000
Vreemd vermogen	€ 15.750.000	€ 17.159.000
Resultaat boekjaar	Jaar 2022 € 0 na afrekening	
Financiële bijdrage gemeente	€ 45.329.000 (2022) / €51.827.000 (2023)	
Risico's, kansen en ontwikkelingen		

Publiek Vervoer Groningen Drenthe		
Vestigingsplaats	Assen	
Partners	Alle gemeenten uit Groningen en Drenthe en het ov-bureau.	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Goed en toegankelijk openbaar vervoer draagt bij aan de bereikbaarheid van Hoogeveen voor iedereen.	
Bestuurlijk belang	De GR is in districten verdeeld. Gemeente Hoogeveen zit in de regio Zuidwest-Drenthe. Wethouder Bisschop zit in het algemeen bestuur.	
Website	https://www.publiekvervoer.nl/	
Bron	Opgave Publiek Vervoer dd. 15-2-2024	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 430.000	€ 353.000
Vreemd vermogen	€ 228.000	€ 82.000
Resultaat boekjaar	€ 53.000	
Financiële bijdrage gemeente	€ 46.000, inclusief licentiekosten en lidmaatschap platform doelgroepenvervoer.	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	In 2023 is gestart met de aanbestedingsprocedure en een visiedocument "stip op de horizon 2023" vastgesteld. Deze GR is een bedrijfsvoering organisatie, de risico's zijn hierbij gering.	

Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Partners	Nederlandse staat, provincies en gemeenten	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Bijdragen aan maatschappelijke voorzieningen tegen zo laag mogelijke kosten	
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders	
Website	https://www.bngbank.nl/	
Bron	Jaarrekening 2022	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 5.062.000.000	€ 4.615.000.000
Vreemd vermogen	€ 143.995.000.000	€ 107.459.000.000
Resultaat boekjaar	€ 300.000.000	
Ontvangen dividend	€ 43.875	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Aandelenkapitaal en dividend.	

Rendo		
Vestigingsplaats	Meppel	
Partners	Coevorden, Hardenberg, Hoogeveen, Meppel, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, De Wolden en Zwartewaterland.	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	RENDO is een regionaal netwerkbedrijf, verantwoordelijk voor een adequate distributie van gas, elektriciteit, warmte en data in Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel. RENDO streeft ernaar om haar huidige sterke positie als netbeheerder en netwerkbedrijf (aardgas, groen gas, elektriciteit, data en warmte) voortdurend te verbeteren. RENDO wil als netwerkbedrijf actief zijn bij de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaam gebruik van energie en de transitie naar een duurzame energievoorziening. De nabijheid van het eigen betrouwbare en veilige energienetwerk is steeds het vertrekpunt. Daarnaast wil RENDO een maatschappelijk verantwoordelijke rol innemen voor haar stakeholders als het gaat om duurzaamheid en energietransitie in de regio.	
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Website	https://www.rendogroep.nl/	
Bron	Laatst bekende cijfers EV, VV en resultaat boekjaar uit jaarrekening 2022, ontvangen dividend: grootboek HGV 2023.	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 76.024.000	€ 76.941.000
Vreemd vermogen	€ 101.228.000	€ 103.373.000
Resultaat boekjaar	2022: € 5.917.000	
Ontvangen dividend	2023: € 1.854.000	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Op 13 mei worden de jaarcijfers 2023 in de RvC besproken en vervolgens op 30 mei in de aandeelhoudersvergadering. We hebben nu nog slechts concept cijfers en die kunnen de komende weken nog bij worden gesteld. In de loop van maart / april kunnen we een meer definitieve inschatting geven, maar dan wel met alle voorbehouden.	

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)		
Vestigingsplaats	Assen	
Partners	Provincie Drenthe en 11 Drentse gemeenten.	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Gewaarborgde levering van water.	
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Website	https://wmd.nl/	
Bron	Jaarverslag 2022 WMD	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 52.108.000	€ 53.254.000
Vreemd vermogen	€ 145.747.000	€ 165.750.000
Resultaat boekjaar	Resultaat 2022 bedraagt € 3.516.000	
Ontvangen dividend	Niet van toepassing	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Niet van toepassing	

Area Reiniging		
Vestigingsplaats	Emmen	
Partners	Gemeente Coevorden, Emmen en Hoogeveen.	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	AREA richt zich op het efficiënt, kostenbewust en klantgericht inzamelen van afval. Door samenwerking met partners in de regio en goede communicatie met burgers wil ze steeds meer grondstoffenkringlopen sluiten.	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap (elk 1 lid) in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Website	https://www.area-afval.nl/	
Bron	Jaarrekening Area	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen	€ 7.984.000	€ 8.567.000
Vreemd vermogen	€ 17.101.000	€ 18.924.000
Resultaat boekjaar	€ 1.383.000	
Ontvangen dividend	€ 217.120	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Aandelenkapitaal + dividend	

Coöperatie ParkeerService U.A.		
Vestigingsplaats	Amersfoort	
Partners	In totaal 16 gemeenten: Alkmaar, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Deventer, Gorinchem, Gouda, Hoogeveen, Hilversum, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, IJsselstein, Zandvoort en Zeist.	
Bijdrage aan gemeentelijke doelstelling	Door deelname wordt de gemeente beter in staat gesteld efficiënt parkeerbeleid uit te voeren en draagt door regulering parkeren bij aan de leefbaarheid, ondernemerschap en aantrekkelijkheid van het centrum.	
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (ALV).	
Website	https://www.cooperatieparkeerservice.nl/	
Bron	Bijdrage = eigen financiële administratie	
Bedragen in €	Vermogen op 1 januari	Vermogen op 31 december
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Resultaat boekjaar		
Financiële bijdrage gemeente	€ 220.485	
Risico's, kansen en ontwikkelingen	Omdat het hier een coöperatie ParkeerService U.A. betreft (uitgesloten aansprakelijkheid) en geen deelname is betaald, is er geen financieel risico. Er is hooguit sprake van een continuïteitsrisico wanneer de coöperatie in (financiële) problemen zou geraken.	

Grondbeleid

Het grondbeleid bevat uitgangspunten voor de manier waarop en met welke middelen het grondgebied wordt ingevuld. In het beleid staan bedrijfseconomische principes centraal: hoe gaan we met de resultaten om en welke reserves en voorzieningen houden we aan voor risico's?

Paragraafhouder Derk Reneman

Algemeen

Het grondbeleid is een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. In 2023 is de actualisatie van het grondbeleid gerealiseerd.

De kosten, baten en vooruitzichten van lopende projecten worden het gehele jaar gemonitord. De werkelijke lasten en baten over het jaar 2023 zijn verwerkt bij de herziening van de grondexploitaties. Het resultaat van de grondexploitaties is hiermee opnieuw herijkt per 1 januari 2024.

Bij het opstellen van deze paragraaf wordt onder andere rekening gehouden met onderstaande besluiten en notities.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Conform het besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) is in de *begroting* en in de *jaarrekening* een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid opgenomen.

De commissie Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden (BADO)

De commissie BADO brengt richtinggevende notities uit. De meest recente notitie heeft betrekking op grondexploitaties, deze notitie beschrijft het gehele proces van woningbehoefte tot het sluiten van een grondexploitatie.

Nota grondbeleid 2023 - 2027

Binnen de fysieke en ruimtelijk zijn er doelen gesteld in het ruimtelijkeordeningsbeleid alsook in de overige relevante beleidssectoren een bijdrage leveren aan de transformatie van grond naar andere functies. Dit met inzet van de in dit document benoemde juridische en financiële instrumenten en:

- met de gewenste kwaliteiten
- tegen verantwoorde prijs/kosten-kwaliteitsverhouding
- op de gewenste tijd en plaats
- met een maatschappelijk rendement
- op een efficiënte wijze (optimalisatie van bedrijfsvoering bedrijfsonderdeel)
- met een optimaal financieel-economisch rendement
- op een marktconforme wijze

Het grondbeleid wordt als instrument ingezet om beleid op het gebied van onder meer ruimtelijke ordening, wonen, economie, maatschappelijke ontwikkeling en verkeer & vervoer te realiseren.

Hierbij geldt dat vanuit de beleidsvelden: volkshuisvesting, economie & arbeid, maatschappelijke ontwikkeling, enzovoort, de zogenaamde **w-vragen** (wat, waar, wanneer) worden ingevuld. Het grondbeleid geeft antwoord op de wijze waarop dit plaats zou kunnen vinden (de **hoe-vraag**). Het grondbeleid heeft een kaderstellend én een volgend karakter. Het is kaderstellend voor de genoemde beleidsvelden voor wat betreft de financiële uitgangspunten en is voor het overige volgend aan de genoemde beleidsvelden.

Parameters

Binnen de grondexploitaties wordt met een aantal variabelen gerekend, waaronder een percentage verwachte kosten- en opbrengststijging voor de toekomst.

De basis voor deze parameters sluit aan bij de publicatie 'Outlook Grondexploitaties 2024' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling.

Categorie	2024	2025-2026	2027 e.v.
Opbrengststijging woningbouw	0%	2%	2%
Opbrengststijging bedrijventerreinen	4,2%	2%	2%
Kostenstijging	4%	3%	2%

Parameter voor opbrengststijging

De opbrengststijging in 2024 van zowel woningbouw (0%) als bedrijventerreinen (0% voor Noord B, Buitenvaart I en II en Schutlanden-Oost, en 4,2% Riegmeeer) sluit aan de bij de vastgestelde nota grondprijzen 2024 van de gemeente Hoogeveen. Daarin is besloten dat de grondprijzen voor Riegmeeer met de voorlopige CPI (stand t/m november 2023 was 4,2% worden verhoogd. Voor de jaren die volgen is voor beide categorieën gekozen voor een gemiddelde van 2%, binnen de bandbreedte voorgesteld door Metafoor (woningbouw basis: tussen 0% tot 4%, bedrijventerreinen logistiek/basis: tussen -1% tot 4%) in aansluiting op het langjarig inflatiegemiddelde.

Parameter voor kostenstijging

Voor 2024 schatten we de kostenstijging in qua hoogte in lijn met de gemiddelde inflatie over 2023 vanwege nog steeds hoge loonkosten en het aanhoudende materiaaltekort. Dit bouwt zich in 2025 en 2026 af naar 3%, vanwege de hoge onzekerheden binnen de huidige wereldeconomie. Op langere termijn verwachten we dat de kostenstijging beperkt blijft tot 2% per jaar en daarmee weer aansluit op het langjarig inflatiegemiddelde.

Rentepercentage

In de betreffende exploitatieberekeningen is voor de renteberekening voor de komende jaren uitgegaan van gemiddeld 1,59%. Het rentepercentage van 1,59% is berekend op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven methode.

Disconteringsvoet

Het door de commissie BBV voorgeschreven percentage van 2% wordt gehanteerd.

Prijspeil

De in de grondexploitaties opgenomen prijzen hebben prijspeil 1 januari 2024.

Grondprijzen

Voor de opbrengsten uit verkoop van bouwgrond is uitgegaan van de in december 2023 vastgestelde grondprijzennota voor het jaar 2024.

Geprognosticeerde resultaten

In onderstaande tabel staan de geprognosticeerde financiële resultaten per 1 januari 2024. Ter vergelijking zijn ook de financiële resultaten van vorig jaar weergegeven. Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat op netto contante waarde (NCW). De eindwaarde betreft het saldo van de grondexploitatie inclusief rentebaten, rentelasten, kosten en opbrengstenstijgingen.

Complex (bedragen x € 1.000)	NCW 1-1-2023	NCW 1-1-2024	Eindwaarde
Noord B	-657	-665	-749
Buitenvaart I	-229	-184	-191
BV II noordelijk blok	820	841	929
Stationsgebied A	3.700	3.851	4.337
Stationsgebied D	2.736	2.710	3.052
Mauritsplein	648	680	693
Schutlanden Oost	-423	-265	-287
Aldi De Weide	89	79	80
Park Dwingeland	-930	-910	-946
Spaarbankbos	-500	-491	-511
Stuifzand	126	169	173
Nieuw Moscou	116	133	136
Pesse	39	150	156
Tiendeveen	-105	-51	-61
Nieuweroord Trambaan	-76	-51	-52
Nieuwlande Boerdijk	-96	-111	-116
Riegmeer	-12.475	-17.490	-21.321
Nijstad Oost	-2.690	-3081	-3.610
Pesse vm Woonwagenlocatie	5	9	9
Totaal	-9.902	-14.677	-18.278

Het financieel resultaat is een prognose. Een project is een doorlopend proces waarbij interne en externe gebeurtenissen het verwachte resultaat beïnvloeden. De netto contante waarde is het in de toekomst nog te verwachten resultaat, teruggerekend naar het moment van actualisatie. Ten opzichte van de netto contante waarde per 1 januari 2023 is de NCW per 1 januari 2024 met circa € 4,8 miljoen verbeterd. De verbetering van het resultaat tussen 2023 en 2024 wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat de netto contante waarde (toekomstige winstverwachting) voor het complex Riegmeer sterk is verbeterd.

Winstneming

Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om (tussentijds) winst te nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitaties kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor (tussentijdse) winstnemingen moet de percentage of completion (POC) methode worden toegepast.

Onderstaande tabel laat de winstnemingen in 2023 zien. In totaal gaat het om een bedrag van circa € 0,75 miljoen aan winstneming. De verwachte winst voor 2023 bedroeg circa € 3,1 miljoen. De afwijking wordt vooral veroorzaakt doordat de verwachte winsten uit de ontwikkelingen Park Dwingeland, Riegmeer en Nijstad Oost later worden verwacht.

Voor een bedrag van € 13.000 zijn te veel genomen winsten teruggestort in de grondexploitaties (Tiendeveen).

Complex	Geraamd (o.b.v. EW)	Winsten (o.b.v. EW)	Terugstortingen teveel genomen winsten
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Noord B	123	2	
Buitenvaart I	81	205	
Park Dwingeland	484	0	
Schutlanden-Oost	115	445	
Spaarbankbos	260	20	
Tiendeveen	14		13
Nieuweroord Trambaan	40	13	
Boerdijk Nieuwlande	50	82	
Riegmeer	1.521	0	
Nijstad Oost	394	0	
Totaal	3.081	767	13

Voorzieningen

Complex	Voorziening stand per 1-1-2023	Mutatie voorziening 2023	Voorziening stand per 1-1-2024	Voorziening op eindwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Voorraden - Bouwgrond in exploitatie (BIE)				
Buitenvaart II (Noordelijk blok)	820	22	841	929
Stationsgebied A	3.700	151	3.851	4.337
Stationsgebied D	2.736	-26	2.710	3.052
Mauritsplein	648	32	680	693
Aldi De Weide	89	-10	79	80
Stuifzand	126	43	169	173
Nieuw Moscou	116	17	133	136
Pesse (WBD) fase 1	39	111	150	156
Pesse vm Woonwagenlocatie	5	4	9	9
Totaal	8.278	344	8.623	9.566

Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat, er is per saldo dus een iets hogere voorziening nodig dan een jaar geleden. De voorzieningen worden bepaald en verwerkt op basis van het tekort op netto contante waarde. Voor de volledigheid zijn ook de theoretische voorzieningen op eindwaarde opgenomen in de tabel. Het verschil tussen netto contante waarde en eindwaarde bedraagt € 943.000 waarin niet wordt voorzien. Voor de grondexploitaties met een tekort op netto contante waarde (van in totaal circa € 8,6 miljoen) is een voorziening getroffen.

In 2023 is er € 344.000 gestort in de verliesvoorzieningen grondexploitatie. Voor vrijwel alle complexen is de voorziening verhoogd door indexatie van de nog te maken kosten voor Grond-, weg- en waterbouw (GWW) met gemiddeld 4% door stijgende grondstofprijzen het afgelopen jaar.

Vorraden - Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Wanneer de grondexploitatie een nadelig eindsaldo heeft, wordt voor het verwachte verlies een voorziening getroffen. Deze verliesvoorziening neemt toe of af bij wijzigen in de actualisaties van de grondexploitaties (bijvoorbeeld een langere looptijd of hogere kosten/opbrengsten). De verwachte verliesvoorziening wordt gewaardeerd tegen de netto contante waarde per complex. De mutaties in de voorzieningen komen ten laste of ten gunste van de algemene reserve.

De gronden met kostprijsberekening bestaan per 31 december 2023 uit 19 lopende projecten. Lopende projecten zijn projecten waarvoor door de raad een grondexploitatie is vastgesteld.

Investerings

Uit onderstaande tabel blijkt dat er in het jaar 2023 voor circa € 1,8 miljoen is geïnvesteerd. Er is een vergelijking gemaakt tussen de geraamde en gerealiseerde investeringen.

Kosten totaal	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2023	2023	
Bouwgrond in exploitatie – BIE			
Noord B	549	18	530
BVI	32	33	0
BV II noordelijk blok	58	52	6
Stationsgebied A	99	178	-79
Stationsgebied D	56	0	56
Mauritsplein	51	17	34
Schutlanden Oost	96	4	92
Aldi De Weide	344	130	214
Park Dwingeland	53	26	27
Spaarbankbos	36	14	22
Stuifzand	218	15	203
Nieuw Moscou	5	11	-7
Pesse	105	43	62
Tiendeveen	25	51	-26
Nieuweroord Trambaan	220	26	195
Nieuwlande Boerdijk	174	6	168
Riegmee	4.709	1.086	3.622
Nijstad Oost	545	75	470
Pesse vm Woonwagenlocatie	32	4	28
Totaal	7.406	1.789	5.617

Ter vergelijking is in de tabel opgenomen wat er voor het jaar 2023 begroot was.

In 2023 zijn de volgende grote mutaties geweest:

1. In het complex Noord B zijn geplande werkzaamheden t.b.v. het woonrijp maken niet uitgevoerd vanwege dat de laatste kavels daar nog niet verkocht zijn.
2. In het complex Station deel A ontstaat het verschil vooral door de niet geraamde maar wel geboekte rentekosten.
3. In het complex Station deel D en het Mauritsplein ontstaat het verschil doordat geplande werkzaamheden t.b.v. het civiel werk niet is uitgevoerd.
4. In het complex Aldi de Weide zijn nog niet alle kosten voor het opknappen van het bestaande deel van het winkelcentrum gemaakt. Werkzaamheden schuiven door naar 2024.
5. In het complex Park Dwingeland ontstaat het verschil doordat de levering van de kavel t.b.v. de realisatie van een appartementencomplex daar is vertraagd naar 2024.

6. In de complexen Stuifzand, Pesse, Tiendeveen en Pesse vm Woonwagenlocatie zijn geplande werkzaamheden t.b.v. het woonrijp maken nog niet geheel uitgevoerd. Werkzaamheden schuiven door naar voorjaar 2024.
7. In de complexen Nieuweroord Trambaan, Nieuwlande Boerdijk, Riegmeer en Nijstad Oost zijn geplande werkzaamheden t.b.v. het bouw en woonrijp maken niet uitgevoerd vanwege dat de verkoop van kavels niet volgens planning verloopt.

Immateriële vaste activa

Vorbereidingskosten van nieuwe ontwikkelingen mogen, met bestuurlijke instemming, maximaal vijf jaar geactiveerd worden onder de immateriële vaste activa. Binnen deze periode moet een grondexploitatie worden vastgesteld dan wel moeten de voorbereidingskosten worden afgeboekt. Afgeboekte voorbereidingskosten moeten in één keer worden genomen ten laste van het jaarresultaat. Voor de gemeente zijn er nog geen IMVA die deze termijn overschrijden. Er zijn hiervoor dus geen kosten ten laste gebracht van het jaarresultaat.

Opbrengsten

In onderstaande tabel wordt een vergelijking gemaakt voor de geraamde en gerealiseerde opbrengsten. Er is voor een bedrag van bijna € 1,0 miljoen aan opbrengsten gegenereerd.

Opbrengsten totaal	Begroot	Gerealiseerd	Verskil
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2023	2023	
Bouwgrond in exploitatie – BIE			
Noord B	335	0	335
BVI	581	372	208
BV II noordelijk blok	581	0	581
Stationsgebied A	58	14	45
Stationsgebied D	0	0	0
Mauritsplein	129	129	0
Schutlanden Oost	0	0	0
Aldi De Weide	0	37	-37
Park Dwingeland	1.400	0	1.400
Spaarbankbos (geopend 2020)	549	1	548
Stuifzand	0	0	0
Nieuw Moscou	9	0	9
Pesse	582	70	512
Tiendeveen	122	123	-1
Nieuweroord Trambaan	246	243	3
Nieuwlande Boerdijk	160	0	160
Riegmeer	10324	0	10.324
Nijstad Oost	1.111	0	1.111
Pesse vm Woonwagenlocatie	0	0	0
Subtotaal	16.186	989	15.189
Immateriële vaste activa	0	0	0
Subtotaal	0	0	0
Totaal	16.186	989	15.189

Bouwgrond in exploitatie – BIE

In het jaar 2023 zijn er minder opbrengsten gerealiseerd dan vooraf verwacht. Hieronder volgt een verklaring van de grootste mutaties:

1. In de complexen Noord B, Buitenvaart I en Buitenvaart II noordelijk blok, Spaarbankbos, Pesse, Nieuwlande Boerdijk en Nijstad Oost zijn minder kavels verkocht dan verwacht.
2. In het complex Park Dwingeland is de ontwikkeling van het perceel grond opnieuw aanbesteed. De verwachte opbrengsten worden in 2024 gerealiseerd.
3. Binnen het complex Schutlanden Oost is een winstneming geboekt door een forse bijstelling van het budget voor nog te realiseren civiel werk.
4. In het complex Riegmeer bestond de verwachte opbrengst uit de verkoop aan Fage die een ver-
traging heeft opgelopen. Opbrengsten worden in 2024 verwacht. De optieovereenkomst met Fage is in december 2023 verlengd.

Financiële uitkomsten

Het saldo van de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE) exclusief voorzieningen bedroeg ultimo 2022 circa € 21,4 miljoen. Ultimo 2023 bedraagt de totale boekwaarde circa € 22,9 miljoen. De boekwaarde is toegenomen met een bedrag van circa € 1,5 miljoen. De getroffen voorzieningen zijn toegenomen met circa € 0,3 miljoen. De mutatie onderhanden werk (af- dan wel toename van de voorraden inclusief voorzieningen) per 1 januari 2024 wordt in onderstaande tabel weergegeven en bedraagt circa € 1,2 miljoen. Negatieve bedragen in de tabel betreffen een voordelig resultaat voor de grondexploitatie.

Ontwikkeling onderhanden werk (BIE) in 2023

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde (BIE) per 31-12-2022		21.346
Winstnemingen 2023	767	
Terugstortingen te veel genomen winsten	-13	
Totaal investeringen	1.789	
Totaal verkopen en bijdragen	<u>-989</u>	
Boekwaarde (BIE) per 31-12-2023		<u>22.899</u>
Afname boekwaarde (verschil 31-12-2022 en 31-12-2023)		1.553
Mutatie voorzieningen BIE complexen		<u>-344</u>
Afname onderhanden werk (BIE, incl. mutatie voorzieningen)		1.209

Risico's grondexploitatie

In de (bouw)grondexploitatie gaan grote bedragen om en spelen verschillende soorten risico's een rol. In een project zitten risico's zoals de afzetbaarheid van kavels, kostenstijging, vervuiling, etc. De risico's die worden gelopen in de bouwgrondproductie binnen de gemeente Hoogeveen zijn geïnventariseerd en op waarde gezet.

Met de inschatting of een bepaalde kans of bedreiging zich voordoet wordt aan de hand van de nog te realiseren kosten en opbrengsten het risico bepaald en gekwantificeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële impact van hetgeen zich eventueel voordoet.

De in de tabel opgenomen risicobedragen zijn in een aantal stappen bepaald:

- Als uitgangspunt geldt het resultaat (eindwaarde) van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2024.
- Een inventarisatie is gemaakt van de risico's per complex.

- De geïnventariseerde risico's zijn verwerkt in de betreffende grondexploitaties met een nieuw resultaat als gevolg (scenario).
- De mutatie in de eindwaarde wordt vermenigvuldigd met de berekende kans.
- De toegepaste kans is bepaald op basis van de verwachte kans dat het scenario zich voordoet en de verwachting van de omvang als de bedreiging zich voordoet.

Complex	Bedragen x € 1.000	Benoemd risico	Risico in geld per 31-12-2023
Noord B		Hogere kosten civiel werk (15%)	-27
Stationsgebied deel A		" "	-18
Stationsgebied deel D		" "	-8
Mauritsplein		" "	-3
Schutlanden oost		" "	-2
Park Dwingeland		" "	-3
Aldi de Weide		" "	-13
Spaarbankbos		" "	-3
Stuifzand		" "	-13
Pesse noordelijk deel		" "	-10
Tiendeveen		" "	-31
Trambaan Nieuweroord		" "	-10
Nieuwlande Boerdijk		" "	-8
Riegmeer		" "	-382
Pesse woonwagenlocatie		" "	-5
Nijstad oost		" "	-65
		<i>Subtotaal</i>	-599
Planschaderisico		Planschaderisico totale complexen	0
Totaal			-599

Voor de hierboven genoemde complexen komen de berekende risico's ten laste van het weerstandsvermogen. Op basis van de risicoanalyse is een totaal risicobedrag dat ten laste van het weerstandsvermogen moet komen van circa € 599.000 berekend.

Planschade

Binnen de grondexploitaties worden voor eventuele planschadevergoedingen bedragen/kosten gereserveerd. Op dit moment is er geen risico voor planschade aanwezig waarin niet al in het betreffende complex zelf wordt voorzien.

Resultaat grondexploitatie

Op basis van het voorgaande in deze paragraaf is het resultaat voor het onderdeel grondbeleid bepaald. Het resultaat is de saldering van een aantal posten, zoals te zien is in de onderstaande tabel.

Resultaat BIE	Bedragen x € 1.000
Saldo winstnemingen complexen	754
Mutatie voorzieningen BIE complexen	-344
Resultaat totaal	410

Per saldo bedraagt het voordelige resultaat over 2023 circa € 410.000. Dit is in bovenstaande tabel weergegeven. Het voordelig resultaat over 2023 wordt volledig ten gunste gebracht van de reserve grondexploitatie. In de nota Grondbeleid 2023-2027 heeft de raad afgelopen jaar besloten een reserve grondexploitatie en reserve sociale woningbouw in te stellen. Met het instellen van een reserve grondexploitatie wordt deze uit de winsten gevoed tot totaal van € 2.000.000.

Stikstof

De provincie Drenthe heeft Natuurdoelanalyses (NDA's) laten uitvoeren voor de Natura 2000-gebieden. Deze zijn door de Ecologische Autoriteit beoordeeld. De NDA's maken duidelijk dat de tot nu toe genomen maatregelen in nog niet voldoende zijn en dat Drenthe de doelen voorlopig niet haalt. Voor alle Drentse Natura 2000-gebieden zijn daarmee aanvullende maatregelen nodig, binnen en ook buiten de Natura 2000-gebieden, op het gebied van stikstof en hydrologie. Welke maatregelen precies genomen zullen worden, is nog niet bekend. Hiervoor wordt o.a. het op te stellen DPLG, programma landelijk gebied, belangrijk. Wel is er al een effect op de vergunningverlening voor projecten en evenementen, waarbij gemeentes en provincie bevoegd gezag zijn. Voorlopig is vergunnen op basis van extern salderen niet meer aan de orde. We zien dat initiatiefnemers diverse maatregelen nemen om aan de normen voor stikstof en andere natuurdoelen te voldoen. Met andere woorden: de samenleving beweegt mee met de toenemende druk op duurzamer ontwikkelen. De gemeenten Hogeveen en De Wolden komen zomer 2024 met een evaluatie van hoe projecten en evenementen omgaan met de effecten van de NDA's.

Risico's en toekomstperspectief minder actieve complexen

Stationsgebied A & D

Ten opzichte van voorgaand jaar is de situatie met betrekking tot de grondexploitatie Stationsgebied A & D ongewijzigd. In 2023 is gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor o.a. het stationsgebied van Hogeveen. Rondom het station liggen namelijk meer locaties en ontwikkelingen (NCH-locatie, beekdalgebied ten noorden van het station, het verbeteren van de verbinding tussen station en stadscentrum, etc.) die vragen om een samenhangende visie. Een inspirerend toekomstbeeld dat inzicht biedt in de potenties en mogelijkheden van de verschillende locaties. Het ontwikkelen van deze visie is een zoektocht naar kansen en meerwaarde. De gronden die binnen de grondexploitaties van deelgebied A (en D) liggen, maken onderdeel uit van deze gebiedsvisie. Er spelen gedachten om de kantoorfunctie in het bestemmingsplan van deelgebied A om te zetten naar een combinatie van wonen en werken in verschillende milieus.

Omdat de visie ten tijde van het actualiseren van de grondexploitatie nog niet klaar is en ook nog niet in het bestuurlijk proces is geweest, zijn deze ontwikkelingen nog niet op geld gezet. Opzet is nog steeds dat we gronden gaan verkopen. Hierbij blijft het risico bestaan dat de gronden op korte termijn niet verkocht worden en dat door een mogelijke aanpassing van de bestemming er extra vertraging in de verkopen ontstaat. Dit is deels ondervangen door de verwachtte verkopen door te schuiven naar de jaren 2025 en 2026. Daarnaast maken beide complexen onderdeel uit van de minder actieve complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen eventueel lagere getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden in 2024 apart aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd.

Noord B

In het complex Noord B zijn nog 3 kavels beschikbaar, welke vanwege ligging maar voor een beperkte doelgroep (naar verwachting alleen aangrenzende eigenaren) interessant zijn. We lopen het risico dat deze percelen niet, of tegen een lagere grondprijs, verkocht gaan worden. Dit complex maakt onderdeel uit van de minder actieve complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen eventuele lagere getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De werkelijke waarde van de percelen kan pas worden vastgesteld na taxatie door een onafhankelijk taxateur.

Buitenvaart II (Turbine)

In het complex Buitenvaart II is nog één kavel, ter grootte van 1,8 ha, beschikbaar. Sinds kort is er concrete belangstelling voor deze kavel (één optie verstrekt voor 6 maanden en één reservekandidaat). Ondanks deze belangstelling maakt dit complex ook onderdeel uit van de complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd.

Schutlanden

Binnen dit complex zijn nog enkele kantoor kavels beschikbaar. Er is de afgelopen jaren weinig belangstelling geweest voor deze percelen. In 2024 is er wel een grondaanbieding gedaan voor een perceel op dit kantoorterrein. Ook voor dit complex lopen we het risico dat de gronden nog lange tijd niet verkocht worden. Daarom gaan we ook voor dit complex onderzoeken of we nog steeds een actieve grondexploitatie willen voeren of dat de percelen tegen de getaxeerde waarde worden overgeheveld naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wet open overheid

Met deze paragraaf geven we in onze begroting en verantwoording invulling aan de bepalingen uit de Wet open overheid. Want de gemeente Hogeveen hecht veel waarde aan een integere en open bestuurswijze. De Wet open overheid (Woo) streeft transparantie na in al het handelen van de overheid. Het recht op informatie door de inwoners staat centraal.

Gerealiseerd beleid

Voor de implementatie van de wet zijn de volgende activiteiten verricht:

- Verbeteringen in het werkproces voor passieve openbaarmaking zijn doorgevoerd op het gebied van rolverdeling, procesgang en praktische werkafspraken. Verder is een specifiek webformulier voor meer eenduidige Woo-verzoeken gerealiseerd en is gestart met het contact opnemen met de vragensteller bij elk nieuw Woo-verzoek. Voor de rol van Woo-contactpersoon is een vacaturetekst opgesteld.
- Er is een nulmeting uitgevoerd met alle afdelingen over de staat van informatiehuishouding als basis voor het functioneren als open overheid. Door de directie is op basis van de nulmeting een afweging gemaakt voor een gematigd groeipad voor implementatie van de Woo.
- Met de raad en college zijn werksessies gehouden over de doelen, impact en aanpak van de implementatie van Woo.
- Een programmatische aanpak draagt zorg voor een set van samenhangende projecten en activiteiten in de lijn om de Wet open overheid eigen te maken. Er zijn projecten opgestart rond de verwerving van voorzieningen ten behoeve van het geautomatiseerd anonimiseren en zoeken & vinden.
- Met de Managementteams van de eenheden en de vakafdelingen zijn diverse kennissessies georganiseerd rond de impact van de Woo en zijn Woo-medewerkers aangewezen die de spil zijn in coördinatie op de Woo-verzoeken en in de implementatie per eenheid. Voor de vakafdelingen is gestart met het opstellen van Woo-richtlijnen.

Voor de uitvoering van de verzoeken in het kader van de Woo

De gemeente Hogeveen heeft in 2023 27 Woo-verzoeken ontvangen, vergelijkbaar met het jaar 2022 een stijging van 7 Woo-verzoeken. Belangrijk om op te merken is dat de aantallen Woo-verzoeken niet altijd veel zeggen. De omvang en complexiteit van een Woo-verzoek verschilt per verzoek. Het is afhankelijk van de hoeveelheid, beschikbaar en bruikbaarheid aan informatie die wordt opgevraagd.

Sinds het 4^e kwartaal wordt er bij inkomende Woo-verzoeken contact opgenomen met verzoekers. Het bellen met de verzoekers werpt zijn vruchten af. Naar aanleiding van deze telefoongesprekken zijn meerdere Woo-verzoeken telefonisch afgedaan, verkleind en/ of ingetrokken maar bovenal dusdanig aangescherpt dat de echt bedoelde vraag centraal staat in het voorzien van informatie.

Dienstverlening en Digitalisering

Paragraafhouder: Derk Reneman

Maatschappelijk effect

Hoogeveen werkt voor haar inwoners en ondernemers. Dit doet ze vanuit haar visie Dienstverlening 2021-2025: *We zorgen dat onze dienstverlening passend is, zodat iedereen de dienstverlening krijgt die hij nodig heeft.*

De visie geeft richting aan vier ontwikkelsporen en aan het werken vanuit vier kernwaarden:

- Optimaal digitaal: we verleiden inwoners het digitale kanaal te gebruiken voor het aanvragen en afhandelen van standaardproducten.
- Verbinden en ontmoeten: we zorgen dat iedereen gemakkelijk gebruik kan maken van onze diensten en dat persoonlijke interactie tussen klant en gemeente soepel verloopt.
- Dienstverlening in ons DNA: we investeren in de ontwikkeling van klantgerichte vaardigheden en houding.
- Een betrouwbaar fundament: we zorgen voor een correcte, tijdige en transparante uitvoering van onze diensten.

Op basis van de kernwaarden: Vertrouwen, Verbinding en Eigenaarschap.

Het zorgen voor passende dienstverlening geldt voor alle onderdelen van de gemeente. Van het sociaal domein tot de fysieke leefomgeving en de gemeentewinkel. Want dienstverlening is van ons allemaal. In alle acties van de gemeente moeten we ons steeds afvragen waaraan heeft de inwoner behoefte, wat heeft hij nodig en hoe kunnen wij daarop aansluiten? En hoe zouden we zelf behandeld willen worden? Het effect hiervan is dat inwoners en ondernemers het gevoel hebben dat in onze inspanningen hun vraag steeds centraal staat met als resultaat dat ze tevreden zijn over wat we doen en hoe we dit doen.

Om de visie te realiseren werkt de ambtelijke organisatie met een uitvoeringsagenda. We monitoren de voortgang hiervan en jaarlijks geven we voor de dienstverlening in Hoogeveen accenten mee voor de uitvoeringsagenda. Voor 2024 zijn dit:

- klantgerichte communicatie;
- inclusieve dienstverlening;
- online dienstverlening;
- het continu verrichten van klantonderzoek om inzicht te krijgen in de waardering voor onze dienstverlening.

De middelen hiervoor zijn beschikbaar in de SWO.

Privacy & Informatiebeveiliging

Het borgen van privacy/persoonsgegevens van inwoners en de veiligheid van systemen zijn belegd binnen de SWO (inclusief budgetten).

In 2023 is door de rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de stand van informatiebeveiliging en privacy binnen de gemeentelijke organisatie. Uit dit onderzoek blijkt dat de organisatie risico's loopt op het gebied van informatiebeveiliging en privacy en dat de SWO niet voldoende in staat is de informatieveiligheid te waarborgen. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn door de raad en college overgenomen. Een aantal aanbevelingen is al gerealiseerd. De overige worden in 2024 uitgevoerd.

Er zijn intern 39 veiligheidsincidenten gemeld, waarvan het in 14 gevallen een datalek betreft.

Bij de datalekken ging het om verkeerde adressering van brieven, e-mail of bijlagen en onbevoegde toegang tot persoonsgegevens in systemen. Hiervan zijn vijf datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De AP heeft hierop verder geen acties uitgevoerd.

Doelstellingen

Doelstelling: we werken vanuit de visie Dienstverlening 2021-2025 van Hoogeveen

Wat hebben we bereikt

We hebben een beeld van de ontwikkeling van de dienstverlening van de gemeente Hoogeveen in de vier sporen:

- Optimaal digitaal: we verleiden inwoners het digitale kanaal te gebruiken voor het aanvragen en afhandelen van standaardproducten.
- Verbinden en ontmoeten: we zorgen dat iedereen gemakkelijk gebruik kan maken van onze diensten en dat persoonlijke interactie tussen klant en gemeente soepel verloopt.
- Dienstverlening in ons DNA: we investeren in de ontwikkeling van klantgerichte vaardigheden en houding.
- Een betrouwbaar fundament: we zorgen voor een correcte, tijdige en transparante uitvoering van onze diensten. En vanuit de kernwaarden: eenvoud, maatwerk, samen en vertrouwen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

1. We laten ons jaarlijks informeren door de SWO over de voortgang en resultaten van de uitvoering van de acties die voor deze sporen zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda Dienstverlening van de SWO;
2. We leveren input voor te ondernemen acties voor de uitvoeringsagenda 2024.

JAARREKENING

Balans per 31 december

Hieronder staat de balans per 31 december van het vorige boekjaar en het lopende boekjaar volgens de voorgeschreven hoofdindeling. Op de balans worden de activa en passiva onderscheiden in vast (duurzaam) en vlottend (niet duurzaam).

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Bedragen x € 1.000		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>	<u>8.582</u>	<u>9.207</u>
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	138	449
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8.444	8.758
<u>Materiële vaste activa</u>	<u>118.573</u>	<u>121.579</u>
Investerings met een economisch nut	71.050	73.824
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.144	23.503
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	23.968	23.842
In erfpacht uitgegeven	410	410
<u>Financiële vaste activa</u>	<u>13.228</u>	<u>11.482</u>
Kapitaalverstrekkingen aan		
- deelnemingen	1.037	1.037
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	346	381
- overige verbonden partijen	11.238	9.415
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	607	649
Totaal vaste activa	140.382	142.268
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>	<u>14.384</u>	<u>13.176</u>
Grond- en hulpstoffen	108	108
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	14.276	13.068
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	<u>89.799</u>	<u>44.534</u>
Vorderingen op openbare lichamen	18.468	20.309
Rekening-courantverhouding met het Rijk	67.048	14.896
Overige vorderingen	4.234	8.006
Overige uitzettingen	49	1.323
<u>Liquide middelen</u>	<u>46</u>	<u>93</u>
Kassaldi	27	81
Banksaldi	19	12
<u>Overlopende activa</u>	<u>7.826</u>	<u>10.068</u>
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- het Rijk	1.288	4.031
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.638	5.217
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.900	820
Totaal vlottende activa	112.055	67.871
Totaal generaal	252.439	210.139
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op vennootschapsbelasting 1969	13.010	13.925

PASSIVA		
Bedragen x € 1.000		
	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	75.517	51.620
Algemene reserve	52.064	22.914
Bestemmingsreserves	1.671	1.768
Gerealiseerd resultaat	21.783	26.938
<u>Vorzieningen</u>	8.774	8.300
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.255	5.407
Vorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	3.519	2.893
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</u>	108.283	116.573
Onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	16.400	16.800
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	84.283	91.773
4. openbare lichamen	7.600	8.000
Totaal vaste passiva	192.575	176.493
<u>Vlottende passiva</u>	11.796	14.690
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- Banksaldi	2	0
- Overige schulden	11.794	14.690
<u>Overlopende passiva</u>	48.068	18.955
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten en daaraan gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van de volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar de bedragen die zijn ontvangen van:		
- het Rijk	35.474	8.588
- Overige Nederlandse overheidslichamen	10.796	8.327
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.798	2.040
Totaal vlottende passiva	59.864	33.645
Totaal generaal	252.439	210.138
Gewaarborgde geldleningen	310.348	302.748
Garantstellingen	232.433	251.562

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Programma's	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie 2023 na wijziging		
	Bedragen x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten
Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling	-3.386	15.677	12.291	-3.855	16.152	12.297	-4.112	15.353	11.241
Jeugdhulp en Participatie	-19.858	72.973	53.115	-22.117	83.706	61.588	-22.561	83.091	60.530
Gezond en Vitaal	-6.485	30.653	24.168	-8.730	30.573	21.844	-9.267	29.561	20.294
Economie	-11.325	13.490	2.165	-18.247	20.262	2.016	-2.498	6.067	3.568
Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	-6.790	23.279	16.489	-7.758	25.188	17.430	-4.688	20.819	16.131
Ruimtelijke ordening en sport	-2.811	10.211	7.400	-3.288	10.643	7.355	-3.876	10.114	6.238
Veilige bereikbaarheid	-2.849	1.430	-1.419	-2.964	1.690	-1.274	-3.006	1.649	-1.357
Duurzaam en gastvrij Hoogeveen	-6.739	8.180	1.442	-7.342	9.090	1.748	-7.861	9.041	1.180
Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	-806	9.464	8.658	-16.545	17.064	520	-17.087	15.963	-1.124
Subtotaal programma's	-61.049	185.358	124.309	-90.845	214.368	123.523	-74.956	191.657	116.701
Algemene dekkingsmiddelen									
Algemene uitkering	-137.356		-137.356	-144.023		-144.023	-147.038		-147.038
Dividend	-1.950		-1.950	-2.115		-2.115	-2.115		-2.115
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-16.243	873	-15.370	-16.246	873	-15.373	-16.847	914	-15.932
Overige algemene dekkingsmiddelen	-25	-225	-250	-2	-225	-227	-30		-30
Saldo van de financieringsfunctie	-129	496	367	-703	306	-397	-1.124	1.316	192
Subtotaal programma's	-155.703	1.144	-154.559	-163.088	954	-162.134	-167.153	2.230	-164.923
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-216.752	186.501	-30.250	-253.933	215.322	-38.611	-242.109	193.887	-48.222
Overhead	-19	21.561	21.543	-19	23.534	23.515	-545	24.868	24.324
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-216.771	208.063	-8.708	-253.952	238.856	-15.096	-242.653	218.755	-23.898
Toevoeging reserves	0	6.324	6.324	0	6.781	6.781	0	4.454	4.454
Onttrekking reserves	-50	0	-50	-3.052	0	-3.052	-2.339	0	-2.339
Subtotaal mutaties reserves	-50	6.324	6.274	-3.052	6.781	3.728	-2.339	4.454	2.115
Gerealiseerd resultaat	-216.821	214.387	-2.434	-257.004	245.637	-11.368	-244.993	223.209	-21.783

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Hieronder zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling opgenomen.

Paragraafhouder Derk Reneman

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 15 februari 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In de toelichting op de programma's worden minimaal de overschrijdingen op productniveau groter dan € 25.000 tussen de begrote en werkelijke baten en lasten afzonderlijk geanalyseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar. Voor de eenheden worden de uitkomsten van de decembercirculaire gehanteerd.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente Hoogeveen afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV het volgende. Gemeente Hoogeveen kan op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent voor gemeente Hoogeveen dat geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen, als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals in het voorgaande is toegelicht.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De

referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisatie) dient er (waarschijnlijk) wel een verplichting te worden opgenomen.

Diverse personele lasten blijven echter ook in 2023 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden geacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en de overlopende vakantiegeldaanpakken.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium:
 - Voor het voorwaardencriterium is het normenkader zoals op 21 december 2023 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid worden eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven. Deze afschrijvingsduur is maximaal gelijk aan de activa waarvoor de bijdrage is verstrekt.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte gronden hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen: een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 50.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet en het financieel kader. Deze verordening is op 22 februari 2018 vastgesteld, met terugwerkende kracht per 1 januari 2017. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

In de verordening worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Gronden en terreinen	niet
Woonruimte	40 jaar
Bedrijfsgebouwen	10-40 jaar
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	
Rioleringen	5-60 jaar
Wegen	20 jaar
Aanleg sportvelden.....	15 jaar
Begraafplaatsen.....	15-30 jaar
Speelvoorzieningen	10 jaar
Openbaar gebied	20 jaar
Vervoersmiddelen	5-10 jaar
Machines, apparaten en installaties	2-15 jaar
Overig	5-10 jaar

Investeringsbijdragen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering. Volgens de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' (2019) worden de gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, opgenomen onder de materiële vaste activa (artikel 52, lid 1, onderdeel a BBV). Dergelijke gronden worden in de regel aangeduid als 'warme gronden'. Het hieraan toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Deze verplichting geldt met ingang van het begrotingsjaar 2017. Dit houdt in dat alle investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan volgens de nieuwe methode moeten worden geactiveerd. Door het invoeren van de nieuwe systematiek blijven er verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

De financiële activa bestaan uit:

- Geldleningen aan woningbouwcorporaties
- Overige langlopende geldleningen
- Gemeenschappelijke regelingen
- Deelnemingen en effecten

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt er afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en in de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de ‘percentage of completion’-methode: de baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de (verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting, die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2020)’ van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de ‘percentage of completion’-methode leidt tot de conclusie dat er in eerdere jaren te veel winst is genomen, neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebatens en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen deel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het te verwachten verlies op eindwaarde wordt door middel van de disconteringsvoet contant gemaakt. De disconteringsvoet is in het BBV voorgeschreven en bedraagt 2%.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen Vermogen

De reserves zijn onderverdeeld in de Algemene reserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen den contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De uitgangspunten voor de Appa-voorziening zijn:

- De rekenrente voor individuele waardeoverdrachten in 2023 bedraagt: 3,160% (Bron: circulaire stsr-2024-1867 van Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties van 23 januari 2024).
- Sterftetafel: GBM/CBV 14-19 (RAET/VISMA) met leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. ProAmbt hanteert de sterftetafel GBM/BGV 2010-2015.
- Excasso-opslag: geen.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Dit zijn o.a. de nog niet bestede bijdragen van derden met een specifiek bestemmingsdoel en nog te betalen kosten (niet door een crediteur gefactureerd). Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente geborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toerekening naar taakvelden (overhead)

Voor de verdeling van de personeelskosten is voor alle medewerkers beoordeeld door de teamleiders op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor een evenredige verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Onderdeel van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de kosten aan overhead is dezelfde systematiek gevolgd. De onderdelen ICT en tractie kosten zijn waar mogelijk toegerekend naar de taakvelden en het restant is aan centrale overhead toegerekend. De onderdelen, huisvesting en facilitaire kosten zijn aan centrale overhead toegerekend.

Incidentele baten en lasten

Op grond van de BBV-voorschriften wordt in de jaarrekening een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Hierbij wordt per programma de belangrijkste posten afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten worden als een totaalbedrag opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk Overzicht van baten en lasten.

Resultaatbestemming

Alle vermogensmutaties worden inzichtelijk gemaakt via het exploitatieresultaat. Hierbij wordt als principe gehanteerd dat de begroting indicatief is. Toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven. Dit met inachtneming van de nota Reserves 2009 die is vastgesteld op 26 juni 2009.

Voor de bestemming van het resultaat is voorin de jaarstukken een voorstel opgenomen.

Exploitatieoverzichten

Met ingang van 1 januari 2023 kent de gemeente Hoogeveen een nieuwe programmabegroting. Als gevolg hiervan zijn er een aantal kostenplaatsen en interne orders veranderd van programma. Het gevolg hiervan is dat er geen vergelijking meer gemaakt kan worden met het boekjaar 2022. Om deze reden zijn de realisatiecijfers van 2022 weggelaten in de exploitatieoverzichten.

Toelichting op de balans per 31 december

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	138	449
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	8.444	8.758
Totaal	8.582	9.207

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Invester- ingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	449	55	366	0	0	0	138
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	8.758	0	0	314	0	0	8.444
Totaal	9.207	55	366	314	0	0	8.582

De belangrijkste investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering zijn aangegeven: het ter beschikking getelde krediet, het daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag dat tot en met het boekjaar ten laste van het krediet is gebracht.

Belangrijkste investeringen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Vorbereidingskosten grondexploitaties		55	1.510
Totaal			

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Investeringen met een economisch nut	71.050	73.824
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.144	23.503
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	23.968	23.842
In erfpacht uitgegeven gronden	410	410
Totaal	118.573	121.579

De investeringen met een economisch nu kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	3.341	3.343
Strategische gronden	2.992	2.992
Woonruimten	286	294
Bedrijfsgebouwen	57.289	59.018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.577	3.953
Machines, apparaten en installaties	2.587	3.028
Overige materiële vaste activa	978	1.196
Totaal	71.050	73.824

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Invester- ingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	3.343	0	0	0	0	2	3.341
Strategische gronden	2.992	0	0	0	0	0	2.992
Woonruimten	294	0	0	8	0	0	286
Bedrijfsgebouwen	59.018	1.434	0	2.950	213	0	57.289
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.953	230	0	576	30	0	3.577
Machines, apparaten en installaties	3.028	103	0	544	0	0	2.587
Overige materiële vaste activa	1.196	0	0	218	0	0	978
Totaal	73.824	1.767	0	4.296	243	2	71.050

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

(bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Renoveren bestaande buitensportvelden	3.045	1.095	2.807
Herinrichting sportpark Elim	718	192	192
Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	335	335	335
Totaal	4.098	1.622	3.334

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	381	381
Bedrijfsgebouwen	0	1
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.709	23.036
Overige materiële vaste activa	54	85
Totaal	23.144	23.503

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing word geheven:

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	381	0	0	0	0	0	381
Bedrijfsgebouwen	1	0	0	1	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	23.036	679	0	965	40	0	22.709
Overige materiële vaste activa	85	0	0	31	0	0	54
Totaal	23.503	679	0	997	40	0	23.144

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

(bedragen € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Budget rioleringswerkzaamheden	4.558	539	539
Totaal	4.558	539	539

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	16.575	15.551
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.371	8.264
Overige materiële vaste activa	22	27
Totaal	23.968	23.842

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vertoont het volgende verloop:

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Investeren	Desinvesteren	Afschrijven	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
<i><u>Maatschappelijk nut vóór 2017</u></i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.825	0	0	805	0	0	7.020
Overige materiële vaste activa	27	0	0	5	0	0	22
<i>Subtotaal</i>	<i>7.852</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>810</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>7.042</i>
<i><u>Maatschappelijk nut vanaf 2017</u></i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.551	2.699	861	814	0	0	16.575
Machines, apparaten en installaties	439	0	0	88	0	0	351
<i>Subtotaal</i>	<i>15.990</i>	<i>2.699</i>	<i>861</i>	<i>902</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>16.926</i>
Totaal	23.842	2.699	861	1.712	0	0	23.968

De belangrijkste investeringen in 2023 zijn gedaan in:

Investering	Bedragen € 1.000
Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)	759
Asfaltprogramma 2023 (wegen)	369
Veilige bereikbaarheid	357
Verplaatsen hoofdveldvoetbal Elim	234

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden vertoont het volgende verloop:

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Investeren	Desinvesteren	Afschrijven	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	410	0	0	0	0	0	410
Totaal	410	0	0	0	0	0	410

Financiële vaste activa

Verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in het onderstaand overzicht weergegeven

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekking aan:						
- deelnemingen	1.037	0	0	0	0	1.037
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties	381	0	0	0	35	346
- overige verbonden partijen	9.415	3.800	0	0	1.977	11.238
Overige langlopende leningen	0	3.545	3.545	0	0	0
Overige uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar	649	0	0	0	42	607
Totaal	11.482	7.345	3.545	0	2.054	13.228

Toelichting

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft de volgende deelnemingen:

- Aandeelkapitaal N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	€	36.000
- Aandeelkapitaal N.V. Rendo	€	152.000
- Aandeelkapitaal N.V. WMD	€	5.000
- Aandeelkapitaal N.V. Area	€	791.000
- Participatie Oikocredit.....	€	53.000
Totaal	€	1.037.000

De leningen aan woningbouwcorporaties bestaan uit leningen die zijn verstrekt aan Domesta en Woonconcept. Op deze leningen worden jaarlijks afgelost.

De specificatie van de leningen aan overige verbonden partijen per 31 december 2023 is als volgt:

- Aan de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen is een lening van € 5 miljoen verstrekt;
- Stichting Volkshuisvesting Nederland heeft voor € 6,2 miljoen aan leningen verstrekt aan particulieren en woningbouwcorporaties. Hier gaat het om de volgende soort leningen: startersleningen/Vrom startersleningen, duurzaamheidsleningen, leningen voor particuliere woningverbetering, leningen groot onderhoud VvE, zonneleningen en verzilverleningen. Het SVn voert de administratie van de leningen uit voor Hoogeveen.
- Aan SVN is een bedrag uitgeleend van € 2,6 miljoen. Dit bedrag kan weer ingezet worden voor leningen aan particulieren en woningbouwcorporaties. Er zijn geen nieuwe stortingen gedaan. Voor de nieuwe leningen is gebruik gemaakt van het revolving karakter van deze leningen (de middelen vloeien terug en kunnen opnieuw ingezet worden). Het bedrag van € 2,6 miljoen is direct opeisbaar. Daarom is dit bedrag gerubriceerd onder de "Overige vorderingen".

De overige uitzettingen bestaan uit de volgende onderdelen:

Hypotheekverstrekking ambtenaren.....	€	463.500
Stimuleringslening aan starters Vlinderplateau.....	€	178.000

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	108	108
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	14.276	13.068
Totaal	14.384	13.176

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën

	Boekwaarde <i>Bedragen x € 1.000</i> 31-12-2022	Investeringen	Opbrengsten	Winstname	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2023
Noord B	396	18	0	2	416	0	416
Buitenvaart I	657	33	-372	205	523	0	522
Buitenvaart II	2.199	52	0	0	2.251	841	1.411
Station deelgebied A	4.724	178	-14	0	4.888	3.851	1.037
Station deelgebied D (Stationsplein)	3.274	0	0	0	3.274	2.710	563
Mauritshal locatie	739	17	-129	0	627	680	-52
Schultanden-Oost	-95	4	0	445	354	0	354
Steenbergerweide Zuid (Aldi de Weide)	-253	130	-37	0	-160	78	-239
Park Dwingeland	352	26	0	0	378	0	378
Spaarbankbos voormalig hockeyveld	-76	14	-1	20	-43	0	-43
Stuifzand	-89	15	0	0	-74	169	-244
Nieuw Moscou	219	11	0	0	230	133	98
Pesse fase 1	421	42	-70	0	393	150	244
Tiendeveen	106	51	-123	-13	21	0	21
Nieuweroord Kanalenzone (Trambaan)	126	26	-243	13	-78	0	-78
Nieuwlande (Boerdijk)	-257	6	0	82	-169	0	-169
Riegmeer	8.240	1.086	0	0	9.326	0	9.326
Complex Nijstad	748	75	0	0	823	0	823
Pesse Woonwagenlocatie	-86	4	0	0	-82	9	-91
Totaal	21.345	1.788	-989	754	22.898	8.621	14.277

Complex	Boekwaarde	Geraamde nog te	Geraamde nog	Geraamde resultaat	Geraamd resultaat
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	31-12-2023	maken kosten	te realiseren	(nominale waarde)	(contante waarde)
	<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Noord B	416	474	1.593	-707	-665
Buitenvaart I	523	49	774	203	-184
Buitenvaart II	2.251	70	1.477	-845	841
Station deelgebied A	4.888	659	1.317	3.931	3.851
Station deelgebied D (Stationsplein)	3.274	160	663	2.771	2.710
Mauritshal locatie	627	55	0	682	680
Schutlanden-Oost	354	62	692	-276	-265
Steenbergerweide Zuid (Aldi de Weide)	-160	241	0	76	79
Park Dwingeland	378	82	1.400	-940	-910
Spaarbankbos voormalig hockeyveld	-43	88	549	-504	-491
Stuifzand	-74	243	0	169	169
Nieuw Moscou	230	8	107	132	133
Pesse fase 1	393	196	447	142	150
Tiendeveen	21	554	644	-69	-51
Nieuweroord Kanalenzone (Trambaan)	-78	297	276	-57	-51
Nieuwlande (Boerdijk)	-169	212	160	-111	-111
Riegmeer	9.326	6.192	33.945	-18.426	-17.490
Complex Nijstad	823	2.404	6.501	-3.274	-3.081
Pesse Woonwagenlocatie	-82	91	0	9	9
Totaal	22.898	12.137	50.545	-17.094	-14.677

Risico's en toekomstperspectief minder actieve complexen

Stationsgebied A & D

Ten opzichte van voorgaand jaar is de situatie met betrekking tot de grondexploitatie Stationsgebied A & D ongewijzigd. In 2023 is gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor o.a. het stationsgebied van Hoogeveen. Rondom het station liggen namelijk meer locaties en ontwikkelingen (NCH-locatie, beekdalgebied ten noorden van het station, het verbeteren van de verbinding tussen station en stadscentrum, etc.) die vragen om een samenhangende visie. Een inspirerend toekomstbeeld dat inzicht biedt in de potenties en mogelijkheden van de verschillende locaties. Het ontwikkelen van deze visie is een zoektocht naar kansen en meerwaarde. De gronden die binnen de grondexploitaties van deelgebied A (en D) liggen, maken onderdeel uit van deze gebiedsvisie. Er spelen gedachten om de kantoorfunctie in het bestemmingsplan van deelgebied A om te zetten naar een combinatie van wonen en werken in verschillende milieus.

Omdat de visie ten tijde van het actualiseren van de grondexploitatie nog niet klaar is en ook nog niet in het bestuurlijk proces is geweest, zijn deze ontwikkelingen nog niet op geld gezet. Opzet is nog steeds dat we gronden gaan verkopen. Hierbij blijft het risico bestaan dat de gronden op korte termijn niet verkocht worden en dat door een mogelijke aanpassing van de bestemming er extra vertraging in de verkopen ontstaat. Dit is deels ondervangen door de verwachtte verkopen door te schuiven naar de jaren 2025 en 2026. Daarnaast maken beide complexen onderdeel uit van de minder actieve complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen eventueel lagere getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden in 2024 apart aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd.

Noord B

In het complex Noord B zijn nog 3 kavels beschikbaar, welke vanwege ligging maar voor een beperkte doelgroep (naar verwachting alleen aangrenzende eigenaren) interessant zijn. We lopen het risico dat deze percelen niet, of tegen een lagere grondprijs, verkocht gaan worden. Dit complex maakt onderdeel uit van de minder actieve complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen eventuele lagere getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De werkelijke waarde van de percelen kan pas worden vastgesteld na taxatie door een onafhankelijk taxateur.

Buitenvaart II (Turbine)

In het complex Buitenvaart II is nog één kavel, ter grootte van 1,8 ha, beschikbaar. Sinds kort is er concrete belangstelling voor deze kavel (één optie verstrekt voor 6 maanden en één reservekandidaat). Ondanks deze belangstelling maakt dit complex ook onderdeel uit van de complexen waarvan we in 2024 gaan beoordelen of deze complexen in de huidige opzet nog steeds actief moeten zijn als grondexploitatie, of dat we de gronden tegen getaxeerde waarde overhevelen naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd.

Schutlanden

Binnen dit complex zijn nog enkele kantoor kavels beschikbaar. Er is de afgelopen jaren weinig belangstelling geweest voor deze percelen. In 2024 is er wel een grondaanbieding gedaan voor een perceel op dit kantoorterrein. Ook voor dit complex lopen we het risico dat de gronden nog lange tijd niet verkocht worden. Daarom gaan we ook voor dit complex onderzoeken of we nog steeds een actieve grondexploitatie willen voeren of dat de percelen tegen de getaxeerde waarde worden overgeheveld naar de Materiële Vaste Activa (strategische gronden). De financiële gevolgen hiervan worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde	Voorziening	Balanswaarde	
	31-12-2023	Oninbaarheid	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	18.468	0	18.468	20.309
Rekening-courantverhouding met het Rijk	67.048	0	67.048	14.896
Overige vorderingen	5.562	1.328	4.234	8.006
Overige uitzettingen	50	0	49	1.323
Totaal	91.128	1.328	89.799	44.534

Op basis van de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. We mogen de gelden niet buiten de schatkist wegzetten. Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteiten aan.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Verslagjaar 2023					
(1)	Drempelbedrag	€ 4.288			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	828	938	1.119	899
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.460	3.350	3.169	3.388
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

Verslagjaar		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	214.387
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	214.387
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1,000.000	Drempelbedrag	4.288

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	74.478	85.331	102.907	82.754
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	828	938	1.119	899

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten

(bedragen € 1.000)	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	27	81
Banksaldi	19	12
Totaal	46	93

EMU-saldo

Hieronder is een overzicht opgenomen van het aandeel van de gemeente Hoogeveen in het EMU-saldo voor 2023. Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is.

Omschrijving	2022	2023	2023	2024
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2022	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2023	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2023	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	26.938	8.708	21.783	5.855
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-2.023	4.029	-1.885	27.376
3. Mutatie voorzieningen	1.585	-514	475	-701
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.315	-8.131	1.209	-1.080
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo	32.861	12.296	22.934	-21.142

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

(Bedragen € 1.000)	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2023	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	3.926	9.248
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren	3.900	820
Totaal	7.826	10.068

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Bedrag 2023
Voorschotnota Area Reiniging 1e kwartaal 2024	€ 2,1 miljoen
Afrekening 2023 Area (inclusief Milieustraat)	€ 0,4 miljoen
Terug te vorderen teveel betaalde huren	€ 0,3 miljoen
Nog te ontvangen bedragen Parkeerbedrijf 2023	€ 0,2 miljoen
Vergoeding PMD (papier, metaal en drinkkartons) 2e halfjaar 2023	€ 0,2 miljoen
Toeristenbelasting 2023	€ 0,2 miljoen
Anterieure overeenkomsten grondbedrijf	€ 0,1 miljoen
Nog te ontvangen WABO-vergunningen	€ 0,1 miljoen
Nog te ontvangen schuldhulpverlening	€ 0,1 miljoen
Overig vooruitbetaalde facturen	€ 0,1 miljoen

Omschrijving	Stand Bedragen x € 1.000 31-12-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Vrijval	Stand 31-12-2023
EU:					
Subtotaal Rijk:	4.031	1.151	3.853	41	1.288
Min van JenV, Bekost. opv. onth (A16) Oekr.	3.851	293	3.851	0	293
Min. van BIZA, stronghouse	40	0	0	40	0
Rijkswaterst, rotonde Midd.veldweg	124	0	0	0	124
Min.Fin. Kwijtsch. toesi.affaire (G12)	6	17	0	1	22
Min.Fin. kinderopv. toesi.probl. (B2)	2	276	2	0	276
Min. SZW, Besl. bijstandver. zelfstandigen (G3)	0	12	0	0	12
Min. OCW, Spuk tijd. onderwijshuisv. Oekr. (D19)	0	59	0	0	59
Min. VWS, Spuk Sport (H4)	0	230	0	0	230
Belastingdienst, nog te ontvangen btw	0	173	0	0	173
Belastingdienst, teruggaaf dividendbelasting	0	93			93
Min. SZW, Buig (G2)	8	0	0	0	8
Subtotaal Provincie:	1.716	259	1.342	13	620
Prov.Drenthe, DRE10C, Div. projecten	20	0	0	0	20
Prov.Drenthe, DRE2C, Div. projecten	1.171	0	671	0	500
Prov.Drenthe, DRE8C, Ruimtelijke ontwikkeling	400	0	387	13	0
Prov.Drenthe sub. Middveldweg(rotondeA28)	75	0	75	0	0
Prov.Drenthe, DRE13C, Verl subs verk.veiligheid Loman, Boekweit en Buizerdlaan	0	259	209	0	50
Prov.Drenthe, regio deal, pijlertrekker.	50	0	0	0	50
Subtotaal Overige overheidslichamen:	3.501	2.018	3.941	-440	2.018
Bibliotheek, vooruitbet. subsidie cultuur	16	0	16	0	0
COA, doorbel crisis noodopvang	673	0	1.119	-446	0
Gem. Assen, Beschermd wonen	1.591	1.977	1.591	0	1.977
GGD	169	16	169	0	16
Jeugd cultuurfonds, creditnota subsidie 2022	0	20	0	0	20
Jeugdsportfonds, creditnota subsidie 2022	0	5	0	0	5
GKB	8	0	8	0	0
Jeugdhulp, regio Drenthe (afrek Dr. Gem)	305	0	299	6	0
Roelof van Echten College	3	0	3	0	0
RUD, 1e termijn 2023	241	0	241	0	0
St. Welzijnswerk Hoogeveen (SWW)	38	0	38	0	0
Tamboer/Podium, terugv.subs.2021	457	0	457	0	0
Subtotaal	9.248	3.430	9.136	-386	3.926

Toelichting op de verhaalbare kosten zoals opgenomen onder de overige nog te ontvangen bedragen:

- Specificatie van de kosten die de gemeente heeft gemaakt en die in het kader van het faciliterend grondbeleid op basis van een overeenkomst kunnen worden verhaald op derden.
- Specificatie van de kosten die de gemeente verhaalt op basis van een exploitatieplan waarvoor inmiddels een vergunning is aangevraagd.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Af	Bij	Stand 31-12-2023
Anterieure overeenkomsten	59	0	68	0 127

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	52.064	22.914
Bestemmingsreserves	1.671	1.768
Gerealiseerd resultaat	21.783	26.938
Totaal	75.517	51.620

Het verloop gedurende het boekjaar is hieronder per reserve weergegeven

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	22.914	3.700	1.488	26.938	0	52.064
Subtotaal	22.914	3.700	1.488	26.938	0	52.064
Reserve Structuurvisie	107	0	49	0	0	58
Reserve Transf.plan Jeugdhulp regio Dr.	932	0	451	0	0	481
Reserve kapitaallasten visie Stadscentrum	729	0	0	0	0	729
Reserve Grondexploitatie	0	754	351	0	0	403
Subtotaal	1.768	754	851	0	0	1.671
Totaal	24.682	4.454	2.339	26.938	0	53.735

Onder 'Bestemming resultaat' zijn de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de 'Afschrijvingen' zijn de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Voor een analyse van het verloop van de reserves verwijzen wij u naar het de paragraaf reserves onder het hoofdstuk Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Doel reserves

Algemene reserve: Reserve is onder andere ter dekking van (on)voorzien risico's die niet op een andere wijze zijn op te vangen.

Reserve structuurvisie: Reserve is ter dekking van structuurvisieprojecten.

Reserve Transformatieplan Jeugdhulp regio Drenthe: De gelden dienen beschikbaar te blijven voor transformatieplan jeugdhulp.

Reserve kapitaallasten visie Stadscentrum: Reserve ter dekking van afschrijvingslasten investeringen Stadscentrum.

Reserve Grondexploitatie: Door positieve grondexploitatie resultaten toe te voegen aan de reserve (tot maximaal € 2 miljoen) kan de reserve aangewend worden voor de verevening van ontwikkelingen met een negatief resultaat. Hiermee wordt voorkomen dat eventuele negatieve resultaten beslagleggen op de algemene middelen.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar is opgenomen in onderstaand overzicht:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde
	31-12-2022				31-12-2023
<i>Voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44.1a en 1b BBV):</i>					
Appa Plan Kapitaal	5.304	122	0	337	5.089
Wachtgeld wethouders	103	167	0	104	166
Subtotaal	5.407	289	0	441	5.255
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44.2 BBV)</i>					
Egalisatie Reiniging	1.276	551	0	0	1.827
Egalisatie Riolering	1.617	75	0	0	1.692
Subtotaal	2.893	626	0	0	3.519
Totaal	8.300	915	0	441	8.774

Appa Plan Kapitaal: Deze voorziening is bedoeld voor de bekostiging van de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders.

Wachtgeld wethouders: Deze voorziening is bedoeld voor de bekostiging van de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders.

Egalisatie Reiniging: Deze voorziening is bedoeld om fluctuaties in de kosten van de afvalverwerking te egaliseren om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing te voorkomen.

Egalisatie Riool: Dekking van investeringen (kapitaallasten) en onderhoudslasten met betrekking tot onderhoud en vervanging van bestaande vrijverval riolering, drukriolering, technische installaties en IBA's. Doel is om sterke fluctuaties in de tariefstelling te voorkomen.

Mutaties

APPA Plan Kapitaal

De uitgangspunten voor APPA zijn opgenomen onder de Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Per saldo heeft er een onttrekking van € 215.000 plaats gevonden in deze voorziening.

Wachtgeld wethouders

Er heeft per saldo een storting van € 63.000 plaats gevonden in deze voorziening.

Egalisatie Reiniging

Er heeft een storting van € 551.000 plaats gevonden in deze voorziening.

Egalisatie Riolering

Er heeft een storting van € 75.000 plaats gevonden in deze voorziening.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar is als volgt.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	16.400	16.800
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	84.283	91.773
- openbare lichamen	7.600	8.000
	108.283	116.573
Totaal	108.283	116.573

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop in het boekjaar weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen	116.573		0	108.283
Totaal	116.573		0	108.283

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	11.796	14.690
Overlopende passiva	48.068	18.955
Totaal	59.864	33.645

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Banksaldi	2	0
Overige schulden	11.794	14.690
Totaal	11.796	14.690

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren	46.270	16.915
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	1.798	2.040
Totaal	48.068	18.955

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de EU, het Rijk en de provincie(s) voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Terug betalingen	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2023
Rijk:						
Geoormerkt RMC (D12)		205	0	57	0	148
Ministerie van BZK, aardgas vrije (C30) wijk(PAW).		3.835	0	110	0	3.725
Ministerie van OCW, uitk. OAB 2021 (D8)		74	2.154	0	1.680	548
Ministerie van OCW, NPO gelden (D14)		711	120	184	0	647
Ministerie van VWS, Spuk sportakk. (H8) 2021		1	0	1	0	0
Min. van VWS, grote gezinnen (A10)						
VWS,Spukgrotegezinnen(A10)		27	0	27	0	0
RVO Spuk Flexwoningen (C56)		366	0	146	0	220
Min.infrastruct.asfaltpr. wegen (E84)		273	175	273	0	175
Min. Justitie en Veiligh.toez/handh. (A7)		163	0	163	0	0
Ministerie van SZW, BBZ (G3)		166	96	110	0	152
Ministerie van SZW, onderw.route (G13)		46	72	118	0	0
Ministerie van SZW, TOZO (G4)		61	101	61	0	101
Ministerie van SZW, Wet Inburger. (G10)		338	574	338	0	574
Min.Just.enVeiligh, coronatoegangb (A13)		197	0	197	0	0
Min. leW, (E20), Reg. stim. verk.veiligheidsmaatr. 2020-2021		82	0	0	0	82
Min. van BZK, energiearmoede (C55) energiearmoede		1.419	422	0	0	1.841
Min.OCW, onderw.huisv.Oekrainer (D19)		35	0	35	0	0
Min. BZK C105, Spuk Startbouwimpuls		0	150	0	0	150
Min. BZK C9, Spuk woningbouwimpuls tranche 5		0	4.850	0	0	4.850
Min. BZK C94, Spuk Lokale aanpak isolatie		0	2.228	0	0	2.228
Min EZK F28, Tijd reg cap decentr.Overh klimaat- en energiebel.		0	1.002	0	0	1.002
Min EZK F29, Waterstofwijk-pilot Hoogeveen		0	2.150	0	0	2.150
Min leW E104, Spuk woningbouw korte term bovenpl infrastr		0	14.147	0	0	14.147
Min OCW, D22 Spuk voorschoolse educatie onth.peuters		0	108	0	0	108
Min SZW G12A, Kwijtsch publ schulden kind.opvangtoesl.aff		0	10	0	0	10
Min VWS H12 Spuk lok prev.akkoord/aanpak		34	30	32	2	30
Min VWS H17 Spuk domein-overstijgend samenwerken		0	681	65	0	616
Min VWS H30 Spuk sport en bewegen 2023-2026		0	1.156	1.007	0	150
RVO, woonplan RHA (C209)		84	909	0	0	993
Investering budg Stedelijke Vern.geluid		471	0	3	0	468
Subsidie ZonMw 23 Overstijgend samenw. Drenthe		0	280	0	0	280
Vereniging Sport en gemeenten, Buurtsportcoach		0	15	0	0	15
WKR 2023		0	64	0	0	64
<u>Subtotaal</u>		<u>8.588</u>	<u>30.351</u>	<u>1.785</u>	<u>74</u>	<u>35.474</u>

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Terug betalingen	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2023
Provincie:					
Provincie Groningen, JENN gelden	116	0	0	116	0
Provincie Drenthe, kansencoach	38	0	0	38	0
Prov.Drenthe DRE10C, diverse projecten	612	0	207	0	405
Prov.Drenthe, Regiostedenf. (DRE11c)	1.778	0	337	0	1.441
Prov.Drenthe, tijd.klimaatadapt.O (E44b)	238	124	41	0	321
Provincie Drenthe, culturele impuls	32	14	24	8	14
Provincie Drenthe, cultuur na covid	5	0	0	5	0
Provincie Drenthe, DEL	8	53	0	8	53
Provincie Drenthe, buurt- dorpshuizen	4	0	1	3	0
Prov.Drenthe, waterstofwijk (dre10C)	485	0	27	0	458
Provincie Drenthe, haalb.heid.ond.Elim	56	0	0	0	56
Provincie Drenthe, talentenjagers	20	0	0	20	0
Provincie Drenthe, schoolpleinrevolutie	60	40	0	60	40
Provincie Drenthe, fietspad Kerkhoflaan	95	0	95	0	0
Provincie Drenthe, basiskwaliteit natuur	0	24	0	0	24
Provincie Drenthe, spreidingsgelden	0	50	0	0	50
<u>Subtotaal</u>	<u>3.547</u>	<u>305</u>	<u>732</u>	<u>258</u>	<u>2.862</u>
Overige overheidslichamen:					
Alescon, archief	27				27
GKB	309	632	309	0	632
GR De WoldenHoogeveen	3.684	5.870	3.684	0	5.870
VDG, compensabele btw	14	12	14	0	12
RUD, compens.btw+ voorl.afrek	57	110	57	0	110
St. Afvalfonds, zwerfafval	150	132	150	0	132
Heavenn, waterstofwijk (correctie)	168	25	43	0	150
Gemeente Coevorden, regiodeal TBBT	70	30	0	70	30
Stark, afrekening groenbeheer	155	0	155	0	0
Nrd,Ned,Zorgcomb.dagbeest.2e halfjr.	48	48	0	0	96
Diverse Instellingen, sportakkoord 2022	27	0	0	27	0
Vluchtelingenwerk, juridisch spreekuur	16	0	0	16	0
Div gemeenten, afrek JHRD'23	0	90	0	0	90
Gemeente Coevorden, detacheringen	0	4	0	0	4
Gemeente De Wolden, diversen	0	90	0	0	90
Gemeente Emmen, afrek Pleggerhulp 2023	0	30	0	0	30
Gemeente Emmen, ESF Werken in Drenthe	0	521	0	0	521
Gemeente Emmen, Jongeren in Beeld	0	11	0	0	11
Gemeente Groningen, JENN-gelden 2023	0	30	0	0	30
KDV, div opleidingskosten	0	65	0	0	65
NHL Stenden, 4e termijn Center of Expertise	0	8	0	0	8
Subs Grijs gedraaid	0	5	0	0	5
Geoormerkt spaarvariant	21	0	0	0	21
Overige	34	0	32	2	0
<u>Subtotaal</u>	<u>4.780</u>	<u>7.713</u>	<u>4.444</u>	<u>115</u>	<u>7.934</u>
<u>Totaal</u>	<u>16.915</u>	<u>38.369</u>	<u>6.961</u>	<u>2.053</u>	<u>46.270</u>

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoe- gingen	Terug- en betaalde/ ontvangen bedragen	Vrijval	Stand 31-12-2023
	(bedragen x € 1.000)				
Diverse banken, transitorische rente	1.143	1.032	0	1.143	1.032
Overig	346	0	147	0	199
Anterieure overeenkomsten	551	17	0	0	568
Totaal	2.040	1.049	147	1.143	1.798

Waarborgen en garanties

Het oorspronkelijk bedrag van deze gewaarborgde geldlening was € 30,4 miljoen.

Het rentepercentage varieert van 0,66% tot 5,9%. De mutaties bestaan voornamelijk uit reguliere aflossingen. Er zijn in 2023 geen nieuwe garanties verstrekt. Hiermee voldoen wij ruimschoots aan het garantieplafond.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Omschrijving	Garantiebedrag per 31-12-2023	Garantiebedrag per 31-12-2022
	(bedragen x € 1.000)	
Gewaarborgde geldleningen (voortgezet onderwijs)	16.333	17.150
Gewaarborgde geldleningen (overige organisaties)	1.722	1.959
Garanties particuliere woningbouw van voor 1995 (diverse organisaties)	433	562
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	292.256	283.637
Nationale Hypotheekgarantie	232.000	251.000

Garanties particuliere woningbouw van voor 1995 (diverse organisaties)

Saldo achtervang voor garanties particuliere woningbouw van voor 1995 is bepaald naar aanleiding van saldo-opgave van de hypotheekverstrekkers.

De mutaties hebben betrekking op de verminderingen van de hypothecaire schuld.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Er zijn nieuwe overzichten ontvangen van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) van de achtervangpositie per 31 december 2023 van de woningbouwcorporaties, die actief zijn in de gemeente Hoogeveen.

Nationale Hypotheekgarantie

Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeente voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen, m.a.w. vanaf deze datum worden alleen hypotheekgaranties verstrekt met een 100% rijksachtervang. Het fondsvermogen van de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) blijft beschikbaar voor zowel de t/m 31 december 2010 verstrekte hypotheekgaranties als de vanaf 1 januari 2011 verstrekte en nog te verstrekken hypotheekgaranties.

De bij aanspraken op de achtervangfunctie gehanteerde methodiek is door middel van de gewijzigde achtervangovereenkomsten met het Rijk en met alle gemeenten per 1 januari 2011 zodanig aangepast dat de gemeenten niet worden aangesproken op de risico's die voortvloeien uit hypotheekgaranties die worden afgegeven vanaf 1 januari 2011.

Medio 2023 hebben we het jaarverslag over 2022 Nationale Hypotheek Garantie (NHG) ontvangen. Voor de gemeente Hoogeveen zijn er per 31-12-2023 nog 1.666 garanties (= € 232 miljoen).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uitstaande verplichtingen	(bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2023	Mutaties	Stand 31-12-2022
Uitstaande verplichtingen m.b.t. grondexploitatie		0	-199	199

Er staan geen uitstaande verplichtingen met betrekking tot de grondexploitatie open.

Hieronder vermelden we de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begin datum	Looptijd	Eind-datum	Verlenging opties	Contractwaarde (Initiële looptijd)	Toelichting
1	Publiek vervoer (Wmo & leerlingen)	De Vier Gewesten b.v.	9-apr-18	4 jaar	31-jul-22	Ja, 2 x 2 jaar	2023: 1.092.809	1e verlenging: 1 x 2 jaar ingaande 01-08-2022.
2	Gas	Eneco	1-jan-19	2 jaar	31-dec-20	2x 2 jaar	Afhankelijk van afname. 2023: 1.495.165	2e verlenging: 1 x 2 jaar ingaande 01-01-2023
3	Wmo Begeleiding (Open house procedure)	115 verschillende zorgaanbieders!	1-jan-19	3 jaar	31-dec-21	Ja, 4 x 1 jaar	Afhankelijk van afname	2e verlenging: 1 x 2 jaar ingaande 01-01-2023
4	Jeugdhulp	Verschillende aanbieders	1-jan-20	8 jaar	31-dec-27	nvt	Verschilt per contract	
5	Accountant	Deloitte	1-aug-20	3 jaar	31-jul-23	3 x 1 jaar	2023: € 222.440	1e verlenging: 1 x 1 jaar ingaande 01-08-2023
6	Elektriciteit	DVEP*	1-jan-21	4 jaar	31-dec-24	1 x 2 jaar of 2 x 1 jaar	2023: € 1.171.098	Vanaf 2024 is Vattenfall de nieuwe leverancier ivm het stoppen van DVEP
7	Spoed voor Jeugd	Stichting Accare	1-jan-22	4 jaar	1-jan-26	Ja, 2x 1 jaar	2023: € 723.589	
8	Groenonderhoud Dorpen Noord	Dolmans Landscaping	4-jul-22	1,5 jaar	31-dec-23	Ja, 4x 1 jaar	2023: € 62.296	
9	Groenonderhoud industrieterrein De Wieken	Dolmans Landscaping	4-jul-22	1,5 jaar	31-dec-23	Ja, 4x 1 jaar	2023: € 102.287	
10	Brandverzekering (wordt gefactureerd via verzekeringsmakelaar Raetsheren)	Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V., Achmea Schadeverzekeringen N.V., Allianz Benelux N.V., XL Insurance Company SE,	31-dec-22	4 jaar	1-jan-26	Stilzwijgende verlenging voor een termijn van 12 maanden	Afhankelijk van objecten en gebeurtenissen	

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begin datum	Looptijd	Eind-datum	Verlenging opties	Contractwaarde (Initiële looptijd)	Toelichting
		Corins B.V.						
11	Herstelgerichte hulp	HRC Powerful Ageing	1-jan-23	2 jaar	31-dec-24	Ja, 2x 1 jaar	Afhankelijk van afname. 2023: € 42.649	
12	Opvang Oekraïne	Verskillende verhuurders	Vershil-lend				Afhankelijk van afname	Overzicht uitgaven 2023 aanwezig.
13	APPA (pensioenen)	St. Administratiekantoor bes. pensioenen	1-jan-22	2 jaar	1-jan-24	Ja, 2x 1 jaar	€ 344.147 Betreft stichting van ProAmbt	
14	Onderhoud	Limitec	1-feb-23	1 jaar	31-jan-24		€ 272.043	
15	Rioolreiniging en inspecties	VanderValk en DeGroot BV	1-nov.23	1 jaar	31-okt-24	3 x 1 jaar	€ 158.192	
16	Energie loket	Natuur en Milieu Drenthe	1-jan-2023	3 jaar	31-dec-25		€771.600 (Resterend: €514.400)	

Voor de inkoop Wmo en jeugd zijn contracten afgesloten met diverse zorgaanbieders. Door de openeinderegeling is niet vooraf bekend welke verplichting bij welke zorgaanbieder wordt aangegaan. Voor jeugd zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2027. Er is wel de mogelijkheid om de contracten tussentijds stop te zetten met een opzegtermijn van 12 maanden. Ook wanneer er geen of minder zorgbehoefte is, dan zal het contract niet benut worden. De bestedingen hiervan waren in 2023 € 17,8 miljoen; € 11,3 miljoen hiervan heeft betrekking op zorg die geleverd is door 12 zorgaanbieders met een omzetbegrenzing op regionaal niveau.

Voor Wmo huishulp zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2024. De bestedingen hiervan waren in 2023 € 8,6 miljoen. Voor Wmo begeleiding zijn contracten aangegaan met de zorgaanbieders tot en met 31 december 2023. We hebben de mogelijkheid deze contracten jaarlijks te verlengen tot uiterlijk 31 december 2025. De bestedingen hiervan bedroegen in 2023 € 7,3 miljoen.

Op balansdatum loopt er een juridisch geschil met een zorginstelling. De financiële omvang van dit risico is nog onzeker.

Vennootschapsbelasting

In het jaar 2023 hebben we de aangifte 2021 ingediend. Voor 2021 hebben we een negatief belastbaar resultaat van € -535.550. Dit betekent dat over 2021 geen Vpb is verschuldigd. Na de aangifte 2021 resteert nog voor een bedrag van € 13.009.856 aan te verrekenen verliezen. De aangifte vennootschapsbelasting 2022 is nog niet opgesteld. Op basis van de prognose over 2022 verwachten we een resultaat van € 1.116.484. Ondanks dat er nog genoeg te verrekenen verliezen zijn, is mogelijk over 2022 wel Vpb verschuldigd. Bij winsten boven de € 1 miljoen is namelijk beperkte (50%) verliesverrekening mogelijk. Dit zou een belastbare winst voor 2022 van circa € 58.242 geven. Voor 2023 verwachten we dat het belastbare bedrag onder de € 1 miljoen blijft, waardoor door de verliesverrekening geen Vpb verschuldigd is in 2023.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

De programmaverantwoording is opgebouwd naar de negen programma's van Hoogeveen.

- 01 Blijven meedoen & talent-ontwikkeling
- 02 Jeugdhulp en Participatie
- 03 Gezond en Vitaal
- 04 Economie
- 05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving
- 06 Ruimtelijke ordening en sport
- 07 Veilige Bereikbaarheid
- 08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen
- 09 Veilig, zichtbaar en transparant Hoogeveen.

Na deze programma's vindt u nog een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en de overige financiële programma's.

Leeswijzer

Hierna wordt een overzicht gegeven van het totaal van baten en lasten over 2023 en een toelichting op de budgetafwijkingen van meer dan € 25.000 of die we specifiek willen vermelden.

Volledigheidshalve merken wij op dat de bedragen in deze jaarrekening zijn afgerond op een veelvoud van duizend euro. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan. Wij vragen uw begrip hiervoor.

01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
410 Openbaar basisonderwijs	49	49	53	-4
420 Onderwijshuisvesting	5.548	6.002	5.919	83
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.320	4.858	4.438	420
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.911	2.959	2.750	209
540 Musea	30	30	32	-3
550 Cultureel erfgoed	96	118	67	51
560 Media	1.722	2.135	2.093	42
Totaal lasten	15.677	16.152	15.353	800
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
410 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
420 Onderwijshuisvesting	264	255	443	-189
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.002	3.177	3.191	-14
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	119	57	156	-99
540 Musea	0	0	0	0
550 Cultureel erfgoed	1	1	5	-5
560 Media	0	366	316	50
Totaal baten	3.386	3.855	4.112	-256
Saldo				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
410 Openbaar basisonderwijs	49	49	53	-4
420 Onderwijshuisvesting	5.284	5.747	5.476	272
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.318	1.681	1.248	434
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.793	2.902	2.594	308
540 Musea	30	30	32	-3
550 Cultureel erfgoed	95	117	62	56
560 Media	1.722	1.769	1.777	-8
Resultaat	12.291	12.297	11.241	1.056

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek. 2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022	80	
2	GemRap I	410	381
3	GemRap II	-15	89

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

420 Onderwijshuisvesting

Het voordeel op de lasten van onderwijshuisvesting kan worden verklaard doordat we bij MFC Tiendeveen en MFC Nieuwlande niet al het geplande onderhoud hebben uitgevoerd.

Gezien de ontwikkelingen op de markt (hoge bouwkosten, teveel vraag naar aannemers) is het in 2023 niet mogelijk geweest om al het onderhoud te laten uitvoeren door aannemers en/of ons eigen personeel. Dit heeft een voordeel opgeleverd van € 75.000. Daarnaast hebben we op onderwijshuisvesting een voordeel op de rente van € 8.000. De toegerekende rente is in 2023 0,4% terwijl we in de begroting rekening hielden met 1,1%.

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn er minder lasten geweest dan begroot.

Dit betreffen middelen die betrekking hebben op een periode tot en met schooljaar 2024-2025.

Dit voordeel op de lasten van € 166.000 moet in relatie worden gezien met het nadeel op de baten.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

De ontvangen rijksmiddelen (OAB) zijn voldoende om de gemaakte kosten voor 2023 te dragen.

We hebben door de evaluatie van het uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie 2021-2024 inzicht gekregen in de uitdagingen van de afgelopen periode. Met name door corona is een grote hoeveelheid actiepunten van het uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie niet uitgevoerd.

We hebben in 2023 een inhaalslag gemaakt in het besteden van de middelen uit het OAB-budget. Dit zetten we voort. Het gaat om financiering van de focuspunten uit de Nota Jeugd én uitvoering van de voor- en vroegschoolse educatie. Ondanks de verhoogde inzet hebben we in 2023 ten opzichte van GemRap II een voordeel van € 166.000.

RMC

De RMC-gelden (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) zijn geormerkte gelden vanuit het Rijk, bestemd voor de uitvoering van de RMC-taken voor de vier gemeenten te weten Hoogeveen, De Wolden, Meppel en Westerveld. Dit onderdeel heeft een voordelig saldo van € 125.000. Dit bestaat voor € 90.000 uit lagere lasten dan bij de GemRap II was voorzien. Het overige voordeel van € 35.000 komt omdat meer eigen (personeels-)kosten is toegerekend aan RMC dan begroot. Zie ook nadeel bij de baten op dit taakveld.

Diverse kleine verschillen per saldo € 30.000 voordelig.

Leerlingenvervoer

De uitgaven voor het leerlingenvervoer vallen € 63.000 hoger uit dan begroot. Hoofdzakelijk komt dit door een aantal complexe dossiers waarbij, in plaats van groepsvervoer, meer individueel vervoer met begeleiding noodzakelijk was over gemiddeld grotere afstanden dan gebruikelijk.

530 Cultuurpresentatie, Cultuurproduct

Muziek Cultuur Kunst

De subsidie-uitgaven bij Muziek, Cultuur en Kunst zijn (incidenteel) € 65.000 hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door de subsidie en toegangskaarten voor de voorstelling Boer Koekoek en subsidies in het kader van Culturele Impuls. Hier staan provinciale bijdragen tegenover (zie inkomsten).

Overige uitgaven en subsidies cultuur

De overige uitgaven cultuur zijn € 26.000 lager uitgekomen dan begroot. Dit betreft voornamelijk minder inzet uren voor de cultuurcoach. Dit resultaat is incidenteel en onder andere het gevolg van een interne positiewijziging van de toenmalige cultuurcoach.

Cultuur Hoogeveen (Podium, Scala en Tamboer)

Bij de lasten is incidenteel ongeveer € 265.000 minder uitgegeven dan begroot, doordat de daadwerkelijke kosten van een aantal bouwkundige activiteiten lager zijn uitgevallen of activiteiten niet zijn uitgevoerd. Door het faillissement van de Stichting Scala-Centrum voor de Kunsten is er minder onderhoud uitgevoerd aan de locatie waarin de stichting gehuisvest was dan gepland. Inmiddels wordt het pand gebruikt door nieuwe huurders en moet in 2024 het achterstallig onderhoud worden weggewerkt. Vanwege het voornemen om Het Podium te verbouwen is in het afgelopen jaar minder onderhoud uitgevoerd dan gepland. De gereserveerde € 265.000 willen we bestemmen voor de revitaliserings-/verbouwingskosten in 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed).

Diverse kleine verschillen per saldo € 5.000 nadelig.

550 Cultureel erfgoed

Molen van Echtenstraat

Het onderhoud aan de molen aan de van Echtenstraat is niet uitgevoerd in 2023. Dit heeft onder andere te maken met krapte op de markt van aannemers waardoor het onderhoud niet uitgevoerd kon worden. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 30.000.

Opstellen Kerkenvisie

Er is een incidenteel voordeel van € 22.500. Het voordeel is ontstaan doordat de werkzaamheden met betrekking tot het opstellen van de kerkenvisie Hoogeveen niet in 2023 afgerond kon worden. Wij willen daarom deze middelen bestemmen voor 2024 (zie Jaarrekening in kort bestek).

Diverse kleine verschillen per saldo € 2.000 nadelig.

560 Media

Van het begrote bedrag voor subsidie Spreiding en toegankelijk Bibliotheken is € 50.000 niet besteed. In 2024 dient de bibliotheek hier een aanvraag voor in. Hier staan lagere inkomsten tegenover voor eenzelfde bedrag. De bijdrage aan de SWO in de kostenverdeling is op dit taakveld circa € 8.000 hoger dan begroot.

Baten

420 Onderwijshuisvesting

Bij diverse locaties zijn de baten voor de vergoeding van het gebruik van sportaccommodaties en huur van overige ruimten niet begroot. Hierdoor hebben we op taakveld 420 aan de baten kant een voordeel van € 189.000.

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

RMC

Dit onderdeel heeft een nadelig saldo van € 90.000. De baten zijn lager dan bij de Gemrap 2023-2 was voorzien. Zie ook voordeel bij de lasten op dit taakveld.

Gelijke Kansen Alliantie (GKA)

Voor de GKA hebben we middelen in de vorm van een subsidie ontvangen. Deze zijn wel ontvangen maar per abuis niet opgenomen in de begroting. Hierdoor is er sprake van een voordeel ten opzichte van de begroting van € 100.000.

Daarnaast zijn er divers kleine verschillen per saldo € 4.000 voordelig.

530 Cultuurpresentatie, Cultuurproduct

De hogere baten van totaal € 99.000 betreffen voornamelijk de ontvangen provinciale bijdrage voor voorstelling Boer Koekoek en de subsidie culturele impuls van respectievelijk € 42.000 en € 25.000. De baten voor de verhuur van Scala zijn gedurende 2023 naar beneden bijgesteld. De daadwerkelijke verhuuropbrengst is hoger uitgevallen dan we hadden verwacht en dit levert een voordeel op van € 30.000. Daarnaast is er een klein voordeel van € 2.000.

560 Media

Het niet bestede deel van de ontvangen provinciale subsidie van € 50.000 voor Spreiding- en toegankelijkheid bibliotheken 2023 hebben we overgezet naar 2024 ter dekking van de uitgaven in dat jaar.

02 Jeugdhulp en Participatie

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.245	1.330	1.395	-65
620 Wijkteams	1.452	5.065	4.311	754
630 Inkomensregelingen	24.753	29.218	29.056	161
640 Begeleide participatie	20.733	23.451	22.783	668
650 Arbeidsparticipatie	1.687	1.821	1.936	-115
671 Maatwerkdienstverlening 18+	70	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	18.037	19.568	20.474	-906
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.968	1.035	920	115
710 Volksgezondheid	2.027	2.217	2.216	2
Totaal lasten	72.973	83.706	83.091	615
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	7	-7
620 Wijkteams	0	0	277	-277
630 Inkomensregelingen	19.858	20.801	20.829	-28
640 Begeleide participatie	0	0	0	0
650 Arbeidsparticipatie	0	0	-1	1
671 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	1.316	1.449	-133
682 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
710 Volksgezondheid	0	0	0	0
Totaal baten	19.858	22.117	22.561	-444
Saldo				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.245	1.330	1.387	-58
620 Wijkteams	1.452	5.065	4.035	1.031
630 Inkomensregelingen	4.895	8.417	8.227	189
640 Begeleide participatie	20.733	23.451	22.783	668
650 Arbeidsparticipatie	1.687	1.821	1.936	-115
671 Maatwerkdienstverlening 18+	70	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	18.037	18.555	19.025	-471

682 Geëscaleerde zorg 18-	2.968	1.035	920	115
710 Volksgezondheid	2.027	2.217	2.216	2
Resultaat	53.115	61.588	60.530	1.058

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022	1.344	
2	GemRap I	3.965	2.189
3	GemRap II	4.739	70
Adm. wijz	Wijziging indeling taakvelden (naar jeugdhulp en participatie)	685	

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

610 Samenkracht en burgerparticipatie

Bijdrage SWO kostenverdeelstaat

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 72.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

620 Wijkteams

Het voordeel van € 493.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Centrum voor Jeugd & Gezin

Door de wachtlijst bij de SWW kon de overdracht van een aantal regie-zaken niet zo snel worden doorgezet zoals vooraf ingeschat. Hierdoor is er langer gebruik gemaakt van de diensten van de GGD. Daarnaast was het hogere uurloon vooraf niet in alle contracten met de GGD doorgerekend. In totaal leidt dit tot een nadeel van € 75.000 binnen het Centrum voor Jeugd & Gezin.

Oplossen knelpunten in de zorg

Er is binnen het taakveld '620 Wijkteams' een budget van € 400.000 voor 'Oplossen knelpunten in de zorg'. We hebben dit budget ingezet om de kosten, voor de toename in de vraag naar gezinsbehandeling en specialistische behandeling die groter is geworden, te dekken.

Ontwikkelagenda

Voor de uitvoering van de Hervormingsagenda hebben we extra middelen begroot. De agenda's zijn nog in ontwikkeling. Daardoor zijn de budgetten ook nog niet besteed. Dit resulteert in een voordeel van € 180.000.

Transformatiebudgetten jeugdzorgaanbieders

Voor de transformatie van jeugdzorgaanbieders zijn middelen beschikbaar gesteld. Er is geen volledige aanspraak gemaakt op het beschikbare budget. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 110.000.

Bijdrage SWO kostenverdeelstaat

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 179.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

630 inkomensregelingen

Het voordeel van € 161.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Uitkeringen (Buig inclusief loonkostensubsidie)

Er is een nadeel aan de lastenkant van € 428.000. De uitgaven zijn € 368.000 hoger dan geraamd voor de Buig en € 59.000 voor de loonkostensubsidie. Het ingeschatte voordeel van bijna € 762.000 bij GemRap II blijkt teveel te zijn geweest. Een zeer lichte stijging van de aantallen uitkeringen was in eerdere prognoses niet meegenomen.

Bijzondere bijstand/energietoeslag

We hebben een voordeel op dit taakveld van € 1.021.000 voor de energietoeslag. We doen bij de bestemmingsvoorstellen een voorstel om € 2,7 miljoen in te zetten in 2024 voor uitbetaling van de energietoeslag in 2024. Het overige voordeel staat onder gemeentefonds onder de algemene dekkingsmiddelen.

Kwijtscheldingen belastingen

We hebben in 2023 € 46.000 minder kwijtschelding verleend dan we hebben begroot. Bij GemRap I hebben we het budget al met € 50.000 naar beneden bijgesteld, maar dit voordeel is groter. Per 2023 hebben we te maken met een extra algemene vrijstelling, waardoor het effect niet goed te voorspellen was op het totale bedrag aan kwijtschelding. De kosten van kwijtschelding vallen onder de 100% kostendekkendheid van rioolheffingen en afvalstoffenheffing. In 2021 en 2022 zagen we ook al minder verleende kwijtschelding dan begroot. Omdat deze trend zich door lijkt te zetten, zullen we de budgetten bij de kadernota 2025 aanpassen.

Schuldhelpverlening

Er is een nadeel van € 286.000. Dit heeft een tweetal oorzaken.

Er is een extra bijdrage in exploitatie van de GKB nodig geweest van € 646.000 terwijl daar € 250.000 voor was begroot. Dit resulteert in een overschrijding van het budget van € 396.000.

Daarnaast is een voordeel van € 110.000. Het versterken van het voorveld en de vroegsignalering resulteren erin dat er minder diensten zijn ingekocht dan begroot.

Bijdrage SWO kostenverdeelstaat

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 154.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

640 Begeleide participatie

Het voordeel van € 668.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

STARK

Hier zien we een voordeel van € 771.000, dit is het gevolg van de eindafrekening 2022. Deze afrekening hebben we ontvangen in september en kon derhalve bij de vorige jaarrekening niet meer financieel verwerkt worden.

Herontwerp Sociaal domein

Het budget om tot het herontwerp Sociaal domein te komen is niet volledig gebruikt. Dit resulteert in een voordeel van € 46.000.

Bijdrage SWO kostenverdeelstaat

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 158.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

650 Arbeidsparticipatie

Het nadeel van € 115.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Individuele scholingsprojecten / Nieuwkomers / Uitvoeringsbudget Participatie

Merendeel van de kosten van de uitgaven voor programma's/scholing en ontwikkeling voor jeugdigen maar ook ex-statushouders zijn hierop geboekt nadeel € 250.000. Dit compenseert met de post Nieuwkomers voordeel € 79.000 en de post uitvoeringsbudget Participatie voordeel € 200.000 gezamenlijk voordeel € 29.000.

Kosten Kinderopvang

Meer individuele training gegeven aan inwoners. Met name op het gebied van het wegnemen van individuele belemmeringen waardoor de stap naar werk mogelijk werd nadeel € 55.000.

Bijdrage SWO kostenverdeelstaat

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 89.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

672 Maatwerkdienstverlening 18-

Het nadeel van € 603.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Jeugdzorg

In de laatste periode van 2023 zien we een voortzetting van de trends die zich over 2023 hebben voorgedaan. Echtscheidingsproblematiek en de behandeling ervan door gerichte gezinsbehandeling zijn opnieuw structureel toegenomen. Ook hebben meer jeugdigen begeleiding gekregen en specialistische GGZ behandeling gehad. Bovenstaande is in lijn met landelijke ontwikkelingen en laten zien dat de hervormingen zoals beschreven in de Hervormingsagenda noodzakelijk zijn. Het feit dat er meer gezinsbehandeling wordt ingezet is inhoudelijk gewenst, omdat veel problematiek niet enkel naar jeugdigen zijn toe te leiden, maar het gehele gezinssysteem betreffen. Dat brengt meer kosten met zich mee. Dit resulteert in een nadeel € 932.000.

Jeugdhulpregio Drenthe

Gemeente Hoogeveen is penvoerder van de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD) namens de 12 Drentse gemeenten. De kosten binnen de JHRD zijn in 2023 hoger dan begroot (€ 111.000). Dit is het saldo van niet begrote kosten voor de dossiers Drentse Expert Tafel en Regie op Verblijf (hier staan twee subsidies van de gemeente Groningen tegenover) en lagere overige kosten.

Transformatiegelden regionaal

De gemeente Hoogeveen heeft over de jaren 2018 tot en met 2020 als penvoerder namens de 12 Drentse gemeenten van het Rijk impuls gelden ontvangen voor de transformatiebeweging. Voor het nog niet uitgegeven deel van deze middelen is een reserve gevormd. Voor de besteding van deze middelen wordt jaarlijks een begroting vastgesteld door het ABO (Algemeen Bestuurlijk Overleg) JHRD ten laste van deze reserve. In 2023 zijn de uitgaven € 454.000 lager dan begroot. Onder andere vanwege de werkelijke kosten voor de projecten Drentse Jeugdacademie en Zorgmakelaar. Er is afgesproken vanuit de regio dat de middelen vanuit het bestuurlijk transformatieakkoord in 2024 worden ingezet. Daarnaast is een stelpost onvoorzien vrijgevallen.

Baten:

620 Wijkteams

Kinderopvangtoeslagaffaire

Nog te ontvangen rijksmiddelen in het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire wat niet was voorzien.

672 Maatwerkdienstverlening 18-

Het voordeel van € 133.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Jeugdhulpregio Drenthe

De kosten van de JHRD worden volledig gedekt door de bijdragen van de gemeenten volgens een vaste verdeelsleutel en de niet begrote subsidies van gemeente Groningen (zie uitgavenkant). De baten geven daarom eveneens een stijging ten opzichte van begroting te zien van € 111.000.

Transformatiegelden regionaal

Het bedrag onder de baten betreft subsidie van gemeente Groningen ter dekking van de kosten van doorontwikkeling Drentse Expertisetafel (€ 31.000). Tegenover het voordelige resultaat van per saldo € 423.000, staat een nadeel bij de reserves (lagere onttrekking reserve Transformatie Jeugdhulp).

03 Gezond en Vitaal

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	17	23	23	0
510 Sportbeleid en activering	0	71	51	20
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	29	116	33	83
610 Samenkracht en burgerparticipatie	3.607	4.047	3.487	560
620 Wijkteams	602	1.267	1.349	-81
630 Inkomensregelingen	424	424	391	33
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.834	3.848	3.676	172
671 Maatwerkdienstverlening 18+	17.440	16.278	16.595	-317
672 Maatwerkdienstverlening 18-	221	221	235	-14
681 Geëscaleerde zorg 18+	451	14	8	6
710 Volksgezondheid	773	847	564	283
720 Riolering	3.255	3.418	3.150	267
740 Milieubeheer	0	0	0	0
Totaal lasten	30.653	30.573	29.561	1.012
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0
510 Sportbeleid en activering	0	288	421	-134
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	481	433	49
620 Wijkteams	0	0	0	0
630 Inkomensregelingen	0	2	2	-1
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	530	500	601	-101
671 Maatwerkdienstverlening 18+	0	44	66	-22
672 Maatwerkdienstverlening 18-	210	210	226	-16
681 Geëscaleerde zorg 18+	495	1.287	2.085	-798
710 Volksgezondheid	0	324	412	-88
720 Riolering	5.250	5.594	5.022	573
740 Milieubeheer	0	0	0	0
Totaal baten	6.485	8.730	9.267	-538
Saldo				

080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	17	23	23	0
510 Sportbeleid en activering	0	-216	-370	154
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	29	116	33	83
610 Samenkracht en burgerparticipatie	3.607	3.566	3.054	512
620 Wijkteams	602	1.267	1.349	-81
630 Inkomensregelingen	424	423	388	34
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.304	3.348	3.075	272
671 Maatwerkdienstverlening 18+	17.440	16.234	16.529	-295
672 Maatwerkdienstverlening 18-	10	10	9	1
681 Geëscaleerde zorg 18+	-44	-1.274	-2.077	804
710 Volksgezondheid	773	523	152	371
720 Riolering	-1.995	-2.177	-1.871	-305
740 Milieubeheer	0	0	0	0
Resultaat	24.168	21.844	20.294	1.550

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022	65	
2	GemRap I	232	979
3	GemRap II	308	1.265
Adm. wijz	Wijziging indeling taakvelden	-685	

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

570 Openbaar Groen

Biodiversiteit

De onderbesteding van € 83.000 is het gevolg van een langere voorbereidingstijd voor de uitvoering van de projecten. De middelen zijn doorgeschoven naar 2024 door middel van een bestemmingsvoorstel en worden dan besteed.

610 Samenkracht en Burgerparticipatie

Het voordeel van € 560.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Samen zorgen voor kwetsbare ouderen

Het project Proeftuin Verduurzamen Woningen laat aan de lastenkant een voordeel zien van € 324.000. Dit betreft een meerjarig project. De nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project. Per saldo is dit kostenneutraal.

Welzijnswerk/algemeen maatschappelijk werk

De lasten zijn in 2023 € 60.000 lager dan begroot als gevolg van een overschatting van de kostenstijgingen in 2023.

Bureau Slachtofferhulp

De lasten zijn incidenteel € 10.000 lager dan begroot. Dit is het gevolg van een overschatting van de kosten van de Wvvgz die onder deze post worden geboekt.

Sociaal culturele zorg ouderen

Het voordeel van € 69.000 komt door een onderbesteding bij de dagontmoetingen die worden aangeboden door vrijwilligersorganisaties. Een van de partijen is in 2023 via een andere route gefinancierd.

Voor € 25.000 is een bestemmingsvoorstel gemaakt ter ondersteuning van de ontwikkeling Senioren aan Zet.

GALA

In 2023 is het Gezond en Actief Leven Programma (GALA) ontwikkeld. Een programma gericht op de gezondheidsbevordering van onze inwoners. Aan dit programma is een brede SPUK-regeling gekoppeld op grond waarvan we in 2023 al gelden hebben ontvangen (€ 1.156.438). In november hebben we de definitieve toekenning gekregen, maar was er geen tijd meer om volledig uitvoering te geven aan het programmaplan.

In 2023 is wel budget besteed aan de inzet van buurtsport- en cultuurcoaches. De rijksregeling waaruit zij worden gefinancierd (combinatiefunctie regeling) is per 2023 onderdeel geworden van het GALA en de daarbij horende SPUK-regeling.

Omdat we een behoorlijke opdracht hebben waar het gaat om de gezondheidsbevordering van onze inwoners in de breedste zin, is het voorstel om het voordeel dat in 2023 is ontstaan te bestemmen voor de uitvoering van het GALA programmaplan in 2024, 2025 en 2026. Het voordeel dat is ontstaan komt doordat de verantwoording 2023 ruimte biedt om personele inzet en bestaande opdrachten op bijvoorbeeld het gebied van mantelzorg te verantwoorden onder deze regeling.

Interwonen

Er is sprake van een voordeel van € 78.000 door een terugvordering van een deel van de subsidie voor Interwonen voor het jaar 2021. Deze terugvordering betrof grotendeels een eenmalige extra bijdrage voor verwachte eenmalige extra begeleidingskosten als gevolg van het wegvallen van een deel van de financiële bijdrage van centrumgemeente Assen. Deze verwachte eenmalige extra begeleidingskosten hebben zich niet voorgedaan. Het betreft dus een incidenteel voordeel.

620 Wijkteams

Wmo medische advisering

Op dit taakveld is er een nadeel van € 81.000 op de gewijzigde begroting. Voor een klein deel komt dit door dat er in 2023 meer is uitgegeven aan medische advisering ter onderbouwing van Wmo-indicaties. Het merendeel van de overschrijding wordt veroorzaakt door kosten gemaakt voor de dagontmoeting Hollandscheveld, waarvoor wij op een andere post binnen de begroting subsidiegelden van de rijksoverheid hebben ontvangen.

630 Inkomensregelingen

Meerkostenregeling

De uitgaven voor de meerkostenregeling waren € 33.000 minder dan begroot. Het aantal aanvragen bleef iets achter bij voorgaande jaren.

660 Maatwerkvoorzieningen

Wmo voorzieningen

Per saldo is er op dit taakveld een voordeel van € 172.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. In de Gemrap II van 2023 is het risico al aangegeven dat er een substantieel bedrag zou overblijven. Dat komt omdat de uitgaven op tastbare voorzieningen en woningaanpassingen fluctueren waardoor ze moeilijk te voorspellen zijn. In 2023 zijn er hoofdzakelijk minder kleine woningaanpassingen verricht en minder trapliften geplaatst dan in 2022. Het plaatsen van minder trapliften is een direct effect van de inzet van herstelgerichte hulp.

671 Maatwerkdienstverlening 18-

Het nadeel van € 317.000 heeft meerdere oorzaken. De grootste afwijkingen worden hieronder verder toegelicht.

Wmo Thuishulp

Het nadeel wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor Wmo thuis hulp en begeleiding/ dagbesteding. Voor Wmo thuis hulp zijn de kosten € 23.800 hoger dan de bijgestelde begroting. Dat komt omdat in Gemrap II al is uitgegaan van realisatie van een taakstelling uit het Herontwerp Sociaal Domein van € 100.000. Dit, omdat we in 2023 zijn gestart met herstelgerichte hulp. Achteraf was de realisatie iets te positief ingeschat. De gerealiseerde besparing is uiteindelijk € 77.000 waardoor op de Wmo thuis hulp een tekort is van € 24.000.

Wmo Begeleiding

Voor Wmo begeleiding laat het taakveld een tekort zien van € 140.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. De helft van deze overschrijding is te verklaren doordat er in 2023, op basis van afspraken tussen de VNG en het Rijk, nog vergoedingen aan zorgaanbieders zijn betaald voor extra kosten die zij hebben gemaakt om de zorg te kunnen continueren tijdens corona. De andere helft van de overschrijding is te verklaren door een toename van 3% van het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze voorziening, maar ook doordat het gemiddeld aantal uren per zorgindicatie is gestegen vanwege meer complexe problematiek.

Wmo Dagbesteding

Voor Wmo dagbesteding laat dit taakveld een tekort zien van € 136.000. Dit is vooral het gevolg van een toegenomen indicatiehoogte.

710 Volksgezondheid

GALA

Zie toelichting bij '610 Samenkracht en Burgerparticipatie' aan de lastenkant.

720 Riolering

Riolering

Per saldo is er op dit taakveld een voordeel van € 267.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Op de onderhoudsbudgetten riolering hebben we incidenteel € 207.000 minder uitgegeven. Vanwege verminderde capaciteit (vacatures die lastig in te vullen zijn) hebben we niet alle werkzaamheden kunnen voorbereiden en uitvoeren. Er zijn minder inspecties uitgevoerd en ook de kosten voor planmatig onderhoud van het riool zijn lager dan begroot.

Rente

Binnen dit taakveld is er sprake van een voordeel op de rente van afgerond € 142.000. De toegekende rente is in 2023 0,4% terwijl we in de begroting rekening hielden met 1,1%.

Overhead

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 82.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

Baten

510 Sportbeleid

GALA

Zie toelichting bij '610 Samenkracht en Burgerparticipatie' aan de lastenkant.

610 Samenkracht en Burgerparticipatie

Samen zorgen voor kwetsbare ouderen

Zie toelichting bij '610 Samenkracht en burgerparticipatie' aan de lastenkant.

660 Maatwerkvoorzieningen

Maatwerkvoorzieningen

Per saldo zijn de baten voor maatwerkvoorzieningen € 100.000 hoger dan begroot. Hoofdzakelijk komt dit door de gewijzigde IV-3 indeling waardoor opbrengsten zijn geboekt op nieuwe posten.

681 Geëscaleerde zorg 18+

Beschermd wonen

We verwachten dat het aandeel van Hoogeveen van het overschot Beschermd Wonen € 798.000 hoger uitvalt dan begroot. In de Gemrap gingen we er nog vanuit dat 50% van de prognose van Assen daadwerkelijk zou worden gerealiseerd. Naarmate de tijd verstrijkt neemt de betrouwbaarheid van de prognose toe. Daarom gaan we er nu vanuit dat 85% van de prognose wordt gerealiseerd.

1 januari 2021 is de Wet langdurige zorg (Wlz) opengesteld voor cliënten Beschermd Wonen. Sindsdien zijn veel meer cliënten uitgestroomd naar de Wlz dan verwacht. De nieuwe instroom is beperkt. De verwachting was dat de rijksbijdrage voor Beschermd Wonen zou worden verlaagd. Een bijstelling van de rijksbijdrage heeft sindsdien nog niet plaatsgevonden en gaat naar verwachting vóór 2025 ook niet plaatsvinden. Als gevolg van een fors lager aantal cliënten en daarmee lagere kosten, en een rijksbijdrage die hier niet op is aangepast, hebben we de afgelopen jaren een flink overschot op deze rijksmiddelen. Aangezien deze rijksmiddelen een algemeen dekkingsmiddel zijn hoeven deze overschotten niet terugbetaald te worden en staan deze ter vrije beschikking van de gemeente.

710 Volksgezondheid

Algemene gezondheidszorg

Per saldo zijn de baten voor Algemene gezondheidszorg ca. € 82.000 hoger dan begroot. Dit betreft de rijksmiddelen voor de uitvoering van het Hoogeveens preventieakkoord en teruggave BCF.

De rijksregeling lokale preventieakkoorden loopt van 2021 t/m 2023. In verband met de latere start van de uitvoering van het Hoogeveens preventieakkoord hebben we de aanvragen kunnen financieren uit het budget van het voorgaande jaar. Het restant van € 33.670 mogen we in 2024 inzetten. De overige € 48.070 heeft betrekking op de belastingteruggave over de gezondheidsmiddelen. Dit bedrag wordt pas aan het eind van het jaar bekend. Voorheen ging het om een bedrag van € 32.000 (structureel). Voor 2023 was dit € 16.000 hoger dan eerdere jaren (incidenteel).

720 Riolering

Riolering

De baten zijn afgerond € 573.000 lager uitgevallen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit nadeel komt mede door een storting in plaats van een onttrekking aan de egalisatievoorziening riolering. In 2023 was een onttrekking geraamd van € 615.000. De overige posten binnen dit taakveld laten per saldo een voordeel zien van € 42.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

04 Economie

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
030 Beheer overige gebouwen en gronden	462	465	457	8
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	998	5.475	1.273	4.202
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.791	11.693	1.779	9.914
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	810	1.259	1.224	35
340 Economische promotie	647	588	573	15
830 Wonen en bouwen	782	782	761	21
Totaal lasten	13.490	20.262	6.067	14.196
Baten				
030 Beheer overige gebouwen en gronden	218	215	248	-34
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
310 Economische ontwikkeling	0	4.476	164	4.313
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.788	13.248	1.735	11.513
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	303	304	335	-31
340 Economische promotie	15	4	17	-12
830 Wonen en bouwen	0	0	0	0
Totaal baten	11.325	18.247	2.498	15.748
Saldo				
030 Beheer overige gebouwen en gronden	244	251	208	42
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	998	998	1.109	-111
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-997	-1.555	44	-1.599
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	506	955	889	66
340 Economische promotie	631	584	557	27
830 Wonen en bouwen	782	782	761	21
Resultaat	2.165	2.016	3.568	-1.553
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving		Lasten	Baten
Jaarrek.2022	Actualisatie grondexploitatie		1.902	2.459
2	GemRap I		4.468	4.462
3	GemRap II		457	

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

310 Economische ontwikkeling

We hebben een voordeel van € 4,2 miljoen op de lasten van economische ontwikkeling.

Project Heavenn (€ 103.000 voordeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Project Proeftuin aardgasvrij wonen (€ 3.736.000 voordeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Project Provinciale subsidie waterstofwijk (€ 458.000 voordeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Stronghouse (€ 26.000 nadeel)

Dit project is in 2023 afgerond, het nadeel van € 26.000 is ontstaan doordat de cofinanciering welk benodigd was voor dit project niet goed begroot was.

Ook is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 59.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Fysieke bedrijfsinfrastructuur kent een voordeel van € 9.914.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dat de lasten lager uitvallen komt met name door uitgestelde kosten in het complex Riegmeer. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe.

Baten

310 Economische ontwikkeling

We hebben een nadeel van € 4,3 miljoen op de baten van economische ontwikkeling.

Project Heavenn (€ 103.000 nadeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Project Proeftuin aardgasvrij wonen (€ 3.736.000 nadeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Project Provinciale subsidie waterstofwijk (€ 458.000 nadeel)

Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Stronghouse (€ 13.000 nadeel)

Dit project is in 2023 afgerond, het nadeel van € 13.000 is ontstaan doordat de opgenomen transitorische post vanuit 2022 € 13.000 te hoog was opgenomen.

We hadden verwacht dat we € 39.000 konden declareren voor deze Europese subsidie, dit bleek uiteindelijk maar € 26.000 te zijn.

320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Op de baten van 320 fysieke bedrijfsinfrastructuur hebben we een nadeel van € 11.513.000 ten opzichte van de begroting. Dat de baten lager uitvallen komt met name door een lagere winstneming en uitgestelde verkopen op de complex Riegmeer. Per saldo kent de fysieke bedrijfsinfrastructuur een nadeel van € 1.599.000. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe.

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
050 Treasury	132	132	76	55
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	15	15	37	-22
210 Verkeer en vervoer	9.153	9.216	8.646	570
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	6.040	6.156	5.752	404
610 Samenkracht en burgerparticipatie	820	1.301	766	536
750 Begraafplaatsen en crematoria	525	626	570	56
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	4.043	4.741	2.252	2.489
830 Wonen en bouwen	2.550	3.000	2.720	280
Totaal lasten	23.279	25.188	20.819	4.369
Baten				
050 Treasury	118	118	182	-64
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	0	0	1	-1
210 Verkeer en vervoer	111	186	171	15
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	77	144	111	33
610 Samenkracht en burgerparticipatie	49	64	71	-8
750 Begraafplaatsen en crematoria	1.224	1.160	1.085	75
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	5.165	5.589	2.061	3.527
830 Wonen en bouwen	46	496	1.005	-509
Totaal baten	6.790	7.758	4.688	3.070
Saldo				
050 Treasury	13	13	-106	119
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	15	15	36	-21
210 Verkeer en vervoer	9.042	9.029	8.474	555
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	5.963	6.011	5.641	371
610 Samenkracht en burgerparticipatie	771	1.238	694	543
750 Begraafplaatsen en crematoria	-699	-534	-515	-19
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	-1.121	-847	191	-1.038
830 Wonen en bouwen	2.504	2.504	1.715	789
Resultaat	16.489	17.430	16.131	1.299

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2022	Actualisatie grondexploitatie	698	424
Jaarrek.2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022	60	
2	GemRap I	1.213	594
3	GemRap II	-62	-49

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

050 Treasury

Het voordeel op Treasury wordt grotendeels verklaard door een voordeel op de rente van € 65.000. De toegerekende rente is in 2023 0,4% terwijl we in de begroting rekening hielden met 1,1%. Daarnaast waren de beheerkosten voor verstrekte leningen door SVN zo'n € 10.000 hoger dan was begroot. Dit komt doordat er in 2023 meer duurzaamheidsleningen en startersleningen zijn verstrekt ten opzichte van 2022.

210 Verkeer en vervoer

Per saldo hebben we een incidenteel voordeel van € 570.000 op de lasten.

Op het budget Openbare verlichting houden we incidenteel € 180.000 over. Het aanwezige aantal led-armaturen was nog voldoende om in 2023 volgens planning armaturen te 'verledden'. Hierdoor houden we € 180.000 over in 2023. Deze willen we inzetten in 2024 om de openbare verlichting goed te kunnen onderhouden en te verduurzamen (zie Jaarrekening in kort bestek).

Door gebrek aan voorbereidingscapaciteit is niet het volledige onderhoud aan bermen en onverharde wegen uitgevoerd. Daardoor resteert per saldo een voordeel van € 65.000.

Bij het wegenonderhoud is de verdeling tussen asfaltonderhoud en elementenonderhoud licht verschoven. Daardoor is uiteindelijk een asfaltonderhoudsproject minder uitgevoerd dan gepland. Daarmee resteert een saldo van € 327.000. In de winterperiode is door de weersomstandigheden geen geschikt moment geweest om nog asfaltonderhoud uit te voeren.

Binnen dit taakveld hebben we een voordeel op de rente van afgerond € 123.000. De toegerekende rente is in 2023 0,4% terwijl we in de begroting rekening hielden met 1,1%.

Ook is er sprake van een nadeel van afgerond € 125.000. Dit komt door een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Op het budget onderhoud openbaar groen algemeen houden we incidenteel € 141.000 over. Vanwege verminderde capaciteit (ziekte) hebben we niet alle werkzaamheden kunnen voorbereiden en uitvoeren.

Verder is er binnen de onderhoudsbudgetten openbaar groen een incidenteel voordeel van € 150.000. Het voordeel is voor € 100.000 ontstaan doordat de werkzaamheden met betrekking tot het opstellen van een bomenbeheerplan en het groenbeheerplan niet hebben plaatsgevonden. Wanneer de werkzaamheden niet -alsnog- in 2024 worden uitgevoerd voldoen we niet aan de

vereisten die de commissie BBV stelt voor het hebben van actuele beheerplannen van de kapitaal-goederen. Daarnaast heeft het snoeien van onderbeplanting in het buitengebied door weersomstandigheden niet plaats kunnen vinden. Hier hadden we € 50.000 gereserveerd. We willen de noodzakelijke werkzaamheden alsnog uitvoeren in het voorjaar van 2024. Wij willen daarom deze middelen bestemmen voor 2024 (zie Jaarrekening in kort bestek).

Openbare speelvoorzieningen en speeltuinen

Het overschot bij de lasten van € 93.000 is voor een groot deel (€ 33.000) het gevolg van ontvangen middelen, die nog niet zijn uitgegeven. Van de provincie Drenthe hebben we een bijdrage ontvangen bedoeld voor de aanleg van drie groene schoolpleinen binnen de gemeentegrenzen. De aanleg van twee groene schoolpleinen moet nog plaatsvinden. De provincie Drenthe is schriftelijk akkoord met uitgave van deze middelen in 2024. Daarnaast bestaat dit verschil uit een incidenteel voordeel van € 19.000. Dit voordeel komt voornamelijk doordat er in 2023, op basis van de uitgevoerde veiligheidsinspectie, geen grote en dure reparaties/aanpassingen zijn uitgevoerd. Daarnaast is er een incidenteel voordeel van € 40.500 op onderhoud. Door personeelsgebrek en afronding van lopende opdrachten is het de aannemer niet gelukt om het coaten van een 3-tal spartelbaden in 2023 uit te voeren. Deze coatingswerkzaamheden zijn voor de waterdichtheid en vuilwerendheid van de spartelbaden. Wij willen daarom deze middelen bestemmen voor 2024 (zie Jaarrekening in kort bestek).

Sloten en uitvoering Baggerplan

Vanwege capaciteitstekort is geprioriteerd in de werkzaamheden. Daarbij is de nadruk gelegd op het onderhouden van de (verplichte) schouwsloten. Er loopt een proces om het beheer van watergangen uit te wisselen met het waterschap. De beperkte voorbereidingscapaciteit is daarop ingezet. De werkzaamheden voor het baggerplan schuiven door naar 2024. Daardoor resteert een positief saldo van € 209.000.

Smederijen

Bij de smederijen is er een voordeel van € 23.000.

Bijdrage SWO

Er is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 212.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

Doordat veel besturen met vrijwilligers werken zijn niet tijdig alle offertes aangevraagd of opgedragen. Ook willen veel buurthuizen verduurzamen en is het 1 op 1 vervangen van cv-ketels niet het beoogde resultaat. Hierover zijn we met de besturen van de Weideblik, Salawaku, de Wenning en het Anker nog in gesprek. Alle besturen wensen nader onderzoek tot verduurzaming en dit sluit aan bij de nog uit te voeren vervolgoopdracht voor verduurzaming van alle buurthuizen.

De gereserveerde € 117.000 willen we daarom bestemmen voor 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed)

De overige € 51.000 op het onderhoudsbudget is niet uitgevoerd in 2023 doordat de daadwerkelijke kosten van een aantal bouwkundige activiteiten lager zijn uitgevallen of niet zijn uitgevoerd.

Noodfonds energielasten maatschappelijk

Er is in 2023 bijna € 17.000 besteed vanuit het noodfonds. Hiervoor kan men in 2023 en 2024 een aanvraag doen. Vier partijen hebben een goedgekeurde aanvraag gedaan: HAC'63, de Kledingbank, Stichting Speeltuinen Hollandscheveld en dorps huis De Wenning. Het restant ongeveer € 368.000 is met een bestemmingsvoorstel beschikbaar gesteld voor 2024.

750 Begraafplaatsen en crematoria

Bij de lasten van de begraafplaatsen is incidenteel ongeveer € 56.000 minder uitgegeven dan begroot, doordat de daadwerkelijke kosten van een aantal bouwkundige activiteiten lager zijn uitgevallen of niet zijn uitgevoerd. Op de begraafplaats in Hollandscheveld moet van het onderkomen het pannendak grondig worden gerenoveerd. De gereserveerde € 20.000 willen we daarom bestemmen voor 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed).

820 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De lasten liggen € 2.499.000 lager dan begroot. Voor nadere uitleg verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.

830 Wonen en bouwen

Het project Woonplan (Regiodeal) laat aan de lasten kant een voordeel zien van € 310.000. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Daarnaast is er een nadeel van € 48.000 voor de woningbouwversnelling. De kosten hiervoor waren niet voorzien en wordt verrekend met de inkomst die we hiervoor ontvangen, zie ook baten op dit taakvel.

Ook zijn er nog een aantal kleine voordelen per saldo € 18.000.

Baten

050 Treasury

Het voordeel van € 64.000 wordt veroorzaakt door hogere rente opbrengsten vanuit de verstrekte leningen en deelnemingen in het SVN. Door enerzijds meer leningen te verstrekken nemen de rente opbrengsten toe. Anderzijds wordt er door de hogere marktrente ook meer rente vergoed over de deelnemingen in het SVN die nog niet zijn omgezet naar leningen.

570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De afwijking op de baten van € 33.000 heeft voor een groot deel betrekking op de geraamde ontvangsten provinciale middelen. Deze bijdrage houden we beschikbaar voor het aanleggen van 2 groene schoolpleinen. Zie ook toelichting op de lasten.

750 Begraafplaatsen en crematoria

Bij de 2e GemRap 2023 is er een verwachte lagere opbrengst door onder andere aanzienlijk minder verzoeken van verlengingen grafrechten door aflopende termijnen gemeld van € 65.000 en verwerkt via een begrotingswijziging. Ten opzichte van deze gewijzigde begroting is er nu per saldo een incidenteel nadeel van € 74.955. De lagere opbrengst wordt met name veroorzaakt door minder verzoeken voor verlenging van rechten in verband met verlopen termijnen en er zijn minder nieuwe graven uitgegeven. Daarnaast is er een (lichte) toename in het aantal crematies, een tendens die zich voort lijkt te zetten.

820 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De baten liggen € 3.418.000 lager dan begroot. Voor nadere uitleg verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.

830 Wonen en bouwen

Er is een voordeel op wonen en bouwen van € 509.000.

Dit wordt onder andere veroorzaakt de verkoop van 12 woningen aan de Anjerstraat, 4 woningen aan de Korhoenlaan, de verkoop van Bilderdijklaan 10 en de verkoop van de Trompstraat 1a. Deze

verkopen resulteren in een voordeel van € 764.000. Dit betreffen incidentele verkopen waar in de begroting geen rekening mee is gehouden. Over de schoollocaties Anjerstraat en Korhoenlaan is eind 2022 besloten. De Bilderdijklaan 10 was een huurwoning, waarbij er de afspraak is dat op het moment van opzegging huur verkocht kan worden en de Trompstraat 1a heeft de gemeente jarenlang in erfpacht uitgegeven aan een Taekwondo vereniging. Deze vereniging heeft een verzoek ingediend of zij de gronden mochten overnemen waarmee college heeft ingestemd.

Het project Woonplan (Regiodeal) laat aan de baten kant een nadeel zien van € 304.000. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Er is een inkomst ontvangen van € 48.000 van de provincie voor de woningbouwversnelling. Deze inkomst was niet voorzien. Zie ook de lastenkant op dit taakveld.

06 Ruimtelijke ordening en sport

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
340 Economische promotie	161	211	215	-4
510 Sportbeleid en activering	669	749	787	-39
520 Sportaccommodaties	8.215	8.056	7.520	535
810 Ruimtelijke ordening	1.134	1.164	1.449	-286
830 Wonen en bouwen	32	463	142	321
Totaal lasten	10.211	10.643	10.114	529
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
340 Economische promotie	1	1	0	1
510 Sportbeleid en activering	0	0	9	-9
520 Sportaccommodaties	1.903	1.981	2.234	-254
810 Ruimtelijke ordening	92	10	193	-183
830 Wonen en bouwen	816	1.297	1.439	-142
Totaal baten	2.811	3.288	3.876	-588
Saldo				
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
340 Economische promotie	160	210	215	-4
510 Sportbeleid en activering	669	749	778	-29
520 Sportaccommodaties	6.312	6.075	5.286	789
810 Ruimtelijke ordening	1.042	1.154	1.257	-103
830 Wonen en bouwen	-784	-834	-1.297	463
Resultaat	7.400	7.355	6.238	1.117
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving		Lasten	Baten
1	Versnellen Visie sport Hollandscheveld		30	
2	GemRap I		508	336
3	GemRap II		-156	141

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

510 Sportbeleid en activering

Binnen dit taakveld 510 is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van € 48.000. Daarnaast is er op het taakveld een incidenteel voordeel van € 11.000 voor de niet begrote ontvangen subsidies (sportakkoord en de verenigingsmonitor Hoogeveen).

520 Sportaccommodaties

We hebben een voordeel op de lasten van € 531.000.

Inventaris

Op diverse posten m.b.t. de inventaris van de sporthallen/gymlokalen hebben we een voordeel van € 54.000. Hier tegenover staan wel de kosten van de vervanging ringen en turnmatten zoals bij overige benoemd.

Onderhoud

In meerdere sportaccommodaties is het geplande onderhoud niet uitgevoerd. Dit komt mede doordat de capaciteit van vastgoed elders is ingezet (Oekraïne) en er tekort is aan materiaal en aannemers. Per saldo levert dit een voordeel ten opzichte van de begroting op van € 255.000.

Een deel van dit onderhoud nemen we mee naar 2024. De gereserveerde € 145.000 willen we daarom bestemmen voor 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed).

Gas, water en elektra

De werkelijke kosten voor het verbruik van gas en elektra leveren een voordeel op van € 537.000. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de eindafrekening van De Vrije Energie Producent nog wat langer op zich laat wachten.

Rente

We hebben een voordeel op de rente van € 96.000. De toegerekende rente is in 2023 0,4% terwijl we in de begroting rekening hielden met 1,1%.

Overige

In de overige posten hebben we per saldo een nadeel van € 410.000. Deze bestaat uit de niet begrote kosten voor de renovatie van de kleedkamer aan de Curiestraat (€ 65.000), de vervanging van de circulatieleidingen aan het kleedgebouw VV de Weide (€ 20.000), hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen (€ 500.000), vervanging van de afgekeurde ringen en turnmatten (€ 34.000). Hier tegenover staat een voordeel van lagere afschrijvingskosten Bentinckspark (€ 166.000) en lager uitgevallen kosten voor het locatie onderzoek Bentinckspark noord (€ 43.000).

810 Ruimtelijke ordening

De overschrijding bij de lasten van € 286.000 houdt voor een groot deel direct verband met de extra bate van € 183.000. Dit betreft de anterieure overeenkomsten. Resteert per saldo een overschrijding van € 103.000 en wordt veroorzaakt door hogere interne kosten die zijn doorbelast.

830 Wonen en bouwen

Het project Proeftuin verduurzamen woningen laat aan de lasten kant een voordeel zien van € 324.000. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Baten

510 Sportbeleid en activering

In 2023 is er een voordeel van € 9.000 aan baten dat niet was begroot. De gemeente De Wolden heeft een bijdrage van € 5.000 gegeven voor sportstimulering. Per abuis waren deze baten niet meegenomen in de Gemrap 2023. In de Gemrap van 2024 zullen deze baten meegenomen worden. Voor de sportweek geven de basisscholen een bijdrage. In 2023 was dit € 3.200 aan niet begrote baten. In de Gemrap 2024 zullen deze baten worden opgenomen.

De resterende baten van betreffen incidentele baten vanuit Stichting Welzijn De Wolden en de Richard Krajicek Foundation.

830 Wonen en bouwen

De legesopbrengsten van wabo aanvragen was in 2023 met een opbrengst van € 1.286.198 hoger dan begroot. In de begroting was reeds een bijstelling van € 230.000 als gevolg van de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) opgenomen. Echter de inwerkingtreding van deze wet is uitgesteld. Zonder deze aanpassing is de opbrengst conform de begroting.

Het project Proeftuin verduurzamen woningen laat aan de batenkant een nadeel zien van € 324.000. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

520 Sportaccommodaties

Op het taakveld 520 hebben we een voordeel van de baten van ruim € 270.000. De ontvangen subsidie door het Rijk stond niet volledig begroot. Hier tegenover staan wel lagere verhuuropbrengsten van de sportaccommodaties en horeca-opbrengst van het zwembad. Per saldo levert dit een voordeel van € 194.000.

810 Ruimtelijke ordening

De hogere baten € 183.000 betreffen niet begrote opbrengsten anterieure overeenkomsten.

07 Veilige bereikbaarheid

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
063 Parkeerbelasting	11	11	8	4
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	262	318	295	23
220 Parkeren	742	846	828	18
250 Openbaar vervoer	389	489	496	-6
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	15	15	23	-8
740 Milieubeheer	9	9	0	9
Totaal lasten	1.430	1.690	1.649	42
Baten				
063 Parkeerbelasting	2.686	2.726	2.757	-31
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
210 Verkeer en vervoer	23	79	91	-12
220 Parkeren	0	0	0	0
250 Openbaar vervoer	110	129	124	5
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	21	21	33	-12
740 Milieubeheer	9	9	0	9
Totaal baten	2.849	2.964	3.006	-42
Saldo				
063 Parkeerbelasting	-2.675	-2.715	-2.749	35
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	239	239	203	36
220 Parkeren	742	846	827	19
250 Openbaar vervoer	279	360	371	-11
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-6	-6	-9	4
740 Milieubeheer	0	0	0	0
Resultaat	-1.419	-1.274	-1.357	83
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving		Lasten	Baten
2	GemRap I		225	96
3	GemRap II		35	19

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

063 Parkeerbelasting

Lasten

De kosten voor invordering zijn € 4.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit is een incidenteel voordeel.

Baten

Er is een klein voordeel van € 31.000 ten opzichte van de (bijgestelde) begroting. We zien met name in de zomermaanden een toename aan parkeren door publiek. Deze extra baten zijn incidenteel.

660 Maatwerking voorziening (Wmo)

Lasten

In 2023 zijn de lasten voor gehandicaptenparkeerkaarten € 8.000 hoger dan begroot. In de laatste drie maanden 2023 is er een toename geweest van het aantal aanvragen die we niet konden inschatten. Daar staat tegenover dat het aantal betaalde leges ook zijn toegenomen. Het nadeel is incidenteel.

Baten

Door de toename van het aantal aanvragen nemen de betaalde leges ook toe. Er is een voordeel behaald ten opzichte van de begroting van € 12.000. In de het laatste kwartaal van 2023 is een toename te zien van het aantal aangevraagde gehandicaptenparkeerkaarten. Per saldo ontstaat er een voordeel van € 4.000. Het voordeel is incidenteel.

740 Milieubeheer

Lasten

Voorheen werden er kosten gemaakt voor commissie milieuhygiëne vliegveld. Vanaf 2021 zijn hier geen acties meer voor ondernomen. Per abuis hebben we lasten niet afgeraamd. Bij de Gemrap 2024 worden de lasten afgeraamd.

Baten

Voor de kosten van commissie milieuhygiëne vliegveld kwam voorheen een bijdrage binnen van de provincie Drenthe. Omdat we geen kosten meer maken, hebben we ook geen recht meer op deze bijdrage (zie lasten). Bij de Gemrap 2024 wordt de bijdrage afgeraamd.

08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
080 Overige baten en lasten	1	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	56	56	52	4
340 Economische promotie	219	232	243	-11
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	94	100	98	2
730 Afval	5.437	5.977	6.171	-194
740 Milieubeheer	2.373	2.725	2.476	249
Totaal lasten	8.180	9.090	9.041	49
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
340 Economische promotie	140	203	301	-98
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	13	13	13	0
730 Afval	6.582	7.122	7.067	55
740 Milieubeheer	4	4	481	-477
Totaal baten	6.739	7.342	7.861	-519
Saldo				
080 Overige baten en lasten	1	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	56	56	52	4
340 Economische promotie	79	29	-58	87
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	81	87	85	2
730 Afval	-1.145	-1.145	-895	-249
740 Milieubeheer	2.369	2.720	1.995	725
Resultaat	1.442	1.748	1.180	568

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
Jaarrek.2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022	376	
2	GemRap I	600	582
3	GemRap II	-72	21

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

340 Economische promotie

Lasten

De kosten Tourist Info zijn € 11.000 hoger dan begroot. Dit komt onder andere door een uitbetaalde subsidie voor de inzet ten behoeve van hulp in de digitale dienstverlening van ondernemers. Hiertegenover staan hogere inkomsten (zie baten).

Baten

De baten Tourist Info zijn € 9.000 hoger dan begroot. Dit komt onder andere door een bijdrage ten behoeve van hulp in de digitale dienstverlening van ondernemers. Hiertegenover staan ook hogere kosten (zie lasten).

De opbrengst toeristenbelasting 2022 is afgerond € 64.000 hoger dan begroot door een toename van het aantal overnachtingen. Er is sinds 2021 sprake van een gestage groei van het aantal overnachtingen.

De afrekening toeristenbelasting 2023 gaat in 2024 plaatsvinden.

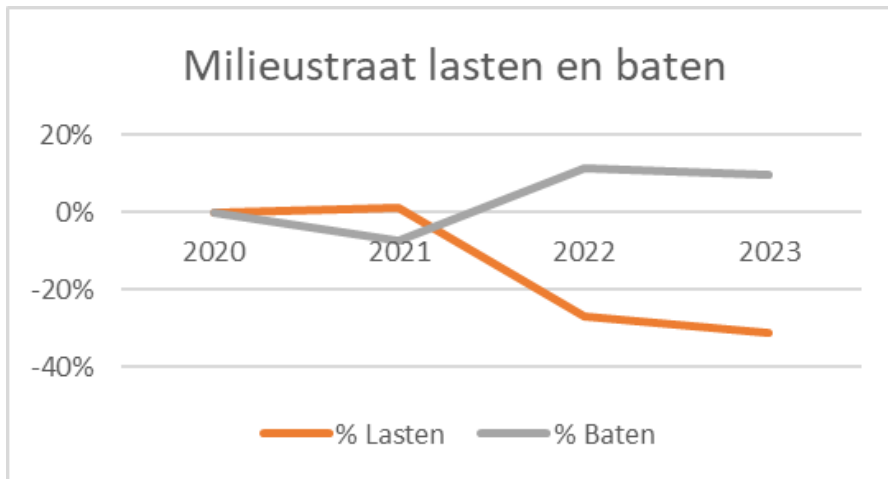
730 Afval

Per saldo hebben we een nadeel van € 230.000 op het taakveld afval ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit komt onder andere door:

Lasten

- De inzameling- en verwerkingskosten van GFT en restafval zijn ten opzichte van de begroting € 135.000 voordelig. Dit komt met name doordat er minder tonnage is ingezameld en een verlaging van het verwerkingstarief voor restafval met 10% per 1 oktober jl.
- Mede door een lagere marktprijs voor oud papier en karton is sprake van hogere inzamelkosten en minder opbrengsten hetgeen per saldo resulteert in een nadeel van € 20.000.
- Door wijziging van de gratis aan te leveren hoeveelheden en aanpassing van het storttarief is begin 2022 (gedeeltelijk) invulling gegeven aan de realisatie van de taakstelling (€ 500K) op basis van het rapport 'Schone lei voor Hoogeveen'. Hierdoor zijn de verwerkingskosten van de afvalstromen op de milieustraat € 160.000 lager ten opzichte van de begroting en vallen de opbrengsten van de milieustraat € 30.000 hoger uit ten opzichte van de begroting. In onderstaande grafiek en tabel is te zien wat de interventie de afgelopen jaren heeft gedaan met de lasten en baten op de milieustraat, waarbij de trendbreuk in 2022 duidelijk waarneembaar is.

Jaar	Lasten €	Baten €
2020	1.415.000	172.580
2021	1.432.000	159.682
2022	1.033.000	192.529
2023	976.000	189.499

- In 2023 is het tarief voor goedgekeurd ingezameld verpakkingsmateriaal verhoogd waardoor de opbrengsten € 134.000 hoger uitvallen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Daarnaast hebben we een extra vergoeding van € 42.000 voor openbare prullenbakken ontvangen die we bij het opstellen van de begroting nog niet voorzien hadden.
- De storting in de voorziening is € 161.000 hoger ten opzichte van de gewijzigde begroting.
- Verder zijn er nog wat kleinere verschillen in onder andere de inzameling van textiel, glas, communicatiekosten en containerbeheer die per saldo een nadeel opleveren van € 2.000.
- Ook is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 48.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead.

740 Milieubeheer

RUD

In de ontwerpbegroting was de bijdrage voor Hoogeveen becijferd op afgerond € 1.605.000. In de vastgestelde begroting 2023 van de RUD was de bijdrage voor Hoogeveen begroot op € 1.319.000. Dit komt onder andere door een verschuiving van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten, om deze vergelijkbaar te maken met het jaarprogramma. Dit resulteert uiteindelijk in een voordeel van afgerond € 286.000. Daarnaast hebben we in 2023 € 144.000 ontvangen voor de eindafrekening 2022. In 2022 is hier per abuis geen rekening mee gehouden.

Klimaatbeleid

Het betreft resterende middelen vanuit de decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord. Dit bedrag van de decentralisatie-uitkering is in 2023 niet uitgegeven omdat er eerst is gewerkt aan de planvorming van het Hoogeveens Isolatie Offensief (HIO), waarbij rekening is gehouden met het feit dat deze middelen hiervoor mogelijk inzetbaar zijn. In 2024 worden de middelen ingezet voor de uitvoering en coördinatie van het HIO, zodat onze inwoners kunnen worden ondersteund met het verduurzamen van hun woning. Daarom is een bestemmingsvoorstel opgenomen.

Ook is sprake van een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen van afgerond € 36.000. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf overhead

09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hoogeveen

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
010 Bestuur	3.460	3.633	3.793	-160
020 Burgerzaken	1.709	1.931	2.034	-103
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	2.890	3.053	2.940	114
120 Openbare orde en veiligheid	1.141	1.147	1.184	-37
610 Samenkracht en burgerparticipatie	170	7.133	5.826	1.308
620 Wijkteams	93	166	188	-22
Totaal lasten	9.464	17.064	15.963	1.101
Baten				
010 Bestuur	185	200	453	-253
020 Burgerzaken	618	699	712	-12
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	26	-26
120 Openbare orde en veiligheid	3	3	7	-4
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	15.599	15.833	-234
620 Wijkteams	0	44	57	-13
Totaal baten	806	16.545	-17.087	-542
Saldo				
010 Bestuur	3.275	3.433	3.340	93
020 Burgerzaken	1.092	1.231	1.322	-91
080 Overige baten en lasten	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	2.890	3.053	2.914	139
120 Openbare orde en veiligheid	1.138	1.144	1.177	-33
610 Samenkracht en burgerparticipatie	170	-8.466	-10.008	1.542
620 Wijkteams	93	122	131	-8
Resultaat	8.658	520	-1.124	1.643

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	8.170	13.865
3	GemRap II	-570	1.873

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

010 Bestuur

De totale lasten op dit onderdeel vallen ca. € 160.000 hoger uit dan was begroot. De kosten voor de uitkeringen van de voormalig en gewezen wethouders vallen ca. € 220.000 hoger uit dan verwacht. Dit komt door een hogere toevoeging aan de APPA-voorziening, deze wordt jaarlijks bepaald o.b.v. onder andere loon- en renteontwikkeling en levensverwachting. Hierdoor is het vooraf niet goed in te schatten wat de hoogte van de voorziening moet zijn. Hier staat tegenover dat de premies t.b.v. arbeidsongeschiktheid voor de wethouders ca. € 126.000 lager uitvallen a.g.v. vrijval.

Bij de gemeenteraad vallen de kosten € 40.000 hoger uit, dit wordt veroorzaakt door hogere kosten van 'werkzaamheden van derden'. De kosten voor 'burgerparticipatie' kwamen ca. € 10.000 hoger uit door inhuur personeel, wat niet was begroot. Tot slot waren de contributies voor de 'Vereniging Nederlandse Gemeenten' over 2023 - ca. € 18.000 hoger dan verwacht a.g.v. loon en prijsontwikkelingen.

020 Burgerzaken

Op dit onderdeel hebben we € 103.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit komt voor het grootste deel doordat de doorberekende bijdrage van de SWO aan de gemeente Hoogeveen € 113.000 hoger is uitgevallen dan begroot. Verder waren er ook ca. € 23.000 hogere kosten (o.a. porti) voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. Lagere kosten dan begroot waren er voor o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, burgerlijke stand en GBA, voor een bedrag van € 33.000. Dit komt enerzijds doordat er geen gebruik is gemaakt van het GBA-budget en anderzijds waren de overige posten te hoog begroot.

110 Crisisbeheersing en brandweer

De kosten op deze post vallen € 114.000 lager uit dan vooraf was begroot. Dit komt omdat de kosten voor de huisvesting van de brandweerkazerne ca. € 132.000 lager zijn uitgevallen. In 2023 zijn voor de brandweerkazerne Hoogeveen de kosten voor onderhoud voor een groot deel niet besteed. Vanwege de ontwikkelingen voor een nieuw te bouwen brandweerkazerne, wordt het onderhoud aan de huidige kazerne zo beperkt mogelijk uitgevoerd. Zolang er geen nieuwe brandweerkazerne is gerealiseerd bestaat het risico op onvoorziene onderhoudskosten. Daarentegen waren de kosten voor de bijdrage aan de 'Veiligheids Regio Drenthe' ca. € 13.000 hoger als gevolg van gestegen kosten. De onderzoek kosten voor de nieuw te bouwen brandweerkazerne zijn ca. € 5.000 hoger dan vooraf was begroot, dit als gevolg van bodemonderzoek op de 'oude' locatie van de brandweerkazerne m.b.t. woningbouw.

120 Openbare orde en Veiligheid

De kosten op dit onderdeel vallen € 37.000 hoger uit dan begroot. De oorzaak hiervan ligt voor het belangrijkste deel in de gestegen bijdrage van de SWO aan de gemeente Hoogeveen er is € 85.000 meer doorberekend dan begroot. De kosten op het eigen onderdeel vielen mee, deze waren € 48.000 lager dan begroot. Dit komt omdat er geen kosten makende incidenten zijn geweest. Verder waren er geen uitgaven aan niet begrote projecten of activiteiten.

610 Samenkracht en Burgerparticipatie

Dit onderdeel betreft voornamelijk de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Het begroten van inkomsten en uitgaven is lastig vanwege de verschillende variabelen. Denk bij de uitgaven voornamelijk aan huurkosten en personele kosten, deze waren lager dan verwacht.

Uiteindelijk hebben we € 1,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Dat zit voornamelijk in de minderkosten voor de huur van panden waar de vluchtelingen worden opgevangen.

In het 'asielzoekerscentrum Hoogeveen' worden vluchtelingen en asielzoekers opgevangen. De voor 2023 totaal begrote kosten waren € 135.000. Hiervan hebben we € 114.000 besteed aan huur van een pand en personele kosten voor het lesgeven aan kinderen van asielzoekers. Dat is € 21.000 minder dan begroot, omdat de personele kosten voor het lesgeven lager zijn uitgevallen dan begroot.

Voor de dekking van de exploitatiekosten van het AZC ontvangen wij uit het gemeentefonds een uitkering van het COA. Voor 2023 was deze decentralisatie uitkering € 758.775. Deze gemeentefonds-uitkering wordt verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen.

Baten

020 Bestuur

De inkomsten op deze post is € 253.000 zijn hoger dan begroot, dit is voornamelijk ontstaan door een hogere onttrekking aan de APPA-voorziening t.b.v. de uitkeringen aan de gewezen wethouders. Deze onttrekking wordt jaarlijks bepaald o.b.v. onder andere loon- en renteontwikkeling en levensverwachting.

120 Openbare orde en veiligheid

De opbrengsten op dit onderdeel vallen € 4.000 hoger uit dan begroot, door hogere inkomsten bij 'inspectie kinderopvang' van o.a. leges.

610 Samenkracht en Burgerparticipatie

Dit onderdeel betreft voornamelijk de vergoedingen die wij als gemeente ontvangen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Deze vergoedingen zijn gebaseerd op het aantal bedden en overnachtingen. Er waren in 2023 meer overnachtingen dan verwacht, daarom is het daadwerkelijk ontvangen bedrag hiervoor € 234.000 hoger dan vooraf begroot.

10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
Algemene uitkering				
Dividend				
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	873	873	914	-41
Overige algemene dekkingsmiddelen	-225	-225		-225
Saldo van de financieringsfunctie	496	306	1.316	-1.010
Totaal lasten	1.144	954	2.230	-1.276
Baten				
Algemene uitkering	137.356	144.023	147.038	-3.015
Dividend	1.950	2.115	2.115	
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	16.243	16.246	16.847	-601
Overige algemene dekkingsmiddelen	25	2	30	-28
Saldo van de financieringsfunctie	129	703	1.124	-421
Totaal baten	155.703	163.088	167.153	-4.065
Resultaat	-154.559	-162.134	-164.923	2.788

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
050 Treasury	496	306	1.316	-1.010
061 OZB woningen	385	385	376	9
062 OZB niet-woningen	168	168	192	-24
064 Belastingen overig	320	320	346	-26
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	0	0	0	0
080 Overige baten en lasten	-225	-225	0	-225
Totaal lasten	1.144	954	2.230	-1.276
Baten				
050 Treasury	2.105	2.818	3.266	-448
061 OZB woningen	9.474	9.474	9.500	-26
062 OZB niet-woningen	6.682	6.682	7.261	-579
064 Belastingen overig	87	90	87	4

070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	137.356	144.023	147.038	-3.015
080 Overige baten en lasten	0	2	3	-1
Totaal baten	155.703	163.088	167.153	-4.065

Saldo

050 Treasury	-1.609	-2.512	-1.950	-562
061 OZB woningen	-9.089	-9.089	-9.124	35
062 OZB niet-woningen	-6.514	-6.514	-7.068	555
064 Belastingen overig	233	230	260	-30
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	-137.356	-144.023	-147.038	3.015
080 Overige baten en lasten	-225	-227	-3	-224
Resultaat	-154.559	-162.134	-164.923	2.788

Begrotingswijzigingen

Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten
2	GemRap I	-100	1.337
3	GemRap II	-90	6.048

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

050 Treasury

Door hoger dan geraamde rentebaten en gelijkblijvende rentelasten kunnen we minder rente toerekenen aan onze investeringen. Dit zorgt voor een nadeel aan de lastenkant van het taakveld treasury. We hadden begroot dat we € 1.600.000 zouden kunnen toerekenen aan onze investeringen, terwijl dit in werkelijkheid maar € 600.000 is. Op de taakvelden leidt dit tot een voordeel omdat de kapitaallasten lager dan begroot zijn vanwege de lagere toegerekende rente.

064 Overige belastingen

Er is sprake van een nadeel van € 26.000. Dit komt door een hogere doorbelasting van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen.

080 Overige baten en lasten

Op begrotingsbasis hebben we een onderuitputting van kapitaallasten geraamd van € 226.000 op dit taakveld. De kapitaallasten worden geboekt over de betreffende taakvelden en daar wordt de onderuitputting (voordeel) ook geboekt.

Baten

050 Treasury

Het voordeel van € 488.000 op Treasury wordt veroorzaakt door hogere rentebaten, als gevolg van de hoge rentestand (gemiddeld 3,2%) en de goed gevulde Schatkist.

061 OZB woningen

De opbrengst OZB woningen is € 12.000 hoger dan begroot. De opbrengsten met betrekking tot de invorderingen zijn € 14.000 hoger.

062 OZB niet-woningen

We hebben hogere inkomsten omdat er meer objecten in aanbouw gereed waren om gewaardeerd te worden dan we in begroting hadden opgenomen. Daarnaast zijn er meer vergunningsvrije bouwwerken in het laatste kwartaal van 2023 door mutatiesignalering opgevoerd.

070 Algemene uitkering gemeentefonds

In de begroting voor wijziging is de stand van de Meicirculaire 2022 opgenomen. Bij GemRap II is de begroting aangepast op basis van de uitkomsten van de Septembercirculaire 2023. Daarna hebben we nog de Decembercirculaire ontvangen en deze uitkomsten zijn verwerkt in de jaarrekening 2023. Dit geeft een voordeel van € 3.076.000. Daarnaast hebben we nog voor € 61.000 aan verrekeningen uit voorgaande jaren ontvangen.

Jaar	Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Algemene uitkering	Participatie	Totaal
2023	Begroot na wijziging		124.570	19.453	144.023
2023	Werkelijk		127.646	19.453	147.099
2021/2022	Verrekening voorgaande jaren		-61		-61
	Resultaat Jaarrekening 2023		-3.015	-	-3.015

11 Overzicht overhead

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
040 Overhead	21.561	23.534	24.868	-1.334
Totaal lasten	21.561	23.534	24.868	-1.334
Baten				
040 Overhead	19	19	545	-526
Totaal baten	19	19	545	-526
Saldo				
040 Overhead	21.543	23.515	24.324	-809
Resultaat	21.543	23.515	24.324	-809
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving		Lasten	Baten
2	GemRap I		34	
3	GemRap II		1.938	

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

Bijdrage Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen (SWO)

De bijdrage aan de SWO is € 1,86 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Het resultaat van de SWO is over 2023 € 2,4 miljoen nadelig (70% is voor Hoogeveen). Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door hogere personeelskosten. Er zit een voordeel op de kosten voor eigen personeel. Dit komt doordat het lastig is om personeel te vinden om openstaande vacatures in te vullen en door lange doorlooptijden van openstaande vacatures. Hierover staan om dezelfde reden hogere kosten voor inhuur van personeel. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening van de SWO. Het overige verschil wordt verklaard door btw-verrekeningen.

Huisvesting

De huisvestingslasten zijn per saldo € 444.000 lager uitgevallen door met name lagere kosten voor gas en elektra (€ 164.000) en lagere onderhoudskosten (€ 280.000). Voor de niet bestede onderhoudskosten hebben we een bestemmingsvoorstel van € 827.000 opgenomen onder 'Kort bestek'. Hiervan heeft € 280.000 betrekking op taakveld 040 overhead.

Public relations

Bij Public relations is een bedrag van € 46.000 niet besteed. De lagere besteding komt met name door kosten inhuur communicatieadviseur ten behoeve Dutch Techzone die vanaf 2021 zijn komen te vervallen. Dergelijke kosten worden sindsdien betaald vanuit de regiodeal en de bijdrage per inwoner. We gaan er vanuit dat de onderbesteding structureel is.

Overige lasten voormalig personeel

We hebben een voordeel van € 36.000 op de kosten van voormalig personeel. Het overige betreft diverse geringe voordelige verschillen.

Baten

Het voordeel op de baten komt door de verantwoording van een bijdrage van het Rijk welke niet begroot is. Het gaat om een SPUK-uitkering (Specifieke uitkering sport) van € 517.000 voor het btw-nadeel op medewerkers van sport en zwembad.

12 Reserves

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
011 Mutaties reserves	6.324	6.781	4.454	2.327
Totaal lasten	6.324	6.781	4.454	2.327
Baten				
011 Mutaties reserves	50	3.052	2.339	713
Totaal baten	50	3.052	2.339	713
Saldo				
011 Mutaties reserves	6.274	3.728	2.115	1.614
Resultaat	6.274	3.728	2.115	1.614
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving	Lasten	Baten	
Jaarrek.2022	Bestemming jaarrekeningresultaat 2022			1.925
Jaarrek.2022	Actualisatie grondexploitatie	457		173
1	Visie sportaccommodatie versnellen			30
2	GemRap I			874

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

Lasten

Algemene reserve

De stortingen in de reserves is € 2.166.000 miljoen lager dan begroot. Dit komt door een lagere storting voor winstneming van de grondexploitaties. In de begroting na wijziging was rekening gehouden met een storting van € 3.080.000. De werkelijke winstneming is € 914.000.

Baten

De onttrekkingen aan de reserves zijn per saldo € 802.000 miljoen lager dan begroot.

Algemene reserve

De begrote onttrekkingen zijn de bestemmingsvoorstellen uit de jaarrekening 2022 (€ 1.925.000).

De werkelijke onttrekking is hiervoor € 1.488.000 miljoen geweest.

Daarnaast is er € 30.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van de sportaccommodatievisie Hollandscheveld. Dit is niet besteed in 2023 en daarom heeft er geen onttrekking plaatsgevonden in 2023.

Voor de bouwgrondexploitatie is een verliesvoorziening gevormd van € 262.000. Deze is ten laste gebracht van de algemene reserve. Hiervoor hadden we een onttrekking van € 173.000 begroot.

Reserve structuurvisie

Voor visievorming/uitvoering programma landelijk gebied is in 2023 € 49.000 uitgegeven en volgens de begroting deze kosten onttrokken aan de reserve structuurvisie.

Reserve Transformatiefonds jeugdhulp

Voor de transformatie jeugdhulp is in 2023 € 451.000 uitgegeven en onttrokken aan de reserve. Begroot was een onttrekking van € 874.000. De betreffende projecten werden uitgevoerd binnen het programma Envedder, dat eind 2023 is afgerond. Bij aanvang van het programma is door het ABO (Algemeen Bestuurlijk Overleg) vastgelegd dat een eventueel restant van de middelen na de uitvoeringsperiode wordt uitgekeerd aan de 12 Drentse gemeenten overeenkomstig de verdeelsleutel zoals opgenomen in de Samenwerkingsovereenkomst JHRD. Op 13 december 2023 is door het ABO besloten om deze reserve tot 31 december 2024 beschikbaar te houden voor de JHRD ten behoeve van transformatie-uitgaven en daarna tot verrekening met de gemeenten over te gaan.

13 Het geraamde resultaat

Taakvelden	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
080 Overige baten en lasten	2.434	11.368	21.783	-10.416
Totaal lasten	2.434	11.368	21.783	-10.416
Baten				
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0
Totaal baten				
Saldo				
080 Overige baten en lasten	2.434	11.368	21.783	-10.416
Resultaat	2.434	11.368	21.783	-10.416
Begrotingswijzigingen				
Wijziging	Omschrijving		Lasten	Baten
2	GemRap I		5.969	
3	GemRap II		2.964	

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

De exploitatie in deze jaarrekening sluiten met een positief saldo van € 21,783 miljoen. Dit is € 10,416 miljoen positiever dan opgenomen in GemRap II 2023. De verschillen worden per programma verklaard.

14 Vennootschapsbelasting

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten				
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Totaal lasten				
Baten				
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Totaal baten				
Saldo				
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Resultaat				

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de raming na wijziging zijn:

In 2023 hebben we geen vennootschapsbelastingen hoeven te betalen.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt mede bepaald door incidentele uitgaven en inkomsten.

Voorbeelden van incidentele baten en lasten zijn in ieder geval:

- Afwikkelingsverschillen voorgaande boekjaren.
- Verkoop van gemeentelijke eigendommen.
Boekwinst of -verlies bij verkoop van geactiveerde investeringen is een eenmalige baat of last.
- Schade aan of verloren gaan van gemeentelijke eigendommen.
- Schade aan gemeentelijke eigendommen valt onder de incidentele lasten. De verzekeringsuitkeringen vallen onder de incidentele baten.

In onderstaande tabel staan de incidentele baten en lasten opgesomd:

Incidentele baten en lasten	(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Blijven meedoen en talentontwikkeling			
Schadekosten		35	
Schadevergoeding			12
Bestemmingsvoorstel 2022: culturele middelen		66	
Jeugdhulp en participatie			
Bestemmingsvoorstel 2022: bestrijding energiebeleid		1.344	
Gezond en vitaal			
Schadekosten		9	
Schadevergoeding			6
Bestemmingsvoorstel 2022: gezond in de stad		8	
Economie			
Proeftuin aardgasvrije wijken		110	110
Verkoop grond			372
Mutatie boekwaarde		1.156	615
Aantrekkelijke wonen en woonomgeving			
Schadekosten		54	
Schadevergoeding			15
Bestemmingsvoorstel 2022: lokale aanpak buitenspelen		10	
Openbare speelvoorzieningen		20	20
Verkoop grond			1.385
Verkoop pand			347
Mutatie boekwaarde			1.178
Ruimtelijke ordening en sport			
Schadekosten		53	
Schadevergoeding			1
Verkoop grond			97
Veilige bereikbaarheid			
Schadekosten		1	
Schadevergoeding			1
Duurzaam en gastvrij Hoogeveen			
Schadekosten		48	
Bestemmingsvoorstel 2022: klimaat- en energiebeleid		60	

Incidentele baten en lasten	(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Veilig, zichtbaar en transparant Hoogeveen			
Schadekosten		3	
Schadevergoeding			2
Overhead			
Schadekosten		5	
Reserves		4.454	2.230
Totaal		8.285	6.391

Incidentele baten en lasten		(x € 1.000)
Programma/Reserves	Omschrijving	Bedrag
<i>Onttrekkingen:</i>		
Blijven meedoen en talentontwikkeling		
Reserve transformatie jeugd	Inzet transformatie jeugd 2023	451
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2022: culturele middelen	66
Jeugdhulp en participatie		
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2022: energiearmoede	1.344
Gezond en vitaal		
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2022: gezond in de stad	8
Aantrekkelijk wonen en woonomgeving		
Algemene reserve	Bestemmingsvoorstel 2022: lokale aanpak buitenspelen	10
Reserve grondbedrijf	Grexen	351
Totaal		2.230
<i>Stortingen:</i>		
Aantrekkelijk wonen en woonomgeving		
Reserve grondbedrijf	Storting vanuit grondexploitaties	754
Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene reserve	Reservering	3.500
Algemene reserve	Reservering	200
Totaal		4.454

Implementatiekosten van systemen (bijvoorbeeld ten aanzien van de omgevingswet) zijn incidenteel. Deze kosten worden geboekt in de SWO.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Hoogeveen

De WNT is van toepassing op Gemeente Hoogeveen. Het voor Gemeente Hoogeveen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 223.000. Dit is het Algemeen bezoldigingsmaximum voor 2023.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	H.B.J. Mulder		C. Elken-van Mierlo
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0
Dienstbetrekking?	ja		Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 139.878,86		€ 106.158,23
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.988,04		€ 17.570,76
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 162.866,90</i>		<i>€ 123.728,99</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000		€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	€ 162.866,90		€ 123,728,99
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t. N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	H.B.J. Mulder	C. Elken-Mierlo
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 133.095,09	€ 102.235,09
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.815,72	€ 18.255,48
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 155.910,81</i>	<i>€ 120.490,57</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 155.910,81	€ 120.490,57
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Programma's (bedragen x € 1.000)	Raming 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Begrotingsafwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling	-3.855	16.152	12.297	-4.112	15.353	11.241	256	800	1.056
02 Jeugdhulp en Participatie	-22.117	83.706	61.588	-22.561	83.091	60.530	444	615	1.058
03 Gezond en Vitaal	-8.730	30.573	21.844	-9.267	29.561	20.294	538	1.012	1.550
04 Economie	-18.247	20.262	2.016	-2.498	6.067	3.568	-15.748	14.196	-1.553
05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	-7.758	25.188	17.430	-4.688	20.819	16.131	-3.070	4.369	1.299
06 Ruimtelijke ordening en sport	-3.288	10.643	7.355	-3.876	10.114	6.238	588	529	1.117
07 Veilige bereikbaarheid	-2.964	1.690	-1.274	-3.006	1.649	-1.357	42	42	83
08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen	-7.342	9.090	1.748	-7.861	9.041	1.180	519	49	568
09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	-16.545	17.064	520	-17.087	15.963	-1.124	542	1.101	1.643
Subtotaal programma's	-90.846	214.368	123.524	-74.956	191.657	116.701	-15.889	22.712	6.822
Algemene uitkering	-144.023		-144.023	-147.038		-147.038	3.015		3.015
Dividend	-2.115		-2.115	-2.115		-2.115			
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-16.246	873	-15.373	-16.847	914	-15.932	601	-41	560
Overige algemene dekkingsmiddelen	-2	-225	-227	-30		-30	28	-225	-197
Saldo van de financieringsfunctie	-703	306	-397	-1.124	1.316	192	421	-1.010	-589
Subtotaal programma's	-163.088	954	-162.134	-167.153	2.230	-164.923	4.065	-1.276	2.788
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-253.933	215.322	-38.611	-242.109	193.887	-48.222	-11.825	21.437	9.611
Overhead	-19	23.534	23.515	-545	24.868	24.324	526	-1.334	-809
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-253.952	238.856	-15.096	-242.653	218.755	-23.898	-11.299	20.101	8.802
Toevoeging reserves	0	6.781	6.781	0	4.454	4.454	0	2.327	2.327
Ottrekking reserves	-3.052	0	-3.052	-2.339	0	-2.339	-713	0	-713
Subtotaal mutaties reserves	-3.052	6.781	3.728	-2.339	4.454	2.115	-713	2.327	1.614
Gerealiseerd resultaat	-257.004	245.637	-11.368	-244.993	223.209	-21.783	-12.012	22.427	10.416

Analyse begrotingsafwijkingen

Begrotingsrechtmatigheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de lastenkant:

Nr.	(Bedragen x € 1.000)	Lasten	Motivering van de conclusie	Rechtmatig	Toelichting rechtmatig
1	Blijven Meedoen & talentontwikkeling	800	Gemeld en kosten zijn lager uitgevallen of niet uitgevoerd.		Onderschrijdingen hebben niet tot begrotingswijziging geleid.
2	Jeugdhulp en Participatie	615	Kosten worden overgeheveld naar het volgende boekjaar.		
3	Gezond en Vitaal	1.012	Gemeld en overheveling naar 2024. Eveneens sprake van minder kosten door verminderde capaciteit.	667	Betreft onderschrijdingen welke worden gecompenseerd door hogere baten of budgetoverheveling.
4	Economie	14.196	Lagere lasten i.o.m. lagere baten.	14.196	Betreft budgetoverheveling (met name proeftuin aardgasvrij wonen ad € 3.736K) en compenserende hogere baten (met name t.a.v. grex ad € 9.166K). Conform spelregels met de raad.
5	Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	4.369	Lagere lasten i.o.m. lagere baten.	2.499	Betreft budgetoverheveling en compenserende hogere baten (met name t.a.v. grex ad € 2.499K). Cf. spelregels met de raad.
6	Ruimtelijke ordening en sport	529	Er is sprake van uitgesteld onderhoud. Een deel van dit onderhoud wordt overgeheveld naar 2024.	145	Budgetoverheveling onderhoud cf. spelregels raad.
7	Veilige bereikbaarheid	42	Lagere lasten i.o.m. lagere baten.		
8	Duurzaam en gastvrij Hoogeveen	49	Lagere lasten i.o.m. lagere baten.		
9	Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	1.101	Met name minderkosten voor de huur van panden waar de vluchtelingen worden opgevangen.		
10	Algemene dekkingsmiddelen	-1.276	Hogere lasten i.o.m. hogere baten.		
11	Overhead	-1.334	Gemeld, betreft met name hogere bijdrage aan de SWO. Tevens is sprake van lagere kosten voor gas, elektra en onderhoudskosten.		
12	Stort reserves	2.327	Lagere winstneming grond-exploitaties	2.327	Betreft resultaat grexen conform spelregels met raad wordt dit na afloop jaar in de reserve gestort/onttrokken.
	Totaal	22.430		19.834	

Begrotingsafwijking lastenkant kent voordeel van € 22.430.000.

Ad 1. Voordeel op de lasten van € 800.000 voor programma Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling. Voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn er minder lasten geweest dan begroot. Het gaat hier om middelen die betrekking hebben op schooljaar 2024-2025. Dit voordeel op de lasten van € 166.000 moet in relatie worden gezien met het nadeel op de baten.

De ontvangen rijksmiddelen (OAB) zijn voldoende om de gemaakte kosten voor 2023 te dragen. We hebben door de evaluatie van het uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie 2021-2024 inzicht gekregen in de uitdagingen van de afgelopen periode. Met name door corona is een grote hoeveelheid actiepunten van het uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie niet uitgevoerd. We hebben in 2023 een inhaalslag gemaakt in het besteden van de middelen uit het OAB-budget. Dit zetten we voort. Het gaat om financiering van de focuspunten uit de Nota Jeugd én uitvoering van de voor- en vroegschoolse educatie. Ondanks de verhoogde inzet hebben we in 2023 ten opzichte van GemRap 2023-2 een voordeel van € 166.000.

Bij de lasten is incidenteel ongeveer € 265.000 minder uitgegeven dan begroot, doordat de daadwerkelijke kosten van een aantal bouwkundige activiteiten lager zijn uitgevallen of activiteiten niet zijn uitgevoerd. De gereserveerde € 265.000 willen we bestemmen voor de revitalisering-/verbouwingskosten in 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed).

Ad 2. Voordeel op de lasten van € 615.000 voor programma Jeugdhulp en Participatie. Het voordeel op de lasten ken meerdere oorzaken. De grootste verschillen zitten in de taakvelden wijkteams, begeleide participatie en maatwerkdienstverlening 18-.

Op het taakveld wijkteams is een voordeel op de lasten van € 451.000. Voor de uitvoering van de hervormingsagenda's zijn er extra middelen begroot, maar deze zijn nog in ontwikkeling. Hierdoor is er een resultaat ontstaan van € 180.000. Voor de transformatie van jeugdzorgaanbieders is nog geen volledige aanspraak gemaakt op het beschikbare budget. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 110.000.

Op het taakveld begeleide participatie is een voordeel op de lasten van € 668.000. Het grootste voordeel komt door de eindafrekening 2022 van STARK van € 771.000 welke niet meer financieel verwerkt kon worden in de jaarrekening 2022.

Op het taakveld maatwerkdienstverlening 18- is een nadeel op de lasten van € 603.000. Dit nadeel is grotendeels ontstaan doordat de kosten voor jeugdzorg fors zijn toegenomen door echtscheidingsproblematiek en door behandeling door gerichte gezinsbehandeling. Dit resulteert in een nadeel op de lasten van € 932.000 en is in lijn met de landelijke ontwikkelingen. Voor de transformatiegelden regionaal zijn de lasten € 454.000 lager dan begroot. Er is afgesproken vanuit de regio dat de middelen vanuit het bestuurlijk transformatieakkoord in 2024 worden ingezet. Daarnaast is een stelpost onvoorzien vrijgevallen.

Ad 3. Voordeel op de lasten van € 1.012.000 voor programma Gezond en Vitaal.

Op taakveld samenkracht en burgerparticipatie is een voordeel op de lasten behaald van € 560.000. Het project Proeftuin laat aan de lastenkant een voordeel zien van € 324.000. Dit betreft een meerjarig project. De nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project. Per saldo is dit kostenneutraal. Bij taakveld volksgezondheid is een voordeel op de lasten van € 287.000. Dit voordeel wordt bestemd voor de uitvoering van het GALA programma-plan in 2024, 2025 en 2026.

Het taakveld maatwerkdienstverlening 18+ laat een nadeel zien van € 317.000. Dit nadeel komt door hogere kosten voor Wmo thuishulp, Wmo begeleiding en Wmo Dagbesteding.

Per saldo is er op taakveld riolering een voordeel van € 267.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Op de onderhoudsbudgetten riolering hebben we incidenteel € 207.000 minder uitgegeven. Vanwege verminderde capaciteit (vacatures die lastig in te vullen zijn) hebben we niet alle werkzaamheden kunnen voorbereiden en uitvoeren. Er zijn minder inspecties uitgevoerd en ook de kosten voor planmatig onderhoud van het riool zijn lager dan begroot.

Ad 4. Voordeel op de lasten van € 14.196.000 voor programma Economie.

Er is sprake van een voordeel van € 3.736.000 op het project proeftuin aardgasvrij wonen. Er is hier sprake van een meerjarig project en deze lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Dit voordeel op de lasten is in overeenstemming met de baten en hierdoor kostenneutraal. Eveneens is er sprake van een voordeel op de lasten van € 458.000 op het project Provinciale subsidie waterstofwijk. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur kent een voordeel van € 9.166.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dat de lasten lager uitvallen komt met name door uitgestelde kosten in het complex Riegmeer. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe. Conform het vastgestelde financiële kader van de gemeente Hogeveen (vastgesteld in de vergadering d.d. 9-1-2018) wordt voor de actualisatie van de GREX jaarlijks achteraf aan de raad toestemming gevraagd voor bijstelling.

Ad 5. Voordeel op de lasten van € 4.369.000 op programma Aantrekkelijk wonen en woonomgeving. Voor verkeer en vervoer is er een incidenteel voordeel van € 570.000 op de lasten door gebrek aan voorbereidingscapaciteit, uitstellen onderhoud asfalt door winterperiode, voordeel op rente en het incidenteel uitstellen van de led-armaturen.

Bij openbaar groen en (openlucht) recreatie is er een voordeel van € 404.000 op de lasten. Dit komt door verminderde capaciteit door ziekte bij openbaar groen en het niet uitvoeren van werkzaamheden.

Het taakveld samenkracht en burgerparticipatie laat een voordeel zien van € 536.000 op de lasten. Dit komt door een nog uit te voeren vervolgoopdracht voor verduurzaming van buurthuizen en het noodfonds energielasten maatschappelijk die in 2023 is aangevraagd. Het restant is overgeheveld naar boekjaar 2024.

De lasten van de grondexploitaties liggen € 2.499.000 lager dan begroot. Dit is in overeenstemming met de lagere opbrengsten van de grondexploitaties aan de batenkant. Conform het vastgestelde financiële kader van de gemeente Hogeveen (vastgesteld in de vergadering d.d. 9-1-2018) wordt voor de actualisatie van de GREX jaarlijks achteraf aan de raad toestemming gevraagd voor bijstelling.

Het project Woonplan (Regiodeal) laat aan de lasten kant een voordeel zien van € 310.000. Dit betreft een meerjarig project. De nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de batenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal. Daarnaast is er een nadeel van € 48.000 voor de woningbouwversnelling. De kosten hiervoor waren niet voorzien en wordt verrekend met de inkomst die we hiervoor ontvangen, zie ook baten op dit taakveld.

Ad 6. Voordeel op de lasten van € 529.000 voor programma Ruimtelijke ordening en sport.

Op het taakveld sportaccommodaties is een voordeel op de lasten van € 535.000. Dit komt met name doordat er onderhoud niet is uitgevoerd. Een deel van dit onderhoud nemen we mee naar 2024. De

gereserveerde € 145.000 willen we daarom bestemmen voor 2024 (zie jaarrekening in kort bestek, Onderhoudsbudgetten vastgoed). De werkelijke kosten voor het verbruik van gas en elektra leveren een voordeel op van € 537.000. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de eindafrekening van De Vrije Energie Producent nog wat langer op zich laat wachten. In de overige posten is er een nadeel op de lasten van € 410.000. Dit komt met name niet begrote kosten voor renovatie, vervangingen en hogere doorbelasting van de SWO.

Op taakveld ruimtelijke ordening is een overschrijding van de lasten € 286.000. Dit houdt grotendeels direct verband met de extra bate van € 183.000 met betrekking tot de anterieure overeenkomst. De overige overschrijding en wordt veroorzaakt door hogere interne kosten die zijn doorbelast.

Ad 7. Voordeel op de lasten van € 42.000 voor programma Veilige bereikbaarheid.
Er is sprake van kleine onderschrijdingen. Gezien omvang niet onrechtmatig.

Ad 8. Voordeel op de lasten van € 49.000 voor programma Duurzaam en gastvrij Hoozevee.
Er is sprake van een nadeel op de lasten op het taakveld afval van €194.000. Dit komt met name door de verhoging van het tarief voor goedgekeurd ingezameld verpakkingsmateriaal wat resulteert in een nadelig saldo van € 134.000 en de storting van de voorziening die hoger is dan de gewijzigde begroting van € 161.000. Daar tegenover staat dat de inzameling- en verwerkingskosten van GFT en restafval een voordeel laat zien van € 135.000 ten opzichte van de begroting.
Er is sprake van een voordeel op de lasten op taakveld afval van € 249.000. Dit komt doordat de decentralisatie-uitkering in 2023 niet is uitgegeven. Deze middelen worden in 2024 ingezet.

Ad 9. Voordeel op de lasten van € 1.101.000 voor programma Veilig, Zichtbaar en transparant HGV.
Op taakveld bestuur vallen de lasten € 160.000 hoger uit dan begroot. Dit komt met name door een hogere toevoeging aan de APPA-voorziening. De hogere lasten liggen in lijn met de hogere baten op dit onderdeel.

Op taakveld samenkracht en burgerparticipatie is € 1.308.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit zit voornamelijk in de minderkosten voor de huur van panden waar de vluchtelingen worden opgevangen.

Ad 10. Nadeel op de lasten van € 1.276.000 voor programma Algemene dekkingsmiddelen.
Op taakveld treasury zijn de lasten € 1.010.000 hoger dan begroot. Dit ligt in lijn met de hogere baten op het taakveld. De hogere lasten komen doordat er minder rente kan toegerekend worden aan de investeringen.

Op taakveld overige baten en lasten zijn de lasten € 225.000 hoger dan begroot. Dit komt doordat er onder uitputting van kapitaallasten was geraamd. De kapitaallasten worden geboekt over de betreffende taakvelden en daar wordt de onder uitputting (voordeel) ook geboekt.

Ad 11. Nadeel op de lasten van € 1.334.000 voor programma Overhead.
De bijdrage aan de SWO is hoger uitgekomen dan begroot. Het aandeel in het nadelig saldo voor Hoozevee bedraagt € 1.578.000 nadelig. Het overige verschil wordt verklaard door btw-verrekeningen.

De huisvestingslasten zijn € 444.000 lager uitgevallen door met name lagere kosten voor gas en elektra en lagere onderhoudskosten. Voor de niet bestede onderhoudskosten hebben we een bestemmingsvoorstel van € 827.000 opgenomen onder 'Kort bestek'. Hiervan heeft € 280.000 betrekking op taakveld 040 overhead.

Ad 12. De stortingen in de reserves zijn € 2.327.000 lager dan begroot.

De lagere storting komt door een lagere winstneming van de grondexploitaties. Er was rekening gehouden met een storting van € 3.080.000 en de werkelijke winstneming is € 914.000. De afwijking wordt vooral veroorzaakt doordat de verwachte winsten uit de ontwikkelingen Park, Dwingeland, Riegmeer en Nijstad Oost later worden verwacht.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de batenkant.

Programma's		Begrotingsafwijking			
Nr.	Bedragen x € 1.000	Baten	Motivering vd conclusie	Rechtmatig	Toelichting rechtmatig
1	Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling	256	Hogere baten door niet begrote opbrengsten of opbrengsten subsidies.		
2	Jeugdhulp en Participatie	444	Hogere baten komt doordat de subsidie voor de toeslagenaffaire niet was begroot.		
3	Gezond en Vitaal	538	Met name hogere baten door prognose Beschermt Wonen van 50% naar 85%.	538	Compensatie van hogere lasten
4	Economie	-15.748	Lagere baten i.o.m. lagere kosten	15.748	Compensatie van hogere lasten
5	Aantrekkelijk wonen en woonomgeving	-3.070	Lagere baten i.o.m. lagere kosten	3.070	Compensatie van hogere lasten
6	Ruimtelijke ordening en sport	588	Hogere baten komen door niet begrote opbrengsten die wel zijn binnengekomen.		
7	Veilige bereikbaarheid	42	Sprake van een lichte overschrijding van de baten.	42	Compensatie van hogere lasten
8	Duurzaam en gastvrij Hoozevee	519	Het voordeel komt met name door de bijdrage aan de RUD.		
9	Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv	542	Hogere baten zijn ontstaan door APPA-voorziening, dit ligt in lijn met de hogere kosten. Eveneens hogere baten door meer overnachtingen in 2023 dan verwacht.	542	Betreft 'automatische' verrekening met voorziening door actualisatie berekening APPA, derhalve cf. spelregels met de raad.
10	Algemene dekkingsmiddelen	4.065	Hogere baten gemeentefonds, rente en ozb	3.015	Effecten konden niet voor 31/12 al aan de raad gemeld worden, derhalve tijdig gemeld bij de jaarrekening.
11	Overhead	526	Het voordeel komt door een SPUK-uitkering (sport) van € 517.000 welke niet begroot is.		
12	Onttrekking reserves	-713	Sprake van minder onttrekkingen dan begroot.	-713	Betreft verrekening via egalisereserves conform spelregels met raad wordt dit na afloop jaar in de reserve gestort/onttrokken.
	Totaal	-12.011		22.008	

Begrotingsafwijking baten kant voordeel van € 12.011.000.

Ad 1) De baten vallen € 256.000 hoger uit dan begroot.

De opbrengsten voor de vergoeding van het gebruik van sportaccommodaties en huur van overige ruimten zijn niet begroot op taakveld onderwijshuisvesting. Hierdoor is er op dit taakveld een voordeel ontstaan aan de batenkant van € 189.000.

Voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn er minder opbrengsten ontvangen dan begroot. Dit betreffen middelen die betrekking hebben op een periode tot en met schooljaar 2024-2025. Dit nadeel op de baten van € 166.000 moet in relatie worden gezien met het voordeel op de lasten.

De hogere inkomsten van € 99.000 voor taakveld Cultuurpresentatie, Cultuurproduct komen met name door de voorstelling Boer Koekoek en de subsidie culturele impuls. Eveneens zijn de verhuuropbrengsten van Scala naar beneden bijgesteld en zijn achteraf de verhuuropbrengsten hoger uitgevallen.

Het niet bestede deel van de ontvangen provinciale subsidie van € 50.000 voor Spreiding- en toegankelijkheid bibliotheken 2023 hebben we overgezet naar 2024 ter dekking van de uitgaven in dat jaar.

Ad 2) De baten vallen € 444.000 hoger uit dan begroot.

Op taakveld wijkteams is een voordeel op de baten van € 277.000. Dit komt door nog te ontvangen rijksmiddelen in het kader van de kindertoeslagenaffaire wat niet was voorzien.

Ad 3) De baten vallen € 538.000 hoger uit dan begroot.

We verwachten dat het aandeel van Hoogeveen van het overschot Beschermd Wonen € 798.000 hoger uitvalt dan begroot. In de Gemrap gingen we er nog vanuit dat 50% van de prognose van Assen daadwerkelijk zou worden gerealiseerd. Naarmate de tijd verstrijkt neemt de betrouwbaarheid van de prognose toe. Daarom gaan we er nu vanuit dat 85% van de prognose wordt gerealiseerd. Dit leidt tot een voordeel op de baten van € 798.000.

De baten voor maatwerkvoorziening (Wmo) zijn € 150.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door de gewijzigde IV-3 indeling waardoor opbrengsten zijn geboekt op nieuwe posten. De baten voor sportbeleid en activering laat een voordeel zien van € 134.000. Dit voordeel wordt bestemd voor de uitvoering van het GALA programmaplan in 2024, 2025 en 2026.

De baten van riolering zijn € 573.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat een storting in de egalisatievoorziening heeft plaatsgevonden in plaats van een onttrekking. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Ad 4) De baten vallen € 15.748.000 lager uit dan begroot.

Er is sprake van een nadeel van € 3.736.000 op het project proeftuin aardgasvrij wonen. Er is hier sprake van een meerjarig project en deze baten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Dit nadeel op de baten is in overeenstemming met de lasten en hierdoor kostenneutraal. Eveneens is er sprake van een nadeel van € 458.000 op het project Provinciale subsidie waterstofwijk. Dit betreft een meerjarig project, de nog uit te geven lasten worden overgeheveld naar het jaar 2024. Zie ook de lastenkant van dit project per saldo is dit kostenneutraal.

Ad 5) De baten vallen € 3.070.000 lager uit.

Op taakveld grondexploitaties is een nadeel op de baten van € 3.418.000. Voor nadere uitleg verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid. Conform het vastgestelde financiële kader van de gemeente Hoogeveen (vastgesteld in de vergadering d.d. 9-1-2018) wordt voor de actualisatie van de GREX jaarlijks achteraf aan de raad toestemming gevraagd voor bijstelling.

Op taakveld wonen en bouwen is een voordeel op de baten van € 509.000. Er is per abuis geen rekening gehouden met de verkoop van wonen en derhalve niet opgenomen in de begroting.

Ad 6) De baten van ruimtelijke ordening en sport vallen € 588.000 hoger uit dan begroot.

Op taakveld sportaccommodaties is een overschrijding van de baten van € 254.000. De ontvangen subsidie van het Rijk stond niet volledig begroot. Hier tegenover staan wel lagere verhuuropbrengsten van sportaccommodaties en horeca-opbrengst van het zwembad.

De hogere baten € 183.000 op taakveld ruimtelijke ordening betreffen niet begrote opbrengsten anterieure overeenkomsten.

Ad 7) De baten van veilige bereikbaarheid zijn € 42.000 hoger dan begroot.

Er is sprake van kleine overschrijdingen. Gezien omvang niet onrechtmatig.

Ad 8) De baten vallen € 519.000 hoger uit dan begroot.

De opbrengst toeristenbelasting 2022 is afgerond € 64.000 hoger dan begroot door een toename van het aantal overnachtingen. Er is sinds 2021 sprake van een gestage groei van het aantal overnachtingen. De afrekening toeristenbelasting 2023 gaat in 2024 plaatsvinden.

Het voordeel wordt met name veroorzaakt door de bijdrage voor Hoogeveen aan de RUD. Dit komt onder andere door een verschuiving van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten en de eindafrekening 2022 ad € 430.000.

Op de baten fysieke bedrijfsinfrastructuur hebben we een nadeel van € 12.261.000 ten opzichte van de begroting. Dat de baten lager uitvallen komt met name door een lagere winstneming en uitgestelde verkopen op de complex Riegmeer. Per saldo kent de fysieke bedrijfsinfrastructuur een nadeel van € 3.096.000. De paragraaf Grondbeleid licht dit nader toe. Conform het vastgestelde financiële kader van de gemeente Hoogeveen (vastgesteld in de vergadering d.d. 9-1-2018) wordt voor de actualisatie van de GREX jaarlijks achteraf aan de raad toestemming gevraagd voor bijstelling.

Ad 9) De baten zijn € 542.000 hoger dan begroot.

Op taakveld bestuur zijn de baten € 253.000 hoger dan begroot. Dit is ontstaan door de hogere onttrekking APPA-voorziening ten behoeve van de uitkeringen aan de gewezen wethouders. De hogere baten liggen in lijn met de hogere lasten.

Op taakveld samenkracht en burgerparticipatie vallen de baten € 367.000 hoger uit dan begroot. Deze vergoedingen zijn gebaseerd op het aantal bedden en overnachtingen. Er waren in 2023 meer overnachtingen dan verwacht, daarom is het daadwerkelijk ontvangen bedrag hoger uit.

Ad 10) De baten zijn € 4.065.000 hoger dan begroot.

Op taakveld treasury zijn er hogere opbrengsten van € 448.000 door hogere rentebaten als gevolg van de hoge rentestand.

Op taakveld OZB niet-woningen zijn er hogere inkomsten van € 579.000 omdat er meer objecten in aanbouw gereed waren om gewaardeerd te worden dan we in begroting hadden opgenomen.

Daarnaast zijn er meer vergunningsvrije bouwwerken in het laatste kwartaal van 2023 door mutatie-signalering opgevoerd.

Op taakveld algemene uitkering gemeentefonds is een voordeel op de baten van € 3.015.000. Dit komt doordat de begroting is gebaseerd op de uitkomsten van de septembercirculaire 2023. Daarna is nog de decembercirculaire ontvangen en deze uitkomsten zijn verwerkt in de jaarrekening 2023.

Ad 11) De baten van overhead zijn € 526.000 hoger dan begroot.
Het voordeel komt door een SPUK-uitkering (sport) van € 517.000 welke niet begroot is.

Ad 12) De onttrekking aan de reserves zijn € 713.000 lager dan begroot.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringskredieten

Wij hebben de investeringskredieten en de uitputting hiervan beoordeeld. De investeringen hebben plaatsgevonden binnen de hiervoor door de raad geautoriseerde kredieten en zijn daarmee rechtmatig tot stand gekomen. Voor meer informatie en details verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening (onderdeel investeringen) in de jaarrekening.

De volgende kredieten zijn overschreden. Wij geven hierbij een nadere toelichting op de rechtmatigheid van de bestedingen. De niet-eerder gemelde overschrijdingen > € 25.000 of 10% van het totale budget betreffen:

Omschrijving investering <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Overschrijding
Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)	638	758	-121
Middenveldweg/Toldijk, rotonde op-/afrit A28	0	51	-51

Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)

Categorie A: Er staan ook hogere inkomsten tegenover de hogere lasten waardoor er per saldo geen tekort is. Er zijn verschillende fietspaden aangelegd of verbeterd. Het fietspad Kerkhoflaan in Hollandscheveld is verbreed en uitgevoerd in beton. Voor dat fietspad hebben we een provinciale subsidie van € 190.000 ontvangen. Dit dekt het tekort van € 121.000.

Middenveldweg/Toldijk, rotonde op-/afrit A28

Categorie A: Er staan ook hogere inkomsten tegenover de hogere lasten waardoor er per saldo geen tekort is. De investeringen is in 2022 al afgerond, maar er zijn in 2023 nog nagekomen kosten binnengekomen. We moeten nog een bijdrage ontvangen om deze kosten te dekken.

SiSa bij de jaarrekening

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
			€ 14.746.527	€ 0	€ 0	€ 54.325	€ 0	€ 105.542
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>					
			€ 0	€ 47.880	€ 14.954.274	€ 25.486.228		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			<i>Aard controle R Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i>
			29	129	10	10	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10</i>					
			N.V.T.	Nee				

			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i> € 92.154	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i> € 106.322	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i> € 34.680	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i> € 34.680	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i> € 17.950	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i> € 17.950
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i> € 11.020	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i> € 49.020	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i> € 34.680	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i> € 34.680	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i> € 17.950	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i> € 17.950
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i> € 120.000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/24</i> € 120.000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/25</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/26</i> € 0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/27</i> € 275.804	
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/01</i>	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/02</i>	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C9/03</i>	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/04</i>	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/05</i>	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/06</i>
		Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	1 2023-0000356664	Ja	Ja	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/07</i>	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/08</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/09</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/10</i>	Opbrengsten (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/11</i>	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/12</i>
			1 2023-0000356664	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/13</i>	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/14</i>	Toelichting afwijking(en) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/15</i>	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/16</i>		
			1 2023-0000356664	Ja		Nee		

BZK	C30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten						
			<i>Aard controle R Indicator: C30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C30/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C30/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C30/06</i>	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld			
			€ 109.926	€ 386.678	0	10	Ja	nvt	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C30/07</i>											
			Nee											
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>	Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
			74	€ 34.535	€ 34.535	8	€ 3.837	€ 3.837	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0				Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>	41	41	0	0	0	0

BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
			1 RHA2021-02278669	Dak- en thuislozen Hoogeveen	€ 0	€ 0	0	0
			2 RHA2021-02278652	Flexwonen Hoogeveen	€ 0	€ 0	0	0
			3 RHA2021-02279116	Graanfabriek	€ 146.250	€ 195.000	0	0
			4 RHA2021-02276009	Nieuwe woonwagencentaties	€ 0	€ 0	0	0
			5 RHA2021-02275427	Uitbreiding woonwagencentaties gemeente Hoogeveen	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn veranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
			1 Dak- en thuislozen Hoogeveen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			2 Flexwonen Hoogeveen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			3 Graanfabriek	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			4 Nieuwe woonwagencentaties	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			5 Uitbreiding woonwagencentaties gemeente Hoogeveen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14				
			Nee	nvt				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaire	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 55.671	€ 0	1	213	59	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI23-03608732	€ 0	0	0	0	€ 0

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling <i>Aard controle R Indicator: C94/07</i>	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b <i>Aard controle R Indicator: C94/08</i>	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. <i>Aard controle R Indicator: C94/09</i>	Eindverantwoording (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10</i>		
			1 € 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01</i> 2023-0000096079	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02</i>	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle D1 Indicator: C105/03</i>	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04</i>	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle D1 Indicator: C105/05</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C105/06</i>
			1 0	0	Ja	0	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07</i> 2023-0000096079	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08</i>	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09</i>	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10</i>	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11</i>	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) <i>Aard controle D1 Indicator: C105/12</i>
			1 0	€ 0	Ja		0	Ja
			Kopie projectnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13</i> 2023-0000096079	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14</i>				
			1 Nee					
			2					
			20					
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01</i> 1 RHA2022-03337989 2 RHA2023-03501886	Projectnaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02</i> Uitbreiding woonwagencatities Tijdel. huisvesting arbeidsmigr (2024)	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R Indicator: C209/03</i> € 0 € 0	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04</i> Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 € 0 € 0	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project <i>Aard controle D2 Indicator: C209/05</i> € 0 € 0	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06</i> € 0 € 0
			Kopie Projectnaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07</i> 1 Uitbreiding woonwagencatities 2 Tijdel. huisvesting arbeidsmigr (2024)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08</i> 0 0	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09</i> Ja Ja	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) <i>Aard controle R. Indicator: C209/10</i> Ja Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11</i> Nee					

D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
		€ 1.519.124	€ 116.365	€ 58.046	€ 0	€ 87.441	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
		Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
		1					
D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			
		€ 631.404	€ 204.836	Nee			
D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
		€ 119.565	€ 0	€ 119.565	€ 0	Nee	
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
		€ 170.857	€ 0	€ 0	€ 203.382	€ 711.175	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
		Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1					
		2					
		10					

OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: D19/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03</i>				
			€ 93.437	€ 201.621	Ja				
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: D22/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D22/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D22/03</i>				
			1 € 0	€ 0	Ja				
			2						
			100						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienuummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D24/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>	
			1 142815	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 208.000	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 208.000	
			100						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>						
			1 Nee						
			2						
			100						
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>			
			€ 0	€ 1.595.741	€ 986.754	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>			
			1 103 Saneren van verticale stoepranden en hoogteverschillen tussen verharding en berm aantal in meters	Ja	500				
			2 104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Ja	4				
			3 104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Ja	3				
			4 113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Ja	6				
			5 115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Ja	2				

		6	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	3			
		7	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	1			
		8	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1			
		9	102 Saneren paaltjes en verticale elementen op of naast fietspaden aantal in st	Ja	12			
		10	204 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Nee	0			
		11	204 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Nee	0			
		50						
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
1	030003 Provincie Drenthe		202302782-01104724	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	030003 Provincie Drenthe		202203101-01040045	€ 40.590	€ 40.590	€ 106.752	€ 106.752	€ 106.752
3								
20								
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
1	030003 Provincie Drenthe		202302782-01104724	Nee				
2	030003 Provincie Drenthe		202203101-01040045	Nee				
3				Nee				
4				Nee				
5				Nee				
20								
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
1	030003 Provincie Drenthe		202302782-01104724	Project N.Beetsplein	Nee			
2	030003 Provincie Drenthe		202203101-01040045	Sportlaan-Benticksdijk, Rembrandstraat en Prinses Beatrixstraat, Nicolaas beetstraat Bilderdijklaan, Jos van Alderenlaan tot sluis	Nee			
3								
20								

IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 353.234	€ 353.234	€ 254.341	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0			
2 348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Ja	1						
3 349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	6						
4 360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h/aantal in Stuks	Nee	0						
50								
IenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 2023/377954	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1 2023/377954	0	0	Nee		
			2					
3								
4								
Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)				
Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15				
1 Nog niet bekend	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
2								
40								

EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>						
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</i>											
		Nee												
EZK	F29	Waterstofwijk-pilot Hoogeveen	Berekende verschil (jaar T) tussen kosten voor het verwarmen van een <u>nieuwbouwwoning via All Electric of via waterstof</u> en het direct aan de bewoner uitbetalen van dat verschil <i>Aard controle R Indicator: F29/01</i>	Berekende verschil (jaar T) tussen kosten voor het verwarmen van een <u>bestaande woning via aardgas of via waterstof</u> en het direct aan de bewoner uitbetalen van dat verschil <i>Aard controle R Indicator: F29/02</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: F29/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F29/04</i>	Einverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F29/05</i>							
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee							
			Wijknaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F29/06</i>	Aantal woningen waarvoor door de gemeente een NMDA-beschikking is verstrekt (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: F29/07</i>	Cumulatief aantal woningen waarvoor door de gemeente een NMDA-beschikking is verstrekt (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F29/08</i>									
			1 Nijstad-Oost (nieuwbouw) 2 Erflanden (bestaand)	€ 0 € 0	€ 0 € 0									
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>						
			€ 17.455.127	€ 241.139	€ 663.192	€ 630	€ 124.348	€ 0						
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwietschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>	€ 125.884	€ 55.183	€ 0	€ 1.964.311	€ 6.728	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>										
			€ 0	Ja										

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	
		€ 12.300	€ 2.937	€ 65.528	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11			
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 6.548	€ 60.421	€ 1.832
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 27	€ 3.545	€ 119
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 757	€ 17.366	€ 336
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.623	€ 211
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.722	€ 88
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 7.332	€ 90.677	€ 2.586
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja					
6	Totaal	0	0	N.v.t.					

			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing <i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig <i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 187.677	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>		
			€ 0	€ 0	Ja		

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 117.902	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			€ 837.342	€ 1.152.048				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04				
			1 Binn.sp. Boekenberg	€ 2.842	€ 492	€ 2.350		
			2 Binn.sp. Curiestraat	€ 18.029	€ 14.297	€ 3.732		
			3 Binn.sp. Wielewaal	€ 1.623	€ 349	€ 1.275		
			4 Binn.sp.Booyenverl.	€ 3.817	€ 275	€ 3.541		
			5 Binn.sp.O.Zomerweg	€ 19.677	€ 3.783	€ 15.894		
			6 Binn.sp.Tilber	€ 12.425	€ 1.744	€ 10.681		
			7 Binn.sp.Turnhal	€ 18.352	€ 7.887	€ 10.465		
			8 Binn.sp.Valkenlaan	€ 27.664	€ 17.454	€ 10.210		
			9 Binn.sp.Zondenv.str	€ 10.763	€ 3.162	€ 7.600		
			10 Binn.sp.Zuiderbreed	€ 1.485	€ 1.485	€ 0		
			11 Binn.sport Het Activ	€ 45.811	€ 21.357	€ 24.454		
			12 Gymlok./sporthal.alg	€ 12.882	€ 0	€ 12.882		
			13 Gymzaal MFC Krakeel	€ 2.304	€ 0	€ 2.304		
			14 IJsbanen	€ 555	€ 430	€ 125		
			15 Sportterr.Oosth.ond	€ 4.863	€ 4.863	€ 0		
			16 Sportterr.Zuidww ond	€ 3.419	€ 3.419	€ 0		
			17 Sportvelden en terr.	€ 34.329	€ 255	€ 34.075		
			18 Vve Voetbalcomp HZVV	€ 2.333	€ 2.333	€ 0		
			19 Vve VoetbalcompVVHg	€ 2.652	€ 2.643	€ 9		
			20 Zweminrichtingen	€ 171.828	€ 49.949	€ 121.879		
			21 Veld 1 Bentinckspark	€ 1.787	€ 1.787	€ 0		
			22 Venangng hockeyveld	€ 14.479	€ 14.479	€ 0		
			23 Renovatie veld 7 Bentinckspark	€ 2.081	€ 2.081	€ 0		
			24 Renovatie veld 6 Bentinckspark	€ 7.130	€ 7.130	€ 0		
			25 Renovatie veld 1 Bentinckspark	€ 54.384	€ 54.384	€ 0		
			26 Renovatie veld 2 Bentinckspark	€ 49.214	€ 49.214	€ 0		
			27 Renovatie veld 3 Bentinckspark		€ 51.726	€ 0		artikel 13, niet opgenomen in aanvraag.Deze investering is later toegevoegd aan de begroting, en was ten tijde van de aanvraag nog niet bekend.
				€ 51.726				
			28 Sportpark Elim		€ 67.879	€ 0		artikel 13, niet opgenomen in aanvraag.Deze investering is later toegevoegd aan de begroting, en was ten tijde van de aanvraag nog niet bekend.
				€ 67.879				
			29 Nadeel mengpercentage	€ 505.716	€ 0	€ 0	€ 505.716	
			100					

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1 1042166	€ 56.575	€ 0	€ 26.867	€ 0	€ 56.867
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 1042166	Ja				
			2					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>		
			€ 32.138	€ 32.138	Ja	Ja		
VWS	H17	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: H17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H17/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H17/03</i>			
			24	€ 245	Ja			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 50.213	€ 50.219	€ 0	€ 50.219	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 345.696	€ 339.915	€ 5.775	€ 339.915	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 77.250	€ 63.936	€ 13.315	€ 63.936	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 57.938	€ 51.068	€ 6.870	€ 51.068	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 27.038	€ 20.793	€ 5.408	€ 20.793	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 67.594	€ 54.075	€ 13.519	€ 54.075	Ja
			7 Valpreventie	€ 198.920	€ 159.136	€ 39.784	€ 159.136	Ja
			8 Leefomgeving	€ 38.625	€ 31.076	€ 7.549	€ 31.076	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 9.656	€ 7.500	€ 1.931	€ 7.500	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 140.982	€ 112.786	€ 28.196	€ 112.786	Ja
			11 Mantelzorg	€ 38.625	€ 30.900	€ 7.725	€ 30.900	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 38.625	€ 30.900	€ 7.725	€ 30.900	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 21.244	€ 16.995	€ 4.249	€ 16.995	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 9.656	€ 9.656	€ 0	€ 9.656	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 34.376	€ 27.749	€ 6.627	€ 27.749	Ja

			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>					
			1 Lokaal Sportakkoord	N.v.t.					
			2 Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.					
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.					
			4 Kansrijke Start	N.v.t.					
			5 Mentale Gezondheid	N.v.t.					
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.					
			7 Valpreventie	N.v.t.					
			8 Leefomgeving	N.v.t.					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.					
			10 Versterken sociale basis	N.v.t.					
			11 Mantelzorg	N.v.t.					
			12 Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.					
			13 Welzijn op recept	N.v.t.					
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.					
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09</i>						
			Nee						
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Automatisch berekend</i>				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03</i>				
			<i>MEOZ23049</i>	€ 59.995	€ 59.995				
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H32/06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: H32/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08</i>		
			1 <i>Zwembad de Dolfijn</i>	€ 59.995	€ 59.995	Nee	<i>Afhankelijk van de keuze voor de nieuwbouw van het zwembad</i>		
			2						
			20						
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>					
			060114 Gemeente Emmen	€ 16.000					

DRE	DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen		Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06</i>
		1	201902922-00858585 Doorstroming Middenveldweg	2.1 verkeer, wegen en water	€ 49.444	€ 0	€ 2.618.676	
		2	202103732-00976491 Fietspad station - ziekenhuis Hoogeveen	2.1 verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 0	Project wordt pas uitgevoerd na gereedkomen van de verruiming Spoorboog Hoogeveen door ProRail
		100						
			Kopie beschikingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE2C/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11</i>	
		1	201902922-00858585 Doorstroming Middenveldweg	€ 0	€ 0	€ 500.000	Ja	
		2	202103732-00976491 Fietspad station - ziekenhuis Hoogeveen	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		100						
DRE	DRE10C	Regiodeal Zuid-Oost Drenthe	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welk project betreft het	Totale besteding in jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe				Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE10C/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: DRE10C/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/06</i>
		1	201903327-00852026 en 202003841-00916698	Proeftuin verduurzamen woningen	€ 60.540	€ 0	€ 228.215	nv.
		2	201903327-00852026, 202001501-00885077 en 202103096-00975750	Samen zorgen voor kwetsbare inwoners	€ 161.885	€ 0	€ 509.947	nv.
		3	202301881-01079107	De Menselijke maat	€ 0	€ 0	€ 0	nv.
		100						

			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE10C/07</i>	Kopie Projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE10C/08</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE10C/09</i>			
			1 201903327-00852026 en 202003841-00916698	Proeftuin verduurzamen woningen	Nee			
			2 201903327-00852026, 202001501-00885077 en 202103096-00975750	Samen zorgen voor kwetsbare inwoners	Nee			
			3 202301881-01079107	De Menselijke maat	Nee			
		100						
DRE	DRE11C	Subsidieregeling Regiostedenfonds SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/01</i>	Welke regeling betreft het <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/02</i>	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE11C/03</i>	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE11C/04</i>	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/05</i>	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/06</i>
			1 2021001726	Regiostedenfonds	€ 338.214		€ 679.862	
			2					
		100						
			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/07</i>	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE11C/08</i>	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE11C/09</i>	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/10</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE11C/11</i>	
			1 2021001726	€ 338.214		€ 679.862	Nee	
			2					
		100						
DRE	DRE13C	Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025 SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: DRE13C/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen De besteding in jaar T ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE13C/02</i>	Overige bestedingen (jaar T) De besteding in jaar T ten laste van overige middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE13C/03</i>	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE13C/04</i>	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: DRE13C/05</i>	
			1 202300956-01078546	€ 254.341	€ 98.893			
			2					
		100						

			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/10</i>	
1			202300956-01078546	€ 254.341	€ 98.893		Ja	
2								
100								

Overzicht taakvelden

Bedragen x € 1.000	Begroting primair			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
010 Bestuur	-€ 185	€ 3.460	€ 3.275	-€ 200	€ 3.633	€ 3.433	-€ 453	€ 3.793	€ 3.340	€ 253	-€ 160	€ 93
011 Mutaties reserves	-€ 50	€ 6.324	€ 6.274	-€ 3.052	€ 6.781	€ 3.728	-€ 2.339	€ 4.454	€ 2.115	-€ 713	€ 2.327	€ 1.614
020 Burgerzaken	-€ 618	€ 1.709	€ 1.092	-€ 699	€ 1.931	€ 1.231	-€ 712	€ 2.034	€ 1.322	€ 12	-€ 103	-€ 91
030 Beheer overige gebouwen en gronden	-€ 218	€ 462	€ 244	-€ 215	€ 465	€ 251	-€ 248	€ 457	€ 208	€ 34	€ 8	€ 42
040 Overhead	-€ 19	€ 21.561	€ 21.543	-€ 19	€ 23.534	€ 23.515	-€ 545	€ 24.868	€ 24.324	€ 526	-€ 1.334	-€ 809
050 Treasury	-€ 2.223	€ 627	-€ 1.596	-€ 2.936	€ 437	-€ 2.499	-€ 3.448	€ 1.392	-€ 2.056	€ 512	-€ 955	-€ 443
061 OZB woningen	-€ 9.474	€ 385	-€ 9.089	-€ 9.474	€ 385	-€ 9.089	-€ 9.500	€ 376	-€ 9.124	€ 26	€ 9	€ 35
062 OZB niet-woningen	-€ 6.682	€ 168	-€ 6.514	-€ 6.682	€ 168	-€ 6.514	-€ 7.261	€ 192	-€ 7.068	€ 579	-€ 24	€ 555
063 Parkeerbelasting	-€ 2.686	€ 11	-€ 2.675	-€ 2.726	€ 11	-€ 2.715	-€ 2.757	€ 8	-€ 2.749	€ 31	€ 4	€ 35
064 Belastingen overig	-€ 87	€ 320	€ 233	-€ 90	€ 320	€ 230	-€ 87	€ 346	€ 260	-€ 4	-€ 26	-€ 30
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem. fonds	-€ 137.356	€ 0	-€ 137.356	-€ 144.023	€ 0	-€ 144.023	-€ 147.038	€ 0	-€ 147.038	€ 3.015	€ 0	€ 3.015
080 Overige baten en lasten	€ 0	€ 2.218	€ 2.218	-€ 2	€ 11.151	€ 11.149	-€ 3	€ 0	-€ 3	€ 1	€ 11.151	€ 11.152
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
110 Crisisbeheersing en Brandweer	€ 0	€ 2.907	€ 2.907	€ 0	€ 3.076	€ 3.076	-€ 26	€ 2.962	€ 2.937	€ 26	€ 114	€ 139
120 Openbare orde en veiligheid	-€ 3	€ 1.212	€ 1.209	-€ 3	€ 1.218	€ 1.215	-€ 8	€ 1.273	€ 1.266	€ 5	-€ 55	-€ 50
210 Verkeer en vervoer	-€ 134	€ 9.415	€ 9.281	-€ 265	€ 9.534	€ 9.268	-€ 263	€ 8.940	€ 8.677	-€ 3	€ 594	€ 591
220 Parkeren	€ 0	€ 742	€ 742	€ 0	€ 846	€ 846	€ 0	€ 828	€ 827	€ 0	€ 18	€ 19
250 Openbaar vervoer	-€ 110	€ 389	€ 279	-€ 129	€ 489	€ 360	-€ 124	€ 496	€ 371	-€ 5	-€ 6	-€ 11
310 Economische ontwikkeling	€ 0	€ 998	€ 998	-€ 4.476	€ 5.475	€ 998	-€ 164	€ 1.273	€ 1.109	-€ 4.313	€ 4.202	-€ 111
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-€ 10.788	€ 9.791	-€ 997	-€ 13.248	€ 11.693	-€ 1.555	-€ 1.735	€ 1.779	€ 44	-€ 11.513	€ 9.914	-€ 1.599
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	-€ 303	€ 810	€ 506	-€ 304	€ 1.259	€ 955	-€ 335	€ 1.224	€ 889	€ 31	€ 35	€ 66
340 Economische promotie	-€ 156	€ 1.026	€ 870	-€ 208	€ 1.031	€ 823	-€ 317	€ 1.031	€ 714	€ 110	€ 0	€ 109

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting primair			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
410 Openbaar basisonderwijs	€ 0	€ 49	€ 49	€ 0	€ 49	€ 49	€ 0	€ 53	€ 53	€ 0	-€ 4	-€ 4
420 Onderwijshuisvesting	-€ 264	€ 5.548	€ 5.284	-€ 255	€ 6.002	€ 5.747	-€ 443	€ 5.919	€ 5.476	€ 189	€ 83	€ 272
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-€ 3.002	€ 5.320	€ 2.318	-€ 3.177	€ 4.858	€ 1.681	-€ 3.191	€ 4.438	€ 1.248	€ 14	€ 420	€ 434
510 Sportbeleid en activering	€ 0	€ 669	€ 669	-€ 288	€ 820	€ 532	-€ 431	€ 838	€ 408	€ 143	-€ 19	€ 124
520 Sportaccommodaties	-€ 1.903	€ 8.215	€ 6.312	-€ 1.981	€ 8.056	€ 6.075	-€ 2.234	€ 7.520	€ 5.286	€ 254	€ 535	€ 789
530 Cultuurpresentatie, product	-€ 119	€ 2.911	€ 2.793	-€ 57	€ 2.959	€ 2.902	-€ 156	€ 2.750	€ 2.594	€ 99	€ 209	€ 308
540 Musea	€ 0	€ 30	€ 30	€ 0	€ 30	€ 30	€ 0	€ 32	€ 32	€ 0	-€ 3	-€ 3
550 Cultureel erfgoed	-€ 1	€ 96	€ 95	-€ 1	€ 118	€ 117	-€ 5	€ 67	€ 62	€ 5	€ 51	€ 56
560 Media	€ 0	€ 1.722	€ 1.722	-€ 366	€ 2.135	€ 1.769	-€ 316	€ 2.093	€ 1.777	-€ 50	€ 42	-€ 8
570 Openbaar groen en (openlucht) recr.	-€ 90	€ 6.163	€ 6.073	-€ 157	€ 6.371	€ 6.214	-€ 124	€ 5.883	€ 5.759	-€ 33	€ 488	€ 455
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-€ 49	€ 5.842	€ 5.793	-€ 16.144	€ 13.811	-€ 2.333	-€ 16.344	€ 11.473	-€ 4.871	€ 200	€ 2.338	€ 2.538
620 Wijkteams	€ 0	€ 2.147	€ 2.147	-€ 44	€ 6.499	€ 6.455	-€ 334	€ 5.848	€ 5.514	€ 290	€ 651	€ 941
630 Inkomensregelingen	-€ 19.858	€ 25.177	€ 5.319	-€ 20.802	€ 29.642	€ 8.839	-€ 20.831	€ 29.447	€ 8.616	€ 28	€ 195	€ 223
640 Begeleide participatie	€ 0	€ 20.733	€ 20.733	€ 0	€ 23.451	€ 23.451	€ 0	€ 22.783	€ 22.783	€ 0	€ 668	€ 668
650 Arbeidsparticipatie	€ 0	€ 1.687	€ 1.687	€ 0	€ 1.821	€ 1.821	€ 1	€ 1.936	€ 1.936	-€ 1	-€ 115	-€ 115
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-€ 551	€ 3.849	€ 3.299	-€ 521	€ 3.863	€ 3.342	-€ 633	€ 3.699	€ 3.066	€ 112	€ 164	€ 276
671 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 0	€ 975	€ 975	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
671a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ 0	€ 8.958	€ 8.958	-€ 44	€ 8.862	€ 8.818	-€ 65	€ 8.899	€ 8.834	€ 22	-€ 37	-€ 15
671b Begeleiding (WMO)	€ 0	€ 4.946	€ 4.946	€ 0	€ 4.616	€ 4.616	-€ 1	€ 4.875	€ 4.874	€ 1	-€ 259	-€ 258
671c Dagbesteding (WMO)	€ 0	€ 2.631	€ 2.631	€ 0	€ 2.800	€ 2.800	€ 0	€ 2.822	€ 2.822	€ 0	-€ 22	-€ 22
672 Maatwerkdienstverlening 18-	€ 0	€ 2.339	€ 2.339	-€ 47	€ 784	€ 737	-€ 69	€ 446	€ 377	€ 22	€ 338	€ 360
672a Jeugdzorg begeleiding	€ 0	€ 2.869	€ 2.869	-€ 1.269	€ 3.558	€ 2.288	-€ 1.194	€ 4.457	€ 3.264	-€ 75	-€ 900	-€ 975
672b Jeugdzorg behandeling	€ 0	€ 2.426	€ 2.426	€ 0	€ 2.549	€ 2.549	-€ 186	€ 4.061	€ 3.875	€ 186	-€ 1.512	-€ 1.326
672c Jeugdhulp Dagbesteding	-€ 210	€ 688	€ 478	-€ 210	€ 809	€ 598	-€ 226	€ 905	€ 679	€ 16	-€ 96	-€ 80
672d Jeugdhulp zonder verblijf overig	€ 0	€ 1.695	€ 1.695	€ 0	€ 448	€ 448	€ 0	-€ 500	-€ 500	€ 0	€ 948	€ 948

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting primair			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
673a Pleegzorg	€ 0	€ 735	€ 735	€ 0	€ 961	€ 961	€ 0	€ 560	€ 560	€ 0	€ 401	€ 401
673b Gezinsgericht	€ 0	€ 3.286	€ 3.286	€ 0	€ 4.198	€ 4.198	€ 0	€ 4.409	€ 4.409	€ 0	-€ 211	-€ 211
673c Jeugdhulp met verblijf overig	€ 0	€ 3	€ 3	€ 0	€ 1.160	€ 1.160	€ 0	€ 1.296	€ 1.296	€ 0	-€ 136	-€ 136
674a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	€ 0	€ 2.820	€ 2.820	€ 0	€ 3.733	€ 3.733	€ 0	€ 4.111	€ 4.111	€ 0	-€ 378	-€ 378
674b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 0	€ 1.298	€ 1.298	€ 0	€ 1.235	€ 1.235	€ 0	€ 852	€ 852	€ 0	€ 383	€ 383
674c Gesloten plaatsing	€ 0	€ 98	€ 98	€ 0	€ 346	€ 346	€ 0	€ 104	€ 104	€ 0	€ 242	€ 242
681 Geëscaleerde zorg 18+	€ 0	€ 437	€ 437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
681a Beschermd wonen (WMO)	-€ 495	€ 14	-€ 482	-€ 1.287	€ 14	-€ 1.274	-€ 2.085	€ 8	-€ 2.077	€ 798	€ 6	€ 804
682 Geëscaleerde zorg 18-	€ 0	€ 1.260	€ 1.260	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
682a Jeugdbescherming	€ 0	€ 1.456	€ 1.456	€ 0	€ 901	€ 901	€ 0	€ 793	€ 793	€ 0	€ 107	€ 107
682b Jeugdreclassering	€ 0	€ 252	€ 252	€ 0	€ 142	€ 142	€ 0	€ 135	€ 135	€ 0	€ 7	€ 7
710 Volksgezondheid	€ 0	€ 2.800	€ 2.800	-€ 324	€ 3.064	€ 2.740	-€ 412	€ 2.779	€ 2.367	€ 88	€ 285	€ 373
720 Riolering	-€ 5.250	€ 3.255	-€ 1.995	-€ 5.594	€ 3.418	-€ 2.177	-€ 5.022	€ 3.150	-€ 1.871	-€ 573	€ 267	-€ 305
730 Afval	-€ 6.582	€ 5.437	-€ 1.145	-€ 7.122	€ 5.977	-€ 1.145	-€ 7.067	€ 6.171	-€ 895	-€ 55	-€ 194	-€ 249
740 Milieubeheer	-€ 13	€ 2.383	€ 2.369	-€ 13	€ 2.734	€ 2.720	-€ 481	€ 2.476	€ 1.995	€ 467	€ 258	€ 725
750 Begraafplaatsen en crematoria	-€ 1.224	€ 525	-€ 699	-€ 1.160	€ 626	-€ 534	-€ 1.085	€ 570	-€ 515	-€ 75	€ 56	-€ 19
810 Ruimtelijke ordening	-€ 92	€ 1.134	€ 1.042	-€ 10	€ 1.164	€ 1.154	-€ 193	€ 1.449	€ 1.257	€ 183	-€ 286	-€ 103
820 Grondexpl. (niet bedrijventerrenen)	-€ 5.165	€ 4.043	-€ 1.121	-€ 5.589	€ 4.741	-€ 847	-€ 2.061	€ 2.252	€ 191	-€ 3.527	€ 2.489	-€ 1.038
830 Wonen en bouwen	-€ 862	€ 3.363	€ 2.502	-€ 1.793	€ 4.245	€ 2.452	-€ 2.444	€ 3.623	€ 1.179	€ 651	€ 622	€ 1.273
Totaal	-€ 216.821	€ 216.821	€ 0	-€ 257.004	€ 257.004	€ 0	-€ 244.993	€ 223.209	-€ 21.783	-€ 12.012	€ 33.795	€ 21.783

Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.696.270. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium		Bedrag (*1.000)
1A.	Overschrijding lasten programma's	€ 2.610
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	Nvt
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	Nvt
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	€ 8.968
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		€ 11.578
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 + 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	€ 1.276
5.	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 10.302
Voorwaardencriterium		
Geconstateerde afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen		€ 4.430
M&O criterium		
Fraudevorderingen		€ 126
Totaal van onrechtmatigheden		
Totaal geconstateerde afwijkingen:		€ 16.008
Waarvan acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn		€ 1.276

Het resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden wordt nader toegelicht in paragraaf analyse begrotingsafwijkingen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

OVERIGE GEGEVENS

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Hoogeveen,
die is gehouden op 11 juli 2024

De griffier,

C. Elken - van Mierlo

De voorzitter,

M. Breukelman

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

BIJLAGEN

Bijlage A: Subsidieregister

Subsidiesoort	Omschrijving zaak	Aanvrager	Subsidie- bedrag in €
Tijdelijke regeling - Noodfonds energielasten	Aanvraag noodfonds energielasten maatschappelijke organisaties 2023 / HAC'63	Hoogeveense Atletiek Club '63	1.020
Tijdelijke regeling - Noodfonds energielasten	Aanvraag noodfonds energielasten maatschappelijke organisaties 2023 / Stichting Kledingbank Drenthe	Stichting Kledingbank Drenthe	10.800
Tijdelijke regeling - Noodfonds energielasten	Aanvraag noodfonds energielasten maatschappelijke organisaties 2023 / Stichting Ontmoetingscentrum Pesse	Stichting Ontmoetingscentrum Pesse	6.993
Tijdelijke regeling - Noodfonds energielasten	Aanvraag noodfonds energielasten maatschappelijke organisaties 2023 / Stichting Speeltuin Hollandscheveld	Stichting Speeltuin Hollandscheveld	1.386
Structurele subsidie	Aanvraag aanvullende subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting Vocalin Drenthe	2.625
Structurele subsidie	Aanvraag eenmalige subsidieverlening Talentkracht op 04-09-2023 en 11-09-2023 via Blij met Academie	Vos	514
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie 2022 voor belangenbehartiging van cliënten	Bos	13.770
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie 2023 SWW	Stichting Welzijnswerk	4.890.250
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie 2023, 2024 en 2025 namens Vereniging Ondernemend Hoogeveen	Ondernemend Hoogeveen	90.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie activiteiten en spelweken 2023	Hervormde wijkgemeente van bijzondere aard 'R	156
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie activiteiten en spelweken voor kinderen	Speeltuinvereniging Elim	49
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten / penvoering Spelerwijs	Spelerwijs/Speler-Thuis	17.308
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	De Tamboer	1.400
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Pendjol	1.150
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Cultuurfabriek Noord	1.150
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Drents Museum	5.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Ontmoetingscentrum Pesse	8.500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Trappen, Happen en Stappen	3.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Zingevingfestival	350
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2024	Moi	600
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten doorgaande lijn 2023	Spelerwijs/Speler-Thuis	7.200
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten VE Zomerschool 2023	Spelerwijs/Speler-Thuis	6.400
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting Collegium Vocale Drenthe	2.000

Subsidiesoort	Omschrijving zaak	Aanvrager	Subsidie- bedrag in €
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting Het Drentse Landschap	2.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie amateurkunst, activiteiten of projecten 2023 Brugpop te Nieuwlande op 18-11-2023	Stichting Brugpop	1.150
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie buurtgezinnen	Stichting Buurtgezinnen	49.200
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie Jeugdfonds Sport en Cultuur Drenthe 2023	Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Drenthe	155.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie lokale initiatieven Van Gogh Drenthe	Stichting Bibliotheek Hoogeveen	1.285
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie Projectplan Strijkorkest Kunstenkorf	Docenten Collectief Muziek	2.628
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie schakelklas 2023/2024	Stichting Openbaar Primair Onderwijs Hoogeveen	72.930
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie sportmanifestatie 2023 / BV Smash Hoogeveen	Badmintonclub "Smash"	742
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie sportmanifestatie 2023 tbv Drentse Dambond (DDB)	Drentse Dambond	2.500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie talentontwikkeling 2023	Stichting Instituut voor Kunst en Cultuur	50.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten	De Tamboer	20.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023	Stichting CultuurKlik	4.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023	Stichting Het Pauperparadijs	35.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023 / Digitale Uitladder	De Tamboer	15.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023 / Stichting Kinderspelweek Hollandscheveld	Stichting Kinderspelweek Hollandscheveld	500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten voor festival Graveland op 26 en 27 mei 2023	Stichting Cultuurfabriek Noord	3.850
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Docenten Collectief Muziek	46.884
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Historische Kring Hoogeveen	1.900
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Siertuinvereniging Elim	1.150
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting ICO partner in Kunst en Cultuur	500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting Kunstwerk in 't Park	750
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting UP (Uitzonderlijke Producties)	2.500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023 / Muziek-, Musical- & Theaterproducties Hoogeveen	Stichting Muziek-, Musical- & Theaterproducties	2.000

Subsidiesoort	Omschrijving zaak	Aanvrager	Subsidie- bedrag in €
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023 en 2024	Stichting CultuurKlik	18.950
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor cultuureducatie 2023	Muziekvereniging "Hoogeveense Harmonie"	500
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor cultuureducatie 2023	Stichting Peoples Media Foundation	865
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor cultuureducatie 2023	Vereniging Military Display	1.150
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor cultuureducatie 2023 / Stichting Salawaku Hoogeveen	Stichting Salawaku Hoogeveen	750
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor het Giga G festival in Pesse op 25-05-2023	Stichting Activiteiten Jongeren met een Beper	2.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 / HAC '63	Hoogeveense Atletiek Club '63	30.000
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 / Hoogeveen Open 2023	Stichting Damvrienden van Hoogeveen	2.900
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 / Stichting Pesserrun	Stichting Pesserrun	400
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 Handbaltoernooi	Handbalvereniging Kwiek	975
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 Hoogeveen Schaaktoernooi	Stichting Schaaktoernooi Noord-Oost Nederland	12.800
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie Avond4daagse Hollandscheveld e.o.	Stichting Avondvierdaagse Hollandscheveld	250
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie voor uitbreiding en versterking van bibliotheekfunctie ihkv SPUK-regeling Bibliotheekvoorziening	Stichting Bibliotheek Hoogeveen	260.000
Structurele subsidie	Begroting 2023 Radio Hoogeveen	Stichting Lokale Publieke Media-Instelling Hoogeveen	36.520
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie vve en hbo coach 2023	KDV 't Kiendernest / BSO 't Kienderwoud	23.521
Structurele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 / Open Bedrijvendag Hoogeveen	Stichting Open Bedrijvendag Hoogeveen	20.000
Incidentele subsidie	Aanvraag extra inzet jongerenwerk op voortgezet en MBO onderwijs	Stichting Welzijnswerk	85.514
Incidentele subsidie	Aanvraag extra subsidie 2023 Stichting Leergeld Hoogeveen	Stichting Leergeld Hoogeveen	5.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie 2023	Stichting HET mini MAATJE	5.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Aktiviteiten Kommissie 't Oekie	3.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Centrummanagement Hoogeveen	25.000

Subsidiesoort	Omschrijving zaak	Aanvrager	Subsidie- bedrag in €
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023	Stichting Toeristische Promotie Zuid West Dre	8.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 / Bewaakte fietsenstalling Jonkheer de Jongestraat te Hogeveen	Stichting Centrummanagement Hogeveen	7.539
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 / Dodenherdenking 4 mei	Stichting Veteranen Hogeveen en omstreken	2.024
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 / Dubbel Drents	Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe U.A.	5.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 / Schoolvoetbaltoernooi basisscholen Hogeveen	Stichting Roelof van Echten	598
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2023 en 2024 / Stichting BierFestival Hogeveen	Zwiers	1.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten 2024	IlepeZRAWartist	302
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie algemene activiteiten schooljaar 2023/2024 Roelof van Echten College	Stichting Roelof van Echten	7.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Digitale Inclusie	Stichting Bibliotheek Hogeveen	55.671
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Energiecoöperatie De Groene Wieken	Energiecoöperatief De Groene Wieken U.A.	12.400
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie extra Casusregie niveau 2	Stichting Welzijnswerk	18.128
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Extra JMW Prichoh	Stichting Welzijnswerk	27.015
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Stadsfestival Hogeveen 2023	Stichting Stadsfestival Hogeveen	35.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie straatversiering aanbrengen ihkv Vincent van Gogh	Plaatselijk belang Noordscheschut	750
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Symposium 05-06-2023	Stichting Centrummanagement Hogeveen	5.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie Van Gogh boek	Stichting Levende Geschiedenis Drenthe	5.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten	Stichting Kledingbank Drenthe	6.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten / organiseren wandelvierdaagse	Eising/Wandelcommissie Tiendeveen	285
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2022 en 2023 / Huisvesting peuterspeelzaak de Rakkertjes	Stichting Beheerscommissie Dorpscentrum Elim	4.222
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023	Stichting Diaconaal Platform Hogeveen	4.000

Subsidiesoort	Omschrijving zaak	Aanvrager	Subsidie- bedrag in €
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023	Vereniging Kunstcollectief Hoogeveen	2.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023	Vereniging voor Volksvermaak Nieuweroord	1.600
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten 2023 / jubileum HAC '63	Hoogeveense Atletiek Club '63	1.500
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten/ bijdrage Peuterspeelzaal Skutterties 2022	Stichting Dorpscentrum Noordscheschut	5.765
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor algemene activiteiten/ bijdrage Peuterspeelzaal Skutterties 2023	Stichting Dorpscentrum Noordscheschut	5.765
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten / instrumentenfonds	Docenten Collectief Muziek	2.725
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	De Tamboer	5.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023	Stichting Drents Jeugd Orkest	1.150
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023 / Harmony Singers	Harmony Singers	527
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor amateurkunst, activiteiten of projecten 2023 / Het bevorderen van het muziekonderwijs	Docenten Collectief Muziek	2.550
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023	Fightteam Hoogeveen	1.000
Incidentele subsidie	Aanvraag subsidie voor sportmanifestatie 2023 / Budovereniging Hoogeveen	Budovereniging Hoogeveen	1.962
Incidentele subsidie	Aanvraag VE plus 2023/2024 Spelerwijs	Spelerwijs/Speler-Thuis	21.215
Incidentele subsidie	Aanvraag verlening jaarlijkse subsidie 2023	Stichting Cascade	2.000
Incidentele subsidie	Subsidieaanvraag Talentenjagers 2023-2024	Stichting Welzijnswerk	75.000

Bijlage B: Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

De provincie heeft een wettelijke toezichtstaak op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door gemeenten. Provincie Drenthe houdt in dit kader toezicht op een beperkt aantal toezichtdomeinen: ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, monumenten, huisvesting statushouders, archief en financiën. Per toezichtdomein vindt sectoraal toezicht plaats vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Op basis van gebundelde gegevens over het sectoraal toezicht wordt vervolgens gekomen tot een totaalbeeld, ofwel een integraal overzicht IBT, voor het college van GS. Voor het toezichtdomein financiën geldt een eigenstandig traject. Dit toezichtdomein wordt daarom niet opgenomen in het integraal overzicht IBT.

Aan de hand van een door de provincie opgesteld model, dat dient als verantwoordingsdocument vanuit de gemeente richting provincie, passen de gemeenten een vorm van “zelfbeoordeling” toe. Waarbij een groene beoordeling goed is, oranje voldoende en rood onvoldoende. Dit geldt voor alle eerdergenoemde domeinen exclusief financiën, waarvoor een afwijkend verantwoordingsregime geldt. Als moment waarop de verantwoording plaatsvindt, is aansluiting gezocht bij het moment waarop de jaarrekening bij de gemeenten wordt opgesteld.

In deze bijlage van het jaarverslag zijn de ingevulde verantwoordingsdocumenten voor het jaar 2023 interbestuurlijk toezicht over de medebewindstaken 2022 te vinden.

Monumentenwet / Erfgoedwet

Monumenten /archeologie	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen/beheersverordeningen, of bij afwijking op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen en beheersverordeningen zijn bestuurlijk vastgesteld.	Oranje	Monumentenwet 1988 / Erfgoedwet / Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht. <i>Status: Aan de eisen van de Monumentenwet 1988 in combinatie met de Erfgoedwet is voldaan. De Monumentenwet 1988 is vervallen per 1 juli 2016, maar een aantal eisen uit die wet bleven tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (o.g.v. overgangsrecht in art. 9.1 Erfgoedwet)</i> De Cultuurhistorische Beleidskaarten zijn in 2016 vastgesteld. Met het vaststellen van de kaarten en onderliggende rapporten is gemeentelijk beleid vastgesteld voor archeologie, historische geografie en waardevolle bebouwing. In de bestemmingsplannen en beheersverordeningen zijn de beschermingsmaatregelen opgenomen voor archeologie. Bebouwing en ensembles, die in de Cultuurhistorische Beleidskaarten een hoge- en middelhoge cultuurhistorische waarde hebben, zijn in de nieuwste bestemmingsplannen en beheersverordeningen niet opgenomen als karakteristiek. Ook de daarbij horende beschermingsmaatregelen of aanduiding karakteristiek op de plankaarten ontbreken
Gemeente heeft een onafhankelijke commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn.	Groen	De advisering wordt verzorgd door het Libau, bij de commissie ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie.

Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is ook vastgelegd in documenten.	Groen	Is opgenomen in het handhavingsuitvoeringsprogramma
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Oranje	Zoals uit bovenstaande blijkt moet de karakteristieke aanduiding van panden en ensembles die een hoge- en middelhoge cultuurhistorische waarde hebben nog opgenomen worden in geldende ruimtelijke plannen. En meegenomen worden in het te maken omgevingsplan.

Huisvesting statushouders 2023

Gemeente	Stand per 1 januari 2023	Taakstelling 1e helft 2023	Realisatie 1e helft 2023	Stand per 1 juli 2023	Taakstelling 2e helft 2023	Verlaging taakstelling 2e helft '23	Realisatie 2e helft 2023	Saldo per 1 januari 2024
Hoogeveen	+8	67	35	-24	87	31	52	-28

De taakstelling over 2023 is meer dan verdubbeld in vergelijking met de taakstelling van 2022.

De taakstelling over 2023 is begonnen met een voorsprong van 8 statushouders.

Ondanks verschillende oproepen om versneld en extra te huisvesten in verband met een groot tekort in de opvang, is dit niet gelukt. Dat is een landelijk beeld.

De taakstellingen 2^e helft 2023 zijn bijgesteld naar beneden met ca. 30%. Helaas heeft dit niet het gewenste resultaat opgeleverd. De achterstand is in het 2^e halfjaar 2023 opgelopen naar 28.

Wel zijn er in 2023 ongeveer evenveel statushouders gehuisvest ten opzichte van 2022. (2022: 85 / 2023: 87).

2023

Huisvesting statushouders	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in.	Rood	De taakstelling is niet gerealiseerd en afgesloten met een forse achterstand.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in.	Rood	De taakstelling is voor de 2e keer op rij niet gerealiseerd en afgesloten met een forse achterstand.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Rood	Aan beide taakstellingen is niet voldaan.

Archiefzorg

Archief	Groen Oranje Rood	Toelichting
Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteits-systeem.	Oranje	Er is gestart met het beschrijven van de processen, aan de hand waarvan er ook toetsbare eisen kunnen worden vastgesteld. Nu eerst basis op orde en overgaan tot invoering kwaliteitssysteem.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.	Oranje	Organisatie beschikt over actuele inventarislijsten op dossierniveau. Het archief uit de periode 1990-2010 is bijna gereed voor overbrenging. Voor de metadatering van archiefbescheiden is

		(nog) geen beschrijving vastgesteld. Er wordt de laatste hand gelegd aan het metadata-schema conform MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie) deze zal vervolgens ter vaststelling worden aangeboden aan het college. De aanschaf van een digitaal archief (e-depot) staat op de prioriteitenlijst.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.	Oranje	Zowel analoge als digitale archiefbescheiden worden vernietigd. Vernietiging vindt plaats op basis van vigerende selectielijsten. Ook op vernietiging van documenten op netwerkschijven en in taak specifieke applicaties (TSA's) wordt meegenomen in de informatieplattegrond. In 2023 zijn geen archieven overgebracht.

Archief	Groen Oranje Rood	Toelichting
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen.	Groen	De analoge archiefbescheiden zijn in duurzame verpakkingsmaterialen in de archiefruimten ondergebracht. Bij de inrichting van de serverruimte, waar de digitale archiefbestanden zich bevinden, is rekening gehouden met uitwijk/brandveiligheid e.d. Er is in 2017 een Calamiteitenplan Archieven vastgesteld.
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer; dit is alleen aan de orde als er niet (volledig) wordt voldaan aan alle bovengenoemde punten.	Oranje	Aan de hand van het KIDO zal het kwaliteitssysteem (geleidelijk) worden ingevoerd. Aan de hand van de nulmeting en er zijn de eerste verbeterpunten opgepakt. Ook de omissies vastgesteld in de beoordeling door de provincie krijgen een plek binnen het kwaliteitssysteem.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?	Oranje	Het handboek Vervanging wordt in februari 2024 ter vaststelling aangeboden aan het college, na vaststelling kan de gemeente voornamelijk digitaal archief vormen. Momenteel wordt er gewerkt aan een informatieplattegrond i.s.m. het Drents Archief. Ook de mogelijkheden t.a.v. de realisatie van een e-Depot voorziening moet verder onderzocht worden.

Ruimtelijke ordening

Op de volgende wijze wordt toezicht gehouden:

- Zijn de bestemmingsplannen/beheersverordeningen actueel.
- Beschikken gemeenten over structuurvisies.
- Beoordeling o.b.v. informatie aangereikt door relatiebeheerders en planadviseurs.

De bestemmingsplannen en structuurvisies van de gemeente Hoogeveen zijn actueel. Als een bestemmingsplan/beheersverordening (op onderdelen) niet meer actueel is, wordt deze herzien. De diverse structuurvisies zijn actueel, worden periodiek herzien of eerder als daar aanleiding toe is. Met de provincie vindt periodiek relatiebeheer plaats. Tijdens het relatiebeheer wordt de voortgang en stand van zaken van lopende ruimtelijke procedures doorgenomen en nieuwe ruimtelijke initia-

tieven toegelicht, besproken en afgestemd. De gemeente Hoogeveen druk bezig met de voorbereiding van de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Ruimtelijke ordening	Groen Oranje Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten.	Groen	De diverse structuurvisies zijn actueel, worden periodiek herzien of eerder als daar aanleiding toe is.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten.	Groen	Als een bestemmingsplan/beheersverordening (op onderdelen) niet meer actueel is, wordt deze herzien.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Groen	Nee

Omgevingsrecht

Wabo	Groen Oranje Rood	Toelichting
Er is een bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie	Groen	De kadernota vth, het jaarprogramma, het jaarverslag en de zelfevaluatie zijn tijdig aangeleverd bij de provincie.
Er is een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan	Groen	niet van toepassing. Het blijven monitoren is ingebed in de organisatie en is een continu proces.
Vanaf 1-1-2015: er is een bestuurlijke vastgestelde eindmeting	Groen	In 2016 is de Verordening kwaliteit VTH Hoogeveen vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat we gaan voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hierbij is aangesloten bij een Drentse verordening. M.a.w. alle gemeenten en provincie hebben exact dezelfde verordening vastgesteld.
Is er reden voor extra aandacht?	Groen	Nee

Bijlage C: Toelichting op verplichte beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling

Absoluut verzuim

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen. Gemeenten leveren het aantal leerplichtigen aan bij DUO. Als een gemeente geen waarde heeft geleverd, wordt het aantal leerlingen gebruikt om de waarde te bepalen.

Bron: DUO/Ingrado

Relatief verzuim

Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opvolgende weken niet is ingeschreven was op een school.

Bron: DUO/Ingrado

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO/Ingrado

02 Jeugdhulp en Participatie

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, de Participatiewet en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Jongeren met jeugdhulp

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Lopende re-integratievoorzieningen

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Bron: CBS - Re-integratie

Personen met een bijstandsuitkering

Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.

Bron: CBS - Re-integratie

03 Gezond en Vitaal

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende gemeenten in een peilperiode.

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

04 Economie

Banen

Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Functiemenging

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Vestigingen (van bedrijven)

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Bron: LISA

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

Demografische druk

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een 1 persoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

Gemiddelde WOZ-waarde

Betreft gemiddelde Woz-waarde woningen.

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Nieuw gebouwde woningen

Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

06 Ruimtelijke ordening en sport

Niet-sporters

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder.

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

Omvang huishoudelijk restafval

Het aantal kg restafval per inwoner.

Bron: CBS statistiek Huishoudelijk afval

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Bron: berekening

09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv

Jongeren met een delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Jongeren met jeugdbescherming

Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Jongeren met jeugdreclassering

Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Bron: CBS Jeugd

Misdrijven - Diefstallen uit woning

Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Diefstallen

Misdrijven - Geweldd misdrijven

Het aantal geweldd misdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: CBS - Criminaliteit

Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Criminaliteit

Misdrijven - Winkeldiefstallen

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Diefstallen

Verwijzingen Halt

Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Bijlage D: Overzicht beleidsdocumenten

01 Blijven meedoen en talentontwikkeling

- Aanpak laaggeletterdheid; regionaal plan arbeidsmarktregio Drenthe 2020-2024
- Actieplan Hoogeveen telt mee met taal 2015-2019
- Cultuurvisie 2021 - 2025
- Programma regionale aanpak voortijdig schoolverlaters 2020- 2024
- Uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie (vve) 2021- 2024

02 Jeugdhulp en Participatie

- (Concept) nota jeugd/programma Jong Hoogeveen
- Beleidsnota Schuldhulpverlening 2023-2027
- Beleidsplan Hoogwaardig Handhaven
- En ze leefden nog lang en gezond; nota volksgezondheid Hoogeveen 2023-2027
- Nota Aanpak armoede en schulden 2016 - 2020

03 Gezond en Vitaal

- Lokale adaptatiestrategie (LAS) en uitvoeringsagenda (LUA) 2023 - 2028
- Programmaplan Herontwerp Sociaal Domein 2022-2025
- Riolerings- en Waterprogramma 2023 – 2028
- Vinden, Verbinden en Versterken. Nota Informele Zorg

04 Economie

- Economische Focusagenda van en voor Hoogeveen
- Visie op het stadscentrum

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

- Beleidsplan onderhoud wegen 2019-2023
- Beleidsplan Openbare verlichting 2013-2022
- Buitenspelen in Hoogeveen, uitvoeringsnotitie Speelruimtebeleid 2005 (2007-2010)
- Groenstructuurvisie
- Meerjarige prestatieafspraken 2023-2027
- Nota begraven in Hoogeveen
- Nota Grondbeleid 2023 – 2026
- Ontwikkelingsvisie stadscentrum, actualisatie 2017
- Regionale Woonvisie Zuidwest-Drenthe 2012
- Woon(zorg)visie Hoogeveen 2023 - 2026

06 Ruimtelijke ordening en sport

- Detailhandelsstructuurvisie
- IHP Binnensport
- IHP Buitensport
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit
- Notitie Hoogbouw 2009
- Oost-west-as (Backbone) 2008

07 Veilige bereikbaarheid

- Mobiliteitsvisie 2017 - 2026
- Parkeernota 2011, deel 1, 2 en 3
- Fietsplan 2019

08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

- Bodemnota 2007
- De groene draad, uitvoeringsplan Duurzamer Hoogeveen 2017 – 2021
- Plan van aanpak van aanpak energietransitie 2020
- Transitievisie warmte 2021
- Nota Hogere waarden Wet geluidhinder 2012 12 dagen regeling geluid horeca 2012
- Recreatie en toerisme 2018 – 2022
- Visie Externe Veiligheid 2010

09 Veilig Hoogeveen & Zichtbaar en Transparant Bestuur

- Kadernota Veiligheid, Toezicht & Handhaving.
- Preventie- en handhavingsplan alcohol 2022.
- Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2020-2023.
- Toekomstvisie Hoogeveen
- Visie en Strategisch beleid Informatieveiligheid & Privacy - juni 2022

Bijlage E: Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen per programma

Blijven meedoen en talentontwikkeling

GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidsdienst
GKB	Gemeentelijk kredietbank
IHP	Integraal huisvestingsplan
HEA	Hoogeveense educatieve agenda
NPO	Nationaal programma onderwijs
PO	Primair onderwijs
POH	Praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RooO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
SO	Speciaal onderwijs
SPUK	Regeling specifieke uitkering sport
VO	Voortgezet onderwijs
VSO	Voorgezet speciaal onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVE&O	VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie en opvoedingsondersteuning
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

Gezond en vitaal

AZC	Asielzoekerscentrum
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
SPUK	Regeling Specifieke Uitkering Sport
SWW	Stichting Welzijnswerk
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
ZvW	Zorgverzekeringswet

Werken aan werk

AMRD	Arbeidsmarktregio Drenthe
BAB	Baanafpraakbaan
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
DTZ	Dutch TechZone
EZ	Economische Zaken
	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk
IOAW	arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Bruisend Hoogeveen

TIP	Toeristisch informatiepunt
-----	----------------------------

Aantrekkelijk wonen

KOR	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte
SvN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
VVE	Vereniging van Eigenaren
WVO	Winkelvloeroppervlakte
VVO	Vereniging van Onderhoud
VVP	Vaste verrekenprijs

Krachtige wijken en dorpen

BOR	Beheer openbare ruimte
-----	------------------------

Veilige bereikbaarheid

NS	Nederlandse spoorwegen
SWO	Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Duurzamer Hoogeveen

GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
IBDO	Ik ben Drents ondernemer
OPK	Oud Papier en Karton
RES	Regionale Energiestrategie
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Veilig Hoogeveen

CJG	Centrum jeugd en gezin
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
RIEC	Regionale informatie- en expertisecentra
SWO	Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
SWW	Stichting welzijnswerk
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VTD	Veilig thuis Drenthe

Zichtbaar en transparant bestuur

WOB	Wet openbaarheid van bestuur
WOO	Wet open overheid

Paragrafen

AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
BADO	Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIZ	Bedrijven InvesteringsZone
BOR	Beheer openbare ruimte
BSF	Binnen Stad Fonds
DHW	Drank en horecawet
Fido	Financiering decentrale overheden
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GKB	Gemeentelijke kredietbank
Hof	Houdbaarheid overheidsfinanciën
IAB	Integraal accommodatiebeleid
IAOW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IAOZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte zelfstandigen
ICT	Informatietechnologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IMVA	Immateriële vaste activa
MFC	Multi Functioneel Centrum
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NCW	Netto Contante Waarde
NOW	Noodmaatregel Overbrugging werkgelegenheid
OZB	Onroerendzaakbelasting
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
POC	Percentage of competion
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
RUDDO	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
SiSa	Single Information, Single audit
RvC	Raad van commissarissen
SVN	Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten
SWO	Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VP	Verbonden partij
VPB	Vennootschapsbelasting
WABO	Wet Algemenen Bepaling Omgevingsrecht
WKB	Wet kwaliteitsborging voor bouwen
WMD	Waterleidingsmaatschappij Drenthe
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woz	Waarde onroerende zaken
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wvvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Bijlage F: Sociale structuur

Cijfers per 31 december	2020*	2021	2022	2023*
SOCIALE STRUCTUUR				
Leeftijdsopbouw bevolking:				
00 t/m 03 jaar	2.112	2.073	2.110	2.046
04 t/m 11 jaar	4.873	4.774	4.668	4.568
12 t/m 17 jaar	4.040	4.066	4.114	4.177
18 t/m 26 jaar	5.702	5.863	6.150	6.115
27 t/m 50 jaar	15.955	15.869	15.907	15.978
51 t/m 65 jaar	11.296	11.425	11.501	11.463
66 t/m 75 jaar	6.633	6.670	6.601	6.577
76 jaar en ouder	4.992	5.117	5.382	5.675
Totaal	55.603	55.857	56.433	56.599
<i>Bron: GBA</i>				
Totaal in particuliere huishoudens	54.305	54.407	54.993	55.123
Personen in institutionele huishoudens	1.298	1.450	1.440	1.476
Totaal personen in huishoudens	55.603	55.857	56.433	56.599
Thuiswonend kind	15.278	15.280	15.466	15.511
Alleenstaand	8.476	8.555	8.822	8.848
Totaal samenwonende personen	28.054	28.060	28.038	28.120
Partner in niet-gehuwd paar zonder kinderen	2.890	2.938	3.000	3.009
Partner in gehuwd paar zonder kinderen	12.112	12.128	11.988	12.023
Partner in niet-gehuwd paar met kinderen	2.756	2.822	2.908	2.917
Partner in gehuwd paar met kinderen	10.296	10.172	10.142	10.172
Ouder in eenouderhuishouden	1.810	1.839	1.921	1.927
Overig lid huishouden	687	673	746	748
Personen in institutionele huishoudens	1.298	1.450	1.440	1.444
<i>*Bron GBA. Het inwonertal per 31 dec. 2023 is verbijzonderd naar huishoudsamenstelling op basis van de verhoudingen 1 jan 2023 (bron: CBS)</i>				
Aantal uitkeringsgerechtigden	1.274	1.177	1.113	1.123
<i>Bron: Monitor sociaal domein.</i>				
INWONERAANTALLEN CBS-wijk-buurtindeling**				
Hoogeveen kern	25.080	25.210	25.650	25.725
De Weide	14.060	14.170	14.155	14.197
Fluitenberg	585	615	605	607
Elim	2.335	2.285	2.330	2.337
Hollandscheveld	4.560	4.590	4.590	4.604
Noordscheschut	2.085	2.095	2.090	2.096
Nieuwlande	1.370	1.405	1.420	1.424
Nieuweroord	530	515	505	506
Tiendeveen	670	670	665	667
Stuifzand	625	640	680	682
Pesse	1.840	1.830	1.870	1.876
Zuideropgaande Nieuw Moscou	635	625	640	642
Industriegebied	525	515	510	512
Verspreid gebied	235	245	245	246

Totaal aantal inwoners	55.603	55.857	56.433	56.599
<i>*Bron GBA</i>				
<i>**Bron: CBS. Het inwonertal per 31 dec. 2023 is naar wijk/buurt verbijzonderd op basis van de verhoudingen 31 dec. 2022.</i>				
Cijfers per 31 december	2020*	2021	2022	2023
Woningen (incl. woonw.)	24.057	24.187	24.340	24.426
Wooneenheden/bijzondere woongebouwen	1798	1855	1.878	1.878
Recreatiewoningen	239	239	239	239
Totaal woonruimten**	26.094	26.281	26.457	26.543

Bijlage G: Investerings

Inleiding

Hieronder worden de investeringen per programma weergegeven. Begroot voor wijziging geeft de investeringen weer zoals zijn opgenomen in de begroting 2023. De wijzigingen (begroot na wijziging) komen voort de doorschuif vanuit de jaarrekening 2022 en de GemRap. Enkele investeringen lopen door naar het volgende jaar. We lichten per investering de stand van zaken toe en of het (niet bestede) budget wordt doorgeschoven naar 2024.

01 Blijven meedoen en talentontwikkeling

Lasten

Programma (Bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
Onderwijshuisvesting 2023	4.500	4.865	0	4.865	4.865
Tamboer 2023	469	895	52	843	843

Onderwijshuisvesting 2023

In 2023 hebben gewerkt aan de voorbereidingen op de IHP-projecten voor het Palet, T. Brandsma-school en de nieuwbouw voor de scholen van RENN4. De investeringen voor deze projecten bedragen meer dan € 15 miljoen. We hebben dit budget, met een jaarlijks investeringsvolume van € 2,5 miljoen voor onderwijshuisvesting, dan ook hard nodig. Daarom zullen we de investeringen doorschuiven naar volgend jaar zodat we straks voldoende dekking hebben voor de realisatie. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf onderhoud en kapitaalgoederen.

Tamboer 2023

De aanbesteding voor vervangingen van theaterlicht in led-uitvoering is opgestart. De opdracht-verstrekking en uitvoering zal volgend jaar plaats vinden.

03 Gezond en Vitaal

Lasten

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
Realiseren en inrichten (bergings)gebieden waterstructuur	145	275	0	275	275

Realiseren en inrichten (bergings-)gebieden waterstructuur

Zoals in GemRap 2023-II is gemeld hebben we in 2023 geen kosten gemaakt voor het project realiseren en inrichten bergingsgebieden, omdat dit pas in 2025/2026 uitgevoerd gaat worden. Hier ligt ook een relatie met het ontwikkelen van het Nicolaas Beets-plein, de MIRT (€ 15 miljoen) en WBI-subsidies (€ 5 miljoen).

04 Economie

Lasten

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
Herinrichting Hoofdstraat Zuid	0	0	43	-43	-43

Herinrichting Hoofdstraat Zuid

In 2024 hebben we € 2.175.000 opgenomen voor de herinrichting van Hoofdstraat Zuid. In 2023 hebben we al wat plankosten gemaakt. Deze kosten worden verrekend met het budget van 2024.

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

Lasten

Programma (bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil	Restant naar 2024
Speelvoorzieningen 2023	113	113	38	75	70
Reconstructies openbaar groen 2023	153	164	64	99	99
Asfaltprogramma 2023 (wegen)	962	1.340	369	971	971
Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)	372	638	758	-120	62
Middenveldweg/Toldijk, rotonde op/afrit A28	0	0	51	-51	0
Brug Weg om de Oost	0	488	133	356	356
Schoolvonderbrug	0	431	133	298	298
Houten damwand industriehaven	71	71	72	-1	0
Houten damwand kanaalweg	564	548	5	543	543
Damwand industriehaven NZ 2024	0	45	24	21	21
Verkeersveiligheid Loman-, Boekweit-, Buizerdlaan	0	0	357	357	0
Aankoop Open Deur	0	335	335	0	0

Baten

Programma (bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil	Restant naar 2024
Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)	0	0	190	190	0
Reconstructie Zwarte dijkje	0	0	-10	-10	0
Verkeersveiligheid Loman-, Boekweit-, Buizerdlaan	0	0	-357	-357	0

Toelichting

Speelvoorzieningen

Door diverse omstandigheden zijn niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd zoals gepland in 2023. Een van de belangrijkste redenen was het natte weer en de te hoge grondwaterstanden, waardoor enkele geplande plaatsingen van speeltoestellen niet konden worden uitgevoerd. Daarnaast hebben capaciteitsproblemen bij een leverancier ertoe geleid dat andere speeltoestellen ook zijn doorgeschoven naar 2024. Deze toestellen zullen naar verwachting in het voorjaar worden geplaatst. Om alsnog de resterende werkzaamheden uit te voeren, blijft er € 70.000 beschikbaar voor 2024.

Reconstructies openbaar groen

In 2023 zijn diverse groenvakken vervangen. Het is niet gelukt alle voorgenomen werkzaamheden, voornamelijk het opnieuw inplanten van de groenvakken, in 2023 uit te voeren. Om deze werkzaam-

heden alsnog in het voorjaar van 2024 uit te voeren houden we de resterende middelen beschikbaar in 2024.

Asfaltprogramma 2023 (wegen)

In 2023 is de Langedijk gereconstrueerd. De voorbereidingen voor de reconstructie van de Stuifzandseweg is nu zo ver dat in overleg met de bewoners het ontwerp wordt vormgegeven. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2024 kunnen worden aangepakt. De resterende middelen van € 971.000 worden daarom doorgeschoven.

Asfaltprogramma 2023 (fietspaden)

In 2023 zijn drie fietspaden aangelegd of verbeterd. Bij Molenoevers en Nijstad is de onderdoorgang voor fietsers onder de Echtenseweg door afgerond. Ook het fietspad langs de Vos van Steenwijklaan is geasfalteerd.

Als laatste is het fietspad Kerkhoflaan verbreed en uitgevoerd in beton. Voor dat fietspad hebben wij een provinciale subsidie van € 190.000 ontvangen. Hierna blijft er per saldo € 70.000 over. Hiervan houden we € 62.000 beschikbaar voor 2024. Het niet bestede bedrag van € 8.000 voor doorbelasting van interne uren SWO 2023 komt te vervallen.

Middenveldweg/Toldijk, rotonde op-/afrit A28

In 2023 zijn er kosten nagekomen vanuit de netwerkbeheerder en zijn er nog kleine herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan het groen (inboet). Wanneer de ontvangsten vanuit het Rijk en de provincie zijn ontvangen kan de investering worden afgesloten.

Brug om de Oost

De werkzaamheden aan de brug zijn gestart en worden uitgevoerd buiten het vaarseizoen, dus in de winterperiode. Daardoor loopt de uitvoering door tot in het voorjaar van 2024. De resterende middelen worden daarom meegenomen.

Schoolvonderbrug

De werkzaamheden aan de brug zijn gestart en worden uitgevoerd buiten het vaarseizoen, dus in de winterperiode. Daardoor loopt de uitvoering door tot in het voorjaar van 2024. De resterende middelen nemen we mee.

Houten damwand Industriehaven

Deze werkzaamheden zijn afgerond volgens planning. Daarmee kan de investering worden afgesloten.

Houten damwand kanaalweg

Deze werkzaamheden zijn in 2023 voorbereid en aanbesteed. Uitvoering start begin 2024. De resterende middelen worden daarom meegenomen.

Damwand industriehaven NZ

Voor de planontwikkeling voor het vervangen van de damwand zijn in 2023 voorbereidingskosten gemaakt. Om uitvoering te geven aan het vervangen van de damwand houden we de resterende middelen beschikbaar.

Verkeersveiligheid Loman-, Boekweit-, Buizerdlaan

Het project is gericht op het oplossen van een verkeer- en vervoervraagstuk. Door een aantal zware ongevallen met letsel is er een groot gevoel van onveiligheid bij het oversteken van de weg. Oorzaken zijn hard rijden op dit deel van de binnenring van Hoogeveen in combinatie met veel oversteekbewegingen van fietser en voetganger. Dit project moet ervoor zorgen dat er met een minder

hoge snelheid wordt gereden waardoor de verkeersveiligheid toeneemt. Een rustiger verkeersbeeld en verbetering van de overstekbaarheid terwijl de functie van de weg behouden blijft. Van de provincie ontvingen wij een subsidie voor het uitvoeren van het project. Naast deze subsidie hebben wij een bijdrage vanuit de 'Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023' ontvangen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het gehele project is gefinancierd door de ontvangen bijdragen van het Rijk en de provincie.

Aankoop Open Deur

Wij willen de dorps huisvoorziening voor Elim verplaatsen van 't Vonder naar De Open Deur. Hiervoor hebben we in 2023 het pand van De Open Deur aangekocht. Dit pand biedt de mogelijkheid de dorps huisfunctie te verplaatsen naar een beter, mooier en functioneler pand waar activiteiten kunnen plaatsvinden. Deze aankoop hadden we niet begroot voor 2023, maar hebben we verwerkt in GemRapII.

Baten

Reconstructie Zwarte Dijkje

De bewonerswerkgroep had een subsidie ontvangen voor de realisatie van een waterpartij. Dit bedrag zou ingebracht worden in het project. Daar is een vordering voor opgenomen in de begroting. De waterpartij werd echter niet gerealiseerd omdat er onvoldoende budget was. De vordering van € 10.000 komt daarmee te vervallen en deze investering wordt afgesloten.

06 Ruimtelijke ordening en sport

Lasten

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk Verschil		Restant naar 2024
Regio Stedenfonds	470	1.209	343	866	966
Visie Stadscentrum (fase 2)	981	1.969	168	1.801	1.215
Renoveren bestaande buitensportvelden	770	1.145	920	225	225
Renoveren bestaande buitensportvelden (2022)	0	188	175	13	13
Herinrichting sportpark Elim	0	718	426	292	292

Baten

Programma (bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk Verschil		Restant naar 2024
Regio Stedenfonds	312	828	367	461	565
Visie Stadscentrum (fase 2)	553	553	-13	566	0
Renoveren bestaande buitensportvelden	0	0	112	112	112
Renoveren bestaande buitensportvelden (2022)	0	0	100	100	100

Regio Stedenfonds

Afgelopen jaar zijn de bestedingen lager geweest dan begroot. De uitgaven hebben vooral betrekking op plankosten, behoudens de herinrichting van het Kaaplaantje. 2024 en 2025 staan in het teken van realisatie van deze deelprojecten.

In 2023 is de planvorming voor het nieuwe Poppodium afgerond en zijn de benodigde financiële middelen, aanvullend op de bijdrage vanuit het Regiostedenfonds, beschikbaar gesteld. In 2024 start de bouw en in 2025 wordt het nieuwe Poppodium in gebruik genomen.

In 2023 is het Kaaplaantje heringericht. De planvorming voor een veilige voet-/fietsoversteek op de Notaris Mulderstraat is afgerond, de realisatie is vanwege de weersomstandigheden afgelopen najaar doorgeschoven naar voorjaar 2024.

Speelplan park Dwingeland wordt beheerd en onderhouden door de gemeente. Lasten en baten lopen via de gemeente, maar worden en zijn volledig afgerekend met de stichting. Daarom moeten de verschillen op lasten en baten niet meegenomen worden naar 2024.

Lasten Regio Stedenfonds

(Bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
1 Verbeteren ruimtelijk economische structuur	503	337	166	166
2 Versterken cultureel aanbod	374	0	374	374
3 Stimuleren van fietsen	427	1	426	426
4 Speelplan park Dwingeland	-95	5	-100	0
Totaal	1.209	343	866	966

Baten Regio Stedenfonds

(Bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
1 Verbeteren ruimtelijk economische structuur	232	336	-104	-104
2 Versterken cultureel aanbod	350	0	350	350
3 Stimuleren van fietsen	320	1	319	319
4 Speelplan park Dwingeland	-74	30	-103	0
Totaal	828	367	461	565

Visie Stadscentrum

De planvorming voor gebiedsontwikkeling Nicolaas Beetsplein is opgestart. Daarvoor is onder andere een architectenbureau ingeschakeld om de ideeën voor dit gebied te vertalen naar ontwikkelscenario's. Uiteindelijk moet dit resulteren in een breed gedragen voorkeursplan, dit najaar uit te werken in een definitief stedenbouwkundig plan.

Lasten Visie Stadscentrum

(Bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
1 Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte (KOR)	254	141	113	113
2 Openbare ruimte herontwerp Tamboerpassage	1.548	10	1.538	985
3 Faciliteren activiteiten Uitvoeringsprogramma	167	17	150	117
Totaal	1.969	168	1.801	1.215

Baten Visie Stadscentrum

(Bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
1 Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte (KOR)	0	-13	-13	0
2 Openbare ruimte herontwerp Tamboerpassage	553	0	553	0
3 Faciliteren activiteiten Uitvoeringsprogramma	0	0	0	0
Totaal	553	-13	-566	0

Herinrichting sportpark Elim

Begin 2023 heeft de gemeenteraad besloten om de vereiste investeringen beschikbaar te stellen voor de herinrichting van het sportpark in Elim. De herinrichting is noodzakelijk om het woningbouwplan Elim mogelijk te maken. Na het positieve besluit door de gemeenteraad is in samenwerking met de sportverenigingen het definitieve plan uitgewerkt. Na de zomer 2023 is de aanleg gestart. De grondwerkzaamheden voor het verplaatsen van het hoofdveld voetbal zijn gestart, net als de aanleg van de kunstgrasvelden voor de korfbalvereniging. Door de slechte weersomstandigheden is de verdere aanleg van het hoofdveld voetbal doorgeschoven naar het voorjaar van 2024.

Renoveren buitensportvelden

In het kader van groot onderhoud zijn diverse kunstgrasvelden voetbal in het Bentinckspark vervangen. Aanvankelijk stonden de velden 2 en 10 in de planning voor vervanging en de kunstgrasvelden 3 en 8 in 2024. Begin 2023 is een schouw uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de staat van de kunstgrasvelden 2,3 en 10 dermate slecht was zodat deze niet meer werden goedgekeurd. Daarom is besloten om de vervanging van veld 3 te vervroegen van 2024 naar 2023. De vervanging is in 2023 gerealiseerd en in gebruik genomen. In 2024 worden nog een aantal afrondende werkzaamheden uitgevoerd.

09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hoogeveen

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
Cameratoezicht	0	137	0	137	65

Cameratoezicht

Het plaatsen van de camera's heeft langer op zich laten wachten. We verwachten dat de kosten in het eerste kwartaal van 2024 worden gemaakt. De aanbesteding is lager uitgevallen dan we begroot hadden waardoor er € 73.000 vrij kan vallen.

Investerings buiten het investeringsplafond

Lasten

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024
Afvalwatertransportsysteem Riegmeer-Echten	1.839	2.009	150	1.860	1.860
Budget Rioleringswerkzaamheden	1.145	2.549	530	2.019	1.435

Baten

Programma (Bedragen x € 1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	Restant naar 2024	
Budget Rioleringswerkzaamheden		300	300	41	-259	-300

Afvalwatertransportsysteem Riegmeer - Echten

In GemRap 2023-II hebben we aangegeven dat er in 2023 weinig kosten worden gemaakt voor het project afvalwatertransportsysteem Echten vanwege de vertraging in de vergunningsverlening aan Fag . De resterende middelen nemen we mee naar 2024.

Budget Rioleringswerkzaamheden 2023

Eind december 2022 is het Riool- en Waterprogramma (hierna RWP) door de raad vastgesteld. Onder het RWP worden de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemel- en grondwater verstaan en de zorgplicht van het waterschap voor het zuiveren van afvalwater. De specificatie, waarin de onderdelen van het gemeentelijk rioleringsplan zijn opgenomen, beschrijft per gemeente de maatregelen en activiteiten en de financiële en personele middelen die nodig zijn voor het beheer van het RWP. Om de ambities en doelstellingen uit het RWP te realiseren zijn in 2023 diverse activiteiten en maatregelen in uitvoering gebracht: ombouwen verbeterd gescheiden rioolstelsels en renovatie en onderhoud van riolering en gemalen. Daarvoor was een investeringsbudget van € 2.548.818 beschikbaar.

Saldo lasten

In 2023 is niet al het budget besteed. Hiervan wordt € 1.435.000 doorgeschoven naar volgend jaar. Belangrijkste reden daarvoor zijn de doorgeschoven werkzaamheden in het kader van het afkoppelen van diverse locaties, het vervangen van rioleringen en het vervangen van pompen en gemalen.

Baten

Van de provincie hebben we een bijdrage ontvangen vanuit de subsidieregeling Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027. In 2023 hebben we het project Ontstenen verhard oppervlak, parkeerplaats Sportlaan-Bentincksdijk als gereed gemeld. Deze opbrengst van € 41.000 hadden we in 2023 niet geraamd.

Daarnaast zijn de werkzaamheden in het kader van Waterstructuur Hoogeveen in 2023 niet in zijn geheel afgerond. Hierdoor hebben we de bijdrage van € 300.000 van het waterschap nog niet kunnen aanvragen.

Bijlage H: Tabellen jaarrekening inclusief cijfers jaarrekening 2022

01 Blijven Meedoen & talent-ontwikkeling

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
410 Openbaar basisonderwijs	50	49	49	53	-4
420 Onderwijshuisvesting	5.669	5.548	6.002	5.919	83
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.024	5.320	4.858	4.438	420
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	2.112	2.911	2.959	2.750	209
540 Musea	30	30	30	32	-3
550 Cultureel erfgoed	138	96	118	67	51
560 Media	1.836	1.722	2.135	2.093	42
Totaal lasten	13.859	15.677	16.152	15.353	800
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
410 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
420 Onderwijshuisvesting	429	264	255	443	-189
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.368	3.002	3.177	3.191	-14
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	132	119	57	156	-99
540 Musea	0	0	0	0	0
550 Cultureel erfgoed	9	1	1	5	-5
560 Media	115	0	366	316	50
Totaal baten	5.053	3.386	3.855	4.112	-256
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
410 Openbaar basisonderwijs	50	49	49	53	-4
420 Onderwijshuisvesting	5.240	5.284	5.747	5.476	272
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-344	2.318	1.681	1.248	434
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	1.980	2.793	2.902	2.594	308
540 Musea	30	30	30	32	-3
550 Cultureel erfgoed	130	95	117	62	56
560 Media	1.721	1.722	1.769	1.777	-8
Resultaat	8.806	12.291	12.297	11.241	1.056

02 Jeugdhulp en Participatie

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.789	1.245	1.330	1.395	-65
620 Wijkteams	962	1.452	5.065	4.311	754
630 Inkomensregelingen	26.205	24.753	29.218	29.056	161
640 Begeleide participatie	21.991	20.733	23.451	22.783	668
650 Arbeidsparticipatie	1.624	1.687	1.821	1.936	-115
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.068	70	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	19.261	18.037	19.568	20.474	-906
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.481	2.968	1.035	920	115
710 Volksgezondheid	1.876	2.027	2.217	2.216	2
Totaal lasten	77.259	72.973	83.706	83.091	615
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	7	-7
620 Wijkteams	16	0	0	277	-277
630 Inkomensregelingen	18.714	19.858	20.801	20.829	-28
640 Begeleide participatie	0	0	0	0	0
650 Arbeidsparticipatie	21	0	0	-1	1
671 Maatwerkdienstverlening 18+	2	0	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	1.482	0	1.316	1.449	-133
682 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
710 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Totaal baten	20.235	19.858	22.117	22.561	-444
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.789	1.245	1.330	1.387	-58
620 Wijkteams	947	1.452	5.065	4.035	1.031
630 Inkomensregelingen	7.491	4.895	8.417	8.227	189
640 Begeleide participatie	21.991	20.733	23.451	22.783	668
650 Arbeidsparticipatie	1.603	1.687	1.821	1.936	-115
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.067	70	0	0	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	17.779	18.037	18.252	19.025	-774
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.481	2.968	1.035	920	115
710 Volksgezondheid	1.876	2.027	2.217	2.216	2
Resultaat	57.024	53.115	61.588	60.530	1.058

03 Gezond en Vitaal

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	20	17	23	23	0
510 Sportbeleid en activering	0	0	71	51	20
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	29	29	116	33	83
610 Samenkracht en burgerparticipatie	3.439	3.607	4.047	3.487	560
620 Wijkteams	652	602	1.267	1.349	-81
630 Inkomensregelingen	0	424	424	391	33
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.622	3.834	3.848	3.676	172
671 Maatwerkdienstverlening 18+	17.746	17.440	16.278	16.595	-317
672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	221	221	235	-14
681 Geëscaleerde zorg 18+	821	451	14	8	6
710 Volksgezondheid	635	773	847	564	283
720 Riolering	3.054	3.255	3.418	3.150	267
740 Milieubeheer	0	0	0	0	0
Totaal lasten	29.017	30.653	30.573	29.561	1.012
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0	0
510 Sportbeleid en activering	0	0	288	421	-134
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	0	0	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	137	0	481	433	49
620 Wijkteams	0	0	0	0	0
630 Inkomensregelingen	0	0	2	2	-1
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	22	530	500	601	-101
671 Maatwerkdienstverlening 18+	626	0	44	66	-22
672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	210	210	226	-16
681 Geëscaleerde zorg 18+	2.004	495	1.287	2.085	-798
710 Volksgezondheid	71	0	324	412	-88
720 Riolering	4.913	5.250	5.594	5.022	573
740 Milieubeheer	0	0	0	0	0
Totaal baten	7.773	6.485	8.730	9.267	-538
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	20	17	23	23	0
510 Sportbeleid en activering	0	0	-216	-370	154
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	29	29	116	33	83
610 Samenkracht en burgerparticipatie	3.303	3.607	3.566	3.054	512
620 Wijkteams	652	602	1.267	1.349	-81
630 Inkomensregelingen	0	424	423	388	34
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	2.601	3.304	3.348	3.075	272
671 Maatwerkdienstverlening 18+	17.120	17.440	16.234	16.529	-295
672 Maatwerkdienstverlening 18-	0	10	10	9	1
681 Geëscaleerde zorg 18+	-1.183	-44	-1.274	-2.077	804
710 Volksgezondheid	563	773	523	152	371
720 Riolering	-1.859	-1.995	-2.177	-1.871	-305
740 Milieubeheer	0	0	0	0	0
Resultaat	21.245	24.168	21.844	20.294	1.550

04 Economie

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	532	462	465	457	8
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	2.496	998	5.475	1.273	4.202
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.270	9.791	11.693	1.779	9.914
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	1.434	810	1.259	1.224	35
340 Economische promotie	513	647	588	573	15
830 Wonen en bouwen	2.169	782	782	761	21
Totaal lasten	8.413	13.490	20.262	6.067	14.196
Baten					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	335	218	215	248	-34
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
310 Economische ontwikkeling	1.483	0	4.476	164	4.313
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.296	10.788	13.248	1.735	11.513
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	577	303	304	335	-31
340 Economische promotie	18	15	4	17	-12
830 Wonen en bouwen	1.600	0	0	0	0
Totaal baten	5.310	11.325	18.247	2.498	15.748
Saldo					
030 Beheer overige gebouwen en gronden	197	244	251	208	42
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
310 Economische ontwikkeling	1.013	998	998	1.109	-111
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-26	-997	-1.555	44	-1.599
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	857	506	955	889	66
340 Economische promotie	495	631	584	557	27
830 Wonen en bouwen	569	782	782	761	21
Resultaat	3.104	2.165	2.016	3.568	-1.553

05 Aantrekkelijk wonen en woonomgeving

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
050 Treasury	131	132	132	76	55
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	14	15	15	37	-22
210 Verkeer en vervoer	8.479	9.153	9.216	8.646	570
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	5.491	6.040	6.156	5.752	404
610 Samenkracht en burgerparticipatie	834	820	1.301	766	536
750 Begraafplaatsen en crematoria	570	525	626	570	56
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	5.499	4.043	4.741	2.252	2.489
830 Wonen en bouwen	2.467	2.550	3.000	2.720	280
Totaal lasten	23.483	23.279	25.188	20.819	4.369
Baten					
050 Treasury	113	118	118	182	-64
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	1	0	0	1	-1
210 Verkeer en vervoer	154	111	186	171	15
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	119	77	144	111	33
610 Samenkracht en burgerparticipatie	176	49	64	71	-8
750 Begraafplaatsen en crematoria	1.234	1.224	1.160	1.085	75
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	5.133	5.165	5.589	2.061	3.527
830 Wonen en bouwen	292	46	496	1.005	-509
Totaal baten	7.222	6.790	7.758	4.688	3.070
Saldo					
050 Treasury	18	13	13	-106	119
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
120 Openbare orde en veiligheid	13	15	15	36	-21
210 Verkeer en vervoer	8.324	9.042	9.029	8.474	555
570 Openbaar groen en (openlucht)recr.	5.372	5.963	6.011	5.641	371
610 Samenkracht en burgerparticipatie	658	771	1.238	694	543
750 Begraafplaatsen en crematoria	-664	-699	-534	-515	-19
820 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	366	-1.121	-847	191	-1.038
830 Wonen en bouwen	2.175	2.504	2.504	1.715	789
Resultaat	16.261	16.489	17.430	16.131	1.299

06 Ruimtelijke ordening en sport

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
340 Economische promotie	168	161	211	215	-4
510 Sportbeleid en activering	816	669	749	787	-39
520 Sportaccommodaties	6.173	8.215	8.056	7.520	535
810 Ruimtelijke ordening	1.222	1.134	1.164	1.449	-286
830 Wonen en bouwen	241	32	463	142	321
Totaal lasten	8.622	10.211	10.643	10.114	529
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
340 Economische promotie	0	1	1	0	1
510 Sportbeleid en activering	132	0	0	9	-9
520 Sportaccommodaties	2.179	1.903	1.981	2.234	-254
810 Ruimtelijke ordening	72	92	10	193	-183
830 Wonen en bouwen	1.148	816	1.297	1.439	-142
Totaal baten	3.531	2.811	3.288	3.876	-588
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
340 Economische promotie	168	160	210	215	-4
510 Sportbeleid en activering	685	669	749	778	-29
520 Sportaccommodaties	3.994	6.312	6.075	5.286	789
810 Ruimtelijke ordening	1.151	1.042	1.154	1.257	-103
830 Wonen en bouwen	-907	-784	-834	-1.297	463
Resultaat	5.091	7.400	7.355	6.238	1.117

07 Veilige bereikbaarheid

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
063 Parkeerbelasting	7	11	11	8	4
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	222	262	318	295	23
220 Parkeren	713	742	846	828	18
250 Openbaar vervoer	441	389	489	496	-6
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	18	15	15	23	-8
740 Milieubeheer	0	9	9	0	9
Totaal lasten	1.401	1.430	1.690	1.649	42
Baten					
063 Parkeerbelasting	2.448	2.686	2.726	2.757	-31
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
210 Verkeer en vervoer	60	23	79	91	-12
220 Parkeren	14	0	0	0	0
250 Openbaar vervoer	116	110	129	124	5
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	27	21	21	33	-12
740 Milieubeheer	0	9	9	0	9
Totaal baten	2.665	2.849	2.964	3.006	-42
Saldo					
063 Parkeerbelasting	-2.441	-2.675	-2.715	-2.771	56
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
210 Verkeer en vervoer	161	239	239	203	36
220 Parkeren	700	742	846	827	19
250 Openbaar vervoer	325	279	360	371	-11
660 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-10	-6	-6	-9	4
740 Milieubeheer	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.264	-1.419	-1.274	-1.357	83

08 Duurzaam en gastvrij Hoogeveen

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	1	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	39	56	56	52	4
340 Economische promotie	196	219	232	243	-11
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	98	94	100	98	2
730 Afval	5.856	5.437	5.977	6.171	-194
740 Milieubeheer	2.351	2.373	2.725	2.476	249
Totaal lasten	8.540	8.180	9.090	9.041	49
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0
340 Economische promotie	191	140	203	301	-98
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	13	13	13	13	0
730 Afval	6.807	6.582	7.122	7.067	55
740 Milieubeheer	577	4	4	481	-477
Totaal baten	7.588	6.739	7.342	7.861	-519
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	1	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	39	56	56	52	4
340 Economische promotie	5	79	29	-58	87
570 Openbaar groen en (openlucht)recrea	85	81	87	85	2
730 Afval	-951	-1.145	-1.145	-895	-249
740 Milieubeheer	1.774	2.369	2.720	1.995	725
Resultaat	952	1.442	1.748	1.180	568

09 Veilig, Zichtbaar en transparant Hgv

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
010 Bestuur	3.460	3.460	3.633	3.793	-160
020 Burgerzaken	1.838	1.709	1.931	2.034	-103
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	2.745	2.890	3.053	2.940	114
120 Openbare orde en veiligheid	1.173	1.141	1.147	1.184	-37
610 Samenkracht en burgerparticipatie	6.181	170	7.133	5.826	1.308
620 Wijkteams	117	93	166	188	-22
Totaal lasten	15.513	9.464	17.064	15.963	1.101
Baten					
010 Bestuur	997	185	200	453	-253
020 Burgerzaken	776	618	699	712	-12
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
110 Crisisbeheersing en Brandweer	13	0	0	26	-26
120 Openbare orde en veiligheid	-33	3	3	7	-4
610 Samenkracht en burgerparticipatie	11.322	0	15.599	15.833	-234
620 Wijkteams	21	0	44	57	-13
Totaal baten	13.095	806	16.545	17.087	-542
Saldo					
010 Bestuur	2.463	3.275	3.433	3.340	93
020 Burgerzaken	1.062	1.092	1.231	1.322	-91
080 Overige baten en lasten	0	1	1	0	1
110 Crisisbeheersing en Brandweer	2.732	2.890	3.053	2.914	139
120 Openbare orde en veiligheid	1.206	1.138	1.144	1.177	-33
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-5.141	170	-8.466	-10.140	1.674
620 Wijkteams	96	93	122	131	-8
Resultaat	2.418	8.658	520	-1.124	1.643

10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
050 Treasury	497	496	306	1.316	-1.010
061 OZB woningen	440	385	385	376	9
062 OZB niet-woningen	186	168	168	192	-24
064 Belastingen overig	325	320	320	346	-26
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	0	0	0	0	0
080 Overige baten en lasten	6	-225	-225	0	-225
Totaal lasten	1.454	1.144	954	2.230	-1.276
Baten					
050 Treasury	2.200	2.105	2.818	3.266	-448
061 OZB woningen	9.457	9.474	9.474	9.500	-26
062 OZB niet-woningen	6.563	6.682	6.682	7.261	-579
064 Belastingen overig	115	87	90	87	4
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	142.163	137.356	144.023	147.038	-3.015
080 Overige baten en lasten	9	0	2	3	-1
Totaal baten	160.508	155.703	163.088	167.153	-4.065
Saldo					
050 Treasury	-1.703	-1.609	-2.512	-1.950	-562
061 OZB woningen	-9.017	-9.089	-9.089	-9.124	35
062 OZB niet-woningen	-6.377	-6.514	-6.514	-7.068	555
064 Belastingen overig	210	233	230	260	-30
070 Alg. uitkering en ov.uitk.gem.fonds	-142.163	-137.356	-144.023	-147.038	3.015
080 Overige baten en lasten	-3	-225	-227	-3	-224
Resultaat	-159.054	-154.559	-162.134	-164.923	2.788

11 Overzicht overhead

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
040 Overhead	19.956	21.561	23.534	24.868	-1.334
Totaal lasten	19.956	21.561	23.534	24.868	-1.334
Baten					
040 Overhead	359	19	19	545	-526
Totaal baten	359	19	19	545	-526
Saldo					
040 Overhead	19.597	21.543	23.515	24.324	-809
Resultaat	19.597	21.543	23.515	24.324	-809

12 Reserves

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
011 Mutaties reserves	27.493	6.324	6.781	4.454	2.327
Totaal lasten	27.493	6.324	6.781	4.454	2.327
Baten					
011 Mutaties reserves	1.672	50	3.052	2.339	713
Totaal baten	1.672	50	3.052	2.339	713
Saldo					
011 Mutaties reserves	25.821	6.274	3.728	2.115	1.614
Resultaat	25.821	6.274	3.728	2.115	1.614

13 Het geraamde resultaat

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
080 Overige baten en lasten	0	2.434	11.368	0	11.368
Totaal lasten		2.434	11.368		11.368
Baten					
080 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
Totaal baten					
Saldo					
080 Overige baten en lasten	0	2.434	11.368	0	11.368
Resultaat		2.434	11.368		11.368

14 Vennootschapsbelasting

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Lasten					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal lasten					
Baten					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal baten					
Saldo					
090 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Resultaat					